

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

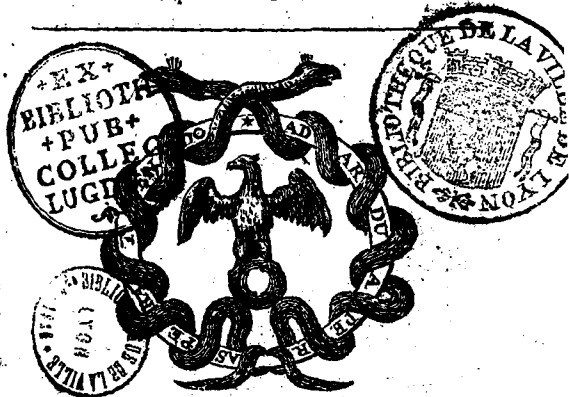
EUCLIDIS ELEMENTORUM

Libri xv. breviter demonstrati,
Coll. Lund. & Trinist. Soc. Jem
Opera

Is. BARROW, Cantabrigiensis,
Coll. TRIN. Soc.

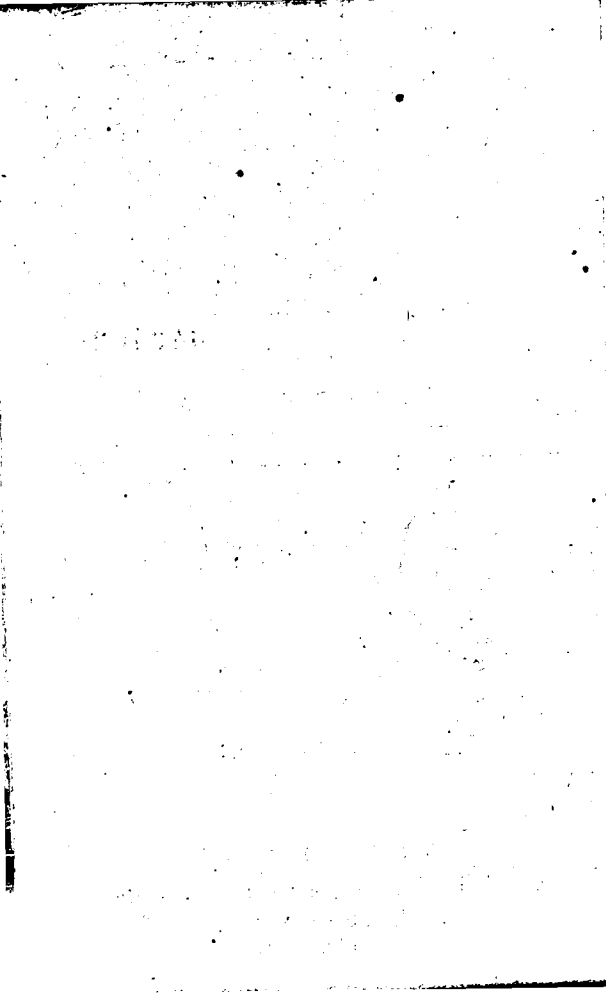
342402

Καθαροὶ ψυχῆς λογικῆς διόντι αἱ μαθηματικαὶ
ἐπιστήμαι. HIEROCL.

L O N D I N I,

Excudebat R. DANIEL, Impensis
GUIL. NEALAND Bibliopolæ
Cantabrig. c1o 1æc LIX.

Nobilissimis & Generosissimis

Adolescentibus,

D^{NO} EDOUARDO CECILIO,

Illustriss. Comit. Sarisburiensis Filio;

D^{NO} IOHANNI KNATCHBVL,

Et

D. FRANCIS. WILLOUGHBY,

ARMIGERIS.

Unicuique vestrum
(Optimi Adolescentes) tantum me debere reputo, quantum homo homini debere potest. Mea enim sententia, ultra sincerum amorem non est quod
* 2 quif-

quispiam de alio bene mere-
ri possit. Hunc autem jam-
diu est quo ex singulari ve-
stra bonitate mihi indultum
experior ; ejusque sensus ,
intimis animi medullis in-
hærens , ipsi ardens studium
impressit quovis honesto mo-
do reciprocus affectus pro-
dendi. Quandoquidem ve-
ro ea fortunarum mearum
tenuitas , ea vestrarum am-
plitudo , existit , ut nec ego
alia quam gratæ alicujus
agnitionis significatione uti
queam, nec vos aliam admit-
tere velitis ; ea propter haud
illibenter hanc occasionem
arripio , honoris & benevo-
lentiæ , quibus vos profe-
quor, publicum hoc & dura-
bile

bile *μνημόσυνον* edendi. Etsi
cum oblatis anathematis exi-
litate, & libellum vestris
nominibus consecratum,
quam is longe infra vestro-
rum meritorum dignitatem
subsidiat, attentius confide-
ro, timor subinde aliquis &
dubitatio animum incessant,
ne hoc studium erga vos
meum vobis dehonestamen-
to sit potius quam ornamen-
to; scilicet memor cum sim,
ut malæ causæ, sic & mali li-
bri patrocinium in patroni
contumeliam magis quam in
gloriam cedere. Sed quum
vestrarum virtutum id robur,
eam fore soliditatem, reco-
gnoscerem, quæ vestrum de-
cus, meo quantumvis labefa-

æto, inconcussum sustinere possint; idcirco non dubitavi vos in aliquatenus commune mecum periculum induere. Virtutes illas intelligo, quibus nemo unquam in vestra ætate aut in vestro ordine, saltem me iudice, majores deprehendit; quæ vos insigniter gratos omnibus & amabiles reddunt, eximiam modestiam, sobrietatem, benignitatem animi, morum comitatem, prudentiam, magnanimitatem, fidem, præclaram insuper ingenii indolem, quæ vos ad omnem ingenuam scientiam non tantum excellenti captu, sed & appetitu forti ac sincero, instruxit. Quas vestras præclarissimas dotes prout

prout nemo est fortassis qui
me melius novit, aut pro con-
suetudine, quam jamdudum
vobiscum dulcissimam co-
luisse ex vestro favore mihi
contigit, penitus introspexit,
ita nemo est qui impensius
miratur & suspicit; aut qui
ipfas libentius prædicare ac
celebrare vellet, si non cum
eloquii mei vires supergrede-
rentur, tum etiam quæ in sin-
gulis vobis elucent, prolixi a-
licujus commentarii aut pa-
negyricæ orationis liberta-
tem, potius quam præstitutas
hujusmodi salutationibus an-
gustias, exposcerent. Quin
potius divinam clementiam
imploro, ut vos earundem
virtutum sancto tramiti insi-

flere, atque hos egregios fructus vernæ vestræ ætatis felicibus incrementis maturefcere concedat; vitamque vobis in hoc seculo ingenuam, innocentem, jucundam, & in futuro beatam ac sempiternam transigere largiatur. Minime autem dubito, ne pro consueto vestro in me candore hoc ultimum fortassis quod vobis præstare potero, benevolentia erga vos & observantia testimonium, alacriter accepturi sitis; quod vobis propensissimo affectu offert

Vestri in æternum amantissimus,

& observantissimus,

I. B.

Bene

Benevolo L E C T O R I.

SI quid in hac elementorum editione praestitum sit, scire desideras, amice Lector, accipe, pro genio operis, breviter. Ad duos praecipue fines conatus meos direxi. Primum, ut cum requisita perspicuitate summam demonstrationum brevitatem conjungerem, quo eam libello molem compararem, qua commodè absque molestia circumferri posset. Id quod affectus videor, si absentem Typographi cura non frustratur. Concinnius enim quispiam meliori ingenio aut majori peritia excellens, at nemo forsitan brevius plerasque propositiones demonstraverit; praesertim cum in numero & ordine propositionum ipse nihil immutarim, nec licentiam mihi assumpserim quamcunque propositionem Euclidean procul ablegandi tanquam minus necessariam, aut quasdam faciliores in axiomaticum censum referendi; quod nonnulli fecerunt: inter quos peritissimus Geometra Andr. Tacquetus, quem ideo etiam nomino, quod quadam ex eo desumpta agnoscere honestum duco; post cujus elegantissimam editionem, ipse nihil attendere

tare voluisssem, si non visum fuisset doctissimo viro non nisi octo Euclidis libros suâ curâ adornatos publico communicare, reliquis septem, tanquam ad elementa Geometria minus spectantibus, omnino quasi spreto atque posthabitis. Mihi autem jam ab initio alia provincia demandata fuit, non elementa Geometria utcumque pro arbitrio conscribendi, verum Euclidem ipsum, eumque totum, quam possem brevissime, demonstrandi. Quod enim quatuor libros spectat, septimum, octavum, nonum, decimum, quamvis illi ad Geometria plana & solida elementa, ut sex precedentes & duo subsequentes, non tam prope pertineant; quod tamen ad res Geometricas admodum utiles sint, tam propter Arithmetica & Geometria valde propinquam cognationem, quam ob notitiam commensurabilium & incommensurabilium magnitudinum ad figurarum tam planarum quam solidarum intellectum apprine necessariam, nemo est è peritioribus Geometris qui ignorat. Quæ vero in tribus ultimis libris continetur, & corporum regularium nobilis contemplatio, illa non nisi injuria prætermitti potuit; quando nempe illius gratia noster ^{scilicet} Platonica familia philosophus, hoc elementorum systema universam condidisse perhibetur;

uti testis est * Proclus, iis verbis, "ὅθεν * lib. 2.

δι καὶ τῆς συμπτώσεως συζητήσεως τίλη & ἀποδείξει.
το πᾶσι τοῖς ἡγεμενοῦσι φιλοσοφικῶν γνησίων οὐδ' ἔστιν.

* Præterea facile in animum induxi ut opinarer, nemini harum scientiarum amanti non futurum esse cordi penes se habere integrum Euclidæum opus, quale passim ab omnibus citatur & celebratur. Quare nullum librum nullamque propositionem negligere volui earum quæ apud P. Herigonium habentur; cuius vestigiis presse insistere necesse habui, quoniam ejusce libri schematicis maxima ex parte uti statutum erat, quod præviderem mihi ad novas describendas remp. non suppetere; etsi nonnunquam id facere præoptassem. Eadem de causâ nec alias plerasque quam Euclidæas demonstrationes adhibere volui, succinctiori forma expressis, nisi forte in 2, & 13, & parce in 7, 8, 9 libris; ubi ab eo nonnihil deflectere opera pretium videbatur. Bona igitur spes est saltem in hac parte cum nostris consiliis, tum studiosorum votis, aliquo modo satisfactum iri. Nam quæ adjecta sunt in Scholiis problemata quadam & theorematâ, sive ob suum frequentem usum ad naturam elementarem accedentia, sive ad eorum quæ sequuntur expeditam demonstrationem conducentia, seu quæ regula-

rum

rum practica Geometria quarundam precipuarum rationes innuunt ad suos fontes re-
latas, per ea, ut spero, libellus ultra destina-
tam molem magnopere non intumescet.

Alter scopus ad quem collineatum est, eo-
rum desiderio consuluit qui demonstrationi-
bus symbolicis potius quam verbalibus dele-
ctantur. In quo genere cum plerique apud
nos Guilielmi Oughtredi symbolis assueti
sint, ea plerumque usurpare consultius duxi-
mus. Nam qui Euclidem hac viâ tradere
& interpretari aggressus sit, haëtenus, quod
ego sciam, prater unum P. Herigonium,
reperitus est nemo. Cuius viri longe doctissi-
mi methodus, sane in multis egregia, ac ejus
peculiari proposito admodum accomodata,
duplici tamen defectu laborare mihi visa
est. Primo, quod cum Propositionum ad u-
trius alicujus theorematidis aut problematis
probationem adductarum posterior à priori
non semper dependeat; quando tamen illa in-
ter se coherent, quando non, nec ex ordine sin-
gularum, nec ullo alio modo, satis prompte
innotescere potest: unde ob defectum con-
junctionum & adiectivorum (ergo, rur-
sus, &c.) non raro difficultas & dubitandi
occasio, praesertim minus exercitatis, inter le-
gendum oboriri solent. Deinde saepenumero
evenit, ut praedicta methodus supervacaneas
repetitiones effugere nequeat, à quibus de-
monstrationes est quando proluxae, aliquando

& magis intricata, evadunt. Quibus vitis
 noster modus facile per verborum signorumque
 arbitrariam mixturam medetur. Atque
 hac de opella hujus intentione & metodo di-
 cta sufficiant. Caterum quæ in laudem Ma-
 theseos in genere, aut Geometria ipsius; &
 quæ de historia harum scientiarum, ideoque
 de Euclidè horum elementorum digestore,
 dici possent, & reliqua hujusmodi cuncta,
 cui hæc placent, apud alios interpretes
 consulere potest. Neque nos angustias tem-
 poris quod huic operi impendi potuit, nec in-
 terpellationes negotiorum, nec adjumento-
 rum ad hæc studia apud nos egestatem, &
 quadam alia, ut liceret non immerito, in ex-
 cusationem obtendemus; metu scilicet indu-
 cti, ne hæc nostra omnibus minus satisfac-
 ciant. Verum quæ ingenui Lectoris usibus
 elaboravimus, eadem in solidum ipsius cen-
 sura ac iudicio submittimus; probanda si u-
 tilia sibi compererit; sin omnino secus, relin-
 enda.

Ad amicissimum Virum, I. B. de
EVLIDE contracto.

Εὐχνομοός.

Factum bene ! didicit Laconice loqui
Senex profundus, & aphorismos induit.
Immensa dudum margo commentarii
Diagramma circuit minutum ; utque Insula
Problema breve : tabat in vasto mari.
Sed unda jam detumuit ; & glossa arctior
Stringit Theoremata : minoris anguli
Lateribus ecce totus Euclides jacet ,
Inclusus olim velut Homerus in nuce ;
Pluteoque sarcina modo qui incubuit , levis
En fit manipulus. Pelle in exigua latet
Ingens Mathesis, matris ut in utero Hercules,
In glande quercus, vel Ithaca Eurys in pila.
Nec mole dum decrescit, usa fit minor ;
Quin auctior jam evadit, & cumulatius
Contracta prodest erudita pagina.
Sic ubere magis liquor è presso effluit ;
Sic pleniori vasa inundat sanguinis
Torrente cordis Systole ; sic fustus
Procurrit aquor ex Abyla angustiis.
Tantilli operis ars tanta referenda unice est
BAROVIANO nomini, ac solertiae.
Sublimis euge mentis ingenium potens !
Cui invium nil, arduum esse nil solet.
Sic usque pergas prospero conamine ,
Radiusque multum debeat ac abacus tibi ;
Sic crescat indies feracior seges,
Simili colonum germine assiduo beans.
Specimen futurae messis hic fiet labor ,
Magnaeque fama illustria hac praeludia.
Iuvenis dedit qui tanta, quid dabit senex ?

Car. Robotham, CANTAB.
coll. Trin. Sen. Soc.

In novam *Elementorum*

EVCLIDIS

Editionem à D. *IS. BARROW*,
Collegii SS. TRIN. Socio,
viro opt. & eruditissimo,
adornatam.

Benigne Lector! si uspiam auditam est tibi,
Quantus tenella Nix Geometres fiet;
Qua mille radiis, mille ludiz angulis,
Totumque puro ducit Euclidem sinu:
Amabis ultro candidissimum Virum,
Cui plena nivium est indoles, sed quas tamen
Praclarus ardor mentis urget Enthea;
Et usque blandis temperat caloribus:
Quo suavius nil vivit, & melius nihil.
Is, dum liquentes pectore excutit nives,
Et inde & inde spargit, en aliam tibi,
Lector benigne, è nivibus Geomertiam!

G. C. A. M. C. E. S.

Notarum explicatio.

$=$ æqualitatem.

$\sqsupset$ majoritatem.

$\sqsubset$ minoritatem.

$+$ plus, vel addendum esse.

$-$ minus, vel subtrahendum esse.

$:-$ differentiam vel excessum ; item quantitates omnes, quæ sequuntur, subtrahendas esse, signis non mutatis.

$\times$ multiplicationem, vel ductum lateris rectanguli in aliud latus.

Idem denotat conjunctio literarum , ut $AB = A \times B$.

$\sqrt{\quad}$ Latus , vel radicem quadrati , vel cubi, &c.

Q. & q quadratum. C. & c cubum.

Q. Q. rationem quadrati numeri ad quadratum numerum.

significat.

Reliquas, quæ ubicunque occurrunt, vocabulorum abbreviationes ipse Lector per se facile intelliget ; exceptis iis, quas tanquam minus generalis usus, suis locis explicandas relinquimus.

LIB. I.

Definitiones.

I. **P**unctum est cuius pars nulla est.
 II. Linea vero longitudo latitudinis expers.
 III. Lineæ autem termini sunt puncta.

IV. Recta linea est, quæ ex æquo sua interjacet puncta.

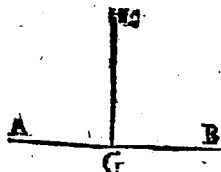
V. Superficies est, quæ longitudinem, latitudinemque tantum habet.

VI. Superficiæ autem extrema sunt lineæ.

VII. Plana superficies est, quæ ex æquo suas interjacet lineas.

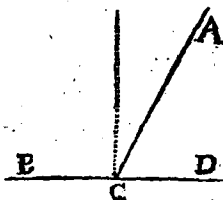
VIII. Planus vero angulus est, duarum linearum in plano se mutuo tangentium, & non in directum jacentium alterius ad alteram inclinatio.

IX. Cum autem quæ angulum continent, lineæ, rectæ fuerint, rectilineus ille angulus appellatur.

X. Cum vero recta linea CG super rectam lineam AB consistens, eos qui sunt deinceps angulos CGA , CGB æquales inter se fecerit, rectus est uterque æqualium angulorum, & quæ insistit recta linea CG , perpendicularis vocatur ejus (AB) cui insistit.

Not. Cum plures anguli ad unum punctum: (ut ad G) existunt, designatur quilibet angulus tribus literis, quarum media ad verticem est: illius de quo agitur: ut angulus quem rectæ CG , AG efficiunt ad partes A vocatur CGA , vel AGC .

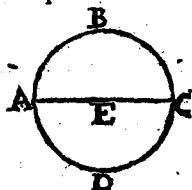
XI. Obtusus angulus est, qui recto maior est, ut $\angle ACD$.

XII. Acutus vero, qui minor est recto, ut $\angle ACE$.

XIII. Terminus est, quod alicujus extremum est.

XIV. Figura est, quæ sub aliquo, vel aliquibus terminis comprehenditur.

XV. Circulus est figura plana, sub una linea comprehensa, quæ peripheria appellatur, ad quam ab uno puncto eorum, quæ intra figuram sunt posita, cadentes omnes rectæ lineæ inter se sunt æquales.

XVI. Hoc vero punctum centrum circuli appellatur.

XVII. Diameter autem circuli est recta quædam linea per centrum ducta, & ex utraque parte in circuli peripheriam terminata, quæ circum bifariam secat.

XVIII. Semicirculus vero est figura, quæ continetur sub diametro, & sub ea linea, quæ de circuli peripheria aufertur.

In circulo $EABCD$. E est centrum, AC diameter, ABC semicirculus.

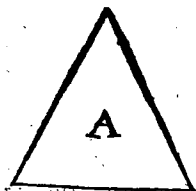
XIX. Rectilineæ figuræ sunt, quæ sub rectis lineis continentur.

XX. Trilateræ quidem, quæ sub tribus.

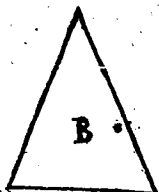
XXI. Quadrilateræ vero, quæ sub quatuor.

XXII. Multilateræ autem, quæ sub pluribus, quam quatuor rectis lineis comprehenduntur.

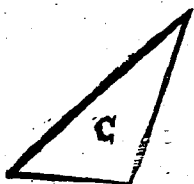
XXIII.

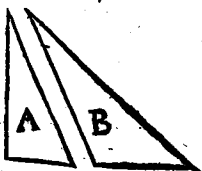
XXIII. Trilaterarum autem figurarum, æquilaterum est triangulum, quod tria latera habet æqualia, ut triangulum A.

XXIV. Isosceles autem, quod duo tantum æqualia habet latera, ut triangulum B.

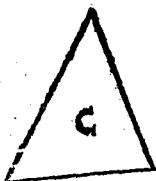

XXV. Scalenum vero, quod tria inæqualia habet latera, ut C.

XXVI. Adhæc etiam trilaterarum figurarum, rectangulum quidem triangulum est, quod rectum angulum habet, ut triangulum A.

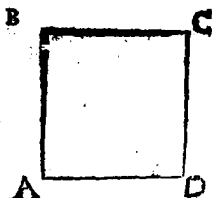
XXVII. Amblygonium autem, quod obtusum angulum habet, ut B.

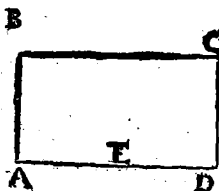
XXVIII. Oxygenium vero, quod tres habet acutos angulos, ut C.

Figura æquiangula est, cujus omnes anguli inter se æquales sunt.

Duæ vero figuræ æquiangulæ sunt; si singuli anguli unus singulis angulis alterius sint æquales. Similiter de figuris æquilateris concipe.

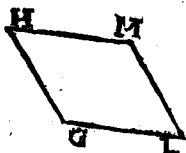
XXIX. Quadrilaterarum autem figurarum, quadratum quidem est, quod & æquilaterum, & rectangulum est, ut A B C D.

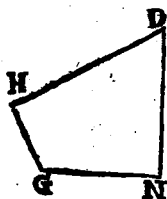
XXX. Altera vero parte longior figura est, quæ rectangula quidem, at æquilatera non est, ut A B C D.

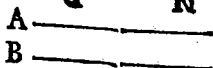
XXXI. Rhombus autem, quæ æquilatera, sed rectangula non est, ut A.

XXXII. Rhomboides vero, quæ ad-versa & latera, & an-gulos habens inter se æquales, neque æquila-tera est, neque rectan-gula, ut G L M H.

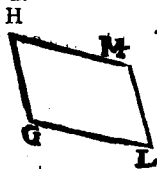

XXXIII. Præ-ter has autem reliquæ quadrilateræ figuræ trapezia appellantur; ut G N D H.

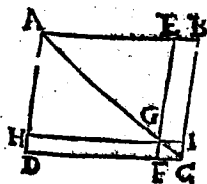

XXXIV. Paral-lelæ rectæ lineæ sunt, quæ cum in eodem

sint plano, & ex utraque parte in infinitum pro-ducantur, in neutram sibi mutuo incidunt, ut A, & B.

XXXV. Paral-lelogrammum est fi-gura quadrilatera, cu-jus bina opposita la-tera sunt parallela, seu æquidistantia, ut G L H M.

XXXVI. Cum vero in parallelogram-mo A B C D diame-ter A C ducta fuerit, duæque lineæ E F, H I, lateribus paral-lelæ secantes diame-trum in uno eodemque

puncto G, ita ut parallelogrammum ab hisce

parallelis in quatuor distribuatur parallelogramma; appellantur duo illa DG , GB , per quæ diameter non transit, Complementa; duo vero reliqua HE , FI , per quæ diameter incedit, circa diametrum consistere dicuntur.

Problema est, cum proponitur aliquid efficiendum.

Theorema est, cum proponitur aliquid demonstrandum.

Corollarium est consecutarium, quod è facta demonstratione tanquam lucrum aliquod colligitur.

Lemma est demonstratio præmissæ alicujus, ut demonstratio quæsitæ evadat brevior.

Postulata.

1. **P**ostuletur, ut à quovis puncto ad quodvis punctum rectam lineam ducere concedatur.
2. Et rectam lineam terminatam in continuum recta producere.
3. Item, quovis centro, & intervallo circulum describere.

Axiomata.

1. Quæ eidem æqualia, & inter se sunt æqualia.

ut $A = B = C$. ergo $A = C$, vel ergo omnes A, B, C , æquantur inter se.

Nota, Cum plures quantitates hoc modo conjunctas invenias, ut hujus axiomatis primam ultimæ & quamlibet earum cuilibet æquari. Quo in casu sepe, brevitatæ causa, ab hoc axioma citando abstinemus; etsi vis consecutionis ab eo pendeat.

2. Et si æqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt æqualia.

3. Et si ab æqualibus æqualia ablata sunt, quæ relinquuntur sunt æqualia.

4. Et si inæqualibus æqualia adjecta sunt, tota sunt inæqualia.

5. Et si ab inæqualibus æqualia ablata sunt, reliqua sunt inæqualia.

6. Et quæ ejusdem vel æqualium sunt duplicia, inter se sunt æqualia. Idem puta de triplicibus, quadruplicibus, &c.

7. Et quæ ejusdem, vel æqualium sunt dimidia, inter se sunt æqualia. Idem concipe de subtriplicis, subquadruplicis, &c.

8. Et quæ sibi mutuo congruunt, ea inter se sunt æqualia.

Hoc axioma in rectis lineis, & angulis valet conversum, sed non in figuris, nisi illæ similes fuerint.

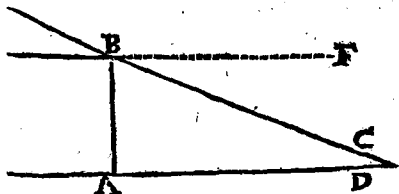
Cæterum, magnitudines congruere dicuntur, quarum partes applicatæ partibus, æqualem vel eundem locum occupant.

9. Et totum sua parte majus est.

10. Duæ rectæ lineæ non habent unum & idem segmentum commune.

11. Duæ rectæ in uno puncto concurrentes, si producantur ambæ, necessario se mutuo in eo puncto interfecabunt.

12. Item omnes anguli recti sunt inter se æquales.

13. Et si in duas rectas lineas AD, CB, altera recta BA incidens, internos ad easdemque partes angulos

angulos BAD ; ABC duobus rectis minores faciat, duæ illæ rectæ lineæ in infinitum productæ sibi mutuo incident ad eas partes, ubi sunt anguli duobus rectis minores.

14. Duæ rectæ lineæ spatium non comprehendunt.

15. Si æqualibus inæqualia adjiciantur, erit totorum excessus adjunctorum excessui æqualis.

16. Si inæqualibus æqualia adjungantur, erit totorum excessus excessui eorum, quæ à principio, æqualis.

17. Si ab æqualibus inæqualia demantur, erit residuorum excessus, excessui ablatorum æqualis.

18. Si ab inæqualibus æqualia demantur, erit residuorum excessus excessui totorum æqualis.

19. Omne totum æquale est omnibus suis partibus simul sumptis.

20. Si totum totius est duplum, & ablatum ablati, erit & reliquum reliqui duplum. Idem de reliquis multiplicibus intellige.

Citationes intellige sic. Cum duo numeri occurrunt, prior designat propositionem, posterior librum. Ut per 4. 1. intelligitur quarta propositio primi libri, atque ita de reliquis. Ceterum, ax. axioma, post. postulatum, def. definitionem, sch. scholium, cor. corollarium denotant, &c.

lem, sub equalibus rectis lineis contentum, & basim BC basi EF aequalem habebunt; eritque triangulum BAC triangulo EDF aequale, ac reliqui anguli B, C reliquis angulis E, F aequales erunt, uterque utrique, sub quibus equalia latera substantur.

Si punctum D puncto A applicetur, & recta DE rectae AB superponatur, cadet punctum E in B, quia $DE = AB$. Item recta DF cadet in AC, quia ang. $A = D$. Quinetiam punctum F puncto C coincidet, quia $AC = DF$. Ergo rectae EF, BC, cum eisdem habeant terminos, b congruent, & proinde aequales sunt. b 14. ax. Quare triangula BAC, EDF; & anguli B, E; itemque anguli C, F etiam congruunt, & aequantur. Quod erat Demonstrandum.

P R O P. V.

Isoscelium triangulorum ABC qui ad basim sunt anguli ABC, ACB inter se sunt aequales. Et productis equalibus rectis lineis AB, AC qui sub base sunt anguli CBD, BCE inter se aequales erunt.

Accipe $AF = AD$, & b junge CD, ac EF.

Quoniam in triangulis ACD, ABF, sunt $AB = AC$, & $AF = AD$, angulusq; A communis, e erit ang. $ABF = ACD$; & ang. $AFB = ADC$, & bas. $BF = DC$; item $FC = DB$. ergo in triangulis BFC, BDC g erit ang. $FCB = DCB$. Q. E. D. Item ideo ang. $FCB = DCB$. atqui ang. $ABF = ACD$. ergo ang. $ABC = ACB$. Q. E. D.

Corollarium.

Hinc, Omne triangulum aequilaterum est quoque aequiangulum.

P R O P.

PROP. VI.

Si trianguli ABC duo anguli ABC , ACB æquales inter se fuerint, & sub æqualibus angulis subtensa latera AB , AC æqualia inter se erunt.

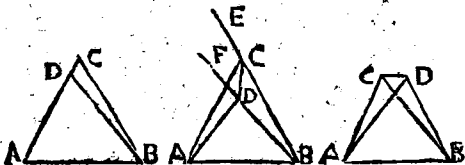
Si fieri potest, sit utravis $BA \perp CA$, a Fac igitur $BD = CA$, & b duc CD .

In triangulis DBC , ACB , quia $BD \overset{c}{=} CA$, & latus BC commune est, atque ang. $DBC \overset{d}{=} ACB$, e erunt triangula DBC , ACB æqualia inter se, pars & totum, f Quod Fieri Nequit.

Coroll.

Hinc, Omne triangulum æquiangulum est quoque æquilaterum.

PROP. VII.

Super eadem recta linea AB duabus eisdem rectis lineis AC , BC , alia duæ rectæ lineæ æquales AD , BD , utraque utrique (hoc est, $AD = AC$, & $BD = BC$) non constituentur ad aliud punctum C , atque aliud D , ad easdem partes C , eisdemque terminos A , B cum duabus initio ductis rectis lineis habentes.

1. Cas. Si punctum D statuatur in AC , a liquet non esse $AD = AC$.

2. Cas. Si punctum D dicatur intra triangulum ACB , duc CD , & produc BD F , ac BC E . Iam vis $AD = AC$, ergo ang. $ADC \overset{b}{=} ACD$; item quia $BD \overset{c}{=} BC$, erit ang. $FDC \overset{b}{=} ECD$.
ergo

a 3. r.
 b 1. post.

c suppos.
 d hyp.
 e 4. r.
 f 9. ax.

a 9. ax.

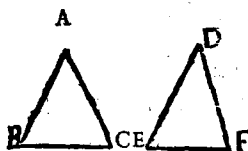
b 5. r.
 c suppos.

ergo ang. $FDC \triangleq ACD$, id est ang. $FDC \triangleq ADC \triangleq Q. F. N.$ d 9. ax.

3. *Cas.* Sin D cadat extra triangulum ACB , jungatur CD .

Rursus, ang. $BCD \triangleq BDC$, & $BCD \triangleq BDC$. ergo ang. $ACD \triangleq BDC$. & proinde multo magis ang. $BCD \triangleq BDC$. Sed erat ang. $BCD \triangleq BDC$. Quæ repugnant. Ergo, &c.

PROP. VIII.

Si duo triangula ABC , DEF habuerint duo latera AB , AC duobus lateribus DE , DF , utrumque utrique æqualia;

habuerint vero & basim BC , basi EF , æqualem: angulum A sub æqualibus rectis lineis contentum angulo D æqualem habebunt.

Quia $BC \triangleq EF$, si basis BC superponatur basi EF , illæ congruent. ergo, cum $AB \triangleq DE$, & $AC \triangleq DF$, cadet punctum A in D . (nam in aliud punctum cadere nequit, per præcedentem) ergo angulorum A , & D latera coincidunt. & quare anguli illi pares sunt. Q. E. D.

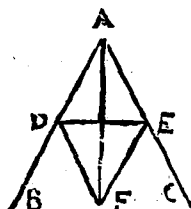
Coroll.

1. Hinc triangula sibi mutuo æquilatera, etiam mutuo æquiangula sunt.

2. Triangula sibi mutuo æquilatera, æquantur inter se.

PROP.

P R O P. IX.

Datum angulum rectilineum BAC bifariam secare.

a Sume $AD = AE$; duc DE , super qua *b* fac triang. æquilat. DFE .

Ducta AF angulum BAC bisecabit.

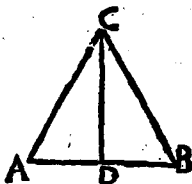
Nam $AD = AE$, & latus AF commune est, & bas. $DF = FE$.
d ergo ang. $DAF = EAF$. Q. E. F.

Coroll.

Hinc patet quomodo angulus secari possit in æquales partes 4, 8, 16, &c. Singulos nimirum partes iterum bisecando.

Methodus vero regula & circino angulos secandi in æquales quocunque hactenus Geometras latuit.

P R O P. X.

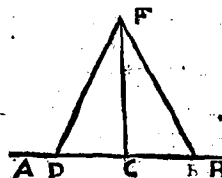
Datam rectam lineam AB bifariam secare.

Super data AB *a* fac triang. æquilat. ABC . ejus angulum C *b* biseca recta CD . Eadem datam AB bisecabit.

Nam $AC = BC$, & latus CD est commune; & ang. $ACD = BCD$, *d* ergo $AD = BD$. Q. E. F. Praxin hujus & præcedentis, constructio primæ hujus libri satis indicat.

P R O P.

PROP. XI.

Data recta linea AB, & puncto in ea dato C, rectam lineam CF ad angulos rectos excitare.

Accipe hinc inde CD = CE. Super

a 3. 1.

b 1. 1.

DE b fac triang. æquilat. DFE. Ducta FC perpendicularis est.

Nam triangula DFC, EFC sibi mutuo æquilatera sunt. d ergo ang. DCF = ECF. e ergo FC perpendicularis est. Q. E. F.

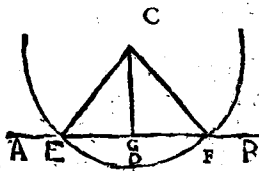
c constr.

d 3. 1.

e 1. def.

Praxis tam hujus, quam sequentis expeditur facillime ope normæ.

PROP. XII.

Super datam rectam lineam infinitam AB, a dato puncto C quod in ea non est, perpendicularem rectam CG deducere.

Centro C a describe circulum, qui secet datam AB in punctis E & F b biseca EF in G. ducta CG perpendicularis est.

a 3. post.

b 10. 1.

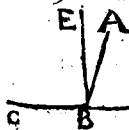
Ducantur enim CE, CF. Triangula EGC, FGC, sibi mutuo æquilatera sunt. d ergo anguli EGC, FGC, æquales, & e proinde recti sunt. Q. E. F.

c constr.

d 3. 1.

e 10. def.

PROP. XIII.

Cum recta linea AB, super rectam lineam CD consistens, facit angulos ABC, ABD; aut duos rectos, aut duobus rectis æquales efficiet.

Si

a 10. def.
b 11. r.
c 19. ax.
d 3. ax.
e 2. ax.

Si anguli ABC, ABD pares sint^a a liquet illos rectos esse; sin inæquales sint, ex B excitetur perpendicularis BE . Quoniam ang. ABC $c =$ Rect. $+ ABE$; & ang. ABD $d =$ Rect. $- ABE$; erit $ABC + ABD$ $e = 2$ Rect. $+ ABE - ABE = 2$ Rect. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si unus ang. ABD rectus sit, alter ABC etiam rectus erit; si hic acutus, ille obtusus erit, & contra.

2. Si plures rectæ quam una ad idem punctum eidem rectæ insistant, anguli fient duobus rectis æquales.

3. Duæ rectæ invicem secantes efficiunt angulos quatuor rectis æquales.

4. Omnes anguli circa unum punctum constituti conficiunt quatuor rectos. patet ex Coroll. 2.

PROP. XIV.

Si ad aliquam rectam lineam AB , atque ad ejus punctum B duæ rectæ lineæ CB, BD non ad easdem partes ductæ, eos qui sunt deinceps angulos ABC, ABD duobus rectis æquales fecerint, in directum erunt inter se ipsæ rectæ lineæ CB, BD .

Si negas, faciant CB, BE unam rectam. ergo ang. $ABC + ABE$ $a = 2$ Rect. $b = ABC + ABD$. c Quod Est absurdum.

PROP. XV.

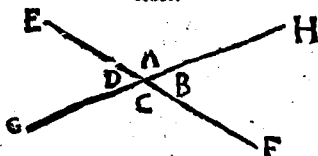
Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo secuerint, angulos ad verticem CEB, AED æquales inter se efficient.

Nam ang. $AEC + CEB$ $a = 2$ Rect. $a = AEC + AED$. b Ergo $CEB = AED$. Q. E. F.

Schol.

a 13. r.
b hyp.
c 9. ax.

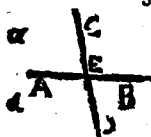
a 13. r.
b 3. ax.

Si ad aliquam rectam lineam GH , atque ad ejus punctum, A duæ rectæ lineæ EA, AF non ad easdem partes sumptæ, angulos ad verticem D , & B æquales fecerint, ipsæ rectæ lineæ EA, AF in directum sibi invicem erunt.

Nam $2 \text{ Rect.} = \angle D + \angle A = \angle B + \angle A$ ergo EA, AF sunt in directum sibi invicem. Q. E. D. a 13. 1. b 14. 1.

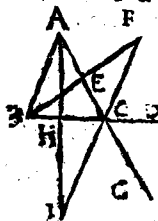
Schol. 2.

Si quatuor rectæ lineæ EA, EB, EC, ED ab uno puncto E exeuntes, angulos oppositos ad verticem æquales inter se fecerint, erunt quælibet duæ lineæ AE, EB , & CE, ED in directum positæ.

Nam quia $\text{ang. } AEC + AED + CEB + DEB = 4 \text{ Rect.}$ erit $AEC + AED = 2 \text{ Rect.}$ a 4 Cor. 13. b 13. 1. c 14. 1.
 $CEB + DEB = 2 \text{ Rect.}$ ergo CE, ED , & AE, EB sunt rectæ lineæ. Q. E. D.

PROP. XVI.

Cujuscunque Trianguli ABC uno latere BC producto, externus angulus ACD utrolibet interno & opposito CAB, CBA major est.

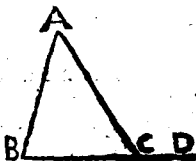
Latera AC, BC bisecent rectæ AH, BE , & quibus productis capte $EF = BE$, & $HI = AF$. a 10. 1. b 1. 1. c 3. 1.

Conjuganturque $FG, I.$ B Quo

constr.
d 15. 1.
e 4. 1.
f 15. 1.
g 9. ex.

Quoniam $CEc = EA$, & $EFe = EB$, &
ang. $FEc = BEA$; e erit ang. $ECF = EAB$.
Simili argumento ang. $ICH (f FCD) = ABH$.
ergo totus ACD g major est utrovis CAB , &
 ABC . Q. E. D.

P R O P. XVII

Cujuscunque trianguli
ABC duo anguli duobus
rectis sunt minores, omni-
fariam sumpti.

Producatur latus BC.

Quoniam ang. $ACD +$
 $ACB = 2$ Rect. & ang.
 $ACD = A$, e erit $A + ACB = 2$ Rect. Eo-
dem modo erit ang. $B + ACB = 2$ Rect. De-
nique producto latere AB, erit similiter ang.
 $A + B = 2$ Rect. Quæ E. D.

coroll.

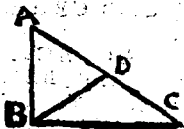
1. Hinc, in omni triangulo, cujus unus an-
gulus fuerit rectus, vel obtusus, reliqui acuti
sunt.

2. Si linea recta AE cum alia recta CD an-
gulos inæquales faciat, unum AED acutum, &
alterum AEC obtusum, linea perpendicularis
AD ex quovis ejus puncto A ad aliam illam
CD demissa, cadet ad partes anguli acuti AED.

Nam si AC ad partes anguli obtusi ducta, dic-
tatur perpendicularis, in triangulo AFC erit ang.
 $AEC + ACE = 2$ Rect. = Q. F. N.

3. Omnes anguli trianguli æquilateri, & duo
anguli trianguli Ifoſcelis, supra basim, acuti sunt.

P R O P. XVIII.

Omnis trianguli ABC
majus latus AC majorem
angulum ABC subtenet.

Ex AC auffer AD =
AB, & junge DB. b ergo
ang. $ADB = ABD$. Sed
c ADB

a 13. 1.
b 16. 1.
c 4. ex.

a 17. 1.

a 3. 1.
b 5. 1.

$\angle ADB \sqsubset C$. ergo $ABD \sqsubset C$. *d* ergo totus
ang. $ABC \sqsubset C$. Eodem modo erit $ABC \sqsubset A$. *c* 16. r.
Q. E. D. *d* 9. ex.

PROP. XIX.

Omnis trianguli ABC ma-
jor angulus A majori lateri
 BC subtenditur.

Nam si dicatur $AB =$
 BC , *a* erit ang. $A = C$. con- *a* 5. i.
tra Hypoth. & si $AB \sqsubset$
 BC , *b* erit ang. $C \sqsubset A$, contra hyp. quare poti- *b* 18. i.
us $BC \sqsubset AB$, & eodem modo $BC \sqsubset AC$.
Q. E. D.

PROP. XX.

Omnis trianguli ABC
duo latera BA , AC reliquo
 BC sunt majora quomodo-
cunque sumpta.

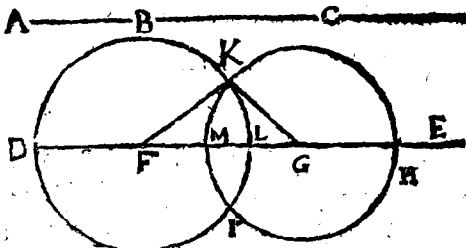
Ex BA producta *a* cape
 $AD = AC$, & duc DC . *a* 3. i.

b ergo ang. $D = ACD$. *b* 5. i.
c ergo totus $BCD \sqsubset D$ *c* 9. ex.
ergo $BD \sqsubset BA +$
 $AC \sqsubset BC$. Q. E. D. *d* 19. i.
e confle. &
2. ex.

PROP. XXI.

Si super trianguli ABC
uno latere BC , ab extremitati-
bus dua recta linea BD , CD ,
interius constituta fuerint, haec
constituta reliquis trianguli du-
obus lateribus BA , CA mino-
res quidem erunt, majorem ve-
ro angulum BDC continebunt.

Producatur BD in E . estque $CE + ED \sqsubset$ *a* 20. i.
 CD adde commune BD , *b* erit $BE + EC \sqsubset$ *b* 4. ex.
 $BD + DC$. Rursus $BA + AE \sqsubset BE$; *b* ergo
 $BA + AC \sqsubset BE + EC$. quare $BA + AC \sqsubset$
 $BD + DC$. Q. E. D. 2. Ang. $BDC \sqsubset$
 $DEC \sqsubset A$. ergo ang. $BDC \sqsubset A$. Q. E. D. *c* 16. i.

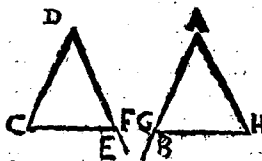
Ex tribus rectis lineis FK , FG , GK , que sint tribus datis rectis lineis A , B , C , æquales, triangulum FKG constituere. Oportet autem duas reliquas esse majores omnifariam sumptas; quoniam uniuscujusque trianguli duo latera omnifariam sumpta reliquo sunt majora.

a 3. v.
b 3. post.

Ex infinita DE sume DF , FG , GH datis A , B , C ordine æquales. Tum si b centris F , & G , intervallis FD , & GH ducantur circuli se interfecantes in K ; junctis rectis KF , KG constituetur triangulum FKG , & cujus latera FK , FG , GK tribus DF , FG , GH , id est tribus datis A , B , C æquantur. Q. E. F.

c 15. def.
d 1. 22.

P R O P. XXIII.

Ad datam rectam lineam AB , datumque in ea punctum A , dato angulo rectilineo D æquale angulum rectilineum A constituere.

a Duc rectam CF secantem dati anguli latera utcumque. b Fac $AG = CD$. Super AG constitue triangulum alteri CDF æquilaterum, ita ut

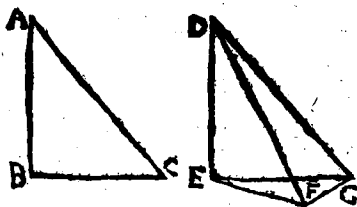
a 1. post.
b 3. 1.
c 22. 1.

ut $AH \cong DF$, & $GH \cong CF$; & habebis ang.
 $A \cong D$. Q. E. F.

d 8. 1.

P

R O P. XXIV.

Si duo triangula ABC , DEF duo latera AB ,
 AC duobus lateribus DE , DF aequalia habue-
 rint, utrumque utrique; angulum vero A angulo
 EDF majorem sub aequalibus rectis lineis conten-
 tum, & basim BC , basi EF , majorem habebunt.

a Fiat ang. $EDG = A$, & $DG \cong DF$ c = a 23. 1.
 AC , connectanturque EG , FG . b 3. 1.

1. Cas. Si EG cadit supra EF . Quia AB c hyp.
 $\cong DE$, & $AC \cong DG$, & ang. $A \cong EDG$, d hyp.
 ferit $BC \cong EG$. Quia vero $DF \cong DG$, e constr.
 & erit ang. $DFG \cong DGF$. h ergo ang. $DFG \cong$ f 4. 1.
 EGF ; h & proinde ang. $EFG \cong EGF$. k quare g 5. 1.
 $EG (BC) \cong EF$. Q. E. D. h 9. ex. k 19. 1.

2. Cas. Si basis EF basi EG coincadat; l li- 19 ex.
 quet $EG (BC) \cong EF$.

3. Sin EG Cadat infra EF . Quoniam
 $DG + GE \cong DF + FE$, si hinc inde au- m 21. 1.
 ferantur DG , DF , aequales; manet $EG (BC)$
 $\cong EF$. Q. E. D. n 5. ex.

P R O P. XXV.

Si duo triangula
ABC, DEF duo
latera AB, AC
duobus lateribus
DE, DF equalia
habuerint, utrumq;
utrique, basim ve-

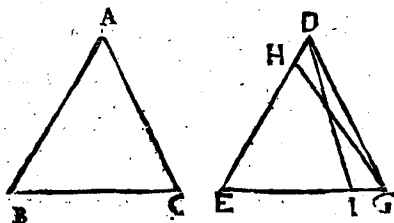
ro BC basi EF majorem; & angulum A sub equa-
libus rectis lineis contentum angulo D majorem
habebunt.

94. 1.

b 24. 1.

Nam si dicatur ang. $A = D$, & erit basis $BC = EF$, contra Hyp. Sin dicatur ang. $A > D$,
erit $BC > EF$, etiam contra Hyp. ergo $BC = EF$. Q. E. D.

P R O P. XXVI.

Si duo triangula BAC EDG, duos angulos
B, C, duobus angulis E, DGE, equales habue-
rint, utrumque utrique, unumque latus uni lateri
equale, sive quod equalibus adjacet angulis, seu
quod uni equalium angulorum subtenditur: reliqua
latera reliquis lateribus equalia, utrumque utrique,
& reliquum angulum reliquo angulo equalem ha-
bebunt.

1. Hyp. Sit $BC = EG$. Dico $BA = ED$, &
 $AC = DG$, & ang. $A = EDG$. Nam si dicatur
 $ED < BA$, & fiat $EH = BA$, ducaturque GH.

Quoniam

a 3. 1.

Quoniam $AB^b = HE$, & $BC^c = EG$, & $ang. B^c = E$; erit $ang. EGH^d = C^e = DGE$.
 f Q. E. A. ergo $AB = ED$. Eodem modo $AC = DG$. d quare etiam $ang. A = EDG$.
 b *suppos.*
 c *hyp.*
 d 4. 1.
 e *hyp.*
 f 9. ex.

2. Hyp. Sit $AB = ED$. Dico $BC = EG$; & $AC = DG$ & $ang. A = EDG$. Nam si dicatur $EG \sqsubset BC$, fiat $EI = BC$, & connectatur DI .
 Quia $AB^g = ED$, & $BC^h = EI$, & $ang. B^g = E$,
 erit $ang. EID^k = C^m = EGD$. n Q. E. A.
 ergo $BC = EG$. ergo ut prius, $AC = DG$,
 & $ang. A = EDG$. Q. E. D.
 g *hyp.*
 h *suppos.*
 k 4. 1.
 m *hyp.*
 n 16. 1.

PROP. XXVII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidens linea EF alternatim angulos AEF , DFE , æquales inter se fecerit, parallele erunt inter se illæ rectæ lineæ AB , CD .

Si AB , CD dricantur non esse parallele; convenient productæ, nempe in G . quo posito angulus externus AEF interno $D F E$ a major erit, cui tamen ponitur æqualis. Quæ repugnant.

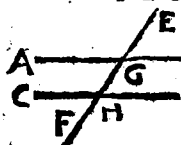
PROP. XXVIII.

Si in duas rectas lineas AB , CD recta incidens linea EF externum angulum AGE interno & opposito, & ad easdem partes CHG æqualem fecerit, aut internos & ad easdem partes AGH , CHG duobus rectis æquales; parallele erunt inter se ipse rectæ lineæ AB , CD .

1. Hyp. Quia per hyp. $ang. AGE = CHG$,
 a erit altern. $BGH = CHG$. b parallele igitur
 sunt AB , CD . Q. E. D.
 a 15. 1.
 b 27. 1.

2. Hyp. Quia ex hyp. $Ang. AGH + CHG =$
 2 Rect. a $= AGH + BGH$, b erit $CHG =$
 BGH . Ergo c AB , CD parallele sunt. Q. E. D.
 a 13. 1.
 b 3. ex.
 c 27. 1.

PROP. XXIX.

In parallelas rectas lineas AB, CD , recta incidens linea EF , & alternatim angulos DHG, AGH aequales inter se efficit; & externum BGE interno, & opposito, & ad easdem partes DHE aequalem; & internos & ad easdem partes AGH, CHG duobus rectis aequales facit.

Liquet $AGH, CHG = 2$ Rect. & alias AB, CD non essent parallelæ, contra hyp. Sed & ang. $DHG + CHG = 2$ Rect. ergo $DHG = AGH = BGE$. Q. E. D.

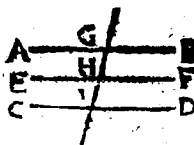
coroll.

Hinc omne Parallelogrammum AC habens unum angulum rectum A , est rectangulum.

Nam $A + B = 2$ Rect. ergo cum A rectus sit, & etiam B rectus erit. Eodem argumento D, C recti sunt.

PROP. XXX.

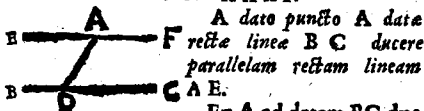

Quæ (AB, CD) eidem rectæ linea EF parallelæ, & inter se sunt parallelæ.

Tres rectas secet utcumque recta GL . Quoniam AB, EF parallelæ sunt, erit ang. $AGI = EHI$. Item propter CD, EF parallelas, erit ang. $EHI = DIG$. ergo ang. $AGI = DIG$. quare AB, CD parallelæ sunt. Q. E. D.

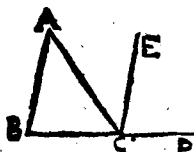
PROP.

PROP. XXXI.

Ex A ad datam BC duc rectam utcumque AD. ad quam, ejusque punctum A s. fac ang. $\angle DAE = \angle ADC$. b erunt AE, BC parallelæ. Q. E. F.

PROP. XXXII.

Cujusunque trianguli ABC uno latere BC producto, externus angulus ACD duobus internis, & oppositis, AB est æqualis. Et trianguli tres interni anguli, A, B,

ACB duobus sunt rectis æquales.

Per C s. duc CE parall. BA. Ang. $\angle A = \angle ECD$. & ang. $\angle B = \angle ECD$. ergo $\angle A + \angle B = \angle ECD$. ACE + ECD = ACD. Q. E. D. Pono $\angle ACD + \angle ACB = 2 \text{ Rect.}$ f ergo $\angle A + \angle B + \angle ACB = 2 \text{ Rect.}$ Q. E. D.

Corollaria.

1. Tres simul anguli cujuscunque trianguli æquales sunt tribus simul cujuscunque alterius. Unde

2. Si in uno triangulo duo anguli (aut singuli, aut simul) æquales sint duobus angulis (aut singulis, aut simul) in altero triangulo, etiam reliquus reliquo æqualis est. Item, si duo triangula unum angulum uni æqualem habeant, reliquorum summæ æquantur.

3. In triangulo si unus angulus rectus sit, reliqui unum rectum conficiunt. Item, angulus, qui duobus reliquis æquatur, rectus est.

4. Cum in Isoscele angulus æquis cruribus contentus rectus est, reliqui ad basim sunt semi-recti.

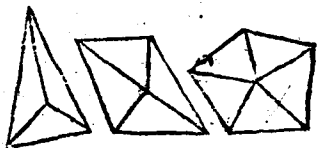
5. Tri-

5. Trianguli æquilateri angulus facit duas tertias unius recti, nam $\frac{1}{3} 2 \text{ Rect.} = \frac{2}{3} \text{ Rect.}$

Schol.

Hujus propositionis beneficio, cujuslibet figuræ rectilineæ tam interni quam externi anguli quot rectos conficiant, innotescet per duo sequentia theoremata.

T H E O R E M A 1.

Omnes simul anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ.

Ex quovis puncto intra figuram ducantur ad omnes figuræ angulos rectæ, quæ figuram resolvent in tot triangula quot habet latera. Quare cum singula triangula conficiant duos rectos, omnia simul conficient bis tot rectos, quot sunt latera. Sed anguli circa dictum punctum conficiunt quatuor rectos. Ergo, si ab omnium triangulorum angulis demas angulos circa id punctum, anguli reliqui qui componunt angulos figuræ conficient bis tot rectos demptis quatuor, quot sunt latera figuræ. **Q. E. D.**

Hinc *Coroll.* Omnes ejusdem speciei rectilineæ figuræ æquales habent angulorum summas.

T H E O R E M A 2.

Omnes simul externi anguli cujuscunque figuræ rectilineæ conficiunt quatuor rectos.

Nam singuli figuræ interni anguli cum singulis externis conficiunt duos rectos. Ergo interni

terni simul omnes, cum omnibus simul externis
conficiunt bis tot rectos, quot sunt latera figuræ.
Sed (ut modo ostensum est,) interni simul omnes
etiam cum quatuor rectis efficiunt bis tot rectos,
quot sunt latera figuræ. Ergo externi anguli
quatuor rectis æquantur. Q. E. D.

Coroll. Omnes cujuscunque speciei rectili-
neæ figuræ æquales habent externorum angulo-
rum summas.

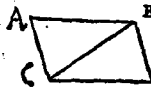
P R O P. XXXIII.

Rectæ. lineæ AC, BD,
quæ æquales & parallelas li-
neas AB, CD, ad partes eas-
dem conjungunt, & ipsæ æ-
quales ac parallelae sunt.

Connectatur CB. Quoniam ob AB, CD
parallelas. ang. ABC = BCD, & per hyp. AB = CD, & latus CB commune est, erit AC = BD, & ang. ACB = DBC. ergo AC, BD
etiam parallelae sunt. Q. E. D.

P R O P. XXXIV.

Parallelogrammorum spa-
tiorum ABDC equalia sunt
inter se quæ ex aduerso late-
dra AB, CD; ac AC, BD;
angulique A, D, & ABD, ACD; & illa bisariam
secat diameter CB.

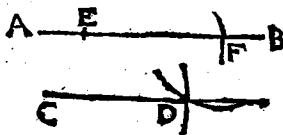
Quoniam AB, CD = parallelae sunt, erit
ang. ABC = BCD. Item ob AC, DB = paral-
lelas, erit ang. ACB = CBD. ergo toti an-
guli ACD, ABD æquantur. Similiter ang.
A = D. Porro, cum communi lateri CB adja-
ceant anguli ABC, ACB, ipsis BCD, CBD
pares, erunt AC = BD, & AB = CD. adeo-
que etiam triang. ABC = CBD. Quæ E. D.

SCHOL.

S C H O L.

Omne quadrilaterum $A B D C$ habens latera opposita equalia, est parallelogrammum.

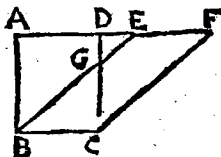
Nam per 8. I. ang. $A B C = B C D$. $\therefore$ ergo $A B, C D$ parallelæ sunt. Eadem ratione ang. $B C A = C B D$; $\therefore$ quare $A C, B D$ etiam parallelæ sunt. $\therefore$ Ergo $A B D C$ est parallelogrammum. Q. E. D.

Hinc expeditius per datum punctum C datæ rectæ $A B$ ducetur parallela $C D$.

Sume in $A B$ quodvis punctum E . centris E & C ad quodvis intervallum duc æquales circulos $E F, C D$. centro vero F , spatio $E C$ duc circulum $F D$, qui priorem $C D$ secet in D . Erit ducta $C D$ parall. $A B$. Nam ut modo demonstratum est, $C E F D$ est parallelogrammum.

P R O P. XXXV.

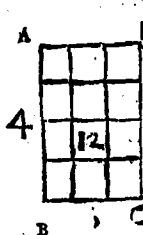

Parallelogramma $BCDA, BCFE$ super eadem basi BC , & in eisdem parallelis AF, BC constituta, inter se sunt equalia.

a 34. I.
b 2. ax.
c 29. I.
d 4. I.
e 3. ax.
f 2. ax.

Nam $AD = BC = EF$. adde communem DE , $\therefore$ erit $AE = DF$. Sed & $AB = DC$; & ang. $A = CDF$. $\therefore$ ergo triang. $ABE = DCF$. aufer commune DGE , $\therefore$ erit Trapez. $ABGD = EGCF$. adde commune BGC , ferit Pgr. $ABCD = EBCF$, Q. E. D. Reliquorum casuum non dissimilis, sed simplicior & faciliior est demonstratio.

Scholium.

Si latus AB parallelogrammi rectanguli $ABCD$ ferri intelligatur perpendiculariter per totam BC , aut BC per totam AB , producat^r eo motu area rectanguli $ABCD$. Hinc rectangulum fieri dicitur ex ductu seu multiplicatione duorum laterum contiguorum. Sit

exempl. gr. BC pedum 3, AB 4. Duc 3 in 4; proveniunt 12 pedes quadrati pro area rectanguli.

Hoc supposito, ex hoc theoremate cujuscunq; parallelogrammi (* $EBCF$) habetur dimensio. Illius enim area producit^rur ex altitudine BA ducta in basim BC . Nam area rectanguli AC parallelogrammo $EBCF$ æqualis, fit ex BA in BC . ergo, &c.

* v. §. 2. pre-
pos. 35.

PROP. XXXVI.

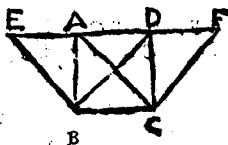
Parallelogramma $B C D A$, $G H F E$ super æqualibus basibus BC , GH , & in eisdem

parallelis AF , BH constituta, inter se sunt æqualia.

Ducantur BE , CF . Quia $BC = GH$, EF , erit $B C F E$ parallelogrammum. ergo $Pgr. BCDA = B C F E = G H F E$. Q. E. D.

a hyp.
b 34. l.
c 33. l.
d 35. l.

PROP. XXXVII.

Triangula $B C A$, $B C D$ super eadem basi BC constituta, & in eisdem parallelis BC , BF inter se sunt æqualia.

* Duc

a Duc BE parall. CA, & CF parall. BD.
 Erit triang. BCA *b* = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCAE = $c \frac{1}{2}$
 BDFC *b* = BCD. Q. E. D.

PROP. XXXVIII.

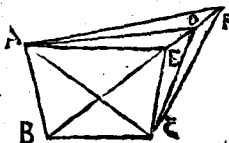
Triangula BCA,
 EFD super aequa-
 libus basibus BC,
 EF constituta, &
 in eisdem parallelis
 GH, BF, inter se
 sunt equalia.

Duc BG parall. CA. & FH parall. ED.
 erit triang. BCA *a* = $\frac{1}{2}$ Pgr. BCG *b* = $\frac{1}{2}$
 EDHF *c* = EFD. Q. E. D.

Schol.

Si basis BC $\square$ EF, liquet triang. BAC $\square$
 EDF. & si BC $\square$ EF, erit BAC $\square$ EDF.

PROP. XXXIX.

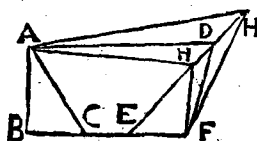
Triangula aequa-
 lia BCA, BCD,
 super eadem basi
 BC, & ad easdem
 partes constituta,
 etiam in eisdem
 sunt parallelis AD,

BC.

Si negas, fit altera AF parall. BC; & ducatur
 CF. ergo triang. CBF *a* = CBA *b* = CBD,
 c Q. E. A.

PROP.

PROP. XL.

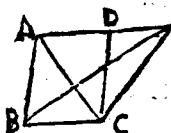

Triangula equalia BCA , EFD super equalibus basibus BC , EF , & ad easdem partes constituta, & in

eisdem sunt parallelis AD , BF .

Si negas, sit altera AH parall. BF . & ducatur FH . ergo triang. $EFH = BCA = EFD$.
 $Q. E. A.$ a 38. 1.
b 47.
c 9 ax.

PROP. XLI.

Si parallelogrammum $ABCD$ cum triangulo BCE eandem basim BC habuerit, in eisdemque fuerit parallelis AE , BC , duplum erit

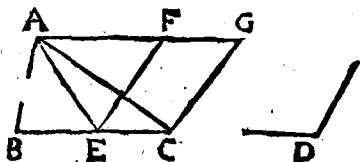
parallelogrammum $ABCE$ ipsius trianguli BCE .

Ducatur AC . Triang. $BCA = BCE$. ergo
 $Par. ABCD = 2 BCA = 2 BCE$. $Q. E. D.$ a 37. 1.
b 34. 1.
c 6 ax.

Scholium.

Hinc habetur area cujuscunque trianguli BCE . Nam cum area parallelogrammi $ABCE$ producatur ex altitudine in basim ducta; produceretur area trianguli ex dimidia altitudine in basim ducta, vel ex dimidia basi in altitudinem. ut si basis BC sit 8, & altitudo 7; erit trianguli BCE area, 28.

P R O P. XLII.

Dato triangulo ABC equale parallelogrammum $ECGF$ constituere in dato angulo rectilineo D .

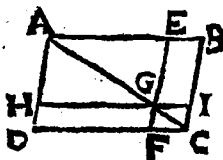
a 31. 1.
b 23. 1.
c 10. 1.

Per A a duc AG parall. BC . b fac ang. $BCG \equiv D$. basim BC c biseca in E . a duc EF parall. CG . Dico factum.

d 38. 1.
e 41. 1.

Nam ducta AE . erit ex. constr. ang. $ECG \equiv D$, & triang. BAC a $\equiv 2 AEC$ e $\equiv$ Pgr. $ECGF$. Q. E. F.

P R O P. XLIII.

In omni parallelogrammo $ABCD$ complementa DG , GB eorum quæ circa diametrum AC sunt parallelogrammorum HE , FI inter se sunt æqualia.

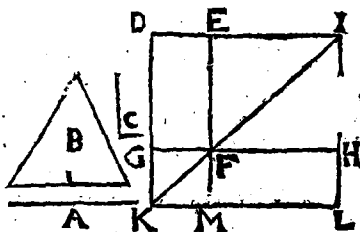
a 34. 1.

b 3. ax.

Nam Triang. ACD , $\equiv$ a ACB . & triang. AGH a $\equiv AGE$. & triang. GCF a $\equiv GCI$. b ergo Pgr. $DG \equiv GB$. Q. E. D.

P R O P.

PROP. XLIV.

Ad datam rectam lineam A, dato triangulo B,
 aequale parallelogrammum FL applicare in dato angulo rectilineo C.

* Fac Pgr. FD = triang. B, ita ut ang. GFE a 43. 1.
 = C. & pone lateri GF in directum FH = A.
 Per H b duc HL parall. EF; cui occurrat DE b 31. 1.
 producta ad I. per IF ductæ rectæ occurrat DG
 protrecta ad K. Per K b duc KL parall. GH;
 cui occurrant EF, & IH prolongatæ ad M, &
 L. Erit FL. Pgr. quæsitum.

Nam Pgr. FLc = FD = Bd & ang. MFH c 43. 1.
 = GFE = C. Q. E. F. d 19. 11

PROP. XLV.

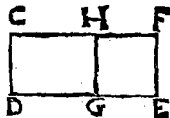

Ad datam rectam lineam FG dato rectilineo
 ABCD aequale parallelogrammum FL constituere,
 in dato angulo rectilineo E.

Datum rectilineum resolve in triangula
 BAD, BCD. a = Fac Pgr. FH = BAD ita ut a 44. 11.
 ang. F = E. producta FI a fac (ad HI) Pgr.
 C IL

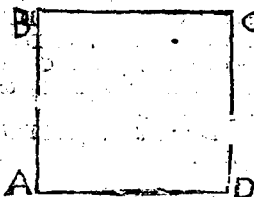
IL = BCD. erit Pgr. FL = b FH + IL c =
ABCD. Q. E. F.

Schol.

Hinc facile invenitur excessus HE, quo recti-
lineum aliquod A superat rectilineum minus B;
nimirum si ad quamvis rectam CD applicentur
Pgr. DF = A. & DH = B.

P R O P. XLVI.

• A data recta li-
nea AD quadra-
tum AC descri-
bere.

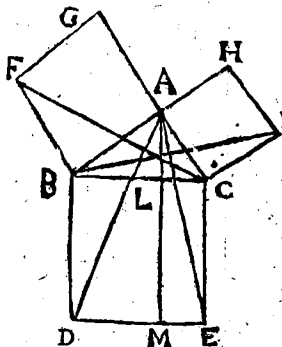
a Erige duas per-
pendiculares AB,
DC b æquales
datæ AD; &
junge BC. dico

factum.

Cum enim ang. A + D c = 2 Rect. d erunt
AB, DC parallelæ. Sunt vero etiam e æquales,
f ergo AD, BC pares etiam sunt, & parallelæ.
ergo Figura AC est parallelogramma, & æqui-
latera. Anguli quoque omnes recti sunt, g quoni-
am unus A est rectus. h ergo AC est quadratum.
Q. E. F.

Eodem modo facile describes rectangulum,
quod sub datis duabus rectis contineatur.

PROP. XLVII.

In rectan-
gulis trian-
gulis BAC
quadratum
BE, quod à
latere BC
rectum angu-
lum BAC
subtendente
describitur,
equale est
eis, BG,
CH, quæ à
lateribus AB,
AC rectum

angulum continentibus describuntur.

Iunge AE, AD; & duc AM. parall. CE.

Quoniam ang. DBC $a =$ FBA; adde com- a 12. cor.
munem ABC, erit ang. ABD $=$ FBC. Sed &
AB $b =$ FB, & BD $b =$ BC. b 19. def.
ergo triang. c 4. 1.
ABD $=$ FBC. atqui Pgr. BM. $d = 2$ ABD; & d 41. 1.
Pgr. BG $d = 2$ FBC (nam GAC est una recta e 6. cor.
per hyp. & 14. 1.) ergo Pgr. BM $=$ BG. Si-
mili discursu Pgr. CM $=$ CH. Totum igitur
BE $=$ BG + CH. Q. E. D.

Schol.

Hoc nobilissimum, & utilissimum theorema
ab inventore Pythagora, Pythagoricum dici me-
ruit. Ejus beneficio quadratorum additio, &
substractio perficitur; quo spectant duo sequen-
tia problemata.

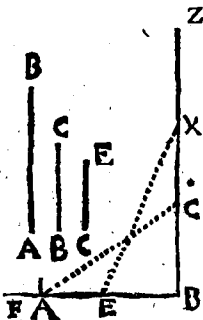
P R O B L. I.

Andr. Turq.

a 11. 1.

b 47. 2.

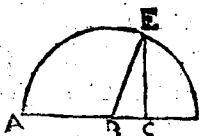
c 2. ax.

Datis quocunque quadratis, unum omnibus æquale construere.

Dentur quadrata tria, quorum latera sint AB , BC , CE . a Fac ang. rectum FBZ infinita habentem latera, in eaque transfer BA , & BC , & junge AC , b erit $ACq = ABq + BCq$. Tum BA & CE tertium latus datum transfer ex B in X ; & junge EX , b erit $EXq = EBq (CEq) + BXq (ACq) = CEq + ABq + BCq$. Q. E. F.

P R O B L. 2.

Datis duabus rectis inæqualibus AB , BC , exhibere quadratum, quo quadratum majoris AB excedit quadratum minoris BC .

Centro B intervallo BA describe circulum. ex C erige perpendicularem CE occurrentem peripheriæ in E . & ducatur BE . a Erit $BEq (BAq) = BCq + CEq$. b ergo $BAq - BCq = CEq$. Q. E. F.

a 47. 1.

b 3. ax.

PROBL. 3.

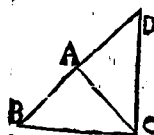
Notis duobus quibuscunque lateribus trigoni rectanguli ABC, reliquum invenire,

Latera rectum angulum ambientia sint AC, AB; hoc 6. pedum, illud 8. ergo cum ACq 47. 1.
 $+ ABq = 64 + 36$
 $= 100 = BCq.$ erit BC
 $= \sqrt{100} = 10.$

Nota sint deinde latera AB, BC, hoc 10.

pedum, illud 6. ergo cum BCq - ABq = 47. 2.
 $100 - 36 = 64 = ACq.$ erit Acq = $\sqrt{64}$
 $= 8.$

PROP. XLVIII.

Si quadratum quod ab uno latere BG trianguli describitur, æquale sit eis quæ à reliquis trianguli lateribus AB, AC describuntur quadratis, angulus BAC comprehensus sub AB, AC reliquis duobus trianguli lateribus, rectus est.

Duc ad AC perpendicularem DA = AB, & junge CD.

Iam CDq = ADq + ACq = ABq + ACq = BCq. * ergo CD = BC. ergo trian- 47. 1.
 gula CAB, CAD, sibi mutuo æquilatera sunt; * Videsq.
 quare ang. CAB = CAD = Rect. Q.E.D. Theor. 8. 1. c hyp.

Schol.

Assumpsimus exinde quod CDq = BCq, sequi CD = BC. Hoc vero manifestum fiet ex sequenti theoremate.

THEOREMA.

Linearum equalium AB, CD , equalia sunt quadrata AF, CG ; & quadratorum equalium NK, PM equalia sunt latera IK, LM .

Pro 1 Hyp. Duc diametros EB, HD . Li-
quet $AF = a$ 2 triang. $EAB = b$ 2 triang.
 $HCD = c$ CG . Q. E. D.

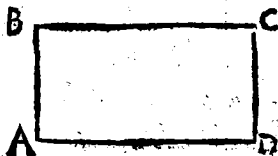
2. Hyp. Si fieri potest, sit $LM \sqsubset IK$. fac
 $LT = IK$; a sitque $LS = LT$ q. ergo LS
 $b = NK$ $c = LQ$. Q. E. A. ergo $LM = IK$.

Coroll.

Eodem modo quælibet rectangula inter se
æquilatera æqualia ostenduntur.

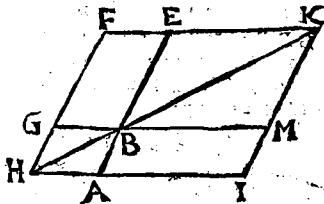
L I. B. II.

Definitiones.

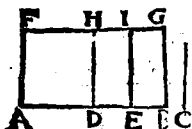
- I. Mne parallelogrammum rectangulum $A B C D$ contineri dicitur sub rectis duabus $A B$, $A D$, quæ rectum comprehendunt angulum.

Quando igitur dicitur rectangulum sub $B A$, $A D$; vel brevitatis causa, rectangulum $B A D$, vel $B A \times A D$, (vel $Z A$ pro $Z \times A$) designatur rectangulum, quod continetur sub $B A$, & $A D$ ad rectum angulum constitutis.

- II. In omni parallelogrammo spatio $F H I K$ unumquodq; eorum, quæ circa diametrum illius sunt, parallelogrammorum, cum duobus complementis Gnomon vocetur. ut Pgr $F B + B I + G A$ ($E H M$) est Gnomon. item Pgr. $F B + B I + E M$ ($G K A$) est Gnomon.

P R O P. I.

Si fuerint duæ rectæ lineæ AB, AF, seceturque ipsarum altera AB, in quocunque segmenta AD, DE, EB: rectangulum comprehensum sub illis duabus rectis lineis AB, AF, æquale est eis, quæ sub infecta AF, & quolibet segmentorum AD, DE, EB comprehenduntur rectangulis.

p. 11. v.

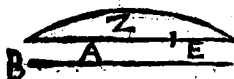
p. 19 ex. 1.
p. 34. l.

• Statue AF, perpendicularẽ ad AB. • per F duc infinitam FG perpendicularẽ ad AF. • Ex D, E, B erige perpendiculares DH, EI, BG. erit AG rectangulum sub AF, AB, & b est æquale rectangulis AH, DI, EG, hoc est (quia DH, EI, AF c pares sunt) rectangulis sub AF, AD; sub AF, DE; sub AF, EB. Q. E. D.

Schol.

Propositiones decem primæ hujus libri valent etiam in numeris. Reliquas quilibet tyro examinet. pro hac, sit AF 6, & AB 12, sectus in AD 5, DE 3, & EB 4. Estque 6×12 (AG) = 72. 6×5 (AH) = 30. 6 in 3 (DI) = 18. denique 6×4 (EG) = 24. Liquet vero $30 + 18 + 24 = 72$.

P R O P. II.

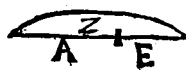
Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangula, quæ sub tota Z, & quolibet segmentorum A, E comprehenduntur, æqualia sunt ei, quod à tota Z fit, quadrato.

p. 1. 2.

Dico $ZA + ZE = Zq$. Nam sume $B = Z$. • Estque $BA + BE = BZ$; hoc est (ob $B = Z$) $ZA + ZE = Zq$. Q. E. D.

P R O P.

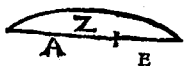
PROP. III.

Si recta linea Z secta sit utcumque; rectangulum sub tota Z, & uno segmentorum E comprehensum, æquale est illi, quod sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo, & illi quod à prædicto segmento E describitur, quadrato.

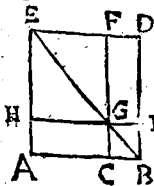
Dico. $ZE = AE + Eq.$ Nam $EZ = EA + a. 1. 2.$
E. E.

PROP. IV.

Si recta linea Z secta sit utcumque; Quadratum, quod à tota Z describitur, æquale est, & illis quæ à segmentis A, E describuntur, quadratis, & ei, quod bis sub segmentis A, E comprehenditur, rectangulo.

Dico $Zq = Aq. + Eq. + 2 AE.$ Nam $ZA = Aq. + AE.$ & $ZE = Eq. + AE.$ quum igitur $ZA + ZEb = Zq$, erit $Zq = Aq. + Eq. + 2 AE.$
Q. E. D.

Aliter. Super AB fac quadratum AD, cujus diameter EB. per divisionis punctum C. duc perpendicularem CF; & per G duc HI parall. AB.

Quoniam ang. $EHG = A$ rectus est, & AEB semirectus, erit reliquus HGE etiam semirectus. Ergo $HEf = HGg = EFg = AC.$ proinde HF quadratum est rectæ AC. eodem modo CI est $CB.$ ergo $AG. GD$ rectangula sunt sub $AC, CB.$ Quare totum quadratum $AD = ACq. + CBq. + 2 ACB.$
Q. E. D.

coroll.

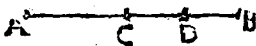
Coroll.

1. Hinc liquet parallelogramma circa diametrum quadrati esse quadrata.

2. Item diametrum cujusvis quadrati ejus angulos bifecare.

3. Si $A = \frac{1}{2} Z$; erit $Zq = 4 Aq$, & $Aq = \frac{1}{4} Zq$. item è contra, si $Zq = 4 Aq$. erit $A = \frac{1}{2} Z$.

P R O P. V.

Si recta linea
AB secetur in
equalia AC b

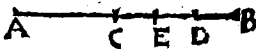
CB, & non equalia AD, DB, rectangulum su,
inæqualibus segmentis AD, DB comprehensum,
una cum quadrato, quod fit ab intermedia sectio-
num CD, æquale est ei, quod à dimidia CB de-
scribitur, quadrato.

Dico $CBq = AD B + CDq$.

Æquantur $\left\{ \begin{array}{l} CBq. \\ CDq + CDB + DBq + CDB \\ CDq + bCB D (cAC \times BD) + CDB \\ CDq + dADB. \end{array} \right.$
enim ista

a 4. 2.
b 3. 2.
c hyp.
d 1. 2.

Scholium.

Si A B aliter
dividatur, propi-
us scilicet puncto

bisectionis, in E; dico $AEB = ADB$.

Nam $AEB = CBq - CEq$. & $ADB = CBq - CDq$. ergo quum $CDq = CEq$, erit $AEB = ADB$. Q. E. D.

a 6. 2. &
3. ax.

Coroll.

Hinc $ADq + DBq = AEq + EBq$. Nam
 $ADq + DBq + 2 ADB = ABq = AEq + EBq + 2 AEB$. ergo quum $2 AEB = 2 ADB$, erit
 $ADq + DBq = AEq + EBq$. Q. E. D.

b 4. 2.

Unde $2. ADq + DBq - AEq + EBq = 2 AEB - 2 ADB$.

c 3. ax.

P R O P.

P R O P. VI.

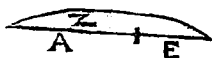
Si recta linea A
bifariam secetur, &
illi recta quæpiam li-
nea E in directum adjiciatur; rectangulum compre-
hensum sub tota cum adjecta (sub. A + E), & ad-
jecta E, una cum quadrato, quod à dimidia $\frac{1}{2}$ A,
æquale est quadrato à linea, quæ tum ex dimidia,
tum ex adjecta componitur, tanquam ab una $\frac{1}{2}$ A +
E descripto.

Dico $\frac{1}{4}$ Aq ($\frac{1}{2}$ Q. $\frac{1}{2}$ A) + AE + Eq = Q. $\frac{1}{2}$ A a 4. & 3.
Cor. 4 2.
+ E. a Nam Q. $\frac{1}{2}$ A + E = $\frac{1}{4}$ Aq + Eq + AE.

Coroll.

Hinc si tres rectæ E, E + $\frac{1}{2}$ A, E + A sint in
proportionem Arithmetica, rectangulum sub ex-
tremis E, E + A contentum, una cum quadra-
to excessus $\frac{1}{2}$ A, æquale erit quadrato mediæ
E + $\frac{1}{2}$ A.

P R O P. VII.

Si recta linea Z se-
cetur utcumque; Quod
à tota Z, quodque ab
uno segmentorum E,
utraq; simul quadrata, æqualia sunt illi, quod bis
sub tota Z, & dicto segmento E comprehenditur,
rectangulo, & illi, quod à reliquo segmento A fit,
quadrato.

Dico Zq + Eq = 2 ZE + Aq. Nam Zq = Aq a 4. 1. 2.
+ Eq + 2 AE. & 2 ZE = 2 Eq + 2 AE. b 3. 2.

Coroll.

Hinc, quadratum differentię duarum quarum-
cumque linearum Z, E, æquale est quadratis u-
triusque minus duplo rectangulo sub ipsis.

a Nam Zq + Eq - 2 ZE = Aq = Q. Z - E. c 7. 2. &
3. ax.

P R O P.

PROP. VIII.

Si recta linea Z secetur utcumque; rectangulum quater comprehensum sub tota Z, & uno segmentorum E, cum eo, quod à reliquo segmento A fit, quadrato, æquale est ei, quod à tota Z, & dicto segmento E, tanquam ab una linea Z+E describitur, quadrato.

Dico $4 ZE + Aq = Q. Z + E$. Nam $2 ZE = Zq + Eq - Aq$. ergo $4 ZE + Aq = Zq + Eq + 2 ZE = Q. Z + E$. Q. E. D.

a 7. 2. &
3 ax.

b 4. 2.

PROP. IX.

Si recta linea AB secetur in æqualia AC, CE, & non æqualia AD, DB. quadrata, quæ ab inequalibus totius segmentis AD, DB fiunt, simul duplicia sunt, & ejus, quod à dimidia AC, & ejus, quod ab intermedia sectionum CD fit, quadrati.

Dico $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Nam $ADq + DBq = ACq + CDq + 2 ACD + DBq$. atqui $2 ACD$ (b 2 BCD) $+ DBq = Cq (ACq) + GDq$. ergo $ADq + DBq = 2 ACq + 2 CDq$. Q. E. D.

a 4. 2.
b hyp.
a 7. 2.
d 2. ax.

PROP. X

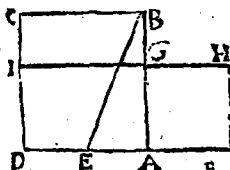
Si recta linea A secetur bifariam, adjiciatur autem ei in rectum quæpiam linea; Quod à tota A cum adjuncta E, & quod ab adjuncta E, utraque simul quadrata, duplicia sunt & ejus, quod à dimidia $\frac{1}{2} A$; & ejus, quod à composita ex dimidia, & adjuncta, tanquam ab una $\frac{1}{2} A + E$, descriptum est, quadrati.

Dico $Eq + Q. A + E$, hoc est $Aq + 2 Eq + 2 AE = 2 Q. \frac{1}{2} A + 2 Q. \frac{1}{2} A + E$. Nam $2 Q. \frac{1}{2} A = \frac{1}{2} Aq$. & $2 Q. \frac{1}{2} A + E = \frac{1}{2} Aq + 2 Eq + 2 AE$.

a 4. 2.
b Cor. 4. 2.
c 4. 2.

PROP.

PROP. XI.

Datam rectam lineam AB secare in HC, ut comprehensum sub tota AB, & altero segmentorum BG rectangulum, æquale sit ei, quod à reliquo segmento AG fit, quadrato.

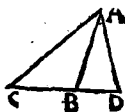
Super AB describe quadratum AC. latus AD biseca in E. duc EB. ex EA producta cape EF = EB. ad AF statue quadratum AH. Erit $AH = AB \times BG$.

Nam protracta HG ad I; Rectang. DH + EAq = EFq = EBq = BAq + EAq. ergo DH = BAq = quad. AC. subtrahe commune AI; remanet quad. AH = GC; did est AGq = AB x BG. Q. E. F.

Scholium.

Hæc Propositio numeris explicari nequit; * neque enim ullus numerus ita secari potest, ut productum ex toto in partem unam æquale sit quadrato partis reliquæ. * vid. 6. 13.

PROP. XII.

In amblygoniis triangulis ABC quadratum, quod fit à latere AC angulum obtusum ABC subtendente, majus est quadratis, quæ fiunt à lateribus AB, BC obtusum angulum ABC comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso, & sub uno laterum BC, quæ sunt circa obtusum angulum ABC, in quod, cum protractum fuerit, cadit perpendicularis AD, & assumpta exterius linea BD sub perpendiculari AD prope angulum obtusum ABC.

Dico

Dico $ACq = CBq + ABq + 2 CB \times BD$.

Nam ista $\left\{ \begin{array}{l} ACq. \\ \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} a CDq + ADq. \\ \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} b CBq + 2 CBD + BDq + ADq \\ \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} c CBq + 2 CBD + ABq. \\ \end{array} \right.$

a 47. 1.

b 4. 2.

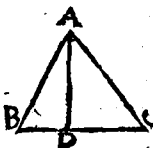
c 47. 1.

Schol.

Hinc, cognitis lateribus trianguli obtusanguli ABC, facile inveniuntur tum segmentum BD inter perpendicularem AD, & obtusum angulum ABC interceptum, tum ipsa perpendicularis AD.

Sic; Sit AC 10, AB 7, CB 5; unde ACq 100, ABq 49, CBq 25. Proinde $ABq + CBq = 74$. hunc deme ex 100, manet 26 pro 2 CBD. unde CBD erit 13. hunc divide per CB 5, provenit $2\frac{3}{5}$ pro BD. quare AD invenitur per 47. 1.

PROP. XIII.

In oxygoniis triangulis ABC quadratum à latere AB angulum acutum ACB subtendente, minus est quadratis, quæ sunt à lateribus AC, CB acutum angulum ACB comprehendentibus, rectangulo bis comprehenso,

& ab uno laterum BC, quæ sunt circa acutum angulum ACB, in quod perpendicularis AD cadit, & ab assumpta interius linea DC sub perpendiculari AD, prope angulum acutum ACB.

Dico $ACq + BCq = ABq + 2 BCD$.

Nam æquantur ista $\left\{ \begin{array}{l} ACq + BCq. \\ a ADq + DCq + BCq. \\ b ADq + BDq + 2 BCD. \\ c ABq + 2 BCD. \\ \end{array} \right.$

a 47. 1.

b 7. 2.

c 47. 1.

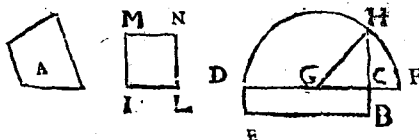
Coroll.

Hinc etiam cognitis lateribus trianguli ABC, invenire est tam segmentum DC inter perpendicula-

rem A D, & acutum angulum A B C interceptum
quam ipsam perpendicularem Δ B.

Sit AB 13, AC 15, BC 14. Detrahe Δ Bq
(169) ex Δ Cq + B Cq hoc est ex 225 + 196
= 421; remanet 252 pro Δ BCD; unde BCD
erit 126. hunc divide per BC 14, provenit 9
pro DC unde AD = $\sqrt{225 - 81} = 12$.

PRO P. XLV.

Dato rectilineo A æquale quadratum ML in-
venire.

* Fac rectangulum DB = A, cujus majus la-
tus DC produc ad F, ita ut CF = CB. b Bi-
seca DF in G, quo centro ad intervallum GF
describere circulum F H D, producatur CB, do-
nec occurrat circumferentiæ in H. Erit CHq =

* ML = A

Ducatur enim GH. Estque Ac = DBc =
DCFd = GFq = GCqe = HCqe = ML
Q. E. F.

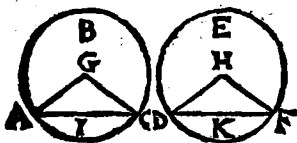
a 45. 1.
b 10. 2.

* 46. 1.
c const.

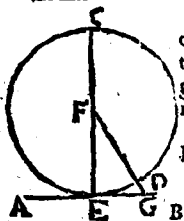
d 5. 2. &
3. ax.
e 47. 1. &
3. ax.

LIB. III.

Definitiones.

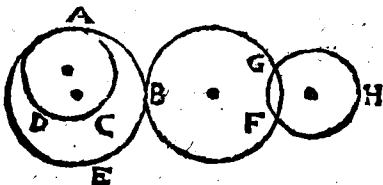

I. Quales circuli (GABC, HDEF) sunt, quorum diametri sunt æquales, vel quorum quæ ex centris rectæ lineæ GA, HD, sunt æquales.

II. Recta linea AB circum F E D tangere dicitur, quæ cum circum tangat, si producat circum non secat.

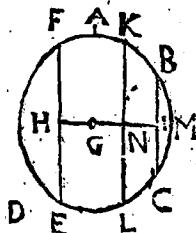
Recta FG secat circum F E D.

III. Circuli DAC, ABE (item FBG, ABE) se mutuo tangere dicuntur, qui se mutuo tangentes sese mutuo non secant.

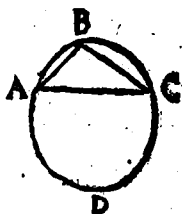
Circulus BFG secat circum FGH.

In

n quam major perpendicularis G I cadit.

I V. In circulo G A B D æqualiter distare à centro dicuntur rectæ lineæ F E K L, cum perpendiculares G H, G N quæ à centro G in ipsas ducuntur, sunt æquales. Longius autem abesse illa B C dicitur,

V. Segmentum circuli (A B C) est figura, quæ sub recta linea A C, & circuli peripheria A B C comprehenditur.

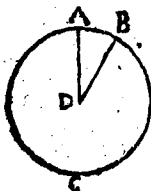
VI. Segmenti autem angulus (C A B) est, qui sub recta linea C A, & circuli peripheria A B comprehenditur.

VII. In segmento autem (A B C) angulus (A B C) est, cum in segmenti peripheria sumum fuerit quodpiam punctum B, & ab illo in terminos rectæ ejus lineæ A C, quæ segmenti basis est, adjunctæ fuerint rectæ lineæ A B, C B, inquam angulus A B C ab adjunctis illis lineis B, C B comprehensus.

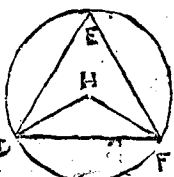
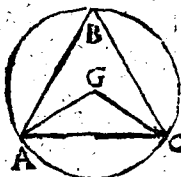
VIII. Cum vero comprehendentes angulum A B C, rectæ lineæ A B, B C aliquam assumunt peripheriam A D C, illi angulus A B C intere dicitur.

D

I X. Se-

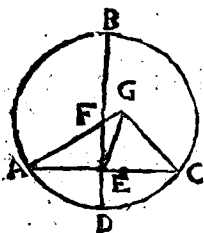

IX. Sector autem circuli (ADB) est, cum ad ipsius circuli centrum D constitutus fuerit angulus ADB; comprehensa nimirum figura ADB. & à rectis lineis AD, BD angulum continentibus, & à peripheria AB ab illis assumpta.

X. Similia circuli segmenta (ABC, DEF) sunt, quæ angulos (ABC, DEF) capiunt æquales; aut in quibus anguli ABC, DEF inter se sunt æquales.

PROP. I.

Dati circuli A B C centrum F reperire.

Duc in circulo rectam AC utcumq; quam biseca in E. per E duc perpendicularē DB. hanc biseca in F. erit F centrū. Si negas, centrum esto G, extra rectam DB (nam in ea esse non potest, cum ubique extra

F dividatur inæqualiter) ducanturque GA, GC, GE. Vis G centrum. esse; a ergo GA = GC; & per constr. AE = EC, latus vero GE commune est; b ergo anguli GEA, GEC pares, & c proinde recti sunt. d ergo ang. GEC = FEC. rect. e Q. E. A.

Coroll.

a 15. def. 1.

b 8. 1.

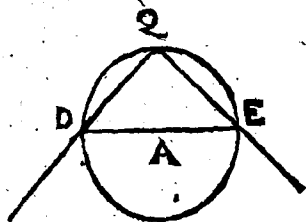
c 10. def. 1.

d 12. ex.

e 9. ex.

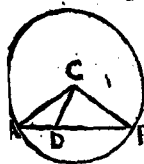
Coroll.

Hinc, si in circulo recta aliqua linea B D aliquam rectam lineam A C bifariam & ad angulos rectos secet, in secante B D erit centrum.

Facillime per normam invenitur centrum vertice *Andr. Tang.*
Q ad circumferentiam applicato. Si enim recta D E jungens puncta D, & E, in quibus normæ latera Q D, Q E peripheriam secant, bisecetur in A, erit A centrum. Demonstratio pendet ex 31. hujus.

P R O P. II.

Si in circuli C A B periphēria duo qualibet puncta, A, B accepta fuerint, recta linea A B, quæ ad ipsa puncta adjungitur, intra circulum cadet.

Accipe in recta A B quodvis punctum D, & ex centro C duc C A, C D, C B. & quoniam C A = C B, erit ang. A = B. Sed ang. C D B < A; ergo ang. C D B < B. Sed ergo C B < C D. atqui C B tantum pertingit ex centro ad circumferentiam; ergo C D consequenter non pertingit. ergo punctum D est intra circulum. Idemque ostendetur de quovis alio puncto rectæ A B. Tota igitur A B cadit intra circulum. Q. E. D.

a 15. def. 12.
b 5. 1.
c 16. 1.
d 19. 1.

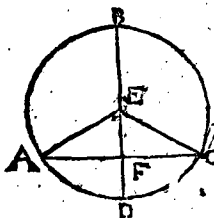
D 2

Coroll.

Coroll.

Hinc, Recta circulum tangens, ita ut eum non secet, in unico puncto tangit.

P R O P. III.

Si in circulo EABC recta quaedam linea BD per centrum extensa quandam AC non per centrum extensam bisariam fecer, (in F) & ad angulos rectos ipsam secabit; & si ad angulos rectos eam fecer, bisariam quoque eam secabit.

Ex centro E ducantur EA, EC.

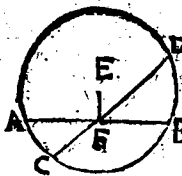
1. Hyp. Quoniam $AF = FC$, & $EA = EC$, latusque EF commune est, erunt anguli EFA, EFC pares, & consequenter recti. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam ang. EFA = EFC, & ang. EAF = ECF, latusque EF commune, erit $AF = FC$, Bisecta est igitur AC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in triangulo quovis æquilatèro & isoscele linea ab angulo verticis bisecans basim, perpendicularis est basi. & contra perpendicularis ab angulo verticis bisecat basim.

P R O P. IV.

Si in circulo A.C.D. due rectæ lineæ AB, CD sese mutuo secant non per centrum E. extensa, sese mutuo bisariam non secant.

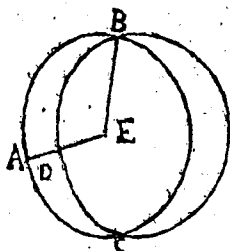
Nam. si una per centrum

a hyp.
b 15. def. 1.
c 8. 1.
d 10. def. 1.
e hyp. &
11. ax.
f 5. 1.
g 16. 1.

trum transeat, patet hanc non bisecari ab altera, quæ ex hyp. per centrum non transit.

Si neutra per centrum transit, ex E centro duc E F. Si jam ambæ A B, C D forent bisectæ in F, anguli EFB, EFD æ ambo essent recti, & a 3. p. b 9. ex. proinde æquales. b Q. E. A.

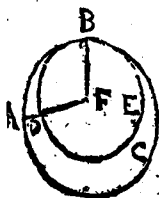
P R O P. V.

Si duo circuli BAC, BDC sese mutuo secant, non erit illorum idem centrum E.

Alias enim ductis ex communi centro E rectis EB, EDA, essent $ED = EB = EA$ a 15. def. 1. b 9. ex.

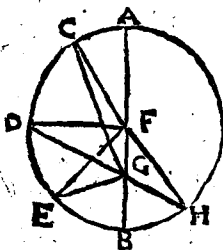
P R O P. VI.

Si duo circuli BAC, BDE, sese mutuo interiorius tangant (in B) eorum non erit idem centrum F.

Alias ductis ex centro F rectis FB, FDA, essent $FD = FB = FA$ a 15. def. 1. b 9. ex.

PROP. VII.

Si in AB diametro circuli quodpiam sumatur punctum G, quod circuli centrum non sit, ab eoque puncto in circulum quaedam rectæ lineæ GC, GD, GE cadunt; maxima quidem erit ea (GA) in qua centrum F, minima vero reliqua GB. aliarum vero illi, quæ per centrum ducitur, propinquior. GC remotiore GD semper major est. Duæ autem solum rectæ lineæ GE GH æquales ab eodem puncto in circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ GB, vel maximæ GA.

a 23. 2.

Ex centro F duc rectas FC, FD, FE; & a fac ang. BFH = BFE.

a 10. 1.

1. GF + FC (hoc est GA) = GC. Q. E. D.

b 15. def. 1.

c 9. ax.

d 24. 1.

2. Latus FG commune est, & FC = FD; atque ang. GFC = GFD & ergo bas. GC = GD. Q. E. D.

e 10. 1.

f 5. ax.

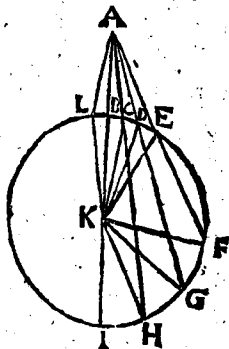
3. FB (FE) = GE + GF. ergo ablato communi FG remanet BG = EG. Q. E. D.

g const.

h 4. 1.

4. Latus FG commune est, & FE = FH; atque ang. BFH = BFE. ergo GE = GH. Quod vero nulla alia GD ex puncto G æquetur ipsi GE, vel GH, jamjam ostensum est. Q. E. D.

PROB. VIII.

Si extra circulum sumatur punctum quodpiam A, ab eoque puncto ad circulum deducantur quædam lineæ AI, AH, AG, AF, quarum una quidem AI per centrum K protendatur, reliquæ vero ut libet; in cavam peripheriam cadentium rectarum linearum maxima quidem est illa AI,

quæ per centrum ducetur, aliarum autem ei quæ per centrum transit propinquior AH remotiore AG semper major est. In convexam vero peripheriam cadentium rectarum linearum minima quidem est illa AB, quæ inter punctum A, & diametrum BI interponitur; aliarum autem ea, quæ est minima propinquior AC remotiore AD semper minor est. Duæ autem tantum rectæ lineæ AC, AL æquales ab eo puncto in ipsum circulum cadunt, ad utrasque partes minimæ AB, vel maximæ AI.

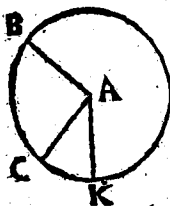
Ex centro K duc rectas KH, KG, KF, KC, KD, KE. & fac ang. $\angle AKL = \angle AKC$.

1. AI ($AK + KH$) $\square$ AH. Q. E. D. a 10. 1.
2. Latus AK commune est; & $KH = KG$; atque ang. $\angle AKH \square \angle AKG$. b ergo bas. AH $\square$ AG. Q. E. D. b 24. 1.
3. KA $\square$ KC + CA. aufer hinc inde æquales KC, KB, & erit AB $\square$ AC. c 10. 1. d 5. ex.
4. AC + CK $\square$ AD + DK. aufer hinc inde æquales CK, DK, & erit AC $\square$ AD. Q. E. D. e 21. 1. f 5. ex.

constr.
h 4. 1.

5. Latus KA est commune & $KL = KC$;
atque ang. $AKL = AKC$; ergo $LA = CA$. hisce vero nulla alia æquatur, ex mox
ostensis. ergo, &c.

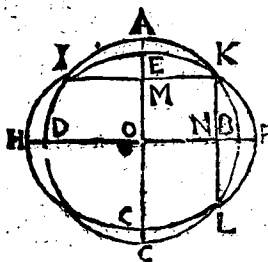
P R O P. IX.

Si in circulo BCK acceptum fuerit punctum aliquod A , & ab eo puncto ad circumferentiam cadant plures, quam duæ rectæ lineæ æquales AB , AC , AK , acceptum punctum A centrum est ipsius circuli.

Nam à nullo puncto extra centrum plures quam duæ rectæ lineæ æquales duci possunt ad circumferentiam. Ergo A est centrum. Q. E. D.

P R O P. X.

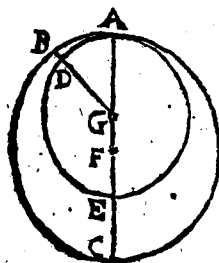

Circulus $IAKBL$ circulum $IEKFL$ in pluribus, quam duobus punctis non secat.

Secet, si fieri potest, in tribus punctis IKL . Iunctæ IK & KL bisecentur in M & N . a Ambo circuli centrum

habent in singulis perpendicularibus MC , NH , & proinde in earum intersectione O . ergo secantes circuli idem centrum habent. b Q. F. N.

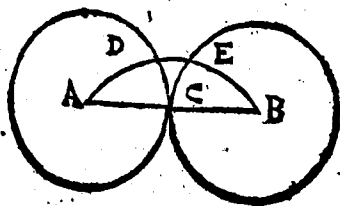
PROP. XI.

Si duo circuli
GADE, FABC
sefe intus contin-
gant, atque accepta
fuerint eorum cen-
tra G, F; ad eo-
rum centra adjun-
cta recta linea FG,
& producta, in A
contactum circulo-
rum cadet.

Si fieri potest, recta FG prout tracta secet cir-
culos extra contactum A, sic ut non FGA, sed
FGDB sit recta linea. ducatur GA. Et quia
 $GD = GA$, & $GB \perp GA$, (cum recta FGB
transeat per F centrum majoris circuli) erit $GB \perp GD$. a 15. def. 1. b 7. 3. c 9. ex.
Q. E. A.

PROP. XII.

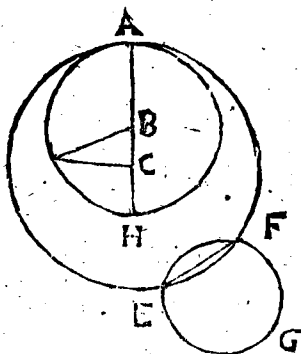

Si duo circuli ACD, BCE sefe exterius contin-
gant, linea recta AB que ad eorum centra A, B ad-
jungitur, per contactum C transibit.

Si fieri potest, sit recta ADEB secans circulos
extra contactum C in punctis D, E. Duc AC,
CB. erit $AD + EB = AC + CB$. a 20. 1. b 9. ex.
Q. E. A.

PROP.

PROP. XIII.

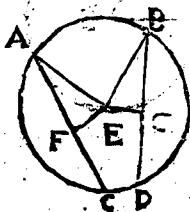
Circulus
CAF cir-
culum BAH
non tangit in
pluribus pun-
ctis, quam
uno A, siue
intus, siue
extra tangat.

i. Tangat,
si fieri po-
test, intus
in punctis
A, H. a er-
go recta
CB centra

connectens, si producatur cadet tam in A, quam
in H. Quoniam igitur $CH = CA$, & $BH =$
CH. erit $BA (= BH) = CA$. Q. E. A.

2. Sin dicatur exterius contingere in punctis
E & F, e ducta recta EF in utroque circulo erit.
Circuli igitur se mutuo secant, quod non po-
nitur.

PROP. XIV.

In circulo EABC
equales recte linea
ACBD, aequaliter
distant à centro E. &
quæ AC, BD aquali-
ter distant à centro, æ-
quales sunt inter se.

Ex centro E duc
perpendiculares EF,
EG :

quæ bisecabunt AC, BD. connecte EA
EB.

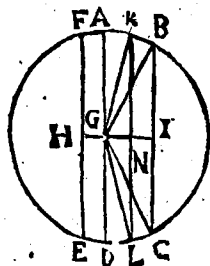
i. Hyp. $AC = BD$. ergo $AF = BG$. sed &
EA

EA = EB. ergo FEq c = EAq - AFq =
EBq - BGq = EGq. d ergo FE = EG. Q. E. D.
2. Hyp. EF = EG. ergo AFq c = EAq - EFq =
EBq - EGq = GBq. ergo AF d = GB.
proinde AD = BC. Q. E. D.

c 47. 1. &
3. ax.
d Schol. 48. 1.

e 6. ax.

PROP. XV.

In circulo GABC
maxima quidem linea
est diameter AD; ali-
arum autem centra G
propinquior FE remo-
tior B C semper ma-
jor est.

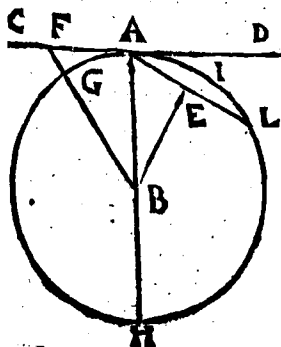
1. Duc GB, GC.
Diameter A D. (s
GB + GC) b = BC
Q. E. D.

a 15. def. 1.
b 10. 1.

2. Sit distantia
GI = GH. accipe GN = GH. per N duc
(L perpend. GI. junge GK, GL. & quia
GK = GB, & GL = GC; estque ang. KGL =
BGC, erit KL (FE) = BC. Q. E. D.

PROP. XVI.

c 14. 1.

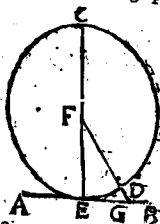

Que CD
ab extreni-
tate diame-
tri HA cujuf-
que circuli
BALH ad
angulos rectos
ducitur, ex-
tra ipsum cir-
culum cadet,
& in locum
inter ipsam
rectam line-
am, & peri-
pheriam com-
prehendit.

A E; & ex B duc perpendiculararem ad A D, quæ
occurrat circulo A E in E. duc E D occurrentem
circulo B C in C. ex A ad C ducta recta tanget
circulum D B C.

Nam $DB = DC$, & $DE = DA$, & ang. ADC
D communis est: ergo ang. $ACD = EBD$,
rect. ergo AC tangit circulum C. Q. E. F.

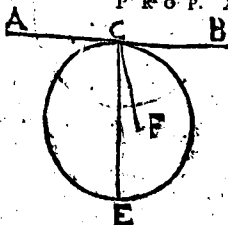
PRO P. XVIII.

Si circulum FE DC
tangat recta quæpiam
linea AB, à centro au-
tem ad contactum E ad-
jungatur recta quædam
linea FE; quæ adjun-
cta fuerit FE ad ipsam
contingentem AB per-
pendicularis erit.

Si negas, sit ex F centro alia quædam FG
perpendicularis ad contingentem, & secabit ea cir-
culum in D. Quum igitur ang. FGE rectus
dicatur, erit ang. FEG acutus. ergo FE
(FD) $\perp$ FG. Q. E. A.

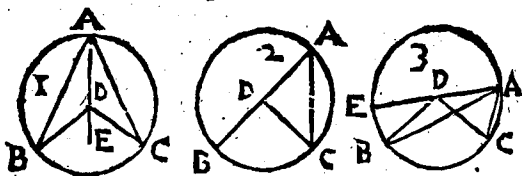
PRO P. XIX.

Si circulum te-
tigerit recta qua-
piam linea AB, à
contactu autem C
recta linea CE ad
angulos rectos ipsi
tangenti excitetur,
in excitata CE
erit centrum circu-
li.

Si negas, sit centrum extra C E in F, & ab F
ad contactum ducatur FC. Igitur ang. FCB
rectus est; & a proinde par angulo ECB recto
per hypoth. Q. E. A.

PRO P.

In circulo DABC, angulus BDC ad centrum duplex est anguli BAC ad peripheriam, cum fuerit eadem peripheria BC basis angularum.

Duc diametrum ADE.

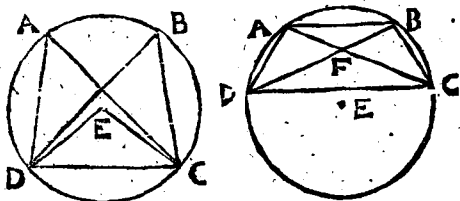
a 32. 1.

b 5. 1.

c 20. ax.

Externus angulus BDE $\hat{=}$ DAB + DBA $\hat{=}$ 2 DAB. Similiter ang. EDC $\hat{=}$ 2 DAC. ergo in primo casu totus BDC $\hat{=}$ 2 BAC; sed in tertio casu c reliquus angulus BDC $\hat{=}$ 2 BAC. Q. E. D.

P R O P. XXI.

In circulo EDAC qui in eodem segmento sunt anguli, DAC & DBC sunt inter se aequales.

1. Cas. Si segmentum DABC semicirculo sit majus, ex centro E, duc ED, EC. Eritque 2 ang. A $\hat{=}$ E $\hat{=}$ 2 B. Q. E. D.

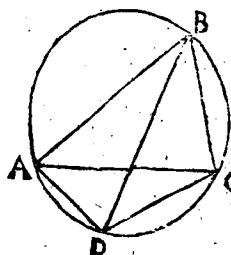
a 10. 3.

2. Cas. Sin segmentum semicirculo majus non fuerit, summa angulorum trianguli ADF aequatur summæ angulorum in triangulo BCF. Demantur hinc inde AFD $\hat{=}$ BFC, & ADB $\hat{=}$ ACB, remanent DAC $\hat{=}$ DBC. Q. E. D.

b 15. 1.

c per 1. cas.

P R O P.

Quadrilatero-
rum $ABCD$. in
circulo descripto-
rum anguli ADC ,
 ABC , qui ex ad-
verso, duobus re-
ctis sunt æquales.

Duc AC , BD .
Ang. $ABC +$
 $BCA + BAC = 2 \text{ Rect.}$ Sed
 $BDA = BCA$, $b 21. 3.$
 $\& BDC = BAC$, ergo $ABC + ADC = 2 \text{ Rect.}$ $c 1. ax.$

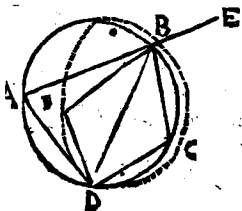
Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si AB unum latus quadrilateri
in circulo descripti producat, erit angu- ** vide seq. diagram.*
lus externus EBC æqualis angulo interno
 ADC , qui opponitur ei ABC , qui est dein-
eps externo EBC . ut patet ex 13. 1. & 3. ax.

2. Item circa Rhombum circulus describi ne-
quit; quia adversi ejus anguli vel cedunt duobus
rectis, vel eos excedunt.

SC. H. O. L.

Si in quadri-
latero $ABCD$
anguli A , & C .
qui ex adverso
duobus rectis æ-
quantur, circa
quadrilaterum
circulus describi
potest.

Nam circu-
lus per quosli-
bet

bet tres angulos B, C, D transibit (ut patebit ex 5.4.) dico eundem per A transire. Nam si neges, transeat per F. ergo ductis rectis BF, FD, BD; ang. C + F = 2 Rect. b = C + A c quare A = F. d Q. E. A.

a 22. 3.
b hyp.
c 3 ex.
d 21. 1.

PROP. XXIII.

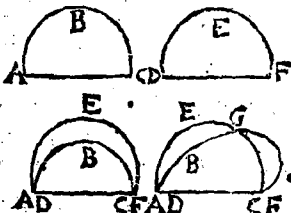
Super eadem re-
cta linea AC duo
circularum segmen-
ta ABC, ADC
similia & inequa-

lia non constituentur ad easdem partes.

Nam si dicantur similia, duc CB secantem circumferentias in D, & B, & iunge AD, ac AB. Quia segmenta ponuntur similia, a erit ang. ADC = ABC b Q. E. A.

a 10. def. 3.
b 16. 1.

PROP. XXIV.

Super a-
qualibus rectis
lineis AC,
DF similia
circularum se-
gmenta ABC,
DEF sunt
inter se a-
qualia.

Basis AC
superposita
basi DF ei
congruet, quia AC = DF. ergo segmentum ABC congruet segmento DEF (alias enim aut intra cadet, aut extra, a atque ita segmen- ta non erunt similia, contra Hyp. aut saltem partim intra, partim extra, adeoque ipsum in tri- bus punctis secabit. b Q. E. A.) a proinde se- gmentum. ABC = DEF. Q. E. D.

PROP.

a 23. 3.

b 10. 3.
c 8. ex.

PROP. XXV.

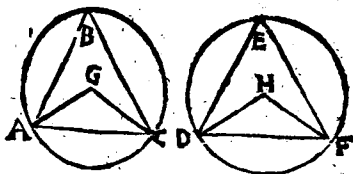

Circuli segmento ABC dato, describere circulum, cujus est segmentum.

Subtendantur ut-
cunque duæ rectæ
AB, BC, quas bi-
seca in D, & E. Ex D, & E duc perpendicu-
lares DF, EF occurrentes in puncto F. Hoc
erit centrum circuli.

Nam centrum & tam in DF, quam in EF existit. ergo in communi puncto F. Q. E. F.

PROP. XXVI.

In æqualibus circulis GABC, HDEF æquales an-
guli æqualibus peripheriis AC, DF insistant, sive ad
centra G, H, sive ad peripher. B, E constituti insistant.

Ob circulorum æqualitatem, est $GA = HD$,
& $GC = HF$ item per hyp. ang. $G = H$.
ergo $AC = DF$. Sed & ang. $B = E$.

ergo segmenta ABC, DEF similia,
& proinde paria sunt. ergo etiam reliqua se-
gmenta AC, DF æquantur. Q. E. D.

Scholium.

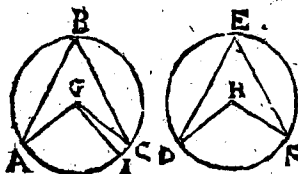

In circulo ABCD, sit ar-
cus AB par arcui DC; erit
AD parall. BC. Nam ducta
AC, & erit ang. $ACB = CAD$.
quare per 27. I. AD parall. BC.

E

PROP.

PROP. XXVII.

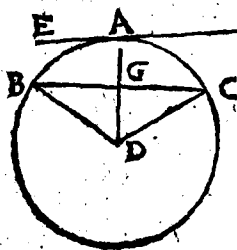

In equalibus circulis, $GABC$, $HDEF$, anguli, qui aequalibus peripheriis AC , DF insunt, sunt inter se aequales, sive ad centra G, H , sive ad peripherias B, E constituti insistant.

Nam si fieri potest, sit alter eorum $AGC = DHF$. fiatque $AGI = DHF$. ergo arcus $AI^a = DF^b = AC$. c Q. E. A.

a 16. 3.
b hyp.
c 9. ar.

S C H O L.

Linea recta EF , quae ducta ex A medio puncto peripheriae alicujus BC , circulum tangit, parallela est rectae lineae BC , quae peripheriam illam subtendit.

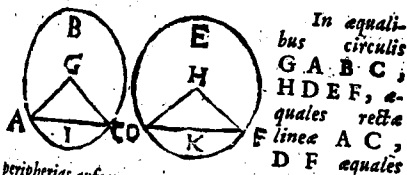
Duc è centro D ad conta-

ctum A rectam DA , & connecte DB, DC .

Latus DG commune est; & $DB = DC$, arque ang. $BDA^a = CDA$ (ob arcus BA, CA aequales) c ergo anguli ad basim DGB, DGC aequales, & d proinde recti sunt. Sed interni anguli GAE, GAF^e etiam recti sunt. f ergo BC, EF sunt parallelæ. Q. E. D.

a 17. 3.
b hyp.
c 4. 1.
d 10. def 1.
e hyp.
f 28. 1.

PROP.

In equalibus
circulis
G A B C,
H D E F, æ-
quales rectæ
lineæ A C,
D F æquales

peripherias auferunt; majorem quidem A B C ma-
jori D E F, minorem autem A I C minori D K F.

E centrīs G, H, duc G A, G C; & H D, H F.

Quoniam G A = H D, & G C = H F, atque

A C = D F; erit ang. G = H. ergo arcus

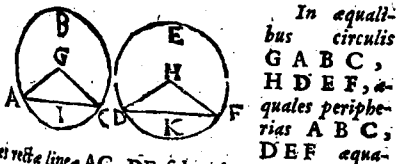
A I C = D K F. a proinde reliquus A B C = D E F.

Q. E. D.

Quod si subtensa A C sit vel D F, erit
simili modo arcus A C vel D F.

a hyp.
b 2. 1.
c 16. 3.
d 3. ar.

PROP. XXIX.

In equalibus
circulis
G A B C,
H D E F, æ-
quales periphe-
rias A B C,
D E F æqua-

les rectæ lineæ A C, D F subtendunt.

Duc G A, G C; & H D, H F. Quia G A =
H D; & G C = H F; & (ob arcus A C, D F

æ pares) etiam ang. G = H; erit bas. A C = D F.

Q. E. D.

Hæc & tres proxime præcedentes intelligan-
tur etiam de eodem circulo.

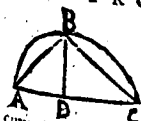
PROP. XXX.

Datam peripheriam A B C
bifariam secare.

Duc A C; quam bise-
ca in D. ex D duc per-
pendicularem D B oc-
currentem arcui in B. Dico factum.

E 2

Tua

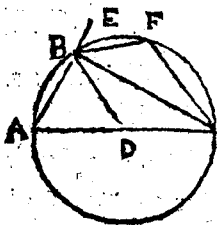

currentem arcui in B.

a const.
b 12. ax.
c 4. 1.
d 18. 3.

Iungantur enim A, B, C, B . Latus DB commune est; & $AD = DC$; & ang. $ADB = CDB$. c ergo $AB = BC$. d quare arcus $AB = BC$. Q. E. F.

PROP. XXXI.

In circulo angulus ABC , qui in semicirculo, rectus est; qui autem in maiore segmento BAC , minor recto; qui vero in minore segmento BFC , maior est recto. Et insuper angulus maioris segmenti recto quidem maior est, minoris autem segmenti angulus, minor est recto.

Ex centro D duc DB . Quia $DB = DA$, erit

ang. $A = DBA$. pariter ang. $DCB = DBC$. b ergo ang. $ABC = A + ACB = EBC$, d proinde ABC , & EBC recti sunt. Q. E. D. e ergo BAC acutus est. Q. E. D. ergo cum $BAC + BFC = 2$ Rect. erit BFC obtusus. denique angulus sub recta CB , & arcu BAC maior est recto ABC . factus vero sub CB , & BFC peripheria minoris segmenti, recto EBC g minor est. Q. E. D.

a 5. 1.
b 1. ax.
c 12. 1.
d 10. def. 1.
e cor. 17. 1.
f 12. 3.

29. ax.

SCHOLIUM.

In triangulo rectangulo ABC , si hypotenusa AC bisecetur in D , circulus centro D , per A descriptus transibit per B . ut facile ipse demonstrabis ex hac, & 21. 1.

h. constr.
c. 6. 1.

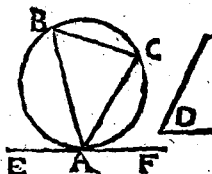
$b = FAB$, c ideoque $FB = FA$; segmentum AIB est id quod quaeritur.

d. cor. 16. 3.
e. 32. 3.
f. constr.

Nam quia HD diametro AE perpendicularis est, d tangit HD circulum, quem secat AB. ergo ang. AIB $=$ BAD $f = C$. Q. E. F.

P R O P. XXXIV.

A dato circulo ABC segmentum ABC abscindere capiens angulum B equalem dato angulo rectilineo D.

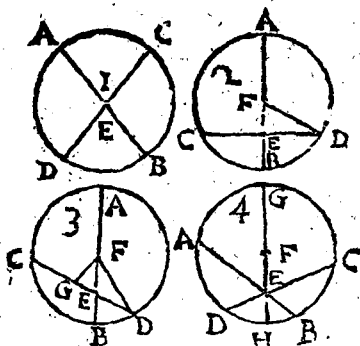
e. 17. 3.

b. 23. 1.

c. 32. 3.
d. constr.

a Duc rectam EF, quae tangat datum circulum in A. b ducatur item AC faciens ang. FAC $=$ D. Haec auferet segmentum ABC capiens angulum B $c = CAF$ $d = D$. Q. E. F.

P R O P. XXXV.

Si in circulo FBCA duae rectae lineae AB, DC sese mutuo secuerint, rectangulum comprehensum sub

sub segmentis AE , EB unius, æquale est ei quod sub segmentis CE , ED alterius comprehenditur, rectangulo.

Cas. I. Si rectæ sese in centro secent, res clara est.

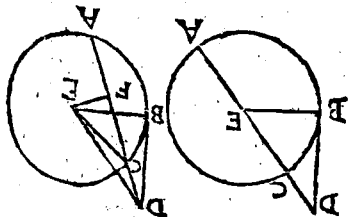
2. Si una AB transeat per centrum F , & reliquam CD bisecet, duc FD . Estque Rectang. $AEB + FBq^a = FBq^b = FDq^c = EDq^d + FEq^e = CED$. Q. E. D. a 5. 2.
b scilicet 48. 1.
c 47. 1.
d hyp.
e 3. ex.

3. Si una AB diameter sit, alteramque CD secet inæqualiter, biseca CD per FG perpendiculararem ex centro.

Rectang. $AEB + FEq.$
 $\left. \begin{array}{l} \text{Æquan-} \\ \text{tur ista} \end{array} \right\} \begin{array}{l} f FBq (FDq) \\ g FGq + GDq. \\ FGq + h GEq + \text{Rectang. CED.} \\ k FEq + CED. \end{array}$
 Ergo Rectang. $AEB = CED$. f 5. 2.
g 47. 1.
h 5. 2.
k 47. 1.
l 3. ex.

4. Si neutra rectarum AB , CD per centrum transeat, per intersectionis punctum E duc diametrum GH . Per modo demonstrata Rectang. $AEB = GEH = CED$. Q. E. D.

PROP. XXXVI.

Si extra circulum EBC sumatur punctum ali-
 quod D , ab eoque puncto in circulum cadant due
 rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circulum
 secet,

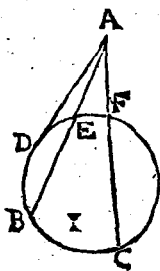
secet, altera vero DB tanget; Quod sub tota secante DA , & exterius inter punctum D , & convexam peripheriam assumpta DC comprehenditur rectangulum, æquale erit ei, quod à tangente DB describitur, quadrato.

1. Cas. Si secans AD transeat per centrum E , junge EB ; a faciet hæc cum DB rectum angulum; quare $DBq + EBQ (ECq) b = EDq$
 $c = AD \times DC + ECq$ d ergo $AD \times DC = DBq. Q. E. D.$

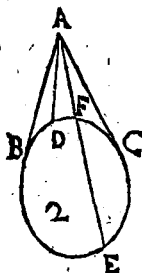
2. Cas. Sin AD per centrum non transeat, duc EC, EB, ED ; atque EF perpend. AD , quare a bisecta est AC in F .

Quoniam igitur $BDQ + EBq b = DEq b = EFq + FDq c = EFq + ADC + FCQ d = ADC + CEq (EBq)$; e erit $BDq = ADC. Q. E. D.$

Coroll.

1. Hinc, si à puncto quovis A extra circulum assumpto, plurimæ lineæ rectæ AB, AC circulum secantes ducantur, rectangula comprehensa sub totis lineis AB, AC , & partibus externis AE, AF inter se sunt æqualia. Nam si ducatur tangens AD ; erit $CAF = ADq = BAE.$

2. Constat etiam duas rectas AB , AC ab eodem puncto A ductas, quæ circumulum tangant, inter se æquales esse.

Nam si ducatur AE secans circumulum; erit $ABq = EAFb = ACq$.

a 36. 3.
b 36. 3.

3. Perspicuum quoque est ab eodem puncto A extra circumulum assumpto, duci tantum posse duas lineas, AB , AC quæ circumulum tangant.

Nam si tertia AD tangere dicatur, erit $AD = ABc = ACd$. $Q. F. N.$

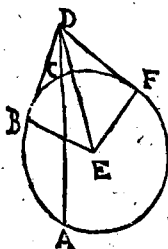
c 2. cor.
d 8. 3.

4. E contra constat, si duæ rectæ æquales AB , AC ex puncto quopiam A in convexam peripheriam incidant, & earum una AB circumulum tangat, alteram quoque circumulum tangere.

Nam si fieri potest, non AC ; sed altera AD circumulum tangat. ergo $ADe = ACf = AB$. $Q. E. A.$

e 2. cor.
f 8. p.
g 8. 3.

PROPOSITION XXXVII.

Si extra circumulum EBF sumatur punctum D , ab eoque in circumulum cadant duæ rectæ lineæ DA , DB ; quarum altera DA circumulum secet, altera DB in eum incidat; sit autem quod sub tota secante DA , & exterius inter punctum, & convexam peripheriam assumpta DC , comprehenditur rectangulum, æquale ei, quod ab incidente DB

DB describitur quadrato, incidens ipsa DB circulum tanget.

a 17. 3.

b 47.

c 36. 3.

d 1. 22. 6.

f 6. 48. 1.

g 8. 1.

f 12. 27.

g cor. 16. 3.

Ex D ^a ducatur tangens DF; atque ex E centro duc ED, EB, EF. Quia DBq ^b = ADC ^c = DFq, ^d erit DB = DF. Sed EB = EF, & latus ED commune est; ^e ergo ang. EBD = EFD. Sed EFD rectus est, ^f ergo EBD etiam rectus est. ^g ergo DB tangit circulum. Q. E. D.

Coroll.

h 8. 1.

Hinc, ^h ang. EDB = EDF.

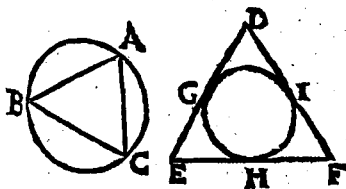
I. Figura rectilinea in figura rectilinea inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli singula latera ejus in qua inscribitur, tangunt.

Sic triangulum DEF est inscriptum in triangulo ABC.

II. Similiter & figura circa figuram describi dicitur, cum singula ejus, quæ circumscribitur, latera singulos ejus figuræ angulos tetigerint, circa quam illa describitur.

Ita triangulum ABC est descriptum circa triangulum DEF.

III. Figura rectilinea in circulo inscribi dicitur, cum singuli ejus figuræ, quæ inscribitur, anguli tetigerint circuli peripheriam.

IV. Figura vero rectilinea circa circumscriptum describi dicitur, cum singula latera ejus, quæ circumscribitur, circuli peripheriam tangunt.

V. Similiter & circulus in figura rectilinea inscribi dicitur, cum circuli peripheria singula latera tangit ejus figuræ, cui inscribitur.

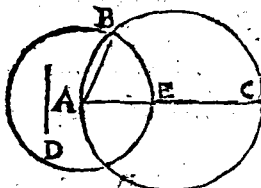
VI. Circulus autem circa figuram describi di-

dicitur, cum circuli peripheria singulos tangit
ejus figuræ, quam circumscribit, angulos.

VII. Recta linea in cir-
culo accommodari, seu coa-
ptari dicitur, cum ejus ex-
tremia in circuli peripheria
fuerint; ut recta linea A B.

PROP. I. Probl. I.

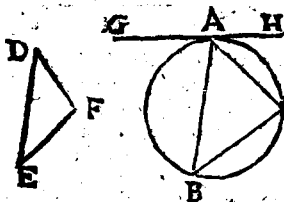

In dato circulo
ABC rectam li-
neam A B accom-
modare equalem
datæ rectæ lineæ
D, quæ circuli di-
ametro A C non
sit major.

a 3. post.
b 3. 1.
b 15. def. 1.
c constr.

Centro A, spatio $AE = D$ describe circulum
dato circulo occurrentem in B. Erit ducta
 $AB = AE = D$. Q. E. R.

PROP. II. Probl. 2.

In da-
to circu-
lo ABC
triangu-
lum ABC
descri-
bere da-
to tri-
angulo

DEF æquiangulum.

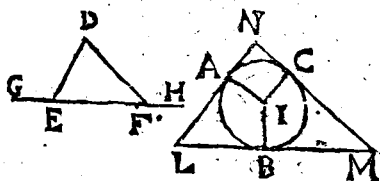
a 17. 3.
b 23. 1.

Recta GH circulum datum a tangat in A.
b Fac ang. $HAC = E$; b & ang. $GAB = F$, &
iunge BC. Dico factum.

Nam

Nam ang. $Bc = HACd = E$; & ang. $Cc = GABa = F$; e quare etiam ang. $BAC = D$.
 ergo triang. BAC circulo inscriptum triangulo
 DEF æquiangulum est. Q. E. F.

PROP. III Probl. 3.

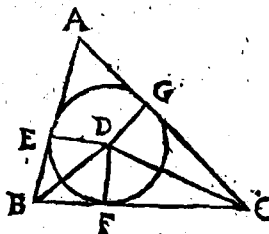

Circa datum circulum $IABC$ triangulum LMN
 describere, dato triangulo DEF æquiangulum.

Producatur EF utrinque. & fac ad centrum
 I ang. $AIB = DEG$. & ang. $BIC = DFH$.
 deinde in punctis A, B, C circulum b tangant
 tres rectæ LN, LM, MN . Dico factum.

Nam quod coibunt rectæ LN, LM, MN ,
 atque ita triangulum constituent, patet; e quia
 anguli LAI, LBI recti sunt, adeoque ducta
 AB angulos faciet LAB, LBA duobus rectis mi-
 nores. Quoniam igitur ang. $AIB + Le = 2$
 Rect. $f = DEG + DEF$; & $AIB = DEG$; h erit
 ang. $L = DEF$. Simili argumento ang. $M = DFE$.
 ergo etiam ang. $N = D$. ergo triang. LMN
 circulo circumscriptum dato EDF est æquian-
 gulum. Q. E. F.

P R O P. IV. Probl. 4.

In dato trian-
gulo ABC cir-
culum EFG in-
scribere.

Duos angu-
los B , & C bi-
seca rectis BD ,
 CD coeun-
tibus in D . Ex
 D duc perpen-

diculares DE , DF , DG . circulus centro D per
 E descriptus transibit per G , & F , tangetque
tria latera trianguli.

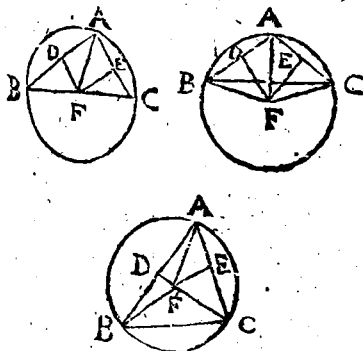
Nam ang. $DBE = DBF$; & ang. $DEB =$
 DFB ; & latus DB commune est: ergo $DE =$
 DF . Simili argumento $DG = DF$. Circulus igitur
centro D descriptus transiit per E , F , G ; &
cum anguli ad E , F , G sint recti, tangit omnia
trianguli latera. Q. E. F.

Scholium.

Hinc, cognitis lateribus trianguli, invenientur
eorum segmenta, quæ sunt à contactibus circuli in-
scripti. Sic,

Sit $AB = 12$, $AC = 18$, $BC = 16$. Erit $AB +$
 $BC = 28$. ex quo subduc $18 = AC = AE + FC$,
remanet $10 = BE + BF$. ergo BE , vel $BF = 5$.
proinde FC , vel $CG = 11$. quare GA , vel
 $AE = 7$.

PROP. V. Probl. 5.

Circa datum triangulum ABC circulum FABG describere.

Latera quævis duo BA, AC a biseca perpen- a 10, & 11. 2.
dicularibus DF, EF concurrentibus in F. Hoc
erit centrum circuli,

Nam ducantur rectæ FA, FB, FC. Quoniam
ADb=DB; & latus DF commune est; & ang.
FDA= FDB, d erit FB=FA. eodem modo
FC=FA, ergo circulus centro F per. dati tri- b conf. 1.
anguli angulos B, A, C transibit. Q. E. F. c conf. 6.
12. ax.
d 4. 1.

Coroll.

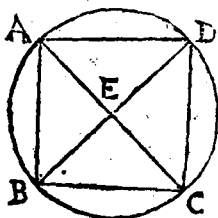
* Hinc, si triangulum fuerit acutangulum, * 31. 3.
centrum cadet intra triangulum; si rectangulum,
in latus recto angulo oppositum; si denique ob-
tusangulum, extra triangulum.

Schol.

Eadem methodo describetur circulus, qui
transeat per data tria puncta, non in una recta
linea existentia.

PROP.

PROP. VI. Probl. 6.

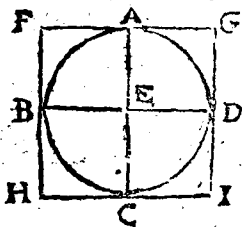
In dato circulo
EABCD qua-
dratum ABCD
inscribere.

• Duc diame-
tros AC, BD
se mutuo secan-
tes ad angulos
rectos in centro
E. junge harum

terminos rectis AB, BC, CD, DA. Dico
factum.

Nam quia 4 anguli ad E recti sunt, b arcus,
& c subtensæ AB, BC, CD, DA pares sunt:
ergo ABCD æquilaterum est; ejusque omnes
anguli in semicirculis, adeoque d recti sunt. e er-
go ABCD est quadratum, dato circulo inscri-
ptum. Q. E. F.

PROP. VII. Probl. 7.

Circa datum cir-
culum EABCD
quadratum FHIG
describere.

• Duc diametros
AC, BD se mu-
tuo secantes per-
pendiculariter. per
harum extrema a duc
tangentes concu-
rentes in F, H, I, G. Dico factum. Nam ob

angulos ad A, & C b rectos, c erit FG parall.
HI. eodem modo FH parall. GI. ergo FHIG
est parallelogrammum; & quidem rectangulum.
sed & æquilaterum, quia FG d=HI d=BD e=
CA d=FG d=GI. quare FHIG est f quadrat-
um, dato circulo circumscriptum. Q. E. F.

SCHOL.

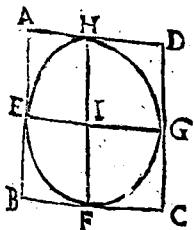
SCHOL.

Quadratum ABCD circulo circumscriptum, duplum est quadrati EFGH circulo inscripti.

Nam rectang. HB = z HEF. & HD = z HGF. per 41. 1.

PROP. VIII. Probl. 8.

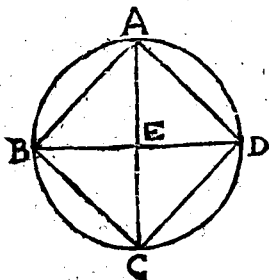
In dato quadrato ABCD circulum IEFHG inscribere.

Latera quadrati biseca in punctis H, E, F, G; jungite HF, EG sese secantes in I. circulus centro I

per H descriptus quadrato inscribetur.

Nam quia AH, BF a pares ac b parallelæ sunt, c erit AB parall. HE parall. DC. eodem modo AD parall. EG parall. BC. ergo IA, ID, IB, IC sunt parallelogramma. Ergo AH = AE = HI = EI = IF = IG. Circulus igitur centro I per H descriptus transibit per H, E, F, G, tangetque quadrati latera, cum anguli ad H, E, F, G sint recti. Q. E. F.

PROP. IX. Probl. 9.

Circa datum quadratum ABCD circulum EA-BCD describere.

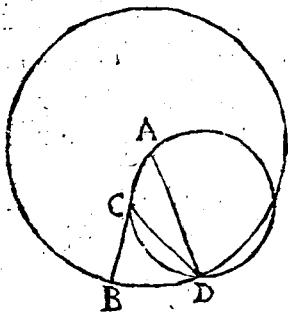
Duc diametros AC, BD secantes in E. centro E per A describe circulum.

Is dato quadrato circumscriptus est.

4. cor. 32. 1.
66. 1.

1 Nam anguli ABD, & BAC semirecti sunt; ergo $EA = EB$. eodem modo $EA = ED = EC$. Circulus igitur centro E descriptus per A, B, C, D dati quadrati angulos transit. Q.E.F.

PROP. X. Probl. 10.

Isosceles triangulum ABD constituere, quod habeat utrumque eorum, quae ad basin sunt angulorum B & ADB duplum reliqui A.

Accipe quamvis

rectam AB, quam a secas in C, ita ut $AB \times BC = AC^2$. Centro A per B describe circulum ABD;

11. 2.

in

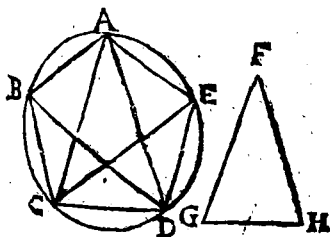
in hoc accommoda $BD = AC$, & junge AD . *b. 1. 4.*
erit triang. ABD quod quaeritur.

Nam duc DC ; & per CDA describe circum- *c. 5. 4.*
lum. Quoniam $AB \times BC = ACq.$ *d. 37. 3.* liquet BD
tangere circumlum ACD , quem secat CD . *e. 32. 3.* er-
go ang. $BDC = A$. ergo ang. $BDC + CDA =$ *f. 2. ax.*
 $A + CDA = BCD$. sed $BDC + CDA =$ *g. 32. 1.*
 $BDA = CBD$. *h. 5. 1.* ergo ang. $BCD = CBD$.
ergo $DC = DB$ *i. 6. 1.* $m = AC$. *m. constr.* quare ang. $CDA =$
 $A = BDC$. ergo $ADB = 2A = ABD$.
n. 5. 1.
Q. E. F.

Coroll.

Cum omnes anguli A, B, D *o. 32. 1.* conficiant $\frac{5}{2}$ *o. 32. 1.*
 2 Rect. (2 Rect.) liquet A esse $\frac{1}{2}$ 2 Rect.

P R O P. XI. Probl. II.

In dato circulo $ABCDE$ pentagonum æquilate-
rum & æquiangulum $ABCDE$ inscribere.

a. Describe triangulum Isosceles FGH , habens *a. 10. 4.*
utrumque angulorum ad basim duplum anguli
ad verticem. *b.* Huic æquiangulum EAD inscri- *b. 2. 4.*
be circulo. Angulos ad basim ACD , & ADC
c. biseca rectis DB, CE occurrentibus circumfer- *c. 9. 1.*
rentiæ in B , & E . connecte rectas $CB, BA, AE,$
 ED . Dico factum.

d 16. 3.
e 29. 3.

f 17. 3.
g 1. 4. 5.

Nam ex constr. liquet quinque angulos CAD, CDB, BDA, DCE, ECA pares esse; quare & arcus e & subtensæ DC, CB, BA, AE, DE æquantur. Pentagonum igitur æquilaterum est. Est vero etiam æquiangulum, f quia ejus anguli BAE, AED, &c. insistant arcibus g æqualibus BCDE, ABCD, &c.

Hujus problematis praxis facilior tradetur ad 10. 13.

Coroll.

Hinc, angulus pentagoni æquilateri & æqui-
anguli æquatur $\frac{3}{7}$ 2 Rect. vel $\frac{6}{7}$ Rect.

Schol.

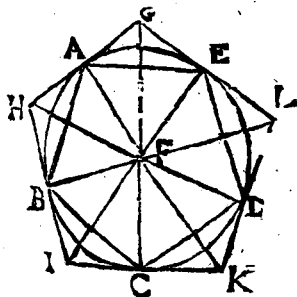
Petr. Herig.

Universaliter figura imparium laterum inscribuntur circulo beneficio triangulorum Isoscelium, quorum anguli æquales ad basim multiplices sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum; parium vero laterum figura in circulo inscribuntur opel Isoscelium triangulorum, quorum anguli ad basim multiplices sesquialteri sunt eorum, qui ad verticem sunt, angulorum.

Ut in triangulo Isoscele CAB, si ang. A = 3 C = B; AB erit latus Heptagoni. Si A = 4 C; erit AB latus Enneagoni, &c. Sin vero A = $1\frac{1}{2}$ C, erit AB latus quadrati. Et si A = $2\frac{1}{2}$ C,

subtendet AB sextam partem circumferentiæ; pariterque si A = $3\frac{1}{2}$ C; erit AB latus octagoni, &c.

Circa datum circulum FABCDE pentagonum
æquilaterum & æquiangulum HIKLG describere.

Inscribe pentagonum ABCDE æquilaterum
& æquiangulum; duc è centro rectas FA, FB,
FC, FD, FE, iisque totidem perpendiculares
GAH, HBI, ICK, KDL, LEG concurrentes
in punctis H, I, K, L, G. Dico factum. Nam
quia GA, GE ex uno puncto G b tangunt circulum,
erit $GA = GE$. d ergo ang. $GFA = GFE$. ergo ang. $AFE = 2 GFA$. eodem modo
ang. $AFH = HFB$; & proinde ang. $AFB = 2 AFH$. Sed ang. $AFE = AFB$. f ergo ang.
 $GFA = AFH$. sed & ang. $FAH = FAG$; g
& latus FA est commune, h ergo $HA = AG = GE = EL$, &c. k ergo HG, GL, LK, KI,
IH latera pentagoni æquantur: sed & anguli
etiam, utpote l æqualium AGF, AHF, &c. du-
pli; ergo, &c.

a 11. 4

b cor. 16. 3.

c 1. cor. 36. 3.

d 8. 1.

e 17. 3.

f 7. ax.

g 12. ax.

h 26. 1.

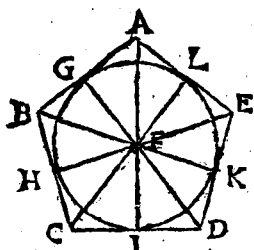
k 2. ax.

Coroll.

Eodem pacto, si in circulo quæcunque figura
æquilatera & æquiangula describatur, & ad ex-
terna semidiametrorum ex centro ad angulos
ducta-

ductarum, excitentur lineæ perpendiculares, hæ perpendiculares constituent aliam figuram totidem laterum & angulorum æqualium circulo circumscriptam.

P R O P. XIII. Probl. 13.

In dato pentagono æquilatere & æquiangolo ABCDE circulum FGHK inscribere.

Duos pentagoni angulos A, & B a biseca rectis AF, BF concurrentibus in F.

Ex F duc perpendiculares FG, FH, FI, FK, EL. Circulus centro F per G descriptus tanget omnia pentagoni latera.

Duc FC, FD, FE. Quoniam BA b = BC; & latus BF commune est; & ang. FBA e = FBC, d erit AF = FC; & ang. FAB = FCB.

Sed ang. FAB e = $\frac{1}{2}$ BAE e = $\frac{1}{2}$ BCD. ergo ang. FCB = $\frac{1}{2}$ BCD. eodem modo anguli totales C, D, E omnes bisecti sunt. Quum igitur ang. FGB f = FHB, & ang. FBH = FBG, & latus FB sit commune, g erit FG = FH. similiter omnes FH, FI, FK, FL, FG æquantur. Ergo circulus centro F per G descriptus transit per H, I, K, L; b tangitque pentagoni latera, cum anguli ad ea puncta sint recti. Q. E. F.

Coroll.

Hinc, si duo anguli proximi figuræ æquilatere & æquiangle bisecentur, & à puncto, in quo coeunt lineæ angulos bisecantes, ducantur rectæ lineæ

ag. 1.

b hyp.

c confir.
d 4. 1.

e hyp.

f 12. ex. 3
g 16. 1.

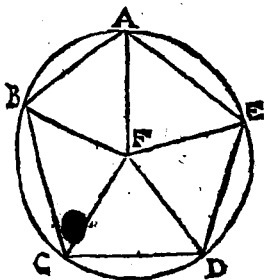
h cor. 16. 3.

lineæ ad reliquos figuræ angulos, omnes anguli figuræ erunt bisecti.

Schol.

Eadem methodo in qualibet figura æquilatera & æquiangula circulus describetur.

P. R O P. XIV. Probl. 14.

Circa datum Pentagonum æquilaterum & æquiangulum ABCDE circulum FABCD describere.

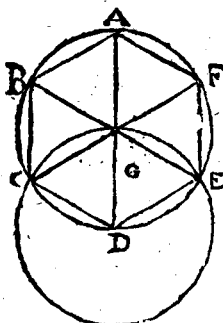
Duos pentagoni angulos biseca rectis AF, BF concurrentibus in F. Circulus centro F per A descriptus pentagono circumscribitur.

Ducantur enim FC, FD, FE. Bisecti itaque sunt anguli C, D, E. ergo FA, FB, FC, FD FE æquantur. ergo circulus centro F descriptus, per A, B, C, D, E, pentagoni angulos transibit. Q. E. F. a cor. 13. 4.
b 6. 1.

Schol.

Eadem arte circa quamlibet figuram æquilateram & æquiangulam circulus describetur.

PROP. XV. Probl. 15.

In dato circulo G.
ABCDEF hexago-
num & æquilaterum
& æquiangulum AB-
CDEF inscribere.

Duc diametrum
AD ; centro D per
centrum G describe
circulum , qui datum
secet in C , & E. duc
diametros CF , EB.
junge AB, BC, CD,
DE, EF, FA. Dico
factum.

Nam ang. CGD $a = \frac{1}{2}$ Rect. $a = DGE b =$
AGF $b = AGB. c$ ergo BGC $= \frac{1}{2}$ Rect. $= FGE.$
 d ergo arcus e & subtensæ AF, BC, CD, DE,
EF æquantur. Hexagonum igitur æquilaterum
est : sed & æquiangulum, f quia singuli ejus an-
guli arcubus insunt æqualibus. Q. E. F.

Coroll.

1. Hinc latus Hexagoni circulo inscripti semi-
diametro æquale est.

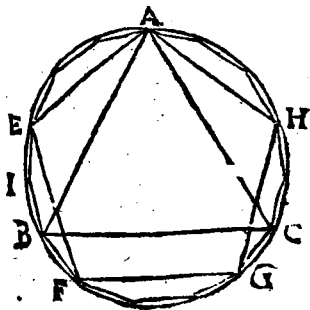
2. Hinc facile triangulum æquilaterum ACE
in circulo describetur.

Schol. Probl.

Hexagonum ordinatum super data recta C. D. ita
construes. a Fac triangulum CGD æquilaterum
super data CD. centro G per C, & D descri-
be circulum. Is capiet Hexagonum super data
CD.

PROP.

PROP. XVI. Probl. 16.

In dato circulo AEBC quindecagonum æquilaterum & æquiangulum inscribere.

Dato circulo *a* inscribe pentagonum æquilaterum AEF GH; *b* itemque triangulum æquilaterum ABC. erit BF latus quindecagoni quæsitum.

Nam arcus A B *c* est $\frac{1}{3}$, vel $\frac{2}{15}$ peripheriæ, cuius AF est $\frac{2}{5}$ vel $\frac{6}{15}$. ergo reliquus BF = $\frac{1}{15}$ periph. ergo quindecagonum, cuius latus BF, æquilaterum est; sed & æquiangulum, *d* cum singuli ejus anguli arcubus insistant æqualibus, quorum unusquisque est $\frac{1}{15}$ totius circumferentiæ. ergo, &c.

Schol.

Circulus dividitur Geometricè in partes

$\left\{ \begin{array}{l} 4, 8, 16, \&c. \text{ per } 6, 4, \& 9, 1. \\ 3, 6, 12, \&c. \text{ per } 15, 4, \& 9, 1. \\ 5, 10, 20, \&c. \text{ per } 11, 4, \& 9, 1. \\ 15, 30, 60, \&c. \text{ per } 16, 4 \& 9, 1. \end{array} \right.$

Cæterum divisio circumferentiæ in partes datas etiamnum desideratur; quare pro figurarum quarumcunq; ordinarum constructionibus sæpe ad mechanica artificia recurrendum est, propter quæ Geometræ practici consulendi sunt.

L. I B.

L I B. V.

Definitiones.

I. **R** Ars est magnitudo magnitudinis, minor majoris, cum minor metitur maiorem.

I I. Multiplex autem est major minoris, cum minor metitur maiorem.

I I I. Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam secundum quantitatem habitudo.

In omni ratione ea quantitas, quæ ad aliam refertur, dicitur antecedens rationis; ea vero, ad quam alia refertur, consequens rationis dici solet. ut in ratione 6 ad 4; antecedens est 6, & consequens 4.

Nota.

Cujusque rationis quantitas innotescit dividendo antecedentem per consequentem. ut ratio 12 ad 5 effertur per $\frac{12}{5}$. item quantitas rationis A ad B est $\frac{A}{B}$.

Quare non raro brevitatis causa, quantitates rationum sic designamus, $\frac{A}{B}$, vel $\frac{C}{D}$, vel $\frac{C}{D}$;

hoc est, ratio A ad B major est ratione C ad D, vel ei æqualis, vel minor. Quod probe animadvertat, quisquis hæc legere volet.

Rationis, sive proportionis species, ac divisiones vide apud interpretes.

I V. Proportio vero est rationum similitudo.

Rectius quæ hic vertitur proportio, proportionalitas, sive analogia dicitur; nam proportio idem denotat quod ratio, ut plerisque placet.

V. Rationem habere inter se magnitudines dicuntur, quæ possunt multiplicatæ se mutuo superare.

E, 12. | A, 4. B, 6. | G, 24. VI. In ea-
F, 30. | C, 10. D, 15. | H, 60. de ratione ma-
gnitudines di-

cuntur esse, prima A ad secundam B, & tertia C ad quartam D, cum primæ A, & tertiæ C æquemultiplicia E, & F à secundæ B, & quartæ D æquemultiplicibus G, & H, qualiscunque sit hæc multiplicatio, utrumque E, F ab utroque G, H, vel una deficiunt, vel una æqualia sunt, vel una excedunt, si ea sumantur E, G, & F, H quæ inter se respondent.

Hujus nota est :: ut A. B :: C. D. hoc est A ad B, & C ad D in eadem sunt ratione. aliquando sic scribimus $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$ id est, A. B :: C. D.

VII. Eandem autem habentes rationem (A. B :: C. D) proportionales vocentur.

E, 30. | A, 6. B, 4. | G, 28. VIII. Cum
F, 60. | C, 12. D, 9. | H, 63. vero æquemultiplicium, E mul-

tiplex primæ magnitudinis A exceßerit G multiplicem secundæ B; at F multiplex tertiæ C non exceßerit H multiplicem quartæ D; tunc prima A ad secundam B majorem rationem habere dicetur, quam tertia C ad quartam D.

Si $\frac{A}{B} < \frac{C}{D}$, necessarium non est ex hac definitione, ut E semper excedat G; quum F minor est quam H; sed conceditur hoc fieri posse.

IX. Proportio autem in tribus terminis paucissimis consistit. Quorum secunda est instar duorum.

X. Cum autem tres magnitudines A, B, C proportionales fuerint, prima A ad tertiam C duplicatam rationem habere dicetur ejus, quam habet ad secundam B: at quam quatuor magnitudines A, B, C, D, proportionales fuerint, prima A ad quartam D triplicatam rationem habere dicetur

dicetur ejus , quam habet ad secundam B ; & semper deinceps uno amplius , quamdiu proportio existerit.

Duplicata ratio exprimitur sic $\frac{A}{C} = \frac{A}{B}$ bis. Hoc est , ratio A ad C duplicata est rationis A ad B. Triplicata autem sic $\frac{A}{D} = \frac{A}{B}$ ter. id est , ratio A ad D triplicata est rationis A ad B.

$\therefore$ denotat continue proportionales. ut A, B, C, D; item 2, 6, 18, 54 sunt $\therefore$

XI. Homologæ, seu similes ratione, magnitudines dicuntur , antecedentes quidem antecedentibus, consequentes vero consequentibus.

Ut si A. B :: C. D; tam A & C , quam B & D homologæ magnitudines dicuntur.

XII. Alterna ratio, est sumptio antecedentis ad antecedentem , & consequentis ad consequentem.

Vt sit A. B :: C. D. ergo alterne , vel permutando, vel vicissim, A.C :: B. D. per 16. 5.

In hac definitione, & 5. sequentibus imponuntur nomina sex modis argumentandi , quibus mathematici frequenter utuntur ; quarum illationum vis innititur propositionibus hujus libri , quæ in explanationibus citantur.

XIII. Inversa ratio , est sumptio consequentis ceu antecedentis , ad antecedentem velut ad consequentem.

Vt A. B :: C. D. ergo inverse , B.A :: D. C. per cor. 4. & 5.

XIV. Compositio rationis , est sumptio antecedentis cum consequente, ceu unius, ad ipsam consequentem.

Vt A. B :: C. D. ergo componendo , A+B.B :: C+D.D. per 18. 5.

XV. Divisio rationis , est sumptio excessus , quo consequentem superat antecedens, ad ipsam consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergo dividendo, A. B. B :: C. D. D. per 17. 5.

XVI. Conversio rationis, est sumptio antecedentis ad excessum, quo superat antecedens ipsam consequentem.

Ut A. B :: C. D. ergo per conversam rationem, A. A. B :: C. C. D. per cor. 19. 5.

XVII. Ex æqualitate ratio est, si plures duabus sint magnitudines, & his aliæ multitudine pares, quæ binæ sumantur, & in eadem ratione; cum ut in primis magnitudinibus prima ad ultimam, sic & in secundis magnitudinibus prima ad ultimam sese habuerit. Vel aliter; sumptio extremorum, per subductionem mediorum.

XVIII. Ordinata proportio est, cum fuerit quemadmodum antecedens ad consequentem, ita antecedens ad consequentem: fuerit etiam ut consequens ad aliud quidpiam, ita consequens ad aliud quidpiam.

Ut si A. B :: D. E. item B. C :: E. F. erit ex æquo A. C :: D. F. per 22. 5.

XIX. Perturbata autem proportio est; cum tribus positis magnitudinibus, & aliis, quæ sint his multitudine pares, ut in primis quidem magnitudinibus se habet antecedens ad consequentem, ita in secundis magnitudinibus antecedens ad consequentem: ut autem in primis magnitudinibus consequens ad aliud quidpiam, sic in secundis magnitudinibus aliud quidpiam ad antecedentem.

Ut si A. B :: F. G. item B. C :: E. F. erit ex æquo perturbate A. C :: E. G. per 23. 5.

XX. Quotlibet magnitudinibus ordine positis, proportio primæ ad ultimam componitur ex proportionibus primæ ad secundam, & secundæ ad tertiam, & tertiæ ad quartam, & ita deinceps, donec extiterit proportio.

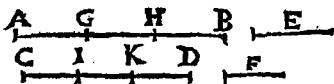
Sint

Sint quotcunque A, B, C, D; ex hac def.
 $\frac{A}{D} = \frac{A}{B} + \frac{B}{C} + \frac{C}{D}$.

Axioma.

Æquemultiplices eidem multiplici, sunt quoq;
inter se æquemultiplices.

P R O P. I.

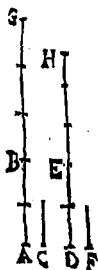
Si sint quotcunque magnitudines AB, CD, quotcunque magnitudinum E, F æqualium numero, singula singularum, æquemultiplices; quam multiplex est unius E una magnitudo AB, tam multiplices erant & omnes AB+CD omnium E+F.

Sint AG, GH, HB partes quantitatis AB ipsi E æquales. item CI, IK, KD partes quantitatis CD ipsi F pares. Harum numerus illarum numero æqualis ponitur. Quum igitur $AG+CI=E+F$; & $GH+IK=E+F$; & $HB+KD=E+F$, liquet AB+CD æque multoties continere E+F, ac una AB unam E continet. Q. E. D.

P R O P.

PROP. II.

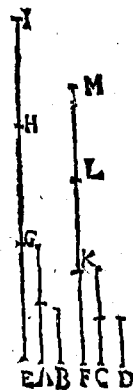
Si prima *AB* secunda *C* aequa fuerit multiplex, atque tertia *DB* quarta *F*; fuerit autem & quinta *BG* secunda *C* aequa multiplex, atque sexta *EH* quarta *F*, erit & composita prima cum quinta (*AG*) secunda *C* aequa multiplex, atque tertia cum sexta (*DH*) quarta *F*.

Numerus partium in *AB* ipsi *C* æqualium æqualis ponitur numero partium in *DE* ipsi *F* æqualium. Item numerus partium in *BG* ponitur æqualis numero partium in *EH*. ergo numerus partium in *AB+BG* æquatur numero partium in *DE+EH*. hoc est tota *AG* æquemultiplex est ipsius *C*, atque tota *GH* ipsius *F*. Q. E. D.

PROP. III.

Sit prima *A* secunda *B* æquemultiplex, atque tertia *C* quarta *D*; sumantur autem *EI*, *FM* æquemultiplicēs prima & tertiæ; erit & ex æquo, sumptarum utraque utriusque æquemultiplex: altera quidem *EI* secunda *B*, altera autem *FM* quarta *D*.

Sint *EG*, *GH*, *HI* partes multiplicis *EI* ipsi *A* pares; item *FK*, *KL*, *LM* partes multiplicis *FM* ipsi *C* æquales. Harum numerus illarum numero æquatur. porro *A*, id est *EG*, vel *GH*, vel *GI* ipsius *B* ponitur æquemultiplex atque *C*, vel *FK*, &c. ipsius *D*. b ergo

b. 1. 5.

c. 1. 5.

ergo $EG + GH$ æquemultiplex est secundæ B, atque $FK + KL$ quartæ D. c Simili argumento EI ($EH + HI$) tam multiplex est ipsius B, quam FM ($FL + LN$) ipsius D. Q. E. D.

P R O P. IV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, & tertia C ad quartam D; etiam E & F æquemultiplices primæ A, & tertia C ad G, & H æquemultiplices secundæ B, & quartæ D, juxta quamvis multiplicationem, eandem habebunt rationem, si prout inter se respondent, ita sumptæ fuerint. (E. G :: F. H.)

Sume I, & K ipsarum E, & F; item L & M ipsarum G, & H æquemultiplices. a Erit I ipsius A æquemultiplex atque K ipsius C; a pariterque L tam multiplex ipsius B quam M ipsius D. Itaque cum sit A. Bb :: C. D; juxta 6 def. si $I \sqsubset, =, \sqsupset L$; consequenter pari modo $K \sqsubset, =, \sqsupset M$. ergo cum I, & K ipsarum E, & F sumptæ sint æquemulti-

plices, atque L, & M ipsarum G & H; erit juxta 7. def. E. G :: F. H. Q. E. D.

Coroll.

Hinc demonstrari solet inversa ratio.

Nam quoniam A. B :: C. D, si $E \sqsubset, =, \sqsupset G$,

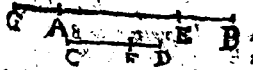
c. 6 def. 9.

erit similiter $F \sqsubset, =, \sqsupset H$. ergo liquet quod

quod si $G \square, =, \square E$, esse $H \square, =, \square F$.
ergo $B. A :: D. C. Q. E. D.$

ad def. 5.

PROP. V.

 Si magnitudo AB magnitudinis CD æque fuerit multiplex, atque ablata AE ablata CF etiam reliqua EB reliquæ FD ita multiplex erit, ut tota AB totius CD .

Accipe aliam quandam GA , quæ reliquæ FD ita sit multiplex, atque tota AB totius CD , vel ablata AE ablata CF . ergo tota $GA + AE$ totius $CF + FD$ æquemultiplex est, ac una AB unius CF , hoc est AB ipsius CD . ergo $GE = AB$. c proinde, ablata communi AE , manet $GA = EB$. ergo, &c.

PROP. VI.

 Si due magnitudines AB , CD duarum magnitudinum E , F sint æquemultiplices; & detractæ quedam sint, AG , & CH , earundem E , & F æquemultiplices; & reliquæ GB , HD eisdem E , F aut æquales sunt, aut æque ipsarum multiplices.

Nam quia numerus partium in AB ipsi E æqualium ponitur æqualis numero partium in CD ipsi F æqualium; item numerus partium in AG æqualis numero partium in CH . si hinc AG , inde CH detrahatur, & remanet numerus partium in reliqua GB æqualis numero partium in HD . ergo si GB sit E semel, erit HD etiam C semel. si GB sit E aliquoties, erit HD etiam C toties accepta. $Q. E. D.$

G

PROP.

Rursus quia $IK \sqsubset HG$, at $IK \sqsupset HF$ (ut prius dictum) erit $\frac{D}{C} \sqsubset \frac{D}{AB}$ Q. E. D.

P R O P. IX.

Quae ad eandem eandem habent rationem, aequales sunt inter se. Et ad quas eadem eandem habet rationem, ea quoque sunt inter se aequales.

1. Hyp. Sit $A. C :: B. C.$ dico $A = B.$
 A B C Nam sit $A \sqsubset$, vel $\sqsupset B$, erit ideo $\frac{A}{C} \sqsubset$, vel $\frac{B}{C}$ contra Hyp.
 2. Hyp. Sit $C. B :: C. A.$ dico $A = B.$ nam sit $A \sqsubset B.$ ergo $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$ contra Hyp.

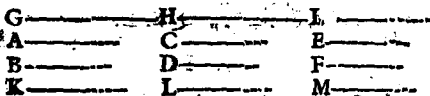
P R O P. X.

Ad eandem magnitudinem rationem habentium, quae maiorem rationem habet, illa maior est: ad quam vero eadem maiorem rationem habet, illa minor est.

- A B C 1. Hyp. Sit $\frac{A}{C} \sqsubset \frac{B}{C}$. Dico $A \sqsubset B.$ Nam si dicatur $A = B$, erit $A. C :: B. C.$ contra 17. 9.
 Hyp. Sin $A \sqsupset B$, erit $\frac{A}{C} \sqsupset \frac{B}{C}$ etiam contra 17. 9.
 Hyp.
 2. Hyp. Sit $\frac{C}{B} \sqsubset \frac{C}{A}$. Dico $B \sqsupset A.$ Nam dic $B = A.$ ergo $C. B :: C. A.$ contra Hyp. vel 17. 9.
 dic $B \sqsubset A.$ ergo $\frac{C}{A} \sqsubset \frac{C}{B}$ contra Hyp. 17. 9.

PROP. XI.

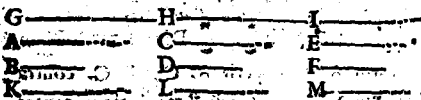
Quae eidem sunt eadem rationes, & inter se sunt eadem.

Sit $A:B :: E:F$. item $C:D :: E:F$. dico $A,B :: C,D$. sume ipsarum A, C , E æquemultiplices G, H, I ; atque ipsarum B, D , F æquemultiplices K, L, M . Et quoniam $A,B :: E,F$. si $G =$, $\square K$, $\square$ erit pari modo $I =$, $\square M$. pariterque quia $C,D :: E,F$. si $I =$, $\square M$, $\square$ erit H similiter $\square$, $\square L$. ergo si $G =$, $\square K$, erit similiter $H =$, $\square L$, quare $A:B :: C:D$. Q. E. D.

Schöl.

Quae eisdem rationibus sunt eadem rationes, sunt quoque inter se eadem.

PROP. XII.

Si sint magnitudines quotcunque A , & B ; C & D ; E , & F proportionales; quemadmodum se habuerit una antecedentium A ad unam consequentium B , ita se habebunt omnes antecedentes, A, C, E ad omnes consequentes, B, D, F .

Sane antecedentium æquemultiplices G, H, I ; & consequentium K, L, M . Quoniam quam multiplex est una G unius A , tam multiplices sunt omnes G, H, I omnium A, C, E ; pariterque quam multiplex est una K unius B , tam multiplices sunt omnes K, L, M omnium B, D, F ; si $G =$, $\square K$, erit similiter

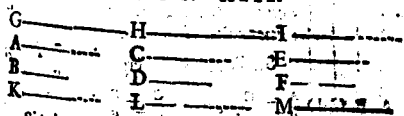
G+

$G+H+I \sqsubset \sqsupset K+L+M$. b quare $A.B$ b. 6. def. 3.
 $\therefore A+C+E.B+D+F$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, si similia proportionalia similibus proportionalibus addantur, tota erunt proportionalia.

PROPOSITION XIII.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; tertia vero C ad quartam D majorem habuerit rationem, quam quinta E ad sextam F; prima quoque A ad secundam B majorem rationem habebit, quam quinta E ad sextam F.

Sume ipsarum A, C, E æquemultiplices G, H, I: ipsarumque B, D, F æquemultiplices K, L, M. Quia $A.B :: C.D$; si $H \sqsubset L$, erit $G \sqsubset K$. Sed quia $\frac{C}{D} > \frac{E}{F}$, b fieri potest ut sit $H \sqsubset L$, & I non $\sqsubset M$. ergo fieri potest ut $G \sqsubset K$, & I non $\sqsubset M$. c ergo $\frac{A}{B} > \frac{C}{D}$. Q. E. D. c. 8. def. 3.

SCHOL.

Quod si $\frac{C}{D} > \frac{E}{F}$, erit quoque $\frac{A}{B} > \frac{C}{D}$. Item si $\frac{A}{B} > \frac{C}{D}$, erit $\frac{C}{D} > \frac{E}{F}$. & si $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$, erit $\frac{C}{D} = \frac{E}{F}$.

P R O P. XIV.

Si prima A ad secundam B eandem habuerit rationem, quam tertia C ad quartam D; prima vero A, quam tertia C major fuerit; erit & secunda B major quam quarta D. Quod si prima A fuerit equalis tertia C, erit & secunda B equalis quarta D; si vero A minor, & B minor erit.

Sit $A \sqsubset C$. a ergo $\frac{A}{B} \sqsubset \frac{C}{D}$. b sed

$A \cdot B \cdot C \cdot D \cdot \frac{A}{B} = \frac{C}{D}$. a ergo $\frac{C}{D} \sqsubset \frac{C}{B}$. d ergo $B \sqsubset D$.

Simili argumento si $A \sqsupset C$, a erit $B \sqsupset D$. Sin ponatur $A = C$; ergo $C \cdot B :: A \cdot D :: C \cdot D$. g ergo $B = D$. Quæ E. D.

S C H O L.

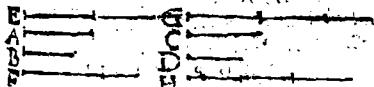
A fortiori, si $\frac{A}{B} \sqsupset \frac{C}{D}$, atque $A \sqsubset C$, erit $B \sqsubset D$. Item si $A = B$, erit $C = D$. Et si $A \sqsubset$, vel $\sqsupset B$, erit pariter $C \sqsubset$, vel $\sqsupset D$.

P R O P. XV.

Partes C & F cum pariter multiplicibus AB, & DE in eadem sunt ratione, si prout sibi mutuo respondent, ita sumantur. (AB. DE :: C. F.)

Sint AG, GB partes multiplicis AB ipsi C æquales; item DH, HE partes multiplicis DE ipsi F æquales. a Harum numerus illarum numero æquatur. ergo quum b AG. C :: DH. F; b atque GB. C :: HE. F. c erit AG + GB (AB) DH + HE (DE) :: C. F. Q. E. D.

PROP. XVI.

Si quatuor magnitudines A, B, C, D proportionales fuerint ; & vicissim proportionales erunt. (A.C. :: B.D.)

Accipe E & F æquemultiplices ipsarum A & B. ipsarumque C & D æquemultiplices G & H. Itaque E. F :: A. B. b :: C. D. a :: G. H. Quare si E =, =, = G, c erit similiter F =, =, = H. d ergo A.C. :: B.D. Q. E. D.

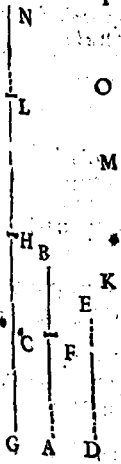
SCHOL.

Alterna ratio locum tantum habet , quando quantitates ejusdem sunt generis. Nam Heterogeneæ quantitates non comparantur.

PROP. XVII.

Si compositæ magnitudines proportionales fuerint (A.B. CB :: DE. FE;) hæ quoque divise proportionales erunt. (A.C. CB :: D.F. FE.)

Accipe GH, HL, IK, KM ordine æquemultiplices ipsarum AC, CB, DF, FE. item LN, MO æquemultiplices ipsarum CB, FE. Tota GL totius AB a tam multiplex est, quam una GH unius AC, b id est quam IK ipsius DF ; c hoc est quam tota IM totius DE: Item HN (HL + LN) ipsius CB d æquemultiplex est, ac KO (KM + MO) ipsius FE. Quum igitur per hyp. AB, BC :: DE. EF. e GL =, =, = HN, etiam si-

p. 6. def. 5.

p. 5. ex.

p. 6. def. 5.

militer erit $IM \square, =, \sqsupset KO$, aufer hinc inde
æquales HL, KM . si reliqua $GH \square, =, \sqsupset$
 LN , erit similiter $IK \square, =, \sqsupset MO$. & unde
 $AC. CB :: DF. FE$. Q. E. D.

PROP. XVIII.

*Si divise magnitudines sint proportio-
nales ($AB. BC :: DE. EF$), hæ quoque
compositæ proportionales erunt ($AC.
CB :: DF. FE$).*

*Nam si fieri potest, sit $AB. CB ::$
 $DF. FG \sqsupset FE$. a ergo erit divisim
 $AB. BC :: DG. GF$. b hoc est $DG.
GF :: DE. EF$. ergo cum $DG \square DE$,
erit $GF \square EF$. Q. E. A. Simile
absurdum sequetur, si dicatur $AB. CB :: DE. GF$
 $\square FE$.*

a 17. f.
p. 17. f. & 11.
f.

c 14. f.
p. 9. ex.

PROP. XIX.

*Si quemadmodum to-
tum AB ad totum DE ,
ita oblatum AC se ha-
buerit ad oblatum DF ,
& reliquum CB ad reliquum FE , ut totum AB ad
totum DE , se habebit.*

*Quoniam a $AB. DE :: AC. DF$, b erit per-
mutando $AB. AC :: DE. DF$. c ergo divisim
 $AC. CB :: DF. FE$. quare rursus b permutando
 $AC. DF :: CB. FE$; hoc est $AB. DE :: CB. FE$.
Q. E. D.*

a 17. f.
b 16. f.
c 17. f.
p. 17. f. & 11.
f.

Coroll.

1. Hinc, si similia proportionalia similibus
proportionalibus subducantur, residua erunt pro-
portionalia.

2. Hinc demonstrabitur conversa ratio.

Sit $AB. CB :: DE. FE$. Dico $AB. AC :: DE.
DF$. Nam a permutando $AB. DE :: CB. FE$. b er-
go $AB. DE :: AC. DF$. quare iterum permutan-
do, $AB. AC :: DE. DF$. Q. E. D.

a 16. f.
b 19. f.

PROP.

PROP. XX.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
 & alia D, E, F ipsis aequales nu-
 mero, quae bina & in eadem ratio-
 ne sumantur (A. B :: D. E, atque
 B. C :: E. F;) ex aequo autem
 prima A major fuerit, quam tertia
 C; erit & quarta D major quam
 sexta F. Quod si prima A tertia
 C fuerit aequalis; erit & quarta
 D aequalis sextae F. Sin illa minor,

hec quoque minor erit,

Hyp. Si A $\square$ C. quoniam $E. F :: B. C.$ a hyp.

erit inverse F. E :: C. B. Sed $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ dergo b cor. 4 f.

$\frac{F}{E} \supset \frac{A}{B}$ vel $\frac{D}{E}$, ergo D $\square$ F. Q. E. D. c hyp. & 8. f. d schol. 13. f. a 10. f.

2. Hyp. Simili argumento, si A $\supset$ C, osten-
 detur D $\supset$ F.

3. Hyp. Si A = C. quoniam F. E :: C. B :: 17. f. g 11. f. & 9. f.
 A. B :: D. E. g erit D = F. Q. E. D.

PROP. XXI.

Si sint tres magnitudines A, B, C;
 & alia D, E, F ipsis aequales nu-
 mero, quae bina & in eadem ratione
 sumantur, fueritque perturbata co-
 rum proportio, (A. B :: E. F. at-
 que B. C :: D. E;) ex aequo au-
 tem prima A quam tertia C major
 fuerit; erit & quarta D quam sexta
 F major. Quod si prima fuerit ter-
 tia aequalis, erit & quarta aequalis

sextae: sin illa minor, hac quoque minor erit.

1. Hyp. A $\square$ C. Quoniam $D. E :: B. C.$ a hyp.

invertendo erit E. D :: C. B. atqui $\frac{C}{B} \supset \frac{A}{B}$ b 8. f. ergo

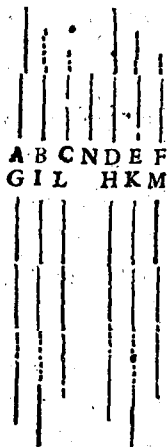
exfol. 13. 5. ergo $E \supset A$, hoc est E . $\therefore$ ergo $D \supset F$.
 d 10 5. $\frac{D}{B} \quad \frac{F}{F}$

Q. E. D.

2. Hyp. Similiter, si $A \supset C$, erit $D \supset F$.

ex 7. 5. 3. Hyp. Si $A = C$. quoniam $E, D :: C, B ::$
 89 5. $A, B :: f E, F, g$ erit $D = F$. Q. E. D.

P R O P. XXII.

Si sint quotcunque magnitudines A, B, C ; & alie ipsis equales numero D, E, F , que bina & in eadem ratione sumantur ($A, B :: D, E$. & $B, C :: E, F$;) & ex equalitate in eadem ratione erunt ($A, C :: D, F$.)

Accipe G, H ipsarum A, D ; & I, K ipsarum B, E ; item L, M ipsarum E, F æquemultiplices.

Quoniam $A, B :: D, E$. & erit $G, I :: H, K$. eodem modo, erit $I, L :: K, M$. ergo si $G \supset, =, \supset L$, & erit $H \supset, =, \supset M$; ergo $A, C :: D, F$. Eodem pacto si ulterius $C, N :: F, O$, erit ex

æquali $A, N :: D, O$. Q. E. D.

PROP. XXIII.

Si sint tres magnitudines A, B, C, aliaque D, E, F ipsis aequales numero, quae binae in eadem ratione sumantur, fuerit autem perturbata earum proportio. (A. B :: E. F. & B. C :: D. E.) etiam ex aequalitate in eadem ratione erunt.

Sume G, H, I, ipsarum A, B, D; item K, L, M ipsarum C, E, F æquemultiplices. erit G. H :: A. B :: E. F :: L. M. porro quia b B. C :: D. E. erit c H. K :: I. L. b hyp ergo G, H, K; & I, L, M, habent c 4. 5. se juxta 21. 5. quare si G —, —, — K, erit similiter I —, —, — M. d proinde A. C :: D. F. Q. E. D. d 6. def. 5.

Eodem modo si plures fuerint magnitudinibus tribus, &c.

coroll.

Ex his sequitur, rationes ex iisdem rationibus compositas esse inter se easdem. item, earundem rationum easdem partes inter se easdem esse.

PROP. XXIV.

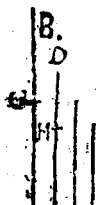
A ——— I ——— Si prima AB ad secundam C eandem habuerit rationem quam tertia DE ad quartam F; habuerit autem & quinta BG ad secundam C eandem rationem, quam sexta EH ad quartam F; etiam composita prima cum quinta (AG) ad secundam C eandem habebit rationem, quam tertia cum sexta (DH) ad quartam F.

Nam quia a AB. C :: DE. F. atque ex hyp. b 21. 5. & inverse C. BG :: F. EH, erit b ex æquali AB. BG :: DE. EH. ergo componendo A G. BG :: DH. EH. c item B G. C :: EH. F. b ergo c hyp. rursus ex æquo, A G. C :: DH. F. Q. E. D.

PROP.

PROP. XXV.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint (AB. CD :: E. F.) maxima AB & minima F reliquis CD & E majores erunt.

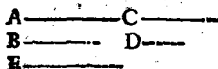
a hyp. 6
b 7. 5.
c 19. 5.
d hyp.
e scilicet 14. 9.

Fiant $AG = E$; & $CH = F$.
Quoniam AB. CD :: E. F ::
AG. CH. e erit AB. CD :: GB.
HD. d sed AB = CD. e etgo
GB = HD. atqui $AG + F = E +$
CH. ergo $AG + F + GB = E +$
CH + HD, hoc est AB + F = E +

CD. Q. E. D.

Quæ sequuntur propositiones non sunt Euclidis; sed ex aliis desumptæ, ob frequentem earum usum Euclidæis subjungi solent.

PROP. XXVI.

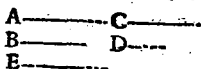

Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tertia ad quartam; habebit convertendo, secunda ad primam minorem proportionem, quam quarta ad tertiam.

Sit $\frac{A}{B} > \frac{C}{D}$. Dico $\frac{B}{A} < \frac{D}{C}$. Nam concipe
 $\frac{C}{D} = \frac{E}{B}$. * ergo $\frac{A}{B} > \frac{E}{B}$. b quare $A > E$. e ergo
 $\frac{B}{A} < \frac{B}{E}$. d vel $\frac{D}{C}$. Q. E. D.

a 19. 5.
b 10. 5.
c 8. 5.
d cor 4. 5.

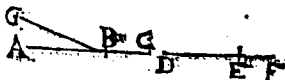
PROP. XXVII.

Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tertia ad quartam; habebit quoque vicissim prima ad tertiam majorem proportionem, quam secunda ad quartam.

Sit

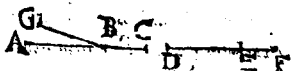
Sit $\frac{A}{B} = \frac{C}{D}$. Dico $\frac{A}{G} = \frac{B}{D}$. Nam puta $\frac{E}{B} = \frac{C}{D}$.
 ergo $A = E$. ergo $\frac{A}{C} = \frac{E}{C}$, c vel $\frac{B}{D} = \frac{E}{C}$. D. a 10. 5.
b 8. 5.
c 16. 5.
 P R O P. XXVIII.

Si prima ad secundam habuerit majorem proportionem, quam tertia ad quartam; habebit quoque composita prima cum secunda ad secundam majorem proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam.

Sit $\frac{AB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. Dico $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$. Nam cogita $\frac{GB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. ergo $AB = GB$. adde utrinque BC , a 10. 5.
 erit $AC = GC$. c ergo $\frac{AC}{BC} = \frac{GC}{BC}$. d hoc est $\frac{DF}{EF}$. b 4. 5.
c 8. 5.
d 12. 5.
 Q. E. D.

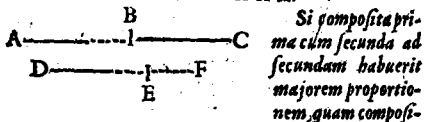
P R O P. XXIX.

Si composita prima cum secunda ad secundam majorem habuerit proportionem, quam composita tertia cum quarta ad quartam; habebit quoque dividenda prima ad secundam majorem proportionem quam tertia ad quartam.

Sit $\frac{AC}{BC} = \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AB}{BC} = \frac{DE}{EF}$. Intellige $\frac{GC}{BC} = \frac{DE}{EF}$. ergo $AC = GC$. aufer commune a 10. 5.
b 4. 5.
c 8. 5.
d 12. 5.
 erit $AB = GB$. c ergo $\frac{AB}{BC} = \frac{GB}{BC}$. d vel $\frac{DE}{EF} = \frac{GB}{BC}$.
 Q. E. D. P R O P.

P R O P. XXX.

tertia cum quarta ad quartam; habebit, per conversionem rationis, prima cum secunda ad primam minorem rationem, quam tertia cum quarta ad tertiam.

Sit $\frac{AC}{BC} \supset \frac{DF}{EF}$. Dico $\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$. Nam quia

$\frac{ACa}{BC} = \frac{DF}{FE}$, b erit dividendo $\frac{AB}{BC} \supset \frac{DE}{EF}$. c conver-

tendo igitur $\frac{BC}{AB} \supset \frac{EF}{DE}$. d. ergo componendo

$\frac{AC}{AB} \supset \frac{DF}{DE}$. Q. E. D.

P R O P. XXXI.

A ———— D ———— Si sint tres magnitudines A, B, C, & alie ipsis aequales numero D, E, F; sitque major proportio prime priorum ad secundam, quam prima posteriorum ad secundam ($\frac{A}{B} \supset \frac{D}{F}$) item secunda priorum ad tertiam major, quam secunda posteriorum ad tertiam ($\frac{B}{C} \supset \frac{E}{F}$) erit quoque ex aequalitate major proportio prime priorum ad tertiam, quam prime posteriorum ad tertiam ($\frac{A}{C} \supset \frac{D}{F}$)

Concipe $\frac{G}{C} = \frac{E}{F}$. a ergo $E \supset G$. b ergo $\frac{A}{C} \supset \frac{A}{B}$.

Rurfus puta $\frac{H}{G} = \frac{D}{E}$. c ergo $\frac{H}{G} \supset \frac{A}{B}$. d ergo fortius

$\frac{H}{G} \supset \frac{A}{C}$. d quare $A \supset H$. e proinde $\frac{A}{C} \supset \frac{H}{C}$, vel $\frac{D}{F}$.

Q. E. D.

P R O P.

a 17. f.
b 19. f.
c 16. f.
d 18. f.

a 10. f.
b 8. f.
c 12. f.
d 10. f.
e 8. f.
f 12. f.

PROP. XXXII.

A ——— D ———
 B ——— E ———
 C ——— F ———
 G ———
 H ———
 Si sint tres magnitudines A, B, C; & alia
 ipsis aequales D, E, F;
 sitque major proportio
 prima priorum ad secundam,
 quam secunda posteriorum ad tertiam

$\left(\frac{A}{B} \supset \frac{E}{F}\right)$ item secunda priorum ad tertiam major
 quam prima posteriorum ad secundam $\left(\frac{B}{C} \supset \frac{D}{E}\right)$
 erit quoque ex aequalitate major proportio prima priorum
 ad tertiam, quam prima posteriorum ad tertiam
 $\left(\frac{A}{C} \supset \frac{D}{F}\right)$

Hujusce demonstratio plane similis est demonstrationi praecedentis.

PROP. XXXIII.

E
 A ——— I ——— B
 C ——— I ——— D
 F
 Si fuerit major proportio
 totius AB ad totum CD,
 quam ablati AE ad ablatum
 CF; erit & reliqui
 EB ad reliquum FD major
 proportio, quam totius AB ad totum CD.

Quoniam $\frac{AB}{CD} \supset \frac{AE}{CF}$, & erit permutando ^{a 27. 5.}
 $\frac{AB}{AE} \supset \frac{CD}{CF}$. ergo per conversionem rationis ^{c 30. 5.}
 $\frac{AB}{EB} \supset \frac{CD}{FD}$. permutando igitur $\frac{AB}{CD} \supset \frac{EB}{FD}$.
 Q. E. D.

PROP.

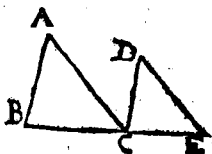
PROP. XXXIV.

A_____	D_____	Si sint quot- cunque magni- tudines, & a- lia ipsis aqua- les numero, sitque major proportio prima priorum ad primam posteriorum, quam secunda ad secundam; & hac major quam tertia ad tertiam, & sic deinceps: habebunt omnes priores simul ad omnes poste- riores simul, majorem proportionem, quam omnes priores, relicta prima, ad omnes posteriores, relicta quoque prima; minorem autem, quam prima priorum ad primam posteriorum; majorem denique etiam, quam ultima priorum ad ultimam posteriorum.
B_____	E_____	
C_____	F_____	
G_____	H_____	

Horum demonstratio est penes interpretes, quos
adeat, qui eam desiderat. nos omittimus; brevitate
studio; & quia illorum nullus usus in his elemen-
tis.

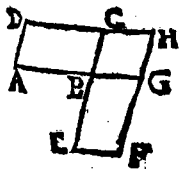
LIB. VI.

Definitiones.

I. Similes figuræ rectilineæ sunt (ABC, DCE,) quæ & angulos singulos singulis æquales habent; atque etiam latera, quæ circum angulos æquales, proportionalia.

Ang. B = DCE; & AB. BC :: DC. CE.
item ang. A = D; atque BA. AC :: CD. DE.
denique ang. ACB = E. atque BC. CA :: CE. ED.

II. Reciproce autem sunt (BD, BF,) cum in utraque figura antecedentes, & consequentes rationum termini fuerint. (hoc est, AB. BG :: EB. BC.)

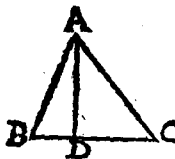

III. Secundum extremam & mediam rationem

recta linea AB secta esse dicitur, cum ut tota AB ad majus segmentum AC, ita majus segmentum AC ad minus CB se habuerit. (AB. AC :: AC. CB.)

H

I V. Alti-

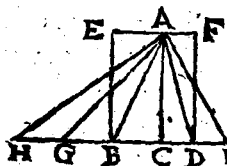
IV. Altitudo cujusque figuræ ABC est linea perpendicularis AD, à vertice A ad basim BC deducta.

V. Ratio ex rationibus componi dicitur, cum rationum quantitates inter se multiplicatæ, aliquam effecerint rationem.

a 20. def. 5.
b 15. 5.

Ut ratio A ad C, componitur ex rationibus A ad B, & B ad C. nam $\frac{A}{B} + \frac{B}{C} = \frac{AB}{C} = \frac{AB}{BC}$.

PROP. I.

Triangula ABC, ACD, & parallelogramma BCAE, CDFA, quorum eadem fuerit altitudo, ita se habent inter se, ut bases BC, CD.

5. 1.

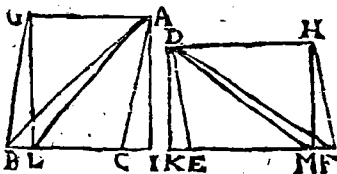
a Accipe quotvis BG, HG, ipsi BC æquales; item DI = CD. & connecte AG, AH, AI.

b 38. 1.

b Triangula ACB, ABG, AGH æquantur; b item triang. ACD = ADI. ergo triangulum ACH tam multiplex est trianguli ACB, quam basis HC basis BC. & æquemultiplex est triang. ACI trianguli ACD, ac basis CI basis CD. cum igitur si HC $\square = \square$ CI, erit similiter triang. AHC $\square = \square$ ACI, & ideoque BC, CD :: triang. ABC. ACD :: e. p. gr. CE. CF. Q. E. D.

c 38. 1.
d. def. 5.
41. 1. &
9. 5.

Schol.

Hinc, triangula ABC , DEF , & parallelogramma $AGBC$, $DEFH$, quorum aequales sunt bases BC , EF , ita se habent ut altitudines AI , DK .

Sume $IL = CB$; & $KM = EF$; ac junge LA , LG , MD , MH . liquet esse triang. ABC . $DEF :: b$ ALI . $DKM :: c$ $ALDK :: d$ pgr. $Q. E. D.$

P R O P. II.

Si ad unum trianguli ABC latus PC , parallela ducta fuerit recta quedam linea DE , hec proportionaliter secabit ipsius trianguli latera ($AD. BD :: AE. EC$.) Et si trianguli latera proportionaliter secta fuerint ($AD. BD :: AE. EC$) que ad sectiones D , E adjuncta fuerit recta linea DE , erit ad reliquum ipsius trianguli latus BC parallela. Ducantur CD , BE .

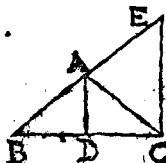
1. Hyp. Quia triang. $DEB = DEC$; b erit triang. $ADE. DBE :: ADE. ECD$. atqui triang. $ADE. DBE :: AD. DB$. & triang. $ADE. DEC :: AE. EC$. d ergo $AD. DB :: AE. EC$.

2. Hyp. Quia $AD. DB :: AE. EC$. hoc est triang. $ADE. DBE :: ADE. ECD$; f erit triang. $DBE = ECD$. ergo DE, BC sunt parallelæ. $Q. E. D.$

Schol.

Imo, si plures ad unum trianguli latus parallelæ ductæ fuerint, erunt omnia laterum segmenta proportionalia, ut facile deducitur ex hac.

P R O P. III.

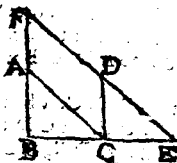
Si trianguli BAC angulus BAC bisariam sectus sit, secans autem angulum recta linea AD secuerit & basim, basis segmenta eandem habebunt rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD. DC :: AB. AC.$) Et si basis segmenta eandem habeant rationem quam reliqua ipsius trianguli latera ($BD. DC :: AB. AC.$) recta linea AD quæ à vertice A ad sectionem D ducitur, bisariam setat trianguli ipsius angulum BAC .

Produc BA ; & fac $AE = AC$. & junge CE .

1. Hyp. Quoniam $AE = AC$, erit ang. $ACE = \angle E = \frac{1}{2} BAC = \angle DAC$. d ergo DA, CE parallelæ sunt. e quare $BA. AE (AC) :: BD. DC$. Q. E. D.

2. Hyp. Quoniam $BA. AC. (AE) :: BD. DC$. ferunt DA, CE parallelæ: g ergo ang. $BAD = E$; & ang. $DAC = \angle ACE = E$. k ergo ang. $BAD = DAC$. bisectus igitur est ang. BAC . Q. E. D.

P R O P. IV.

Æquiangularum triangulorum ABC, DCE proportionalia sunt latera, quæ circum æquales angulos $B, DCE (AB. BC :: DC. CE, \&c.)$ & homologa sunt latera $AB, DC, \&c.$ quæ equalibus angulis $ACB, E, \&c.$ subconduntur.

Statue

Statue latus BC in directum lateri CE, & produc BA, ac ED donec a occurrant.

Quoniam ang. Bb = ECD, c sunt BF, CD parallelæ. Item quia ang BCA b = CED, c sunt CA, EF parallelæ. Figura igitur CAFD est parallelogramma. d ergo AF = CD; d & AC = FD. Liquet igitur AB. AF (CD) e :: BC. CE. f permutando igitur AB. BC :: CD. CE. f item BC. CE :: FD. (AC) DE. f ergo permutando BC. AC :: CE. DE. quare etiam g ex æquo AB. AC :: CD. DE. ergo, &c.

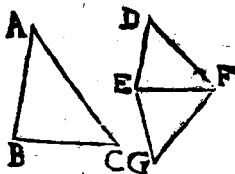
Coroll.

Hinc AB. DC :: BC. CE :: AC. DE.

Schol.

Hinc si in triangulo FBE ducatur uni lateri FE parallela AC; erit triangulum ABC simile toti FBE.

PROP. V.

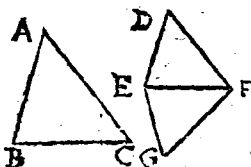

Si duo triangu-
la ABC, DEF
latera proportiona-
lia habeant. (AB.
BC :: DE. EF.
& AC. BC ::
DF. EF. item
AB. AC :: DE

DF) equiangulara erunt triangula, & æquales habebunt eos angulos, sub quibus homologa latera subtendantur.

Ad latus EF a fac ang. FEG = B; a & ang. EFG = C, b quare etiam ang. G = A. ergo GE. EF c :: AB. BC :: d DE. EF. e ergo GE = DE. Item GF FE c :: AC. CB d :: DF. FE. e ergo GF = DF. Triangula igitur DEF, GEF sibi mutuo æquilatera sunt. f ergo ang. D = G = A. f & ang. FED = FEG = B. g proinde & ang. DFE = C. ergo, &c.

P R O P. VI.

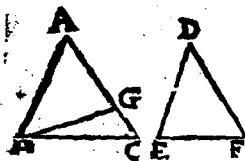

Si duo trian-
gula ABC ,
 DEF unum an-
gulum B uni an-
gulo DEF a-
qualem, & cir-
cum equales an-
gulos B , DEF

latera proportionalia habuerint ($AB. BC :: DE. EF$;) equiangula erunt triangula ABC , DEF ;
equalesque habebunt angulos, sub quibus homologa latera subtenduntur.

Ad latus EF fac ang. $FEG = B$, & ang. $EFG = C$. unde & ang. $G = A$. ergo $GE. EF :: AB. BC :: DE. EF$. ergo $DE = GE$. atqui ang. $DEF = B = GEF$. ergo ang. $D = G = A$. b proinde etiam ang. $EFD = C$.
Q. E. D.

P R O P. VII.

Si duo triangula
 ABC , DEF unum
angulum A uni angu-
lo D equalem, circa
autem alios angulos
 ABC , E latera pro-
portionalia habeant

($AB. BC :: DE. EF$;) reliquorum autem simul utrumque C , F aut minorem aut non minorem recto, equiangula erunt triangula ABC , DEF , & equales habebunt eos angulos circum quos proportionalia sunt latera.

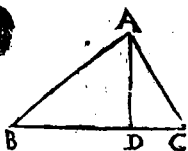
Nam si fieri potest, sit ang. $ABC = E$. fac igitur ang. $ABG = E$; ergo cum ang. $A = D$, b erit etiam ang. $AGB = F$. ergo $AB. BG :: DE. EF :: AB. BC$. ergo $BG = BC$. f ergo ang. $BGC = BCG$. g ergo ang. BGC . vel C minor.

a 32. 1.
b 4. 6.
c hyp.
d 9. 5.
e hyp.
f constr.
g 4. 1.
h 32. 1.

a hyp.
b 32. 1.
c 4. 6.
d hyp.
e 9. 5.
f 4. 1.
g cor. 17. 1.

minor est recto; g proinde ang. AGB, vel F re. ^{g cor. 13.1.}
 Et major est. ergo anguli C & F non sunt e-
 jusdem speciei, contra Hyp.

PROP. VIII.

Si in triangulo re-
 ctangulo ABC, ab an-
 gulo recto BAC in
 basen BC perpendicu-
 laris AD ducta est;
 que ad perpendicula-
 rem triangula ADB,
 ADC, tum toti trian-

gulo ABC, tum ipsa inter se, similia sunt.

Nam ang. BAC = BDA = CDA. & ^{a 12. cor.}
 ang. BAD = C. & CAD = B. ergo per ^{b 32. 1.}
 4. 6. & 1 def. 6.

Coroll.

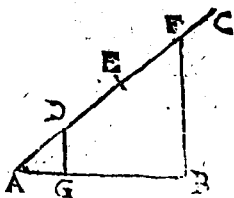
Hinc 1. BD. DA :: DA. DC.

2. BC. AC :: AC. DC. & CB.

^{c 1. def. 6.}

BA :: BA. BD.

PROP. IX.

A data recta
 linea AB im-
 peratam partem
¹/₃ (AG) auferre.

Ex A duc
 infinitam AC
 utcumq; in qua
 a sume tres, ^{a 1. 1.}
 AD, DE, EF
 æquales ut-

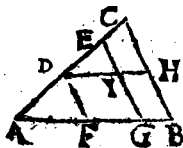
cumque, junge FB, cui ex D duc parallelam ^{b 31. 1.}
 DG. Dico factum.

Nam GB. AG :: FD. AD. ergo a com- ^{c 2. 6.}
 ponendo AB. AG :: AF. AD. ergo cum AD = ^{d 18. 1.}
 AF, erit AG = ¹/₃ AB. Q. E. F.

H 4

PROP.

PROP. X.

*Datam rectam lineam
A B insectam similiter
secare (in F, G,) ut
data altera A C, secta
fuerit (in D, E.)*

*Extremities secæ
& insectæ jungat recta*

a 31. 1.

BC. Huic ex punctis E, D ꝑ duc parallelas
E G, D F rectæ secandæ occurrentes in G, &
F. Dico factum.

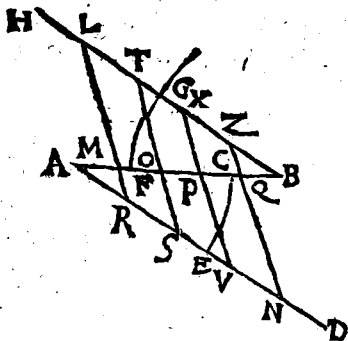
b 2. 6.

c 34. 1. &

v. 5.

ꝑ Ducatur enim D H parall. A B. Estque A D.
D E b :: A F. F G, & D E. E C b :: D L. I H c ::
F G. G B. Q. E. F.

Scholium.

Hinc distimus rectam datam A B in quovis æ-
quales partes' (puta 5.) secare. id quod facilius
præstabitur sic;

Duc infinitam A D, eique parallelam B H etiam
infinitam. Ex his cape partes æquales A R, R S,
S V, V N; & B Z, Z X, X T, T L; in singulis una
pau-

pauciores, quam desiderentur in AB ; tum rectæ ducantur LR, TS, XV, ZN . hæ quinque-
cabunt datam AB .

Nam RL, ST, VX, NZ parallelæ sunt. a 33. 8.
ergo quum AR, RS, SV, VN æquales sint, b constr.
erunt AM, MO, OP, PQ æquales. c 1. 6. Similiter
quia $BZ = ZX$, erit $BQ = QP$. ergo AB quin-
quiesecta est. Q. E. F.

PROP. XI.

Datis duabus
rectis lineis AB ,
 AD , tertiam
proportionalem
 DE invenire.

Junge BD .

& ex AB protracta sume $BC = AD$. per C
duc CE parall. BD . cui occurrat AD pro-
ducta in E . Erit DE expetita.

Nam $AB : BG. (AD) :: AD. DE$. Q. E. F. a 1. 6.

Vel sic, fac ang. ABC rectum,
& ang. ACD etiam rectum. b cor. 2.
erit $AB. BC :: BC. BD$.

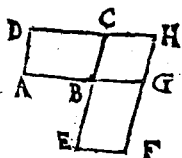
PROP.

guli AFB recto angulo deducta est FE basi
perpendicularis ; b ergo AE. FE :: FE. EB. *b cor. 8. 6.*
Q. E. F.

Coroll.

Hinc, linea recta, quæ in circulo à quovis
puncto diametri, ipsi diametro perpendicularis
ducitur ad circumferentiam usque, media est pro-
portionalis inter duo diametri segmenta.

PROP. XIV.

Æqualium, &
unum ABC uni
EBG æqualem ha-
bentium angulum,
parallelogrammorum
BD, BF, reciproca
sunt latera quæ cir-
cum æquales angu-
los.

(AB. BG :: EB. BC :) Et quorum paral-
lelogrammorum BD, BF, unum angulum ABC
uni angulo EBG æqualem habentium, reciproca
sunt latera quæ circum æquales angulos, illa sunt
æqualia.

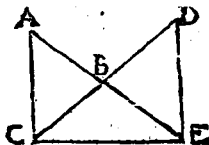
Nam latera AB, BG circa æquales angulos
faciant unam rectam: a quare EB, BC etiam in *asb. 15. 1.*
directum jacebunt. Producantur FG, DC; do-
nec occurrant.

1. Hyp. AB. BG *b* :: BD. BH *c* :: BF. BH *d* :: *b 1. 6.*
BE. BC. ergo, &c. *c 7. 5.*
d 1. 6.

2. Hyp. BD. BH *f* :: AB. BG *g* :: BE. BC *b* :: *e 11. 5.*
BF. BH, ergo Pgr. BD = BF. Q. E. D. *f 1. 6.*
g hyp.
h 1. 6.
k 11. & 9. 5.

PROP.

P R O P. XV.

Æqualiam, & unum
 ABC , uni DBE æ-
qualem habentium angu-
lum triangulorum ABC ,
 DBE , reciproca sunt
latera, quæ circum æ-
quales angulos (AB .

$BE :: DB. BC$): Et quorum triangulorum ABC ,
 DBE , unum angulum ABC uni DBE æqualem
habentium reciproca sunt latera, quæ circum æqua-
les angulos ($AB. BE :: DB. BC$.) illa sunt
æqualia.

Latera $C-B$, $B-D$ circa æquales angulos, sta-
 tuantur sibi in directum; æ ergo ABE est recta
 linea. ducatur CE .

a sch. 15. 1.

b 1. 6.

c 7. 5.

d 1. 6.

e 11. 5.

f 1. 6.

g hyp.

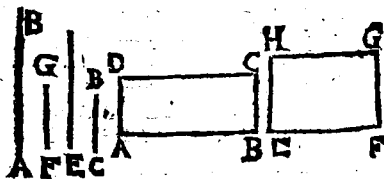
h 1. 6.

i 11, & 9. 5.

1. Hyp. $AB. BE b ::$ triang. $ABC. CBE$
 $c ::$ triang. $DBE. CBE. d :: DB. BC. e$ ergo, &c.

2. Hyp. Triang. $ABC. CBE f :: AB. BE g ::$
 $DB. BC h ::$ triang. $DBE. CBE. k$ ergo triang.
 $ABC = DBE. Q. E. D.$

P R O P. XVI.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint
 ($AB. FG :: EF. CB$.) quod sub extremis AB ,
 CB comprehenditur rectangulum AC , æquale est ei,
 quod sub mediis EF, FG comprehenditur, rectan-
 gulo EG . Et si sub extremis comprehensum rectan-
 gulum AC æquale fuerit ei, quod sub mediis com-
 prehenditur, rectangulo EG , illæ quatuor rectæ lineæ
 proportionales erunt ($AB. FG :: EF. CB$.)

1. Hyp.

1. Hyp. Anguli B & F recti, ac a proinde a 12. ex.

parēs sunt; atque ex hyp. AB. FG :: EF. CB.

ergo rectang. AC = EG. Q. E. D.

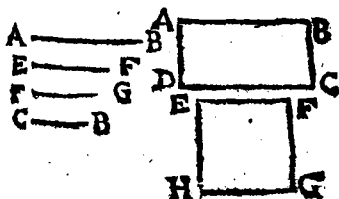
2. Hyp. c Rectang. AC = EG; atque ang. c 14. 6.

B = F; d ergo AB. FG :: EF. CB. Q. E. D. d 14. 6.

Coroll.

Hinc ad datam rectam lineam AB facile est
datum rectangulum EG applicare, e faciendo e 12. 6.
AB. EF :: FG. EC.

PROP. XVII.

Si tres recte lineae sint proportionales (AB.
EF :: EF. CB,) quod sub extremis AB, CB
comprehenditur rectangulum AC, aequale est ei,
quod à media EF describitur, quadrato EG. Et
si sub extremis AB, CB comprehensum rectangu-
lum AC, aequale sit ei, quod à media EF descri-
bitur, quadrato EG, illae tres recte lineae proportio-
nales erunt (AB. EF :: EF. CB.)

Accipe FG = EF.

1. Hyp. AB. EF a :: EF (FG.) CB. ergo a 12. 6.

Rectang. AC b = EG c = EFq. Q. E. D. b 16. 6.

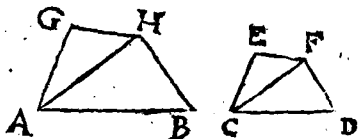
2. Hyp. Rectang. AC d = quadr. EG =
EFq. e ergo AB. EF :: FG (EF.) BC. c 12. 6.

Coroll.

Sic A in B = Cq. ergo A. C :: C. B.

PROP.

PROP. XVIII.

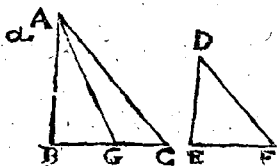

A data recta linea AB dato rectilineo CEDF simile similiterque positum rectilineum AGHB describere.

Datum rectilineum resolve in triangula. ^a fac ang. ABH = D; ^a & ang. BAH = DCF; ^a & ang. AHG = CFE; ^a & ang. HAG = FCE. Rectilineum AGHB est quæsitum.

Nam ang. Bb = D. & ang. BAH ^b = DCF. ^c quare ang. AHB = CFD; ^b item ang. HAG = FCE, ^b & ang. AHG = CFE. ^c quare ang. G = E; & totus ang. GAB ^d = ECD; & totus GHB ^d = EFD. Polygona igitur sibi mutuò æquiangula sunt. Porro ob trigona æquiangula, AB. BH ^e :: CD. DF. & AG. GH. ^e :: CE. EF. item AG. AH. ^e :: CE. CF. & AH. AB ^e :: CF. CD. funde ex æquo AG. AB :: CE. CD. eodem modo GH. HB :: EF. FD. ^g ergo polygona ABHG, CDFE similia similiterque posita existunt. Q. E. F.

PROP. XIX.

*Similia triangu-
la ABC,
DEF sunt in
duplicata rati-
one laterum ho-
mologorum BC
EF.*

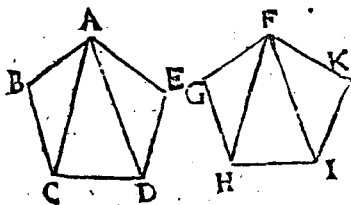
¶ Fiat BC. EF :: EF. BG. & ducatur AG. Quia

Quia $AB.DE b :: BC.EF c :: EF.BG. \& \text{ang. } b \text{ cor. 4. 6.}$
 $B = E$; d erit triang. $ABG = DEF$. verum $c \text{ constr.}$
 triang. $ABC. ABG e :: BC. BG$; $\& f \frac{BC}{BG} e \text{ 1. 6.}$
 $= \frac{BC}{EF}$ bis; ergo triang. $\frac{ABC}{ABG}$ hoc est $\frac{ABC}{DEF} g = \frac{BC}{EF}$ $f \text{ 10. def. 5.}$
 $\frac{BC}{EF}$ bis. Q. E. D. $g \text{ 11. 5.}$

Coroll.

Hinc, si tres lineæ BC, EF, BG proportionales fuerint; ut est prima ad tertiam, ita est triangulum super primam BC descriptum ad triangulum super secundam EF simile similiterque descriptum. vel ita est triangulum super secundam EF descriptum ad triangulum super tertiam simile similiterque descriptum.

PROP. XX.

Similia polygona $ABCDE, FGHIK$ in similia triangula ABC, FGH ; $\& ACD, FHI$, $\& ADE, FIK$ dividuntur, $\&$ numero equalia, $\&$ homologa totis. ($ABC. FGH :: ABCDE. FGHIK :: ACD. FHI :: ADE. FIK$.) Et polygona $ABCDE, FGHIK$ duplicatam habent eam inter se rationem, quam latus homologum BC ad homologum latus GH .

I. Nam

a hyp.
b 6. 6.

c hyp.
d 3. ex.

e 31. 1.

f 19. 6.

g hyp. &
16. 5.
h scilicet 23. 5.
k 12. 5.

1. Nam ang. $B = G$; & $AB : BC :: FG : GH$. b ergo triangula ABC , FGH æquiangula sunt. eodem modo, triangula AED , FKI assimulantur. cum igitur ang. $BCA = GHF$; & ang. $ADE = FIK$; totique anguli BCD , GHI ; atque toti CDE , HIK pares sint, d remanent ang. $ACD = FHI$; & ang. $ADC = FIH$; e unde etiam ang. $CAD = HFI$. ergo triangula ACD , FHI similia sunt. ergo, &c.

2. Quoniam igitur triangula BCA , GHF similia sunt, f erit $\frac{BCA}{GHF} = \frac{BC}{GH}$ bis. ob eandem causam $\frac{CAD}{HFI} = \frac{CD}{HI}$ bis. denique triang. $\frac{DEA}{IKF} = \frac{DE}{IK}$ bis. quare cum $BC : GH :: CD : HI$; g $DE : IK$, h erit triang. $BCA : GHF :: CAD : HFI :: DEA : IKF$; k polyg. $ABCDE : FGHIK :: \frac{BC}{GH}$ bis.

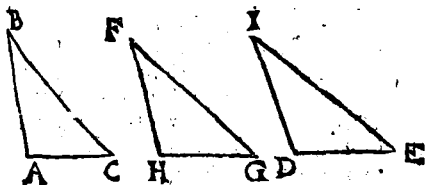
Coroll.

I. Hinc, si fuerint tres lineæ rectæ proportionales; ut est prima ad tertiam, ita erit polygonum super primam descriptum ad polygonum super secundam simile similiterque descriptum. vel ita erit polygonum super secundam descriptum ad polygonum super tertiam simile similiterque descriptum.

Unde elicitur methodus figuram quamvis rectilineam augendi vel minuendi in ratione data. *Ut si velis pentagoni, cujus latus CD , aliud facere quintuplum. inter AB , & $5 AB$ inveni mediam proportionalem. Super hac * construe pentagonum simile dato. hoc erit quintuplum dati.*

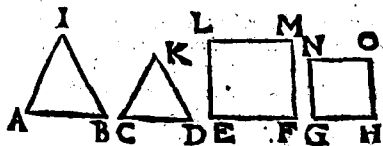
II. Hinc etiam, si figurarum similium homologa latera nota fuerint, etiam proportio figurarum innotescet; nempe inveniendò tertiam proportionalem.

PROP. XXI.

Quæ (ABC, DIE) eidem rectilineo HFG sunt similia, & inter se sunt similia.

Nam ang. A = H = D. & ang. C = G = I. def. 8.
 = E; & ang. B = F = I. = item AB.AC ::
 HF.HG::DI.DE.& AC.CB::HG.GF::DE.EI.& AB.BC::HF.FG::DI.IE.
 ergo ABC, DIE similia sunt. Q.E.D.
 PROP. XXII.

Si quatuor rectæ lineæ proportionales fuerint (AB.CD::EF.GH.) & ab eis rectilinea similia similiterque descripta proportionalia erunt. (ABI.CDK::EM.GO.) Et si à rectis lineis similia similiterque descripta rectilinea proportionalia fuerint (ABI.CDK::EM.GO) ipsæ etiam rectæ lineæ proportionales erunt. (AB.CD::EF.GH.)

1. Hyp. $\frac{AB}{CD} = \frac{EF}{GH}$ bis = $\frac{EM}{GO}$ a 19. 6.
 ergo ABI. CDK :: EM. GO. Q.E.D.

2. Hyp. $\frac{AB}{CD}$ bis = $\frac{ABI}{CDK} = \frac{EM}{GO} = \frac{EF}{GH}$ b hyp. c 10. 6.
 bis. ergo AB. CD :: EF. GH. Q.E.D. d cor. 23 5.

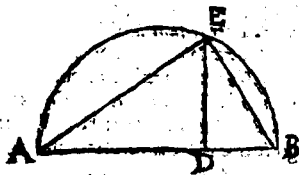
I

Schol.

Schol.

Hinc deducitur, & demonstratur ratio multiplicandi quantitates surdas. ex gr. Sit $\sqrt{5}$ multiplicandus in $\sqrt{3}$. dico provenire $\sqrt{15}$. Nam ex multiplicationis definitione debet esse, $1. \sqrt{3} :: \sqrt{5}. \text{product.}$ ergo per hanc, $q. 1. q. \sqrt{3} :: q. \sqrt{5}. q. \text{product.}$ hoc est. $1. 3 :: 5. q. \text{product.}$ ergo $q. \text{product.}$ est 15 . quare $\sqrt{15}$ est productus ex $\sqrt{3}$ in $\sqrt{5}$. Q. E. D.

THEOR.

Petr. Herig.

Si recta linea AB secta sit utcumque in D, rectangulum sub partibus AD, DB contentum, est medium proportionale inter earum quadrata. Item rectangulum contentum sub tota AB, & una parte AD, vel DB, est medium proportionale inter quadratum totius AB, & quadratum diste partis AD, vel DB.

Super diametrum AB describe semicirculum. ex D erige normalem DE occurrentem peripheriz in E. iunge AE, BE.

Liquet esse AD. DE :: DE. DB. b ergo ADq. DEq. :: DEq. DBq. c hoc est, ADq. ADB :: ADB. DBq. Q. E. D.

Porro, BA. AE :: AE. AD. c ergo BAq. AEq. :: AEq. ADq. f hoc est BAq. BAD :: BAD. ADq. Eodem modo ABq. ABD :: ABD. BDq. Q. E. D.

Vel sic; sic $Z = A + E$ liquet esse Aq. AE :: A. E :: A. E. Eq. item Zq. ZA :: A. Z. A. :: A. Z. Aq. & Zq. ZE :: A. Z. E. :: Z. E. Eq.

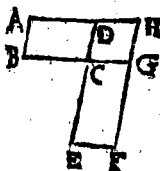
PROP.

a cor. 86.
b 22. 6.
c 17. 6.

d cor. 86.
e 22. 6.
f 17. 6.

a 2. 6.

PROP. XXIII.

Equiángula } **parallelogramma** **AC**, **CF** inter se rationem habent eam quæ ex lateribus componitur. $\left(\frac{AC}{CF} = \frac{BC}{CG} + \frac{DC}{GB} \right)$

Latera circa æquales angulos C sibi in directum statuantur, & compleatur parallelogrammum CH.

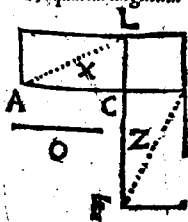
$$\text{Ratio } \frac{AC}{CF} = \frac{AC}{CH} + \frac{CH}{CF} = \frac{BE}{CE} + \frac{DC}{CE} \quad \text{b20 def. 5.}$$

Q.E.D. c1. 6.

Q. E. D.

Ceroll.

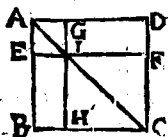
Hinc & ex 34. I. patet primo, Triangula, quae unum angulum (ad C) æqualem habent, rationem habere ex rationibus rectorum, AC ad CB, & EC ad CF, æqualem angulum continentium.

Patet secundo, Rectangula ac * proinde & parallelogramma quaecunque rationem inter se habere compositam ex rationibus basis ad basim, & altitudinis ad altitudinem. Neque aliter de triangulis ratiocinaberis.

Patet tertio; quomodo triangulorum ac paral-
logrammorum proportio exhiberi possit. Sumo
parallelogramma X & Z; quorum bases A C,
C B; altitudines vero C L, C F. Fiat C L. C F ::
C B. Q. * erit X. Z :: A C. Q.

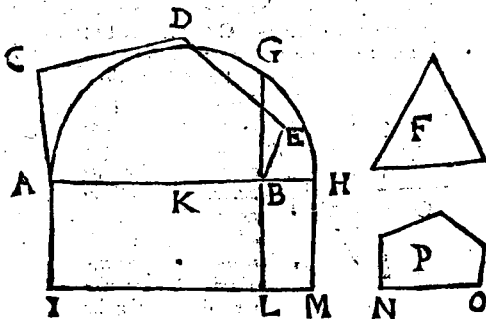
PROP.

In omni parallelogrammo $ABCD$, quæ circa diametrum AC sunt parallelogramma EG, HF , & toti & inter se sunt similia.

Nam parallelogramma EG, HF habent singula unum angulum cum toto communem. $\therefore$ ergo toti & sibi mutuo æquiangula sunt. $\therefore$ Item tam triangula ABC, AEI, IHC , quam triangula ADC, AGI, IFC sunt inter se æquiangula. $\therefore$ ergo $AE.EI :: AB.BC$, $\therefore$ atque $AE.AI :: AB.AC$; $\therefore$ & $AI.AG :: AC.AD$. $\therefore$ ex æquali igitur, $AE.AG :: AB.AD$. $\therefore$ ergo Pgra. EG, BD similia sunt. eodem modo HF, BD similia sunt. ergo, &c.

P R O P. XXV.

Dato rectilineo $ABEDC$ simile similiterque positum P , idemque alteri dato F æquale, constituere.

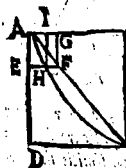
$\therefore$ Fac rectang. $AL = ABEDC$. $\therefore$ item super BL fac triang. $BM = F$. Inter AB, BH , inveni mediam proportionalem NO . super NO $\therefore$ fac

$\therefore$ 45. 1.
 $\therefore$ 44. 1.
 $\therefore$ 43. 6.

fac polygonum P simile dato ABEDC. Erit hoc aequale dato F.
 Nam ABEDC (A.L.) $P :: eAB. BHf :: AL. BM.$ ergo $Pg = BMh = F. Q.E.F.$

d 186.
 e cor. 20.6.
 f 1.6.
 g 14.9.
 h const.

PROP. XXVI.

Si à parallelogrammum ABCD parallelogrammum AGFE ablatum sit, & simile toti, & similiter positum, communem cum eo habens angulum EAG, hoc circa eandem cum toto diametrum AC consistit.

Si negas AC esse communem diametrum, esto diameter AHC secans EF in H. & ducatur HI parall. AE. Parallelogramma EI, DB & Hilia sunt. b ergo AE, EH :: AD. DC :: AE. EF. & proinde EH = EF. f Q. E. A.

a 24.6.
 b 1. def. 6.
 c hyp.
 d 9.1.
 f 9. ex.

PROP. XXVII.

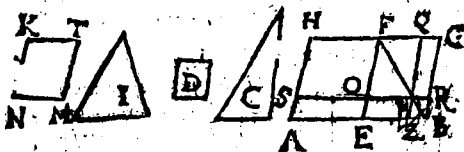
Omnium parallelogrammorum AD, AG secundum eandem rectam lineam AB applicatorum, deficientiumque figuris parallelogrammorum CE, KI similibus, similiterque posit.

fitis, ei AD, quod à dimidia describitur, maximum est AD, quod ad dimidium est applicatum, simile existens defectui KL

Nam quia GE = GC, addito communi KI, b erit KE = CI = AM. adde commune CG, & erit AG = Gnom. MBL. sed Gnom. MBL = CE (A.D.) ergo AG = AD. Q.E.D.

a 43. 1.
 b 2. ex.
 c 36. 1.
 d 2. ex.
 e 9. ex.

PROP. XXVIII.

27.6.

Ad datum rectam lineam AB , dato rectilineo C aequale parallelogrammum AP applicare deficiens figura parallelogramma ZR , que similis sit alteri parallelogrammo dato D . * Oportet autem datum rectilineum C , cui aequale AP applicandum est, non majus esse eo AE , quod ad dimidiam applicatur, similibus existentibus defectibus, & ejus AE quod ad dimidiam applicatur, & ejus D , cui simile deesse debet.

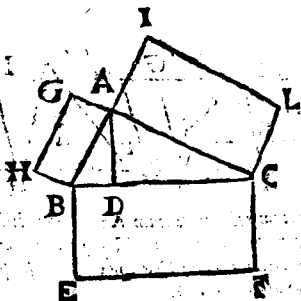
228.6.
258.45.1.
215.6.

Biseca AB in E . Super EB , fac Pgr. EG simile dato D . & sitque $EG = C + I$. c. fac pgr. $NT = I$, & simile dato D , vel EG . duc diametrum FB . fac $FO = EN$; & $FQ = KT$. Per O , & Q duc parallelas SR , QZ . parallelogrammum AP est id quod queritur.

2. constr. &
24.6.
2. constr.
2. ax.
2. ax.
2.43.1.

Nam parallelogramma D , EG , OQ , NT , ZR sunt similia inter se. Et Pgr. $EG = NT + C = OQ + C$; square $C = Ghom.$ $OQ = AO + PG = AO + EP = AP$. $Q.E.F.$

P R O P. XXVI.

In rectangulis triangulis BAC , figura quævis BF à latere BC rectam angulum BAE subrendente, descripta, æqualis est figuris BG , AL , quæ priori illi BF similes, & similiter posite à lateribus BA , AC rectum angulum continentibus describuntur.

Ab angulo recto B A C demitte perpendicu-
larem A D. Quoniam C B. C A :: C A. D C
erit B F. A L :: C B. D C; inverſeque A L.
B F :: D C. C B. Item quia B C, B A :: B A. D B
erit B F. B G :: B C, D B; ac invertendo, B G.
B F :: D B. B C. ergo A L + B G. B F :: D C +
D B. B C. ergo A L + B G = B F. Q. E. D.

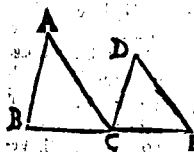
Vel sic. BG. BF. $\therefore$ BAq. BCq. & AL. BF. $\therefore$ ACq. BCq. $\therefore$ ergo BG + AL. BF. $\therefore$ BAq + ACq. BCq. $\therefore$ ergo cum BAq + ACq = BCq. b erit BG + AL = BF. Q. E. D.

Coroll.

Ex hac propositione, addi possunt, & subtrahi figuræ quævis similes, eadem methodo, qua quadrata adduntur & subtrahuntur, in schol. 47. I.

PROP.

PROP. XXXII.

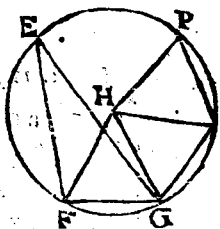
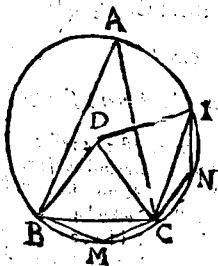

Si duo triangu-
la ABC, DCE, qua
duo latera duobus
lateribus proportio-
naliq habeant (AB.
AC :: DC. DE.)

secundum unum an-
gulum ACD composita fuerint, ita ut homologa
eorum latera sint etiam parallela (AB ad DC,
& AC ad DE) tum reliqua illorum triangu-
lorum latera BC, CE in rectam lineam collocata
reperientur.

Nam ang. A = ACD = D; & AB : AC :: DC : DE. ergo ang. B = DCE. ergo
ang. B + A = ACE. sed ang. B + A + ACB = 2 Rect. ergo ang. ACE + ACB = 2 Rect. ergo
BCE est recta linea. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

In equalibus circulis DBCA, HFPG, anguli
BDC, FHG eandem habent rationem cum peri-
pheriis BC, FG, quibus insistant; sive ad centra
(ut BDC, FHG,) sive ad peripherias A, E
constituti insistant: insuper vero & sectores BDC
FHG, quippe qui ad centra consistant.

Duc

Duc rectas BC, FG. Accommoda CI=CB;
& GL=FG=LP; & junge DI, HL, HP.

Arcus BC = CI, & item arcus FG, GL, LP
æquantur. b ergo ang. BDC = CDI. b & ang.
FGH = GHL = LHP. Ergo arcus BI tam mul-
tiplex est arcus BC, quam ang. BDI anguli
BDC. pariterque æquemultiplex est arcus FP
arcus FG, atque ang. FHP anguli FHG. Ve-
rum si arcus BI = FP, erit similiter
ang. BDI = FHP. ergo arc. BC. FG ::
ang. BDC. FHG :: BDC. FHG :: AE.

Q. E. D.

Rursus ang. BMC = CNL, b atque idcirco
segm. BCM = CIN. & item triang. BDC =
CDI. ergo sector BDCM = CDIN. Simili-
ratione sectores FHG, GHL, LHP æquantur.
Quum igitur prout arcus BI = FP, ita
similiter sector BDI = FHP. m erit sect.
BDC. FHG :: arc. BC. FG. Q. E. D.

Coroll.

Hinc 1. Ut sector ad sectorem, sic angulus ad
angulum.

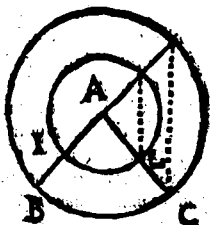
2. Ang. BDC in centro est ad 4 rectos, ut ar-
cus BC cui insistit ad totam circumferentiam.

Nam ut ang. BDC ad rectum, sic arcus BC
ad quadrantem. ergo BDC est ad 4 rectos, ut
arcus BC ad 4 quadrantes, id est ad totam cir-
cumferentiam. item ang. A. 2 Rect :: arc. BC.
periph.

Hinc 3. Inæqualium circularum arcus IL, BC,
qui æquales subtendunt angulos, sive ad centra, ut
IAL & BAC, sive ad peripheriam, sunt si-
miles.

Nam IL. periph. :: ang. IAL, (BAC.)
4 Rect. item arc. BC. periph :: ang. BAC.
4 Rect.

4. Rect. ergo IL. periph :: B C. periph. proinde arcus IL, & BC sunt similes. Unde

4. Due semidiametri AB, AC à concentricis peripheriis arcus auferant similes IL, BC.

LIB. VII.

Definitiones.

I. **U**nitas est, secundum quam unum quodlibet eorum quæ sunt, aptum dicitur.

II. Numerus autem est, ex unitatibus composita multitudo.

III. Pars est numerus numeri, minor majoris, quum minor metitur majorem.

Omnis pars ab eo numero nomen sibi sumit, per quem ipsa numerum, cuius est pars, metitur; ut 4 dicitur tertia pars numeri 12, quia metitur 12 per 3.

IV. Partes autem cum non metitur.

Partes quacunque nomen accipiunt à duobus illis numeris, per quos maxima communis duorum numerorum mensura utrumque eorum metitur. ut 10 dicitur $\frac{2}{3}$ numeri 15, eo quod maxima communis mensura, nempe 5, metitur 10 per 2, & 15 per 3.

V. Multiplex vero major minoris, cum majorem metitur minor.

VI. Par numerus est, qui bifariam dividitur.

VII. Impar vero numerus, qui bifariam non dividitur; vel, qui unitate differt à pari.

VIII. Pariter par numerus est, quem par numerus metitur per numerum parem.

IX. Pariter autem impar est, quem par numerus metitur per numerum imparem.

X. Impariter vero impar numerus est, quem impar numerus metitur per numerum imparem.

XI. Primus numerus est, quem sola unitas metitur.

XII. Primi inter se numeri sunt, quos sola unitas, communis mensura, metitur.

XIII.

XIII. Compositus numerus est, quem numerus quispiam metitur.

XIV. Compositi autem inter se numeri sunt, quos numerus aliquis communis mensura metitur.

In hac definitione & precedenti unitas non est numerus.

XV. Numerus numerum multiplicare dicitur, cum toties compositus fuerit is qui multiplicatur, quot sunt in ipso multiplicante unitates, & procreatus fuerit aliquis.

Hinc, in omni multiplicatione unitas est ad multiplicatorem ut multiplicatus ad productum.

Nota, quod saepe cum multiplicandi sunt quivis numeri, puta A in B, literarum conjunctio productum denotat. Sic $AB = A$ in B . item $CDE = C$ in D in E .

XVI. Cum autem duo numeri sese multiplicantes aliquem fecerint, qui factus erit, planus appellabitur; Qui vero numeri sese mutuo multiplicarint, latera illius dicentur. Sic $2 (C)$ in $3 (D) = 6 = CD$ est numerus planus.

XVII. Cum vero tres numeri mutuo sese multiplicantes fecerint aliquem, qui procreatus erit, solidus appellabitur; Qui autem numeri mutuo sese multiplicarint, latera illius dicentur. Sic, $2 (C)$ in $3 (D)$ in $5 (E) = 30 = CDE$ est numerus solidus.

XVIII. Quadratus numerus est, qui æqualiter æqualis, vel qui sub duobus æqualibus numeris continetur. Sit A latus quadrati; quadratus sic notatur, AA, vel Aq.

XIX. Cubus vero, qui æqualiter æqualis æqualiter, vel qui sub tribus æqualibus numeris continetur. Sit A latus cubi; cubus notatur sic, AAA, vel Ac.

In hac definitione, & tribus precedentibus, unitas est numerus.

XX. Numeri proportionales sunt, cum primus secundi, & tertius quarti æquemultiplex est, vel eadem pars; vel deniq; cum pars primi secundum, & eadem pars tertii æque metitur quartum, vel vice versa. $A. B :: C. D.$ hoc est, s. $9 :: 5. 15.$

XXI. Similes plani, & solidi numeri sunt, qui proportionalia habent latera.

Latera nempe non qualibet, sed quedam.

XXII. Perfectus numerus est, qui suis ipsius partibus est æqualis.

Ut 6. & 28. Numerus vero qui suis ipsius partibus minor est, abundans appellatur; qui vero major, diminutus. ut 12 est abundans, 15 est diminutus.

XXIII. Numerus numerum metiri dicitur per illum numerum, quem multiplicans, vel à quo multiplicatus, illum producit.

In divisione, unitas est ad quotientem, ut dividens ad divisum. Nota, quod numerus alteri lineole interjecta subscriptus divisionem denotat. Sic $\frac{A}{B} = A$ divis. per B. item $\frac{CA}{B} = C$ in A divis. per B.

Termini sive radices proportionis dicuntur duo numeri, quibus in eadem proportionem minores sumi nequeunt.

Postulata.

1. **P**ostuletur, cuilibet numero quotlibet sumi posse æquales, vel multiplices.
2. Quolibet numero sumi posse majorem.
3. Additio, subtractio, multiplicatio, divisio, extractionesque radicum, seu laterum, numerorum quadratorum, & cuborum concedantur etiam, tanquam possibilia.

Axiomata.

1. Quicquid convenit uni æqualium numerorum, convenit & reliquis æqualibus numeris.
2. Partes eidem parti, vel iisdem partibus, eadem, sunt quoque inter se eadem.
3. Qui numeri æqualium numerorum, vel ejusdem, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.
4. Quorum idem numerus, vel æquales, eadem partes fuerint, æquales inter se sunt.
5. Unitas omnem numerum per unitates, quæ in ipso sunt, hoc est, per ipsummet numerum metitur.
6. Omnis numerus seipsum metitur per unitatem.
7. Si numerus numerum multiplicans, aliquem produxerit, metietur multiplicans productum per multiplicatum, multiplicatus autem eundem per multiplicantem.
- Hinc nullus numerus primus planus est aut solidus, quadratus, vel cubus.*
8. Si numerus numerum metiatur, & ille per quem metitur, eundem metietur per eas, quæ in metiente sunt, unitates, hoc est, per ipsum numerum metientem.
9. Si numerus numerum metiens, multiplicet eum, per quem metitur, vel ab eo multiplicetur, illum quem metitur, producit.
10. Numerus quocunque numeros metiens, compositum quoque ex ipsis metitur.
11. Numerus quemcunque numerum metiens, metitur quoque omnem numerum quem ille metitur.
12. Numerus metiens totum & ablatum, metitur & reliquum.

P R O P.

gas, sit major quæpiam G. ergo G metiens CD, d metitur A E, e & reliquum E B, d ipsumque C F. e proinde & reliquum F D, g major minorum. Q. E. A. g suppos. h 9 ex. 1.

Coroll.

Hinc, numerus metiens duos numeros, metitur quoque maximam eorum communem mensuram.

PROP. III.

A 12 Tribus numeris datis A, B, C
B 8 non primis inter se, maximam
D 4 eorum communem mensuram E
C 6 reperire.

E ... 2 Inveni D maximam communem mensuram duorum A, B.
F ... Si D metitur tertium C, liquet

D maximam esse trium communem mensuram. Si D non metitur C, erunt saltem D, & C compositi inter se, ex coroll. præcedentis. Sit igitur ipsorum D, & C maxima communis mensura E. erit E is quem quaeris.

Nam E e metitur C, & D; ac D ipsos A, & B metitur; h ergo E metitur singulos A, B, C; nec major aliqua (F) eos metietur; nam si hoc affirmas, e ergo F metiens A, & B, eorum maximam communem mensuram D metitur. Eodem modo, F metiens D, & C, eorum maximam communem mensuram E, d major minorum, metitur. e Q. E. A. a constr. b 11. ex. 7. c cor. 1. 7. d suppos. e 9 ex. 1.

Coroll.

Hinc, numerus metiens tres numeros, maximam quoque eorum communem mensuram metitur.

P R O P. IV.

A 6

B 7

B 18

B 9.

Omnis numerus A ; omnis

numeri B. minor majoris, aut

pars est, aut partes.

Si A & B primi sint

inter se, a erit A tot par-

tes numeri B, quot sunt in A unitates. (ut

6 = $\frac{6}{7}$ 7.) Sin A metiatur B, b liquet A esse par-tem ipsius B. (ut 6 = $\frac{1}{18}$ 18.) denique si A &

B aliter compositi inter se fuerint, c maxima

communis mensura determinabit, quot partes A

conficiat ipsius B; ut 6 = $\frac{2}{3}$ 9.

a 4 def. 7.

b 2. def. 7.

c 4. def. 7.

P R O P. V.

A 6

D 4

6

6

4

4

B G C 12. E H F 8

Si numerus A numeri B C pars fuerit, & alter D alterius E F eadem pars; & simul uterque (A + D) utriusque simul (B C + E F) eadem pars erit, quæ unus A unius B C.

Nam si B C in suas partes B G, G C ipsi A æquales; atque E F in suas partes F H, H F ipsi D æquales resolvantur; a erit numerus partium in B C æqualis numero partium in E F. Quum igitur A + D b = BG + EH = GC + HF, erit A + D toties in B C + E F, quoties A in B C. Q. E. D.

a hyp.

b const

c 2. ax. 1.

c 2. ax. 1.

Vel sic brevius. Sit $a = \frac{x}{2}$ & $b = \frac{y}{2}$. ergo

$a + b = \frac{x}{2} + \frac{y}{2} = \frac{x + y}{2}$. Q. E. D.

PROP.

PROP. VI.

$\begin{matrix} 3 & 3 & & 4 & 4 \end{matrix}$ Si nu-
 $A \dots G \dots B 6.$ $D \dots H \dots E 8$ merus AB
 $C \dots 9$ $F \dots 12$ numeri C
 partes fuerit; & alter DE alterius F eadem partes;
 & simul uterq; $(AB + DE)$ utriusq; simul $(C + F)$
 eadem partes erit, quæ unus AB unius C.

Divide AB in suas partes AG, GB; &
 DE in suas DH, HE. Partium in utroque
 AB, DE æqualis est multitudo, ex hypoth.
 Quum igitur AG sit eadem pars numeri C, ^{a hyp.}
 quæ DH numeri F, b erit $AG + DH$ eadem ^{b 5.7.}
 pars compositi $C + F$, quæ unus AG unius C.
 Eodem modo $GB + HE$ eadem pars est ejus-
 dem $C + F$, quæ unus GB unius C; c ergo ^{c 1. ex 7.}
 $AB + DE$ eadem partes est ipsius $C + F$, quæ
 AB ipsius C. Q. E. D.

Vel sic. Sit $a = \frac{2}{3}x$. & $b = \frac{2}{3}y$. d ergo $a + b =$ ^{a 1. ex. 1.}
 $\frac{2}{3}x + \frac{2}{3}y = \frac{2}{3}y + \frac{2}{3}x$. Q. E. D.

PROP. VII.

$\begin{matrix} 5 & 3 \end{matrix}$ Si numerus
 $A \dots E \dots B 8$ AB numeri
 $\begin{matrix} 6 & 10 & 6 \end{matrix}$ CD pars fue-
 $G \dots C \dots F \dots D 16$ rit, qualis ab-
 latus AE ab-
 lati CF; & reliquus EB reliqui FD eadem pars
 erit, qualis totus AB totius CD.

* Sit EB eadem pars numeri GC, quæ AB ^{a 1. post. 7.}
 ipsius CD, vel AE ipsius CF. b ergo $AE + EB$ ^{b 5.7.}
 eadem est pars ipsius $CF + GC$, quæ AE ipsius
 CF, vel AB ipsius CD. c ergo $GF = CD$. au-
 fer communem CF, d manet $GC = FD$. e ergo ^{c 6 ex 1.}
 EB eadem est pars reliqui FD (GC) quæ totus ^{d 3. ex. 1.}
 AB totius CB. Q. E. D. ^{e 2. ex 7.}

Vel sic. Sit $a + b = x$, & $c + d = y$; arque
 tam $x = 3y$, quam $a = 3c$; dico $b = 3d$. Nam
 $3c + 3d = 3y = x = a + b$. aufer utrinq;
 $3c = a$, & b remanet $3d = b$. Q. E. D. ^{f 1. 2.}

P R O P. VIII.

$\begin{array}{ccccccc} 6 & 2 & 4 & 2 & 2 & & \end{array}$
 $\begin{array}{l} A \dots H. \quad G \dots E \dots L \dots B \text{ 16} \\ \quad \quad \quad 18 \quad \quad \quad 6 \end{array}$
 $\begin{array}{l} Q \dots \dots \dots F \dots \dots D \text{ 24} \end{array}$

Si numerus AB numeri CD partes fuerit, quales ablati AE ablati CF; & reliquus EB reliqui ED eadem partes erit, quales totus AB totius CD.

Seca AB in AG, GB partes numeri CD; item AE in AH, HE partes numeri CF; & sume GL = AH = HE; & quare HG = EL. & quia AG = GB, & etiam HG = LB. Cum igitur totus AG eadem sit pars totius CD, quae ablati AH ablati CF; & erit reliquus HG, vel EL eadem etiam pars reliqui FD, quae AG ipsius CD. Eodem pacto, quia GB eadem pars est totius CD, quae HE, vel GL ipsius CF, & erit reliquus LB eadem pars reliqui FD, quae GB totius CD; ergo EL + LB (EB) eadem est partes reliqui FD, quae totus AB totius CD. Q. E. D.

Vel sic facilius. Sit $a + b = x$. & $c + d = y$. Item tam $y = 2x$, quam $c = 2a$; vel & quod idem est, $3y = 2x$; & $3c = 2a$. Dico $d = 2b$. Nam $3c + 3d = 3y = 2x = 2a + 2b$. ergo $3c + 3d = 2a + 2b$. aufer utraque $3c = 2a$; & manet $3d = 2b$. ergo $d = 2b$. Q. E. D.

P R O P. IX.

$\begin{array}{ccccccc} & & A \dots 4 & & & & \\ & 4 & & 4 & & & \\ B \dots G \dots C 8 & & & & & & \\ & 5 & D \dots 5 & & & & \\ E \dots H \dots F 10 & & & & & & \end{array}$

Si numerus A numeri BC pars fuerit, & alter D alterius EF eadem pars; & vicissim quae pars est, aut partes primus A tertii D, eadem pars erit, vel eadem partes, & secundus BC quarti EF.

Posi-

Ponitur A $\sqsupset$ D. Sint igitur BG, GC, & EH, HF partes numerorum BC, EF, hæ ipsi A, illæ ipsi D pares. Utrinque multitudo partium æqualis ponitur. Liquet vero BG eandem esse partem, aut easdem partes ipsius EH, quæ GC ipsius HF; ^{a 1. ex 7. & 4 7. b 5, vel 6. 7.} quare BC (BG + GC) ipsius EF (EH + HF) eadem pars est aut partes, quæ unus BG (A) unus EH (D.) Q. E. D.

Vel sic; Sit $a = b.$ & $c = d.$ dico

$$c = d. \text{ Nam } \frac{c}{a} = \frac{d}{b} \quad \frac{3}{2} \quad \frac{3}{3} \quad \frac{3}{3} \quad \frac{3}{3}$$

a 1. ex 7.

P R O P. X.

A . G . . B 4 Si numeris A B numeri C
C..... 6 partes fuerit, & alter DE ad
D..... H..... E 10 tenius F eadem partes; &
F..... 15 vicissim quæ partes est pri-
mus AB tertii DE, aut
pars, eadem partes erit
secundæ C quarti F, aut pars.

Ponitur AB $\sqsupset$ DE, & C $\sqsupset$ F. Sint AG, GB, & DH, HE partes numerorum C, & F, tot nempe in AB, quot in DE. Constat AG ipsius C eandem esse partem, quæ DH ipsius F. quare vicissim AG ipsius DH, pariterque GB ipsius HE, & b proinde conjunctim AB ipsius DE eadem pars erit, aut partes, quæ C ipsius F. Q. E. D. ^{a 9 7. b 5, & 9. 7.}

Applicare potes secundam præcedentis demonstrationem etiam huic.

P R O P. XI.

A... E... B 7 Si fuerit, ut totus AB
8 6 ad totum CD, ita ablati
C..... F..... D 14 AE ad ablatum CF; &
K 3 reliquus EB ad reliquum
FD

F D erit, ut totus A B ad totum C D.

a 4. 7.

b 10. def.

c 7. vel 8. 7.

Sit primo $A B \supset C D$; *a* ergo $A B$ vel pars est, vel partes numeri $C D$; *b* eademque pars est, vel partes ipse $A E$ ipsius $C F$; *c* ergo reliquus $E B$ reliqui $F D$ eadem pars est, aut partes, quæ totus $A B$ totius $C D$. *b* ergo $A B. C D :: E B. F D$. Sin fuerit $A B \sqsubset C D$; eodem modo erit juxta modo ostensa, $C D. A B :: F D. E B$. ergo invertendo, $A B. C D :: E B. F D$.

P R O P. XII.

A, 4. C, 2. E, 3.

B, 8. D, 4. F, 6.

Si sint quotcunque numeri proportionales (A.

B :: C. D :: E. F) erit

quemadmodum unus antecedentium A ad unum consequentium B, ita omnes antecedentes (A + C + E) ad omnes consequentes (B + D + F.)

a 10. def. 7.

b 5, & 6 7.

Sint primo, A, C, E minores quam B, D, F . ergo (propter easdem rationes) *a* erit A eadem pars aut partes ipsius B , quæ C ipsius D . *b* ergo conjunctim $A + C$ eadem erit pars aut partes ipsius $B + D$, quæ unus A unius B . Similiter $A + C + E$ eadem pars est, aut partes ipsius $B + D + F$, quæ A ipsius B . *c* ergo $A + C + E. B + D + F :: A. B. Q. E. D$. Sin A, C, E , ipsis B, D, F majores ponantur, idem ostendetur invertendo.

c 10. def. 7.

P R O P. XIII.

A, 3. C, 4.

B, 5. D, 12.

Si quatuor numeri proportionales sint (A. B :: C. D.

& vicissim proportionales erunt (A. C :: B. D.)

a 10. def. 7.

b 9. & 10. 7.

Sint primo A & C ipsis B & D minores, atque $A \supset C$. Ob eandem proportionem, *a* erit A eadem pars, aut partes ipsius B , quæ C ipsius D . *b* ergo vicissim A ipsius C eadem pars est, aut partes, quæ B ipsius D . ergo $A. C :: B. D$. Sin

$A \sqsubset$

$A \square C$; atque A & C majores statuantur, quam B & D , eadem res erit, proportionem invertendo.

PROPOSITION XIV.

$A, 9. D, 6.$ Si sint quotcumque numeri
 $B, 6. E, 4.$ A, B, C , & alii totidem D, E, F
 $C, 3. F, 2.$ illis aequales multitudine, qui bini
 sumantur, & in eadem ratione
 $(A. B :: D. E. \& B. C :: E. F)$ etiam ex aequalitate in eadem ratione erunt. $(A. C :: D. F.)$

Nam quia $A. B :: D. E$, & erit vicissim, $A. D :: B. E$ a 13. 7.
 $B. E :: C. F$. & ergo iterum permutando,
 $A. C :: D. F.$ Q. E. D.

PROPOSITION XV.

1. D . Si unitas numerum quendam
 $B, 3. E, 6.$ B metiatur; aequae autem
 alter numerus D alterum
 quendam numerum E metiatur; & vicissim aequae
 unitas tertium numerum D metietur, & secundus B
 quartum E .

Nam quia 1 est eadem pars ipsius B , quae D
 ipsius E , & erit vicissim 1 eadem pars ipsius D , a 9. 7.
 quae B ipsius E . Q. E. D.

PROPOSITION XVI.

Si duo numeri A, B sese
 $B, 4. A, 3.$ mutuo multiplicantes fecerint aliquos AB, BA , geniti ex ipsis A, B, B, A aequales inter se erunt.

Nam quia $A. B = A$ in B , & erit 1 in A toties, quoties B in AB . b ergo vicissim 1 in B toties erit, quoties A in AB . atqui quoniam $B. A = B$ in A , & erit 1 in B toties, quoties A in BA . ergo quoties 1 in AB , toties 1 in BA ; & c proinde $AB = BA$. Q. E. D.

P R O P. XVII.

A, 3.

Si numerus A duos nu-

B, 2.

C, 4.

meros B, C multiplicans fe-

AB, 6.

AC, 12.

cerit aliquos AB, AC; ge-
niti ex ipsis eandem ratio-nem habebunt, quam multiplicati. (A B. A C ::
B. C.)

a 15. def. 7.

Nam quia $AB = A$ in B, a erit 1 toties in
A, quoties B in AB. a item quia $AC = A$ in C,
erit 1 toties in A, quoties C in AC. ergo quo-
ties B in AB, toties C in AC. quare B. A B ::
C. A C. c ergo vicillim, B. C :: A B. A C.
Q. E. D.

b 10. def. 7.
c 13. 7.

P R O P. XVIII.

C, 5.

C, 5.

Si duo numeri A, B,

A, 3.

B, 9.

numerus quempiam C

AC, 15.

BC, 45.

multiplicantes fecerint a-

liquos AC, BC; geniti
ex ipsis eandem rationem habebunt, quam multipli-
cantes. (A. B :: AC. BC.)

a 16. 7.

Nam $AC = CA$; & $BC = CB$; sic item
C multiplicans A & B producit AC, & BC.
ergo A. B :: AC. BC. Q. E. D.

b 17. 7.

Schol.

Ex his pendet modus vulgaris. reducendi fra-
ctiones ($\frac{3}{5}, \frac{7}{9}$) ad eandem denominationem.
Nam duc 9 tam in 3, quam in 5, proveniunt
 $\frac{27}{45} = \frac{3}{5}$. quoniam ex his, 3. 5 :: 27. 45. item
duc 5 in 7, & 9, producant $\frac{35}{45} = \frac{7}{9}$. quia 7. 9 &
35. 45.

P R O P. XIX.

A, 4. B, 6.

C, 8. D, 12.

Si quatuor nu-

A D, 48. BC, 48.

meri proportiona-
les fuerint, (A B ::

C. D;) qui ex primo & quarto fit numerus AD,
equalis est ei, qui ex secundo & tertio fit, numero
BC.

BC. Et si qui ex primo & quarto fit numerus AD, aqualis fit ei, qui ex secundo & tertio fit, nullo modo BC, ipsi quatuor numeri proportionales erunt. (A. B :: C. D.)

1. Hyp. Nam AC. AD $a ::$ C. D $b ::$ A. B c hyp. $a 17. 7.$
 $b 18. 7.$
 $d 9. 5.$
 $c hyp. 17. 5.$
 $b 7. 7.$
 $d 18. 7.$
 $a. 11. 5.$
 2. Hyp. Quoniam e AD = BC, erit AC. AD $f ::$ A. C. BC. Sed AC. AD $g ::$ C. D. & AC. BC $h ::$ A. B. ergo C. D. :: A. B. Q. E. D.

PROP. XX.

A. B. C. Si tres numeri proportionales fuerint (A. $a ::$ B. C.) qui sub extremis continentur (AC) aqualis est ei, qui à medio efficitur (BB.) Et si qui sub extremis continentur (AC) aqualis fuerit ei (Bq) qui sub medio, ipsi tres numeri proportionales erunt ($\frac{A}{B} :: \frac{B}{C}$)

1. Hyp. Nam si AD = B. ergo A. B :: D(B.) C. b quare AC = BD, a vel BB. Q. E. D. $a 1. ex. 7.$
 $b 19. 7.$
 2. Hyp. Quia AC = BD, a erit A. B :: D(B.) C. Q. E. D. $c hyp. d 19. 7.$

PROP. XXI.

A. G. B. 5. E. 10. Numeri A B.
 C. H. D. 3. F. 6. CD minimi communem eandem rationem habentium (E, F) metiuntur aequos numeros E, F eandem cum eis rationem habentes, maior quidem AB maiorem E, minor vero CD minorem F.

Nam AB. CD $a ::$ E. F. b ergo vicissim AB. E :: CD. F. c ergo AB eadem pars est, vel partes ipsius E, quae CD ipsius F. Non pariter; nam si ita, sint AG, GB partes numeri E; & CH, HD partes numeri F. c ergo A G. E :: C H. $a hyp. b 13. 7. c 10. def. 7.$

d 13. 7.
e 17. 7.

C H: F; & permutando, A G. C H d :: E. F e ::
AB. CD. ergo AB, CD non sunt minimi in sua
ratione, contra hypoth. ergo, &c.

P R O P. XXII.

A, 4. D, 12. Si fuerint tres numeri A, B,
B, 3. E, 8. C, & alii ipsis multitudine æ-
C, 2. F, 6. quales D, E, F, qui bini su-
mantur, & in eadem ratione;
fuerit autem perturbata eorum proportio (A.B :: E.F
& B.C :: D.E); etiam ex æqualitate in eadem ra-
tione erunt (A.C :: D.F.)

a 17. 7.
b 19. 7.
c 1. ex. 1.
d 19. 7.

Nam quia A. B :: E. F, erit A F = B E; &
quia B. C :: D. E, b erit B E = C D. c ergo
A F = C D. d quare A. C :: D. F. Q. E. D.

P R O P. XXIII.

A, 9. B, 4. Primi inter se numeri A, B,
C --- D --- minimi sunt omnium eandem
E --- cum eis rationem habentium.

Si fieri potest, sint C & D
minores quam A & B, atque in eadem ratio-
ne. a ergo C metitur A æque, ac D metitur B,
puta per eundem numerum E: quoties igitur
1 in E, b toties erit C in A. c quare vicissim quo-
ties 1 in C, toties E in A. simili discursu quoties
1 in D, toties E in B. ergo E utrumque A & B
metitur; qui proinde inter se primi non sunt,
contra Hypoth.

a 11. 7.

b 13. def. 7.
c 15. 7.

P R O P. XXIV.

A, 9. B, 4. Numeri A, B, minimi omni-
C --- um eandem cum eis rationem
D --- E --- habentium, primi inter se sunt.

Si fieri potest, habeant A
& B communem mensuram C; is metiatur A
per D, & B per E; a ergo C D = A, b & C E = B.
b quare

a 9. ex. 7.
b 17. 7.

bquare A. B. :: D. E. Sed D & E minores sunt. ^{b 17. 7.}
 quam A & B, utpote eorum partes. Ergo A
 & B non sunt minimi in sua ratione, contra
 hypoth.

PROP. XXV.

*Si duo numeri A, B primi inter
 se fuerint, qui unum eorum A
 metitur numerus C, ad reliquum
 B primus erit.*

Nam si affirmes aliquem D numeros B & C
 metiri, & ergo D metiens C, metitur A. ergo ^{a 11. ex. 7.}
 A & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XXVI.

*Si duo numeri A, B ad
 quempiam C primi fuerint,
 etiam ex illis genitus AB
 ad eundem C primus erit.*

Si fieri potest, sit ipso-
 rum A B. & C communis mensura numerus E.
 sitque $\frac{AB}{E} = F$; & ergo $AB = EF$; bquare E. ^{a 9. ex. 7.}
 A :: B. F. Quia vero A primus est ad C quem ^{b 19. 7.}
 E metitur, & erunt E & A primi inter se; & adeo- ^{c 15. 7.}
 que in sua proportionem minimi, & e proinde ^{d 13. 7.}
 que metiuntur B, & F; nempe E ipsum B. & A ^{e 11. 7.}
 ipsum F. Quum igitur E utrumque B, C me-
 tiatur, non erunt illi primi inter se, contra
 Hypoth.

PROP. XXVII.

*Si duo numeri, A, B, primi
 inter se fuerint, etiam ex uno eo-
 rum genitus (Aq) ad reliquum
 B primus erit.*

Sume $D = A$; ergo & singuli D, & A primi ^{a 1. ex. 7.}
 sunt ad B. bquare A D, vel Aq, ad B primus est. ^{b 16. 7.}
 Q. E. D.

PROP.

P R O P. XXVIII.

A, 5. C, 4. Si duo numeri A, B ad
 B, 3. D, 2. duos numeros C, D, u-
 AB, 15. CD, 8. terque ad utrumque, primi
 fuerint, & qui ex eis gi-
 gnentur AB, CD, primi inter se erunt.

a 16. 7.

Nam quia A & B ad C primi sunt, a erit AB
 ad C primus. Eadem ratione erit AB ad D
 primus. b ergo AB ad CD primus est. Q.E.D.

b 16. 7.

P R O P. XXIX.

A, 3. B, 2. Si duo numeri A, B primi
 Aq, 9. Bq, 4. inter se fuerint, & multipli-
 Ac, 27. Bc, 8. cans uterque seipsum fecerit a-
 liquem (Aq, & Bq;) & ge-
 niti ex ipsis (Aq, Bq) primi inter se erunt; & si
 qui in principio A, B genitos ipsos Aq, Bq multipli-
 cantes fecerint aliquos (Ac, Bc;) & hi primi inter se
 erunt: & semper circa extremos hoc eveniet.

a 17. 7.

Nam quia A primus est ad B, a erit Aq ad B
 primus. & quia Aq primus ad B, a erit Aq ad
 Bq primus. Rursus quia tam A ad B, & Bq;
 quam Aq ad eisdem B, & Bq primi sunt, b erit
 A x Aq, id est Ac, ad B x Bq, id est Bc, primus.
 Et sic porro de reliquis.

b 18. 7.

P R O P. XXX.

8 5 Si duo numeri
 A B C 13. D ---- AB, BC primi
 inter se fuerint,
 etiam uterque simul (AC) ad quemlibet illorum
 AB, BC primus erit. Et si uterque simul AC ad
 unum aliquem illorum AB primus fuerit, etiam qui
 in principio numeri AB, BC primi inter se erant.

a 12. 22. 7.

1. Hyp. Nam si AC, AB compositos velis,
 fit D communis mensura. a Is metietur reli-
 quum BC. ergo AB, BC non sunt primi inter se,
 contra Hypoth.

2. Hyp.

2. Hyp. Positis AC, AB inter se primis, vis
Dipforum AB, BC communem esse mensuram.
Is igitur totum AC metitur. quare AC, AB ^{b 10. ex. 7.}
non sunt primi inter se, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc numerus, qui ex duobus compositus, ad
unum illorum primus est, ad reliquum quoque
primus est.

PROP. XXXI.

Omnis primus numerus A ad omnem
A, B, 8. numerum B, quem non metitur,
primus est.

Nam si communis aliqua mensura metiatur
utrumque A, B; non erit A primus numerus,
contra Hypoth. ^{a 11. def. 7.}

PROP. XXXII.

A, 4. D, 3. Si duo numeri A, B, se mu-
B, 6. E, 8. tuo multiplicantes fecerint ali-
AB, 24. quem AB; genitum autem ex
ipsis AB metiatur aliquis pri-
mus numerus D; is etiam unum eorum, qui à prin-
cipio, A, vel B metiatur.

Pone numerum D non metiri A; sit vero
 $\frac{AB}{D} = E$, a ergo $AB = DE$. b quare D. A
B. E. c est vero D ad A primus. d ergo D, &
A minimi suat in sua ratione; e proinde D me-
tur B, æque ac A metitur E. liquet igitur pro-
positum. <sup>a 9. ex. 7.
b 19. 7.
c hyp. 8.
d 11. 7.
e 11. 7.</sup>

PROP. XXXIII.

A, 12. Omnem compositum numerum A, ali-
B, 2. quis primus numerus B metitur.

Unus vel plures numeri a metian-
tur A, quoties minimus sit B. is primus erit. ^{a 13. def. 7.}
nam

a 13. def 7.
b 11. ex. 7.

nam si dicetur compositus, *a* eum minor aliquis metietur, *b* qui proinde ipsum A metietur; quare B non est minimus eorum, qui A metiuntur; contra Hypoth.

P R O P. XXXIV.

• Omnis numerus A, aut primus est, aut A, 9. eum aliquis primus metitur.

a 33. 7.

Nam A necessario vel primus est, vel compositus. Si primus, hoc est quod asserimus. Si compositus, *a* ergo eum aliquis primus metitur. Q. E. D.

P R O P. XXXV.

A, 6. B, 4. C, 8.

D, 2.

E, 3. F, 2. G, 4.

H --- I --- K ---

L ---

Numeris datis quotcunque A, B, C reperire minimos omnium E, F, G eandem rationem cum eis habentium.

a 23. 7.
b 3. 7.

Si A, B, C primi sint inter se, ipsi in sua ratione minimi *a* erunt. Si compositi sint, *b* esto eorum maxima communis mensura D, qui ipsos metiatur per E, F, G. Hi minimi erunt in ratione A, B, C.

c 9. ex 7.
d 17. 7.
e 21. 7.

Nam D ductus in E, F, G *c* producit A B C. *d* ergo hi & illi in eadem sunt ratione. Iam puta alios H, I, K minimos esse in eadem; *e* qui propterea æque metientur A, B, C nempe per numerum L. *f* ergo L in H, I, K ipsos A, B, C procreabit. *g* ergo $ED = A = HL$. *b* unde $E. H :: L. D$. Sed $E \sqsubset H$; *l* ergo $L \sqsubset D$. ergo D non est maxima communis mensura ipsorum A, B, C; contra Hypoth.

f 9. ex 7.
g 1. ex 1.
h 19. 7.
i f. app. 7.
l 20. def 7.

Coroll.

Hinc, maxima communis mensura quotlibet
nume-

numerorum metitur ipsos per numeros, qui minimi sunt omnium eandem rationem cum ipsis habentium. Ex quo patet methodus vulgaris reducendi fractiones ad minimos terminos.

PROP. XXXVI.

Duobus numeris datis A, B, reperire, quem illi minimum metiuntur, numerum.

A, 5. B, 4. 1. Cas. Si A, & B primi
AB, 20. sint inter se, est AB quæsitus.
D----- Nam liquet A & B metiri
E---F--- AB. Si heri potest, metian-
tur A & B aliquem D $\supset$ AB;

puta per E, & F. $\therefore$ ergo $AE = D = BF$. $\therefore$ quare
A. B :: F. E. Quia vero A, & B c primi sunt
inter se, $\therefore$ adeoque in sua ratione minimi, $\therefore$ æque
metientur A ipsum F, ac B ipsum E. Atqui
B. E :: A. B. A. E (D.) $\therefore$ ergo A B etiam me-
tietur D, seipso minorem. Q. E. A.

A, 6. B, 4. F----- 2. Cas. Sin
C, 3. D, 2. G---H--- A, & B inter se
AD, 12. compositi fue-
rint, h reperian-

tur C, & D minimi in eadem ratione. $\therefore$ ergo
 $AD = BC$. Erit AD, vel BC quæsitus.

Nam liquet B, & A ipsum A D, vel B C
metiri. Puta A, & B metiri F $\supset$ AD, nempe
A per G, & B per H. $\therefore$ ergo $AG = F = BH$.
 $\therefore$ unde A. B :: H. G $\therefore$ C. D. $\therefore$ proinde æque
metitur C ipsum H, ac D ipsum G. atqui D. G
 $\therefore$ AD. AG (F.) ergo AD, metitur F, major
minorem. Q. E. A.

Coroll.

Hinc, si duo numeri multiplicent minimos eandem rationem habentes, major minorem, & minor majorem, producetur numerus minimus, quem illi metiuntur.

PROP.

P R O P. XXXVII.

A_2, B_3 . Sa. duo numeri A, B nu-
 $E, \dots, 6$. merum quempiam CD me-
 $C \dots F \dots D$ tiantur; etiam minimus E ,
 quem illi metiuntur, eun-
 dem CD metietur.

Si negas, aufer E ex CD , quoties fieri po-
 test, & relinquatur $FD \rightarrow E$. quum igitur A
 & B metiantur E , b & E ipsum CF , c etiam
 A , & B metiuntur CF ; a metiuntur aptem to-
 tum CD ; d ergo etiam reliquum FD metiun-
 tur. ergo E non est minimus, quem A , & B
 metiuntur, contra hyp.

a hyp.
 b confir.
 c 11. ax. 7.
 d 12. ax. 7.

P R O P. XXXVIII.

A_2, B_4, C_6 . Tr. bus numeris datis A, B, C
 $D, 12$. reperire minimum, quum illi me-
 tiuntur.

a Reperi D minimum, quem duo A , & B
 metiuntur; quem si tertius C metiatur, patet D
 esse quæsitum. Quod si C non metiatur D , sit
 E minimus, quem C , & D metiuntur. Erit
 E requisitus.

A_2, B_3, C_4 . Nam singulos A, B, C
 $D, 6, E, 12$. metiri E constat ex 11. ax.
 $F \dots$ 7. Quod vero nullum ali-
 um F minorem metiantur,
 facile ostenditur. Nam si affirmas, b ergo D
 metitur F ; b proinde E eundem F metitur, ma-
 ior minorem. Quod est absurdum.

b 37. 7.

Coroll.

Hinc, si tres numeri numerum quempiam me-
 tiantur; etiam minimus, quem illi metiuntur,
 eundem metietur.

P R O P.

PROP. XXXIX.

A, 12. Si numerum A quispiam numerus
B, 4; C, 3. B metiatur, ille A quem B meti-
tur, partem habebit C, à metiente B
denominatam.

Nam quia $A = \frac{12}{1} C$, b erit $A = BC$. c ergo $\frac{12}{1} C = BC$.
b 9. ar. 7.
c 7. ar. 7.

$A = B$. Q. E. D.
C

PROP. XL.

A, 15. Si numerus A partem habuerit
B, 3; C, 5. quamlibet B, metietur illum nume-
rus C, à quo ipsa pars B denomi-
natur.

Nam quia $BC = A$, b erit $A = B$. Q. E. D.
C
a 18. 7.
b 9. ar. 7.
c 7. ar. 7.

PROP. XLI.

G, 12. Numerum reperire G, qui mini-
mus cum sit, habeat datas partes,

$$\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$$

Invenitur G minimus, quem denominato-
res 2, 3, 4 metiuntur. b Liqueat G habere partes, b 18. 7.
c 19. 7.

Si fieri potest, H $\rightarrow$ G habeat easdem
partes; c ergo 2, 3, 4 metiuntur H. & proinde c 40. 7.
G non est minimus, quem 2, 3, 4 metiuntur.
contra constr.

LIB. VIII.

PROP. I.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.

E, F, G, H----

Si fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D; extremi vero ipsorum A, D primi inter se fuerint; ipsi A, B, C, D minimi sunt omnium eandem cum eis rationem habentium.

Nam, si fieri potest, sint alii totidem E, F, G, H minores in illa ratione. ^a ergo ex æquali A, D :: E, H. ergo A, & D primi numeri, ^b adeoque in sua ratione minimi, ^c æque metiuntur E, & H, seipsis minores. Q. E. A.

PROP. II.

I.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Ac, 8. AqB, 12. ABq, 18. Bc, 27.

Numeros reperire deinceps proportionales minimos, quotcunque iusserit quispiam, in data ratione A ad B.

Sint A, & B minimi in data ratione. Erunt Aq, AB, Bq tres minimi deinceps in ratione A ad B.

Nam AA. AB ^a :: A. B ^a :: AB. BB. item quia A, & B ^b primi sunt inter se, ^c erunt Aq, Bq inter se primi; ^d proinde Aq, AB, Bq sunt :: minimi in ratione A ad B.

Dico porro, Ac, AqB, ABq, Bc in ratione A ad B quatuor esse minimos. Nam AqA. AqB ^e :: A. B ^e :: ABA (AqB.) ABB. ^e atque A. B :: ABq. BBq. (Bc) Quum igitur Ac, A

Bc

Bc inter se primi sunt, & erunt Ac, AqB, 19. 7.
ABq, Bc quatuor $\div$ minimi in ratione A ad B.
Eodem modo quotvis proportionales investiga- 8. 8.
bis. Q. E. F.

coroll.

1. Hinc, si tres numeri minimi sunt propor-
tionales, extremi quadrati erunt; si quatuor,
cubi.

2. Extremi quocunque proportionales per
hanc propos. inventi in data ratione minimi, in-
ter se primi sunt.

3. Duo numeri, minimi in data ratione, me-
tuntur omnes medios quocunque minimorum
in eadem ratione; quia scilicet producuntur ex
illorum multiplicatione in alios quosdam nu-
meros.

4. Hinc etiam liquet ex constructione, series
numerorum 1, A, Aq, Ac; 1, B, Bq, Bc; Ac,
AqB, ABq, Bc, constare æquali multitudi-
ne numerorum; ac proinde extremos numeros
quocunque minimorum continue proportiona-
lium, esse ultimos totidem continue proportio-
nialium ab unitate. ut extremi Ac, Bc continue
proportionalium Ac, AqB, ABq, Bc, sunt ultimi
totidem proportionalium ab unitate 1, A, Aq,
Ac; & 1, B, Bq, Bc.

5. 1, A, Aq, Ac; & B, BA, BAq; ac Bq, ABq
sunt $\div$ in ratione 1 ad A. item, B, Bq, Bc; &
A, AB, ABq; ac Aq, AqB sunt $\div$ in ratione
1 ad B.

PROP. III.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 28.

Si sint quot-
cunque numeri

A, B, C, D deinceps proportionales, minimi omni-
um eandem cum eis rationem habentium; illorum ex-
tremi A, D sunt inter se primi.

a 2. 8.

Nam si α inveniantur totidem numeri minimi in ratione A ad B, illi non alii erunt, quam A, B, C, D; ergo juxta 2. coroll. præcedentis extremi A & D primi sunt inter se. Q. E. D.

P R O P. IV.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3.

H, 4. F, 24. E, 20. G, 15.

I -- K -- L --

Rationibus datis quotcumque in minimis terminis, (A ad B; & C ad

D) reperire numeros deinceps minimos in datis rationibus.

a 36. 7.

b 3. post 7.

c 9. ex 7.

d 18. 7.

e 7. 5.

f 21. 7.

g 17. 7.

α Reperi E minimumum, quem B, & C metiantur; & B ipsam E, & æque metiantur, ac A alterum F, puta per eundem H. b item C ipsam E, ac D alterum G æque metiantur: erant F, E, G minimi in datis rationibus. Nam $A : H :: F : E$, & $B : H :: E : E$. $\therefore$ ergo $A : B :: A H : B H :: F : E$. Similiter $C : D :: E : G$. sunt igitur F, E, G deinceps proportionales in datis rationibus. Imo minimi sunt in iisdem: nam puta alios I, K, L minimos esse. f ergo A & B ipsos I & K, f pariterque C & D ipsos K & L æquè metiantur: ergo B, & C eundem K metiantur. Quare etiam E eundem K metitur, seipso minorum. Q. E. D.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 5. F, 7.

H, 24. G, 20. I, 15. K, 25.

Datis vero tribus rationibus A ad B, & C ad D, ac E ad F. reperi, ut prius, tres H, G, I minimos deinceps in rationibus A ad B, & C ad D. tunc si E numerum I metiatur,

h 5. post 7.

α Sume alterum K, quem F æque metiatur; erunt quatuor H, G, I, K, deinceps minimi, in datis rationibus; quod non aliter probabimus quam in priori parte.

A, 6.

A, 6. B, 5. C, 4. D, 3. E, 2. F, 7.

H, 24. G, 29. I, 15.

M, 48. L, 40. K, 30. N, 105.

Sin E non metiatur I, sit K minimus, quem E, & I metiuntur; & quoties ipsum K, toties G ipsum L, & H ipsum M metiatur. quoties vero E ipsum K, toties F ipsum N metiatur. Erunt M, L, K, N minimi deinceps indatis rationibus; quod demonstrabimus, ut prius.

PROP. V.

C, 4. E, 3.
D, 6. F, 16.
 $\frac{CD}{ED} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F}$

ED, 18.

Plani numeri
CD, EF rationem habent ex lateribus compositam.
 $\left(\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F}\right)$

Nam quia CD. ED :: C. E; & ED. EF :: a 17.7.

D. F. atque $\frac{CD}{EF} = \frac{CD}{ED} + \frac{ED}{EF}$ c erit ratio b 10. def. 5. c 11. 5.

$\frac{CD}{EF} = \frac{C}{E} + \frac{D}{F}$. Q. E. D.

PROP. VI.

A, 16. B, 24. C, 36. D, 54. E, 81.

F, 4. G, 6. H, 9.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, E; primus autem A secundum B non metiatur, neque alius quispiam ullum metietur.

Quoniam A non metitur B, & neque quilibet proxime sequentem metietur; quia A. B :: B. C :: C. D, &c. b Accipe tres F, G, H minimos in ratione A ad B. quoniam igitur A non metitur B, & neque F metietur G. c ergo F non est unitas. sed F, & H inter se primi sunt; ergo quoniam e sit ex æquo A. C :: F. H, & F non metiatur H, & neque A ipsum C metietur; proinde nec B ipsum D, nec C ipsum E, &c. quia A. C :: B. D :: C. E, &c. Eodem modo sumptis

sumptis quatuor vel quinque minimis in ratione
 A ad B, ostendetur A ipsos D, & E; ac B ipsos
 E, & F non metiri, &c. Quare nullus alium me-
 tietur. Q. E. D.

P R O P. VII.

A, 3. B, 6. C, 12. D, 24. E, 48.

Si sint quocunque numeri deinceps proportionales
 A, B, C, D, E; primus autem A extremum E me-
 tietur; is etiam metitur secundum B.

a 6. 7.

Si negas A metiri B, ergo nec ipsum E me-
 tietur, contra Hypoth.

P R O P. VIII.

A, 24. C, 36. D, 54. B, 81.

G, 8. H, 12. I, 18. K, 27.

E, 32. L, 48. M, 72. F, 108.

Si inter duos
 numeros A, B
 medii continua
 proportione ce-

ciderint numeri C, D; quot inter eos medii con-
 tinua proportionem cadunt numeri, tot & inter alios
 E, F eandem cum illis habentes rationem, medii
 continua proportionem cadent. (L, M.)

a 35. 7.

b 14. 7.

c hyp.

d 8.

e 21. 7.

f conftr.

a Summe G, H, I, K minimos :: in ratione
 A ad C; b erit ex æquali, G. K :: A. B c :: E. F. d
 Arqui G, & K e primi sunt inter se; e quare G
 æque metitur E, ac K ipsum F. per eundem nu-
 merum metiatur H ipsum L, & I ipsum M.
 f itaque E, L, M, F ita se habent ut G, H, I, K;
 hoc est ut A, B, C, D. Q. E. D.

P R O P. IX.

I.

E, 2. F, 3.

G, 4. H, 6. I, 9.

A, 8. C, 12. D, 18. B, 27.

Si duo numeri
 A, B, sint inter se
 primi, & inter
 eos medii conti-
 nua proportionem
 ceciderint numeri, C, D; quot inter eos medii con-

tinua

tinua proportione ceciderint numeri, totidem (E, G, & F, I) & inter utrumque eorum ac unitatem medii continua proportione cadant.

Constat I, E, G, A; & I, F, I, B esse $\therefore$; & totidem quot A, C, D, B, nimirum ex 4 coroll. 2. 8. Q. E. D.

P R O P. X.

A, 8. I, 12. K, 18. B, 27.

E, 4. DF, 6. G, 9.

D, 2. F, 3.

I.

Si inter duos numeros A, B, & unitatem continue proportionales ceciderint numeri

(E, D, & F, G,) quot inter utrumque ipsorum, & unitatem deinceps medii continua proportionē cadant numeri, totidem & inter ipsos medii continua proportionē cadent, I, K.

Nam E, D F, G; & A, D, F (I,) D G (K,) B sunt $\therefore$, per 2. 8. ergo, &c.

P R O P. XI.

A, 2. B, 3.

Aq, 4. AB, 6. Bq, 9.

Duorum quadratorum numerorum Aq, Bq unus medius proportionalis est

numerus A B. & quadratum Aq ad quadratum Bq, duplicatam habet lateris A ad latus B rationem.

a Liquet Aq, AB, Bq, esse $\therefore$. b proinde a 17 7. b 10 def. 5.
etiam $\frac{Aq}{Bq} = \frac{A}{B}$ bis. Q. E. D.

L 4

P R O P.

P R O P. XII.

Ac, 27. AqB, 36. ABq, 48. Bc, 64. Duorum
 A, 3. B, 4. cuborum nu-
 Aq, 9. AB, 12. Bq, 16. merarum Ac,
 Bc. duo me-
 dii proportionales sunt numeri AqB, ABq. Et cubus
 Ac ad cubum Bc triplicatam habet lateris A ad
 latus Brationem.

a 2. 1.
 b 10 def. 5.

Nam Ac, AqB, ABq, Bc sunt $\therefore$ in ratio-
 ne A ad B. b proinde $\frac{Ac}{Bc} = \frac{A}{B}$ ter. Q. E. D.

P R O P. XIII.

A, 2. B, 4. C, 8.

Aq, 4. AB, 8. Bq, 16. BC, 32. Cq, 64.
 Ac, 8. AqB, 16. ABq, 32. Bc, 64. BqC, 128. BCq, 256. Cc, 512.
 Si sint quolibet numeri deinceps proportionales,
 A, B, C; & multiplicans quisque seipsum faciat
 aliquos; qui ab illis producti fuerint Aq, Bq, Cq
 proportionales erunt: & si numeri primum positi A,
 B, C multiplicantes jam factos Aq, Bq, Cq, fece-
 rint aliquos Ac, Bc, Cc; ipse quoque proportionales
 erunt. & semper circa extremos hoc eveniet.

a 2. 8.
 b 14 7.

Nam Aq, AB, Bq, BC, Cq sunt $\therefore$. b ergo
 ex aequo Aq. Bq :: Bq. Cq. Q. E. D.

Item Ac, AqB, ABq, Bc, BqC, BCq, Cc
 sunt $\therefore$, b ergo item ex aequo, Ac, Bc :: Bc,
 Cc. Q. E. D.

P R O P. XIV.

Aq, 4. AB, 12. Bq, 36.
 A, 2. B, 6.

Si quadratus nu-
 merus Aq quadra-
 tum numerum Bq
 metiatur, & latus unius (A) metietur latus alterius
 (B:) & si unius quadrati latus A metietur latus al-
 terius B, & quadratus Aq quadratum Bq metietur.

a 2. & 11. 8.

P. Hyp. Nam Aq. AB :: AB. Bq; cum
 igitur ex hyp. Aq metiatur Bq; idem Aq se-
 cundum

cundum AB b metietur. atqui Aq AB :: A. b 7. 8
B. c ergo etiam A metitur B. Q. E. D. c 10. def. 7.

2. Hyp. A metitur B. c ergo tam Aq ipsum
AB, c quam AB ipsum Bq metitur; d & proinde d 11. ex. 7.
Aq metitur Bq. Q. E. D.

PROP. XV.

A, 2. B, 6. Si cubus nu-
Ac, 8. AqB, 24. ABq, 72. Bc, 216. merus Ac cu-
bun numerum

Bc metiatur, & latus unius (A) metietur latus
alterius (B:) Et si latus A unius cubi Ac latus B
alterius Bc metiatur, & cubus Ac cubum Bc
metietur.

1. Hyp. Nam Ac, AqB, ABq, Bc a sunt :: a 2. & 12. 8.
ergo Ac, b metiens extremum Bc, c etiam se- b hyp.
cundum AqB metietur. atqui Ac. AqB :: A. B. c 7. 8.
d ergo etiam A metietur B. Q. E. D.

2. Hyp. A metitur B; d ergo Ac metitur AqB, d 10. def. 7.
isque ABq, & hic Bc; e ergo Ac metietur Bc. e 11. ex. 7.
Q. E. D.

PROP. XVI.

A, 4. B, 9. Si quadratus numerus Aq
Aq, 16. Bq, 81. quadratum numerum Bq non
metiatur, neque A latus unius
alterius latus B metietur: & si A latus unius qua-
drati Aq non metiatur B latus alterius Bq, neque
quadratus Aq quadratum Bq metietur.

1. Hyp. Nam si affirmes A metiri B, e etiam e 14. 8.
Aq ipsum Bq metietur, contra hyp.

2. Hyp. Vis Aq metiri Bq; e ergo A ipsum
B metietur, contra hyp.

PROP.

P R O P. XVII.

A, 2. B, 3. Si cubus numerus Ac cu-
 Ac, 8. B, 27. bum numerum Bc non metia-
 tur, neque A latus unius latus
 B alterius metietur. Et si latus A unius cubi Ac
 latus B alterius Bc non metiatur, neque cubus Ac
 cubum Bc metietur.

a 15. 8.

1. Hyp. Dic A metiri B; a ergo Ac metietur
 B. contra Hypoth.

2. Hyp. Dic Ac metiri Bc; a ergo A ipsum B
 metietur. contra Hyp.

P R O P. XVIII.

C, 6. D, 2.

CD, 12.

E, 9. F, 3. DE, 18.

EF, 27.

Duorum similium pla-
 norum numerorum CD,

EF, unus medius pro-
 portionalis est numerus

DE : & planus CD

ad planum EF duplicatam habet lateris C ad latus
 homologum E rationem.

* 21. def. 7.

Quoniam * ex hyp. C. D :: E. F; permu-
 tando erit C. E :: D. F. atqui C. E a :: CD.

a 17. 7.

b 11. 5.

DE; a & D. F :: DE. EF. b ergo CD. DE ::
 DE. EF. Q. E. D.

c 10. def. 8.

c Ergo ratio CD ad EF duplicata est rationis
 CD ad DE; hoc est rationis C ad E, vel D
 ad F.

Coroll.

Hinc perspicuum est, inter duos similes pla-
 nos cadere unum medium proportionalem, in
 ratione laterum homologorum.

P R O P.

P R O P. X I X.

CDE, 30. DEF, 60. FGE, 120. FGH, 240.

CD, 6. DF, 12. FG, 24.

C, 2. D, 3. E, 5. F, 4. G, 6. H, 10.

Duorum similium solidorum CDE, FGH, duo medii proportionales sunt numeri DFE, FGE. Et solidus CDE ad solidum FGH triplicatam rationem habet lateris homologi C ad latus homologum F.

Quoniam ex* hyp. $C.D :: F.G$; & D. ^{a 21. def. 7.}
 $E :: G.H$; erit a permutando $C.F :: D.G$ ^{a 11. 7.}
 $E.H$. atqui $CD.DF b :: C.F$; & $DF.FG b ::$ ^{b 17. 7.}
 $D.G$. c quare $CD.DF :: DF.FG :: E.H$. ^{c 11. 5.}
^{d 17. 7.}
 ergo $CDE.DFE :: DFE.FGE :: E.H ::$
 $FGE.FGH$. ergo inter CDE, FGH cadunt
 duo medii proportionales, DFE, FGE. Q.E.D.
 *Liquet igitur rationem CDE ad FGH tripli- ^{e 10. def. 3.}
 catam esse rationis CDE ad DFE, vel C ad F.
 Q.E.D.

Coroll.

Hinc, inter duos similes solidos cadunt duo medii proportionales, in ratione laterum homologorum.

P R O P. X X.

A, 12. C, 18. B, 27.

Si inter duos nu-

D, 2. E, 3. F, 6. G, 9. *meros A, B, unus me-*
dus proportionalis ca-
dat numerus C, similes plani erunt illi numeri, A, B.

*Accipe D, & E minimos in ratione A ad ^{a 35. 7.}
 C, vel C ad B. b ergo D æque metitur A, ac E ^{b 21. 7.}
 ipsum C, puta per eundem F. c item D æque me- ^{c 9. ax. 7.}
 titur C ac E ipsum B, puta per eundem G. d ^{d 16. def. 7.}
 ergo $DF = A$, & $EG = B$. d quare A, & B plani
 sunt numeri. Quia vero $E.Fc = Cc = DG$;
 e erit $D.E :: F.G$, & vicissim $D.F :: E.G$. ^{e 19. 7.}
 f ergo plani numeri A, & B etiam similes sunt. ^{f 21. def. 7.}
 Q.E.D.

P R O P.

PROP. XXI

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54.

E, 4. F, 6. G, 9.

H, 2. P, 2. M, 4. K, 3. L, 3. N, 6.

*Si inter
duos nume-
ros A, B duo
medii pro-*

*portionales cadant numeri C, D; similes solidi erunt
illi numeri, A, B.*

a 2. 8.

b 10 8.

c 12. def. 7.

d e 13 8. 8.

e 14. 7.

f 9. a 7.

g 17 def. 7.

h 17. 7.

i 7. 5.

l const.

m 11. def. 7.

a Sume E, F, G minimos $\therefore$ in ratione A ad C. *b* ergo E, & G sunt numeri plani similes. hujus latera sint H & P; illius K & L: *c* ergo H. K :: P. L :: *d* E. F. Atqui E, F, G ipsos A, C, D $\propto$ que metiuntur, puta per eundem M; idemque ipsos, C, D, B $\propto$ que metiuntur, puta per eundem N. *f* ergo $A = EM = HPM$, *f* & $B = GN = KLN$; *g* quare A & B solidi sunt numeri. Quoniam vero $Cf = FM$; & $Df = FN$, erit M. N $h :: FM. FN$ *k* :: C. D *l* :: E. F; H. K :: P. L. *m* ergo A, & B sunt numeri solidi similes. Q. E. D.

PROP. XXII.

A, 4. B, 6. C, 9.

Si tres numeri A, B, C deinceps sint proportionales, primus autem A sit quadratus, & tertius C quadratus erit.

Inter A, & C cadit medius proportionalis. ergo A, & C sunt similes plani; quare b cum A quadratus sit, erit C etiam quadratus. Q. E. D.

a 10. 8.

b 17 p.

PROP. XXIII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27.

Si quatuor numeri A, B, C, D deinceps sint proportionales; primus autem A sit cubus, & quartus D cubus erit.

Nam A, & D $\propto$ similes solidi sunt; ergo b cum A cubus sit, erit D cubus. Q. E. D.

a 11. 8.

b 12 p.

P R O P. XXIV.

A, 16. 24. B, 36. Si duo numeri A, B rationem habuant inter se, quam quadratus numerus

C, 4. 6. D, 9. C ad quadratum numerum D, primus autem A sit quadratus; & secundus B quadratus erit.

Inter C, & D numeros quadratos, * adeoque * 8. 2. inter A, & B eandem rationem habentes, * cadit unus medius proportionalis. Ergo b cum A ^{a 11. 8.} quadratus sit, c etiam B quadratus erit. ^{b hyp.} Q.E.D. ^{c 22. 8.}

Coroll.

1. Hinc si fuerint duo numero similes AB, CD (A. B :: C. D) primus autem AB sit quadratus, etiam secundus CD quadratus erit.

* 11. & 8. 8

* Nam AB. CD :: Aq. Cq.

2. Liqueat ex his, proportionem cuiusvis numeri quadrati ad quemlibet non quadratum, exhiberi nullo modo posse in duobus numeris quadratis. unde non erit, Q. Q :: 1. 2. nec 1. 5. :: Q. Q &c.

P R O P. XXV.

C, 64. 96. 144. D, 216. Si duo numeri A, 8. 12. 18. B, 27. A, B rationem inter se habeant, quam cubus numerus C ad cubum numerum D, primus autem A sit cubus, & secundus B cubus erit.

* Inter C, & D cubos, b adeoque inter A & B eandem rationem habentes, cadunt duo medi proportionaliter. ergo propter A * cubum, c etiam B cubus erit. ^{a 11. 8.} Q. E. D. ^{b 8. 8.} ^{c hyp.} ^{d 23. 8.}

Coroll. *

1. Hinc etiam si fuerint duo numeri ABC, DEF (A. B :: D. E. & B. C :: E. F;) primus autem ABC cubus fuerit, etiam secundus DEF cubus erit.

* 11. & 19. 8.

* Nam ABC. DEF :: Ac = Dc.

2. Patet etiam ex his, proportionem cuiusvis

un-

numeri cubi ad quemlibet numerum non cubum non posse reperiri in duobus numeris cubis.

P R O P. XXVI.

A, 20. C, 30. B, 45. *Similes plani numeri*
D, 4. E, 6. F, 9. *A, B rationem inter se*
habent, quam quadra-
tus numerus ad quadratum numerum.

Inter A, & B cadit unus medius proportio-
nalis C. *b* sume tres D, E, F minimos $\therefore$ in ra-
tione A ad C. Extremi D, F *b* quadrati erunt
atqui ex æquali A. B ϵ :: D. F. ergo A. B ::
Q. Q. Q. E. D.

P R O P. XXVII.

A, 16. C, 24. D, 36. B, 54. *Similes soli-*
E, 8. F, 12. G, 18. H, 27. *di numeri A,*
B, rationem ha-
bent inter se, quam cubus numerus ad cubum nume-
rum.

a Inter A, & B cadunt duo medii proportio-
nales, puta C & D. *b* sume quatuor E, F, G, H
minimos $\therefore$ in ratione A ad C. *b* Extremi E,
H cubi sunt. At A. B ϵ :: E. H :: C. C.
Q. E. D.

Schol.

1. Ex his inferitur, nullos numeros habentes
proportionem superparticularem, vel superbi-
partientem, vel duplam, aut aliam quancunque
multiplam non denominatam à numero qua-
drato, esse similes planos.

2. Nec duo quivis primi numeri, neque duo
quicunque inter se primi, qui quadrati non sint,
similes esse possunt.

LIB. IX.

PROP. I.

A, 6. B, 54.

Aq, 36. 108. AB, 324.

Si duo similes plani numeri A, B multiplicantes se mutuo faciant quendam AB, productus AB quadratus erit.

Nam $A \cdot B :: Aq \cdot AB$; cum igitur $\begin{matrix} a 17.7. \\ b 18.8. \\ c 8.8. \end{matrix}$ inter A, & B b cadat unus medius proportionalis, & etiam inter Aq, & AB cadet unus med. proport. ergo cum primus Aq sit quadratus, & etiam d 22.8 tertius AB quadratus erit. Q. E. D.

Vel sic. Sint ab, cd similes plani, nempe $a \cdot b :: c \cdot d$. ergo $a d = b c$. quare $abcd$, vel $adbc = adad = Q$. ad. $\begin{matrix} x 19.7. \\ y 18.8. \end{matrix}$

PROP. II.

Si duo numeri A, B se mutuo multiplicantes faci-
ant AB quadratum, similes
plani erunt, A, B.

Nam $A \cdot B :: Aq \cdot AB$; quare cum inter Aq, $\begin{matrix} a 17.7. \\ b 18.8. \\ c 8.8. \end{matrix}$ AB b cadat unus medius proportionalis, & etiam d 22.8 unus inter A, & B medius cadet. ergo A, & AB sunt similes plani. Q. E. D.

PROP. III.

A, 2. Ac, 8. Acc, 64. Si cubus numerus Ac seipsum multiplicans pro-
creet aliquem Acc, productus Acc cubus erit.

Nam $1 \cdot A :: A \cdot Aq$ $b :: Aq \cdot Ac$. ergo inter 1, & $\begin{matrix} a 15. def. 7. \\ b 17.7. \\ c 8.8. \end{matrix}$ Ac cadunt duo medii proportionales. Sed $1 \cdot Acc :: Ac \cdot Acc$. ergo inter Ac, & Acc cadunt etiam duo medii

medii proportionales. Proinde cum Ac sit cubus,
d₁₃. 8. erit Acc cubus. Q. E. D.

Vel sic; aaa (Ac) in se ductus facit aaaaaa.
(Acc;) hic cubus est, cuius latus aa.

PROP. IV.

Ac, 8. Bc, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcBc, 216. cubum numerum Bc mul-
tiplicans, faciat aliquem
AcBc, factus AcBc cubus erit.

Nam Ac. Bc a :: Acc. AcBc. sed inter Ac
& Bc b cadunt duo medii proportionales; ergo
inter Acc, & AcBc totidem cadunt. itaque cum
Acc sit cubus, d erit AcBc etiam cubus. Q. E. D.

Vel sic. AcBc = aaabbb (ababab) = C: ab.

PROP. V.

Ac, 8. B, 27. Si cubus numerus Ac
Acc, 64. AcB, 216. numerum quendam B mul-
tiplicans, faciat cubum
AcB; & multiplicatus B cubus erit.

Nam Acc. AcB a :: Ac. B. Sed inter Acc, &
AcB b cadunt duo medii proportionales. ergo
totidem cadent inter Ac, & B. quare cum Ac su-
bus sit, d etiam B cubus erit. Q. E. D.

PROP. VI.

A, 8. Aq, 64. Ac, 512. Si numerus A se-
ipsum multiplicans fa-
ciat Aq cubum; & ipse A cubus erit.

Nam quia Aq a cubus, & AqA (Ac) b cu-
bus, c erit A cubus. Q. E. D.

PROP. VII.

A, 6. B, 11. AB, 66. Si compositus numerus
D, 2. E, 3. A numerum quempiam B
multiplicans, quempiam
faciat AB, factus AB solidus erit.

Quoniam

Quoniam A compositus est, & metitur cum a ^{a 13. def.}
 liquis D, puta per E. b ergo $A = DE$; & quare ^{b 9. ax. 7.}
 $DEB = AB$ solidus est. Q. E. D. ^{c 17. def. 7.}

PROP. VIII.

1. a, 3. a^2 , 9. a^3 , 27. a^4 , 81. a, 243. a^6 , 729.

Si ab unitate quocunque numeri deinceps propor-
 tionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , a^4 , &c.) tertius
 quidem ab unitate a^2 quadratus est; & unum inter-
 mittentes, omnes (a^4 , a^6 , a^8 , &c.) ; quartus autem
 a^3 est cubus; & duos intermittentes omnes (a^6 , a^9 ,
 &c.) septimus vero a^6 , cubus simul & quadratus; &
 quinque intermittentes omnes (a^{12} , a^{18} , &c.)

Nam 1. $a^2 = Q. a$ & $a^4 = aaaa = Q. aa$.
 & $a^6 = aaaaaa = Q. aaa$, &c.

2. $a^3 = aaa = C. a$ & $a^6 = aaaaaa = C.$
 aa & $aaaaaaaa = C. aaa$, &c.

3. $a^6 = aaaaaa = C. aa = Q. aaa$. ergo, &c.

Vel juxta Euclidem; quia 1. $a^2 :: a. a^3$, b erit ^{a 17p.}
 $a^2 = Q. a$. ergo cum a^2 , a^3 , a^4 sint $:: c$ erit, ^{b 10. 7.}
 tertius a^4 etiam quadratus. pariterq; a^6 , a^8 , &c. ^{c 11. 8.}
 Item quia 1. $a^2 :: a^2. a^3$. erit $a^3 = a^2$ in $a =$
 $C. a$. d ergo quartus ab a^3 , nempe a^6 , etiam cu- ^{d 11. 8.}
 bus erit, &c. ergo a^6 cubus simul & quadratus
 existit, &c.

PROP. IX.

1. a, 4. a^2 , 16. a^3 , 64. a^4 , 256, &c.

1. a, 8. a^2 , 64. a^3 , 512. a^4 , 4096.

Si ab unitate quocunque numeri deinceps pro-
 portionales fuerint (1, a, a^2 , a^3 , &c.) ; qui vero
 (a) post unitatem sit quadratus; & reliqui omnes,
 a^2 , a^3 , a^4 , &c. quadrati erunt. At si a, qui post
 unitatem, sit cubus, & reliqui omnes a^2 , a^3 , a^4 , &c.
 cubi erunt.

1. Hyp. Nam a^2 , a^4 , a^6 , &c. quadrati sunt
 ex præc. item quia a ponitur quadratus, & erit ^{a 11. 8.}
 tertius a^3 quadratus, pariterque a^5 , a^7 , &c. ergo
 omnes. 2. Hyp.

b 13. 8.
c 10. 7.
d 3. 9.
e 13. 8.

2. *Hyp.* a cubus ponitur, b ergo a⁴, a⁷, a¹⁰ cubi sunt; atqui ex præced. a³, a⁶, a⁹, &c. cubi sunt. denique quia 1. a :: a. aa, e erit a² = Q: a. cubus autem in se a facit cubum; ergo a, cubus est, & e proinde ab eo quartus a⁵, pariterq; a⁸, a¹¹, &c. cubi sunt. ergo omnes. Q. E. D.

Clarius forsitan sic; Sit quadrati a latus b. ergo series a, a², a³, a⁴, &c. aliter exprimeretur sic, bb, b², b³, b⁴, &c. liquet vero hos omnes quadratos esse; & sic etiam exprimi posse; Q: b, Q: bb, Q: bbb, Q: bbbb, &c.

Eodem modo, si b latus fuerit cubi a, series ita nominari potest; b³, b⁶, b⁹, b¹², &c. vel C: b, C: b², C: b³, C: b⁴, &c.

P R O P. X.

1, a, a², a³, a⁴, a⁵, a⁶. Si ab unitate quot-
1, 2, 4, 8, 16, 32, 64. cunque numeri deinceps
proportionales fuerint (1, a, a², a³, &c.) qui vero post unitatem (a) non sit quadratus, neque alius ullus quadratus erit, præter a². tertium ab unitate, & unum intermittentes omnes (a⁴, a⁶, a⁸.) At si a, qui post unitatem, non sit cubus, neque ullus alius cubus erit præter a³ quartum ab unitate, & duos intermittentes omnes, a⁶, a⁹, a¹², &c.

1. *Hyp.* Nam si fieri potest, sit a⁵ quadratus numerus. quoniam igitur a. a² a⁴ :: a⁴. a⁵, atq; inverse a⁵. a⁴ :: a². a; sintque a⁵, & a⁴ b quadrati, primusque a² quadratus, e erit a etiam quadratus, contra *Hyp.*

2. *Hyp.* Si fieri potest, sit a⁴ cubus. quoniam igitur a ex æquo a⁴. a⁶ :: a. a³, atque inverse a⁶. a⁴ :: a³. a; b sintque a⁶, & a⁴ cubi, & primus a³ cubus, e etiam a cubus erit, contra *Hypo.*

PROP. XI

1, 2, 2², 2³, 2⁴, 2⁵, 2⁶.

1, 3, 9, 27, 81, 243, 729.

Si ab unitate quotcunq; numeri

deinceps proportionales fuerint (1, 2, 2², 2³, &c.) minor maiorem metitur per aliquem eorum qui in proportionalibus sunt numeris.

Quoniam 1. 2 :: 2. 2², 4 erit $\frac{2^2}{2} = 2 = \frac{2^2}{2}$.

a 5. ex. 7.
& 20. def. 7.

item quia 1. 2² 2 :: 2. 2² 2², 4 erit $\frac{2^2 2}{2} = 2^2 = \frac{2^2 2}{2}$.

b 14 7.

2⁴ 2⁵
 $\frac{2^4}{2^2} = \frac{2^5}{2^3}$ &c. denique quia 1. 2³ 2 :: 2. 2⁴,

4 erit $\frac{2^4}{2} = 2^3 = \frac{2^6}{2^3}$ &c.

Coroll.

Hinc, si numerus qui metitur aliquem ex proportionalibus, non fit unus proportionalium, neque numerus per quem metitur, erit aliquis ex proportionalibus.

PROP. XII.

1, 2, 2², 2³, 2⁴,

1, 6, 36, 216, 1296.

B, 3.

Si ab unitate quotcunq;

numeri deinceps proportio-

nales fuerint (1, 2, 2²,

2³, 2⁴); quicunque pri-

morum numerorum B ultimum a 4 metiuntur, iidem (B) & eum (a) qui unitati proximus est, metientur.

Dic B non metiri a, ergo B ad a primus est;

ergo B ad a² primus est; & c proinde ad a⁴

quem metiri ponitur Q. E. A.

a 51. 7.
b 27. 7.
c 26. 7.

Coroll.

1. Itaq; omnis numerus primus ultimum metiens, metitur quoq; omnes alios ultimum precedentes.

M 2

2. Si

2. Si aliquis numerus non metiens proximum unitati, metiatur ultimum, erit numerus compositus.

3. Si proximus unitati sit primus numerus, nullus alius primus numerus ultimum metietur.

P R O P. XIII.

1, a , a^2 , a^3 , a^4 ,

L 5, 25, 125, 625,

H -- G -- F -- E --

Si ab unitate
quotcunque numeri
deinceps proportio-
nales fuerint (2,

a^2 , a^3 , &c.), qui vero post unitatem (1) primus sit; maximum nullus alius metietur, præter eos qui sunt in numeris proportionalibus.

Si fieri potest, alius quispiam E metiatur a^4 ,

nempe per F; & erit F alius extra a , a^2 , a^3 .

Quia vero E metiens a^4 non metitur a , & erit

E numerus compositus; & ergo eum aliquis pri-

mus metitur, & qui proinde ipsum a^4 metitur;

& ideoque alius non est, quam a . ergo a meti-

cur E. Eodem modo ostendetur F compositus

numerus, metiens a^4 , adeoque a ipsum F metiri.

itaque quum $EFf = a^4 = a$ in a^3 , gerit $a.E :: F$.

a^3 . ergo cum a metiatur E, & æque F metietur

a^3 , puta per eundem G. Nec G erit a , vel a^2 .

ergo, ut prius, G est numerus compositus, & a

eum metitur. quum igitur $FGf = a^4 = a^2$ in a ,

gerit $a.F :: G.a$, & proinde, quia A metitur

F, & æque G metietur a^2 , scilicet per eundem H;

qui non est a . ergo quum $GH = a^2 = a$.

erit H. $a \times a$. G. ergo quia a metitur G (ut

prius) & etiam H metietur a , numerum pri-

imum. Q. E. N.

PROP. XIV.

A, 30. Si minimum numerum A
 B, 2. C, 3. D, 5. primi numeri B, C, D me-
 E -- E -- . tiantur; nullus alius nume-
 rus primus E illum metie-
 tur, præter eos, qui à principio metiebantur.

Sifleri potest, sit $\frac{A}{E} = F$. a Ergo $A = EF$. a 9 ex. 7.
 b Ergo singuli primi numeri B, C, D ipsorum b 31. 7.
 E, F unum metiuntur; non E, qui primus po-
 nitur; ergo F, minorem scilicet ipso A; contra
 Hypoth.

PROP. XV.

A, 9. B, 12. C, 16. Si tres numeri A, B, C
 D, 3. E, 4. deinceps proportionales, fue-
 rint minimi omnium ean-
 dem cum ipsis rationem habentium; duo quilibet
 compositi, ad reliquum primi erunt.

a Sumo D, & E minimos in ratione A ad B. a 35. 7.
 b ergo $A = Dq$; b & $C = Eq$; b & $B = DE$. Quia b 1. 8.
 vero D ad E c primus est, d erit $D + E$ primus ad c 14. 7. l
 singulos D, & E. * ergo D in $D + E = D +$ d 10. 7.
 DE (f. A + B) ad E primus est, ideoque ad C * 16. 7.
 vel Eq, Q. E. D. Pari pacto $DE + Eq$ (B + C) e 3. 2.
 ad D primus est, & proinde ad $A = Dq$. Q. E. D. f primus.
 Denique quia B ad $D + E$ b primus est; is ad h 16. 7.
 hujus quadratum k $Dq + 2 DE + Eq$ (A + 2 k 4. 2.
 $B + C$) primus erit. l quare idem B ad $A + B + C$ l 34. 7.
 adeoque ad $A + C$ primus erit. Q. E. D.

PROP. XVI.

A, 3. B, 5. C --- Si duo numeri A, B primi inter se fuerint; non erit ut primus A ad secundum B, ita secundus B ad alium quempiam C.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 6. ex. 7.

Dic A. B :: B. C. ergo quum A & B in sua ratione a minimi sint, A b metietur B æque ac B ipsum C; sed A c seipsum etiam metitur; ergo A & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XVII.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. E ---

Si fuerint quotcunque numeri deinceps proportionales A, B, C, D, extremi autem ipsorum A, D primi inter se sint; non erit ut primus A ad secundum B, ita ultimus D ad alium quempiam E.

a 23. 7.
b 21. 7.
c 10. def. 7.
d 11. ex. 7.

Dic A. B :: D. E. ergo vicissim A. D :: B. E. ergo quum A & D in sua ratione a minimi sint, b metietur A ipsum B; c quare B ipsum C, & C sequentem D, d adeoque A eundem D metietur. Ergo A & D non sunt primi inter se, contra Hypoth.

PROP. XVIII.

A, 4. B, 6. C, 9. Duobus numeris datis A, B, Bq, 16. considerare an possit ipsis tertius proportionalis C inveniri.

a 9. ex. 7.
b per 20. 7.

Si A metiatur Bq per aliquem C, a erit AC = Bq. unde b liquet esse A. B :: B. C. Q. E. F.

A, 6. B, 4. Bq, 16. Sin A non metiatur Bq, non erit aliquis tertius proportionalis.

c 7. ex. 7.

Nam dic A. B :: B. C. a ergo AC = Bq. c proinde Bq = C. Scilicet A metitur Bq, contra Hypoth.

A

P R O P. XIX.

A, 8. B, 12. C, 18. D, 27. *Tribus numeris datis A, B, C, considerare an*

possit ipsis quartus proportionalis D inveniri.

Si A metiatur B C per aliquem D, *a* ergo *a* 9. ex. 7.
 $AD = BC$; *b* constat igitur esse $A. B :: C. D.$ *b* ex. 19. 7.
 Q. E. F.

Sin A non metiatur B C, non datur quartus proportionalis; quod ostendetur, prout in precedenti.

P R O P. XX.

Primi numeri plures sunt omni proposita multitudine primorum numerorum A, B, C.

A, 2. B, 3. C, 5. D, 30. G, ---
a Sit D minimus, quem A, B, C metiuntur. *a* 38. 7.
 si $D+1$ primus sit, res patet; si compositus,
b ergo aliquis primus, puta G, metitur $D+1$, *b* 33. 7.
 qui non est aliquis trium A, B, C; nam si ita,
 quum is totum $D+1$, & ablatum D metiatur, *c* *suppos.*
 eadem reliquam unitatem metietur. Q. E. A. *d* *confr.*
c 12. ex. 7.
 Ergo propositorum primorum numerorum multitudo aucta est per $D+1$; vel saltem per G.

P R O P. XXI.

A E B ... F ... C .. G .. D 20.

Si pares numeri quocunque AB, BC, CD componantur, totus AD par erit.

a Sume $EB = \frac{1}{2} AB$ & $FC = \frac{1}{2} BC$, & $GD = \frac{1}{2} CD$. *a* 6. def. 7.
b $EB + FC + GD = \frac{1}{2} AD$. *c* ergo *c* 6. def. 7.
 AD est par numerus. Q. E. D.

P R O P. XXII.

$\overset{6}{A} \dots \dots \overset{1}{F} \cdot \overset{1}{B} \dots \dots \overset{1}{G} \cdot \overset{1}{C} \dots \overset{1}{H} \cdot \overset{1}{D} \dots \overset{1}{L} \cdot \overset{1}{E}$ 22.

$\overset{9}{A} \dots \overset{7}{B} \dots \overset{5}{C} \dots \overset{3}{D} \dots \overset{1}{E}$

Si impares numeri quocunque AB, BC, CD, DE componantur, multitudo autem ipsorum sit par, totus AE par erit.

a7. def. 7.]

b 21. 9.

c hyp.

d 21. 9.

Detrahta unitate ex singulis imparibus, a manebunt AF, BG, CH, DL numeri pares, & b proinde compositus ex ipsis par erit; adde his c parem numerum constatum ex residuis unitatibus, & totus idcirco AE par erit. Q. E. D.

P R O P. XXIII.

$\overset{7}{A} \dots \dots \overset{5}{B} \dots \dots \overset{1}{C} \dots \overset{1}{E} \cdot \overset{1}{D}$ 15.

$\overset{3}{A} \dots \overset{1}{B} \dots \overset{1}{C} \dots \overset{1}{D}$

Si impares numeri quocunque AB, BC, CD componantur, multitudo autem ipsorum sit impar; & totus AD impar erit.

a 22. 9.

b 21. 9.

c 7. def. 7.

Nam dempto CD uno imparium, reliquorum aggregatus AC a est par numerus. huic adde CD - 1; b totus AE est etiam par; quare restituta unitate totus AD c impar erit. Q. E. D.

P R O P. XXIV.

$\overset{4}{A} \dots \overset{5}{B} \dots \overset{1}{C} \dots \overset{1}{D} \cdot \overset{1}{C} \cdot \overset{1}{D}$ 10.

$\overset{6}{A} \dots \overset{1}{B} \dots \overset{1}{C} \dots \overset{1}{D}$

Si à pari numero AC par AB detrahatur, & reliquus BC par erit.

Nam si BD (BC - 1) impar fuerit, a erit BC (BD + 1) par. Q. E. D.

Sin BD parem dicas, propter AB b parem, c erit AD par; a ideoque AC (AD + 1) impar, contra Hypoth. ergo BC est par. Q. E. D.

a 7. def. 7.]

b hyp.

c 21. 9.

PROP. XXV.

6 1 3 Si à pari numero AB
A.....D.C...B 10. impar A C detrahatur,
7 & reliquus CB impar
erit.

Nam AC - 1 (AD) a est par. b ergo DB a7.def.7.
est par. c ergo CB (DB - 1) est impar. Q.E.D. b 24.9.
c 7.def.7.

PROP. XXVI.

4 6 I Si ab impari numero
A....C.....D.B 11. AB impar CB detra-
7 hatur, reliquus AC
par erit.

Nam AB - 1 (AD) & CB - 1 (CD)
sunt pares. b ergo AD - CD (AC) est par. a 7.def.7.
Q.E.D. b 24.9.

PROP. XXVII.

I 4 6 Si ab impari numero
A.D....C.....B 11. AB par detrahatur CB,
5 reliquus AC impar erit.

Nam AB - 1 (DB)
est par; & CB ponitur par. b ergo reliquus a 7.def.7.
CD par est. c ergo CD + 1 (CA) est impar. b 24.9.
Q.E.D. c 7.def.7.

PROP. XXVIII.

A, 3. Si impar numerus A parem nume-
B, 4. rum B multiplicans fecerit aliquem
AB, 12. AB, factus AB par erit.

Nam AB a componitur ex im- a 27. & 14.
pari A toties accepto, quoties unitas continetur. def. 7.
in B pari. b ergo AB est par numerus. b 21.9.

Schol.

Eodem modo, si A sit numerus par, erit AB
par.

PROP.

P R O P. XXIX.

A, 3.

B, 5.

 $\frac{A}{B}, 15.$

Si impar numerus A, imparem numerum B multiplicans fecerit aliquem A.B, factus AB impar erit.

a 15. def. 7.

b 23. 9.

Nam AB a componitur ex B impari numero toties accepto, quoties unitas includitur in A etiam impari. b ergo AB est impar. Q. E. D.

Scholium.

B, 12 (C, 4.

 $\frac{A}{B}, 3.$

1. Numerus A impar numerum B parem metiens, per numerum parem C eum metitur.

a 9. ex 7.

b 19. 9.

Nam si C impar dicatur, quoniam a $B = AC$, erit B impar, contra Hypoth.

B, 15 (C, 5.

 $\frac{A}{B}, 3$

2. Numerus A impar numerum B imparem metiens, per numerum C imparem eum metitur.

a 18. 9.

Nam si C dicatur par, a erit AC, vel B par, contra Hypoth.

B, 15 (C, 5.

 $\frac{A}{B}, 3$

3. Omnis numerus (A & C) metiens imparem numerum B, est impar.

a 18. 9.

Nam si utervis A, vel C dicatur par, a erit B numerus par, contra Hypoth.

P R O P. XXX.

B, 24

 $\frac{A}{B}, 3$

(C, 8.

D, 12

 $\frac{A}{B}, 3$

(E, 4.

Si impar numerus A parem numerum B metiatur, & illius dimidium D metietur.

a hyp.

b 1. Schol.

19. 9.

c 9. ex 7.

d 1. 2.

e hyp.

f 7. ex 1.

g 7. ex 7.

a Sit $\frac{B}{A} = C$. b ergo C est numerus par.

Sit igitur $E = \frac{1}{2}C$, erit $B^c = CA^d = 2EA^e = 2D$.

f ergo $EA = D$; & g proinde $\frac{D}{A} = E$. Q. E. D.

P R O P.

PROP. XXXI.

A, 5. B, 8. C, 16. D --- Si impar numerus A ad aliquem numerum B primus sit; & ad illius duplum C primus erit.

Si fieri potest, aliquis D metiatur A, & C. ergo D metiens imparem A impar erit, b ideo-^{a 3. schol.} que ipsum B paris C semissem metietur. ergo^{19.9} A, & B non sunt primi inter se, contra Hypoth.^{b 30.9.}

Coroll.

Sequitur hinc, numerum imparem, qui ad aliquem numerum progressionis duplæ primus est, primum quoque esse ad omnes numeros illius progressionis.

PROP. XXXII.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16. Numerorum A, B, C, D, &c. à bindrio duplorum unusquisque pariter par est tantum.

Constat omnes 1, A, B, C, D a pares esse; ^{a 6. def. 7.?} atque b ÷ nimirum in ratione dupla, & c pro- ^{b 20. def. 7.} inde quemque minorem metiri majorem per ali- ^{c 11.9.} quem ex illis. d Omnes igitur sunt pariter pa- ^{d 8. def. 7.} res. Sed quoniam A primus est, e nullus extra ^{e 13.9.} eos eorum aliquem metietur. Ergo pariter pares sunt tantum. Q. E. D.

PROP. XXXIII.

A, 30. B, 15. Si numerus A dimidium B D --- E --- habeat imparem, A pariter impar est tantum.

Quoniam impar numerus B a metitur A per 2 ^{a hyp.} parem, b est B pariter impar. Dic etiam pariter ^{b 9. def. 7.} parem. c ergo eum pat. aliquis D per parem E ^{c 8. def. 7.} metitur. unde $2B^d = A^d = D^e E$; e quare 2. ^{d 9. 27.} E :: ^{e 19.7.}

16. def. 7.
 20. def. 7.

E :: D. B. ergo ut 2 f metitur parem E, g sic D
 par imparem B. metitur. Q. F. N.

P R O P. XXXIV.

A, 74. Si par numerus A, neque à binario
 duplus sit, neque dimidium habeat impar-
 rem; pariter par est, & pariter impar.

17. def. 7. Liqueat A esse pariter parem, quia dimidium
 imparem non habet. Quia vero si A bifarietur,
 & rursus ejus dimidium, & hoc semper fiat, tan-
 dem incidemus in aliquem a imparem (quia
 non in binarium, quoniam A à binario duplus
 non ponitur) is metietur A per parem numerum
 11. fa. 19. 9. (nam b alias ipse A impar esset, contra Hypoth.)
 ergo A est etiam pariter impar. Q. E. D.

P R O P. XXXV.

A 8.

4 8

B F G 12.

C 18.

2 6 4 8

D H L K N 27.

Si sint quotcunque numeri deinceps proportionales
 A, B, G, C, D, N, detrahantur autem F, G à se-
 cundo, & K, N ab ultimo, æquales ipsi primo A; erit
 ut secundi excessus B, F ad primum A, ita ultimi
 excessus D, K ad omnes A, B, G, C ipsum anteceden-
 tes.

Ex DN dema NL = BG, & NH = C.

Quoniam DN. C. (HN) a :: HN. B, G.
 (LN) a :: LN. (B, G) A. (KN) b erit di-
 videndo ubique, D, H: HN :: H, L: LN :: LK.
 KN. c quare DK. C. + BG, + A :: LK (d BF.)
 KN. (A.) Q. E. D.

Coroll.

Hinc a componendo, DN + BG + C. A +
 BG + C :: BG. A.

P R O P.

P R O P. XXXVI.

1. A, 2. B, 4. C, 8. D, 16.

E, 31. G, 62. H, 124. L, 248. F, 496.

M, 31.

N, 465.

P----

Q---

Si ab unitate quocunque numeri 1, A, B, C, D, deinceps exponantur in dupla proportionem, quoad totus compositus E fiat primus, & totus hic E in ultimum D multiplicatus faciat aliquem F; factus F erit perfectus.

Sume totidem E, G, H, L etiam in proportionem dupla continuam; ergo a ex x quo A. D :: a 14. 7.
 E. L. b ergo $A L = D E = F$. d ergo $L =$ b 19. 7.
 c hyp.
 d 27. 22. 7.

quare E, G, H, L, F sunt :: in ratione dupla.
 Sit $G - E = M$, & $F - B = N$. ideo M. E :: e 35. 9.
 N. E + G + H + L. f at $M = E$. g ergo $N =$ f 1. 22. 1.
 E + G + H + L. ergo $F = 1 + B +$ g 4. 5.
 C + D + E + G + H + L = E + N. h 11. 22. 2.

Quinetiam quia D metitur DE (F,) i etiam k 7. 22. 7.
 singuli 1, A, B, C metiuntur D, nec non E, l 11. 22. 7.
 G, H, L metiuntur F. Porro nullus alius eundem F metitur. Nam si aliquis, sit P, qui metiatur F per Q. m 14. 9.

* ergo $P Q = F = D E$. n ergo a 9. 22. 7.
 E. Q :: P. D. ergo cum A primus numerus o 19. 7.

metiatur D, & proinde nullus alius P eundem metiatur, p 13. 9.
 & consequenter E non metitur Q. quare cum E primus ponatur, q 10. 22. 7.

idem ad Q primus erit. ergo E & Q in sua ratione minimi sunt r 31. 7.
 & propterea E ipsum T ac Q ipsum D æque s 13. 7.

metiuntur. t ergo Q est aliquis ipsorum A, B, C. u 19. 7.

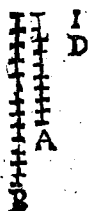
Sit igitur B; ergo cum ex æquo sit B. D :: E. H; x 19. 7.
 * ideoque $B H = D E = F = P Q$. y 14. 6.

Q. B :: H. P. z erit $H = P$. ergo P est etiam aliquis ipsorum A, B, C, &c. contra Hypoth.
 ergo nullus alius præter numeros prædictos eundem F metietur: & proinde F est numerus perfectus. Q. E. D. z 12. 22. 7.

LIB. X.

Definitiones.

I. Incommensurabiles magnitudines dicuntur, quas eadem mensura metitur.

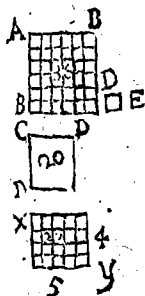

Commensurabilitatis nota est $\square$, ut $A \square B$; hoc est, linea A 8 pedum commensurabilis est linea B 13 pedum; quia D linea unius pedis singulas A & B metitur. Item $\sqrt{18} \square \sqrt{50}$; quia $\sqrt{2}$ singulas $\sqrt{18}$, & $\sqrt{50}$ metitur. Nam $\sqrt{\frac{18}{2}} = \sqrt{9} = 3$. & $\sqrt{\frac{50}{2}} = \sqrt{25} = 5$. quare $\sqrt{18}$. $\sqrt{50} :: 3 \cdot 5$.

II. Incommensurabiles autem sunt, quorum nullam communem mensuram contingit reperiri.

Incommensurabilitas significatur nota $\sqcap$. ut $\sqrt{6} \sqcap \sqrt{25}$ (5;) hoc est $\sqrt{6}$ incommensurabilis est numero 5, vel magnitudini hoc numero designata; quia harum nulla est communis mensura, ut postea patebit.

III. Rectæ lineæ potentia commensurabiles sunt, cum quadrata earum idem spatium metitur.

Hujusce commensurabilitatis nota est $\sqrt{}$, ut AB $\sqrt{}$ CD; h.e. linea AB sex pedum potentia commensurabilis est linea CD, quæ exprimitur per $\sqrt{20}$. quia spatium E unius pedis quadrati metitur tam ABq (36) quam rectangulum XY (20,) cui æquale est quadratum lineæ CD ($\sqrt{20}$.) Eadem nota $\sqrt{}$ nonnunquam valet potentia tantum commensurabilis.

IV. Incommensurabiles vero potentia, cum quadratis earum nullum spatium, quod sit communis eorum mensura, contingit reperiri.

Hujusmodi incommensurabilitas denotatur sic; $\sqrt{5}$ & $\sqrt{8}$; hoc est, numeri vel lineæ 5, & $\sqrt{8}$ sunt incommensurabiles potentia; quia harum quadrata 25, & 8 sunt incommensurabilia.

V. Quæ cum ita sint, manifestum est cuicunque rectæ propositæ, rectas lineas multitudine infinitas, & commensurabiles esse, & incommensurabiles; alias quidem longitudine & potentia, alias vero potentia solum. Vocetur autem proposita recta linea Rationalis.

Hæc nota est p.

VI. Et huic commensurabiles, siue longitudine & potentia, siue potentia tantum, Rationales, p.

VII. Huic vero incommensurabiles Irrationales vocentur.

Hæc sic denotantur p.

VIII. Et quadratum, quod à proposita recta sit, dicatur Rationale p.

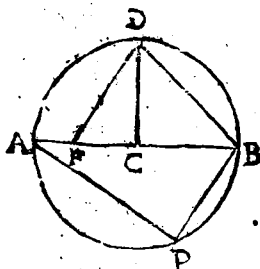
IX. Et huic commensurabilia, quidem Rationalia p.

X. Huic

X. Huic vero incommensurabilia, Irrationalia dicantur, &c.

XI. Et rectæ, quæ ipsa possunt, Irrationales, &c.

Schol.

Vt postrema 7 definitiones exemplo aliquo illustrentur, sit circulus ADBP, cujus semidiameter CB; huic inscribantur latera figurarum ordinatarum; Hexagoni quidem BP, Trianguli AP,

quadrati BD, pentagoni FD. Itaque si juxta 5 defin. semidiameter CB sit Rationalis exposita, numero 2. expressa, ceteri reliquæ BP, AP, BD, FD comparanda sunt, erit $BP^2 = BC^2 = 2$. quare BP est $\sqrt{2}$ BC; juxta 6. def. Item $AP^2 = 12$ (nam $AB^2 (16) - BP^2 (4) = 12$) quare AP est $\sqrt{12}$ BC, etiam juxta 6. def. atque APq (12) est $\frac{1}{3}$ ABq, per def. 9. Porro $BD^2 = DCq + BCq = 8$; unde BD est $\sqrt{8}$ BC; & BDq $\frac{1}{2}$ ABq. Denique, $FDq = 10$, $\sqrt{20}$ (ut patebit ex praxi ad 10. 13. tradenda) erit $\frac{1}{2}$ ABq, juxta 10 def. & proinde $FD = \sqrt{10}$ BC est $\frac{1}{2}$ ABq, juxta 11 defin.

Postulatum.

Postuletur, quamlibet magnitudinem toties posse multiplicari, donec quamlibet magnitudinem ejusdem generis excedat.

Axiomata.

1. Magnitudo, quocumque magnitudines metiens, compositam quoque ex ipsis metitur.

2. Magnitudo quamcunque magnitudinem metiens, metitur quoque omnem magnitudinem quam illa metitur.

3. Magnitudo metiens totam magnitudinem & ablatam, metitur & reliquam.

P R O P. I.

Diagram: A vertical line segment with points A at the bottom, followed by F, H, G, E at the top. To the right of the line, the letters B, E, I, G, H, F are aligned with their respective points.
 Duabus magnitudinibus inequalibus A B, C propositis, si à majore A B auferatur majus quam dimidium (A H), & ab eo (H B) quod reliquum est, rursus detrahatur majus quam dimidium (H I,) & hoc semper fiat; relinquetur tandem quaedam magnitudo I B, quæ minor erit proposita minore magnitudine C.

Accipe C toties, donec ejus multiplex DE proxime excedat AB; sintque $DF = FG = GE = C$. Deme ex A B plusquam dimidium A H, & à reliquo H B plusquam dimidium H I; & sic deinceps, donec partes A H, H I, I B æque multæ sint partibus D F, F G, G E. Iam liquet F E, quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ D E, majorem esse quam H B, quæ minor est $\frac{1}{2}$ quam $\frac{1}{2}$ A B $\supset$ D E. Pariterque G E quæ non minor est quam $\frac{1}{2}$ F E, major est quam I B $\supset$ $\frac{1}{2}$ H B. ergo C, vel $\frac{1}{2}$ G E $\supset$ I B. Q. E. D.

Idem demonstrabitur, si ex A B auferatur dimidium A H, & ex reliquo H B rursus dimidium H I, & ita deinceps.

P R O P. II.

Si duabus magnitudinibus inaequalibus propositis (AB, CD) detrahatur semper minor AB de maiore CD, alterna quadam detractioe, & reliqua minime praecedentem metiatur; incommensurabiles erunt ipsae magnitudines.

Si fieri potest, sit aliqua E communis mensura. Quoniam igitur A B detracta ex CD, quoties fieri potest, relinquit aliquam FD se minorem, & FD ex A B relinquit GB, & sic deinceps, & tandem relinquetur aliqua

GB. Ergo E b metiens AB, & ideoque CF, b & totam CD; & etiam reliquam FD, metitur, & proinde & AG; & ergo & reliquam GB, seipsa minorem. Q. E. A.

a 1. 10.

b hyp.

c 2. 10.

d 3. ex 10.

P R O P. III.

Duabus magnitudinibus commensurabilibus datis, AB, CD, maximam earum communem mensuram FB reperire.

Deme A B ex C D, & reliquum ED ex A B, & FB ex E D, donec FB metiatur ED; (quod tandem fiet, & quia per Hyp. AB $\perp$ CD) erit FB quaesita.

Nam FB b metitur ED, & ideoque ipsam AF; sed & seipsam, & ergo etiam AB, & & propterea CE, & adeoque & totam CD. Proinde FB communis est mensura ipsarum AB, CD. Dic G communem quoque esse mensuram, hac maiorem; ergo G metiens AB, & CD, & metitur CE, & reliquam E D, & ideoque A F, & proinde reliquam FB, major minorem. Q. E. A.

a 2. 10.

b const.

c 2. ex 10.

d 1. ex 10.

e 2. ex 10.

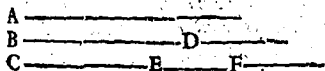
f 3. ex 10.

Coroll.

Coroll.

Hinc, magnitudo metiens duas magnitudines, metitur & maximam earum mensuram communem.

PROP. IV.

Tribus magnitudinibus commensurabilibus datis A, B, C; maximam earum mensuram communem invenire.

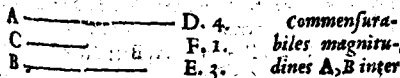
• Inveni D maximam communem mensuram a 3. 10. duarum quarumcunque A, B; • item E ipsarum D & C maximam communem mensuram; erit Equasita.

• Nam perspicuum est E metiens D & C b conftr. & metiri tres A, B, C. Puta aliam F hac majorem 2. ex. 10. easdem metiri. • ergo F metitur D; • proinde & c cor. 3. 10. E, ipsorum D, C maximam communem mensuram, major minorem. Q. E. A.

Coroll.

Hinc quoque, magnitudo metiens tres magnitudines, metitur quoque maximam earum communem mensuram.

PROP. V.

se rationem habent, quam numerus ad numerum.

• Inventa E ipsarum A, B maxima communi 3. 10. mensura; quoties C in A & B, toties I contineatur in numeris D & E. b ergo C. A :: 1. D; b 10. 26. 7. quare inverse A. C :: D. 1. b atqui etiam C. N 2

c 22. 5.

B :: I. E. c ergo ex æquali A. B :: D. E ::
N. N. Q. E. D.

P R O P. VI.

E —————

F. I. Si due ma-

A —————

C. 4. gnitudines A, B

B —————

D. 3. inter se propor-

tionem habeant, quam numerus C ad numerum D;
commensurabiles erunt magnitudines A, B.

a fel. 10. 6.

b constr.

c hyp.

d 22. 5.

e f ax. 7.

f 20. def. 7.

g constr.

h 1. def. 14

Qualis pars est I numeri C, a talis fiat E ip-
sius A. Quoniam igitur E, A b :: I. C. atque
A. B c :: C. D; a ex æquo erit B. B :: I. D,
ergo quum I e metiatur numerum D, f etiam
E metitur B; sed & ipsum A g metitur. b ergo
A $\square$ B. Q. E. D.

P R O P. VII.

A —————

Incommensurabiles

B —————

magnitudines A, B in-

ter se proportionem non habent, quam numerus ad
numerum.

a 6. 10.

Dic A. B :: N. N. a ergo A $\square$ B, contra
Hypoth.

P R O P. VIII.

A —————

Si due magnitudines

B —————

A, B inter se proportio-

nem non habeant, quam numerus ad numerum, in-
commensurabiles erunt magnitudines.

a 5. 10.

Put a A $\square$ B a ergo A. B :: N. N, contra
Hypoth.

P R O P.

PROP. IX.

Quæ à rectis lineis longitudine commensurabilibus fiunt quadrata, inter se proportionem habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, & latera habebunt longitudine commensurabilia. Quæ vero à rectis lineis longitudine incommensurabilibus fiunt quadrata, inter se proportionem non habent, quam quadratus numerus ad quadratum numerum: & quadrata inter se proportionem non habentia, quam quadratus numerus ad quadratum numerum, neq; latera habebunt longitudine commensurabilia.

1. Hyp. A. $\perp$ B. Dico Aq. Bq :: Q. Q.

Nam sic A. B :: num. E. num. F. ergo

$$\frac{Aq}{Bq} \left(\frac{A}{B} \text{ bis} \right)^c = \frac{E}{F} \text{ bis} \cdot \frac{Eq}{Fq} \text{ ergo } Aq.$$

Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Q. E. D.

2. Hyp. Aq. Bq :: Eq. Fq :: Q. Q. Dico A

$$\perp B. \text{ Nam } \frac{A}{B} \text{ bis} \left(\frac{fAq}{Bq} \right)^g = \frac{Eq}{Fq} = \frac{E}{F}$$

bis. i ergo A. B :: E. F :: N. N. & quare A

$\perp$ B. Q. E. D.

3. Hyp. A $\perp$ B. Nego esse Aq. Bq :: Q. Q.

Nam dic Aq. Bq :: Q. Q. Ergo A $\perp$ B, ut

modo ostensum est, contra Hypoth.

4. Hyp. Non Aq. Bq :: Q. Q. Dico A $\perp$

B. Nam puta A $\perp$ B; ergo Aq. Bq :: Q. Q. ut

modo diximus, contra Hypoth.

coroll.

Lineæ $\perp$ sunt etiam $\perp$ sat non contra. Sed
lineæ $\perp$ non sunt idcirco $\perp$. Lineæ vero $\perp$
sunt etiam $\perp$.

P R O P. X.

Si quatuor magnitudines proportionales fuerint ($C. A :: B. D;$) prima vero C secunda A fuerit commensurabilis; & tertia B quarta D commensurabilis erit. Et si prima C secunda A fuerit incommensurabilis, & tertia B quarta D incommensurabilis erit.

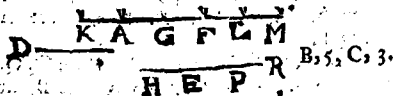
$C \supset A \supset B \supset D$ Si $C \supset A$, ideo erit $C \supset A :: N$.
 $Nb :: B \supset D$. b ergo $B \supset D$. Sin $C \supset A$,
 ergo c non erit $C \supset A :: N.N :: B \supset D$.
 quare $B \supset D$. Q. E. D.

LEMMA I.

1. Duos numeros planos invenire, qui proportionem non habeant, quam quadratus numerus ad quadratum numerum.

Huic Lemmati satisfaciunt duo quilibet numeri plani non similes, quales sunt numeri habentes proportionem superparticularem, vel superbipartientem, vel duplam; vel etiam duo quivis numeri primi. vid. Schol. 27. 8.

LEMMA 2.

Invenire lineam HR , ad quam data recta linea KM sit in ratione datorum numerorum B, C .

2/13.10.6.

b3, t.

22 • Divide KM in partes æquales æque multas unitatibus numeri B . harum tot, quot unitates sunt in numero C , componant rectam HR . liquet esse KM . $HR :: B. C$.

LEMMA 3.

Invenire lineam D , ad cujus quadratum data re-
 & $K M$ quadratum sit in ratione datorum numero-
 rum $B_1 C$.

Fac B. C :: KM. HR. ac inter KM, & HR b inveni mediam proportionalem D. Erit KMq. Dq c :: KM. HR d g. B. C.

a 2. lem. 10.
b 13. 6s
c 20. 6.
d confr.

P R O P. XI.

A ————— B:20. *Proposita rectæ li-*
E ————— C:16. *nea A invenire duas*
D ————— *rectas lineas incom-*
mensurabiles; alteram quidem D longitudine tan-
tum, alteram vero E etiam potentia.

1. Sume numeros B, C, e ita ut non sit B. C :: Q. Q. b fiatque B. C :: Aq. Dq. c liquet A $\square$ D. Sed Aq d $\square$ Dq. Q. E. F.
2. d Fac A. E :: E. D. Dico Aq $\square$ Eq. Nam A. D e :: Aq. Eq. ergo cum A $\square$ D, ut prius, f erit Aq $\square$ Eq. Q. E. F.

a 2. lem. 10.
b 3. lem. 10.
c 9. 10.
d 6. 10.
e 13. 6.
f 10. 10.

P R O P. XII.

que (A, B) eidem magnitudini C sunt commensurabiles, & inter se sunt commensurabiles.

Quia A $\square$ C, & C $\square$ B, e fit A. a 5. 10.

C :: N. N :: D. B. at-
que C. B :: N. N :: F.
G. b sumantur tres nu-
meri H, I, K minimi :: b 4 8.

A B C in rationibus D ad E, & F ad G. Iam quia A. C e :: D. E e :: H. I. ac C. B e :: F. G. e :: I. K. d erit ex æquali A. B :: H. K :: N. N. e ergo A $\square$ B. Q. E. D.

c confr.
d 22. 4.
e 6. 10.

Schol.

Hinc, omnis recta linea rationali lineæ commensurabilis, est quoque rationalis. Et omnes rectæ rationales inter se commensurabiles sunt, saltem potentia. Item, omne spatium rationali spatio commensurabile, est quoque rationale; & omnia spatia rationalia inter se com-

12. 10 &
def. 6.
def. 9.

mensurabilia sunt. Magnitudines vero, quarum altera est rationalis, altera irrationalis, sunt inter se incommensurabiles.

PRO P. XIII.

A ————— Si sint duæ magnitudines A,
C ————— B; & altera quidam A eidem
B ————— C sit commensurabilis, altera
vero B incommensurabilis; incommensurabiles erunt
magnitudines A, B.

a hyp.
b 12, 10.

Dic B $\square$ A. ergo cum C $\square$ A, erit C $\square$ B, contra Hypoth.

PRO P. XIV.

Si sint duæ magnitudines commensurabiles A, B; altera autem ipsarum A magnitudini cuiusdam C incommensurabilis fuerit; & reliqua B eidem C incommensurabilis erit.

a hyp.
b 12, 10.

Puta B $\square$ C. ergo cum A $\square$ B, erit A $\square$ C; contra Hyp.

PRO P. XV.

A ————— Si quatuor rectæ li-
B ————— nee proportionales fue-
C ————— rint (A. B :: C. D;)
D ————— prima vero A tanto plus
possit quam secunda B, quantum est quadratum re-
ctæ lineæ sibi commensurabilis longitudine; & tertia
C tanto plus poterit, quam quarta D, quantum
est quadratum rectæ lineæ sibi longitudine commen-
surabilis. Quod si prima A tanto plus possit quam
secunda B, quantum est quadratum rectæ lineæ
sibi incommensurabilis longitudine; & tertia C tan-
to plus poterit, quam quarta D, quantum est quadra-
tum rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis.

a hyp.
b 21, 6.
c 17, 5.

Nam quia A. B :: C. D. erit Aq. Bq :: Cq. Dq; ergo dividendo Aq - Bq. Bq :: Cq - Dq.

Dq. Dq. d quare $\sqrt{}$: Aq — Bq. B :: $\sqrt{}$: Cq — Dq. ^{d. 11. 6.}
 B. c invertendo igitur B. $\sqrt{}$: Aq — Bq :: D. $\sqrt{}$: ^{cor. 4. 5.}
 Cq — Dq. f ergo ex æquali A. $\sqrt{}$: Aq — Bq ::
 C. $\sqrt{}$: Cq — Dq. proinde si A $\square$, vel $\square$ $\sqrt{}$
 Aq — Bq, g erit fmiliter C $\square$, vel $\square$ $\sqrt{}$. ^{g 10. 10.}
 Cq — Dq. Q. E. D.

P R O P. XVI.

A ————— C Si due magnitudi-
 B nes commensurabiles
 D ————— A B, B C componan-
 tur ; & tota magni-
 tudo AC utrique ipsarum AB, BC commensurabilis
 erit : Quod si tota magnitudo AC uni ipsarum AB,
 vel BC commensurabilis fuerit ; & quæ à princi-
 pio magnitudines AB, BC commensurabiles erunt.

1. Hyp. a Sit D ipsarum AB, BC communis ^{a 3. 10.}
 mensura, b ergo D metitur A C. c ergo AC $\square$ ^{b 1. ex. 10.}
 AB, & BC. Q. E. D. ^{c 1. def. 10.}

2. Hyp. a Sit D communis mensura ipsarum
 AC, AB ; d ergo D metitur AC — AB (BC ;) ^{d 1. ex. 10.}
 c proinde AB $\square$ BC. Q. E. D.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus
 composita, commensurabilis sit alteri ipsarum,
 eadem & reliquæ commensurabilis erit.

P R O P. XVII.

A ————— I ————— • Si due magnitudines in-
 B C commensurabiles AB, B C
 D ————— componantur, & tota magni-
 tudo AC utrique ipsarum AB, BC incommensura-
 bilis erit : Quod si tota magnitudo A C uni ipsa-
 rum AB incommensurabilis fuerit, & quæ à prin-
 cipio magnitudines AB, B C incommensurabiles
 erunt.

1. Hyp.

a 3 ex. 10.
b 1, def. 10.

1. Hyp. Si fieri potest, sit D ipsarum AC, AB communis mensura. a ergo D metitur AC—AB (BC.) b ergo $AB \sqsupset BC$, contra Hypoth.

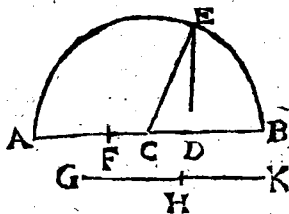
c 16, 10.

2. Hyp. Dic $AB \sqsupset BC$. c ergo $AC \sqsupset AB$, contra Hypoth.

Coroll.

Hinc etiam, si tota magnitudo ex duabus composita, incommensurabilis sit alteri ipsarum, eadem & reliquæ incommensurabilis erit.

P R O P. XVIII.

Si fuerint
duæ rectæ li-
næe inequales
AB, GK;
quartæ autem
parti quadra-
ti, quod sit à
minori GK,
æquale paral-
lelogrammum

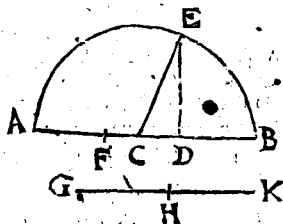
ADB ad majorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, & in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsam dividat; major AB tanto plus poterit quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis. Quod si major AB tanto plus possit, quam minor GK, quantum est quadratum rectæ lineæ FD sibi longitudine commensurabilis; quartæ autem parti quadrati, quod sit à minori GK, æquale parallelogrammum ADB ad majorem AB applicetur, deficiens figura quadrata, in partes AD, DB longitudine commensurabiles ipsum dividet.

a Biseca GK in H; & b fac rectang. ADB = GHq: abscinde AF = DB. Estque ABqc = 4 ADBd (4 GHq, vel GKq) + FDq. Iam primo

a 10. 1.
b 18. 6.
c 8. 1.
d constr. &
4 2.

primo, Si $AD \perp DB$, erit $AB^2 = DB^2 + AD^2$ e 16. 10.
 $2 DB \cdot (AF + DB)$, vel $AB^2 - FD^2$ ergo f confr. cor. 16. 10.
 $AB^2 = FD^2$. Q. E. D. Sin secundo, $AB^2 = FD^2 + 2 DB \cdot FD$, h cor. 16. 10.
 berit ideo $AB^2 = AB^2 - FD^2 - 2 DB \cdot FD$ k 12. 10.
 k ergo $AB^2 = DB^2$. I quare $AD \perp DB$. l 16. 10.
 Q. E. D.

PROP. XIX.

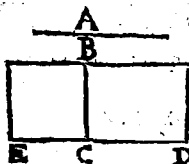
Si fuerint
 duae rectae li-
 neae inaequa-
 les, AB, GK;
 quarta autem
 parti quadra-
 ti, quod fit à
 minore GK,
 aequale par-
 allelogram-

um ADB ad maiorem AB applicetur, deficiens fi-
 gura quadrata; & in partes incommensurabiles
 longitudine AD, DB, ipsam AB dividat; major
 AB tanto plus poterit, quam minor GK, quantum
 est quadratum rectae lineae FD, sibi longitudine in-
 commensurabilis. Quod si major AB tanto plus
 possit, quam minor GK, quantum est quadratum re-
 ctae lineae FD sibi longitudine incommensurabilis;
 quarta autem parti quadrati, quod fit à minore
 GK, aequale parallelogrammum ADB ad maiorem
 AB applicetur, deficiens figura quadrata; in partes
 longitudine incommensurabiles AD, DB ipsam AB
 dividat.

Facta putas, & dicta eadem, quae in praece-
 denti. Itaque primo, Si $AD \perp DB$, erit pro- a 17. 10.
 pterea $AB^2 = DB^2 + AD^2$; b quare $AB^2 = 2 DB^2$ b 13. 10.
 $(AB^2 - FD^2)$ ergo $AB^2 = FD^2$. Q. E. D. c cor. 17. 10.
 Secundo, Si $AB^2 = FD^2 + 2 DB \cdot FD$; d ergo $AB^2 = FD^2 + 2 DB \cdot FD$ d 12. 10.
 $AB^2 - FD^2 = 2 DB \cdot FD$; e quare $AB^2 = DB^2$, & e 17. 10.
 e proinde $AD \perp DB$. Q. E. D.

PROP.

P R O P. XX.

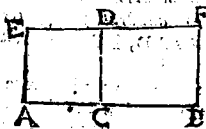
Quod sub rationalibus longitudine commensurabilibus rectis lineis BC, CD, secundum aliquem prædictorum modorum, continetur rectangulum BD, rationale est.

Exponatur A, p. & a describatur BE quadratum ex BC. Quoniam DC. CE (BC) b :: BD. BE. & DC c $\square$ BC; d erit rectang. BD, $\square$ quad. BE. ergo quum quad. BE e $\square$ Aq; f erit B) $\square$ Aq. proinde rectang. BD est $\square$ Q. E. D.

Noti: Tria sunt genera linearum rationalium inter se commensurabilium. Aut enim duarum linearum rationalium longitudine inter se commensurabilium altera equalis est exposte rationali; aut neutra rationali exposta equalis est, longitudine tamen ei utraque est commensurabilis; aut denique utraque exposte rationali commensurabilis est solum potentia. Hi sunt modi illi, quos innuit præsens theorema.

In numeris, sit BC, $\sqrt{8}$ ($2\sqrt{2}$) & CD, $\sqrt{18}$ ($3\sqrt{2}$) erit rectang. BD = $\sqrt{144} = 12$.

P. R. O. P. XXI.

Si rationale DB ad rationalem DC applicetur, longitudinem GB efficit rationalem, & ei DC ad quam applicatum

est DB, longitudine commensurabilem.

Exponatur G, p. & describatur DA quadratum ex BC. quoniam BD. DA a :: BC. CA; atque, BD DA b sunt pa, c ideoque $\square$; d erit BC

BC. CA. at GD (CA) b. est p. 4 ergo BC est q. 12. 10.
est p. Q. E. D.

In numeris, sit rectang. DB, 12; & DC, $\sqrt{8}$.
erit CB, $\sqrt{18}$. atqui $\sqrt{18} = 3\sqrt{2}$, & $\sqrt{8} = 2\sqrt{2}$.
x $\sqrt{2}$.

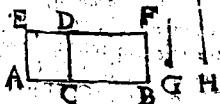
LEMMA.

A ——— Duas rectas rationales po-
B ——— tentia solum commensurabiles
C ——— invenire

Sit A exposita p. a Syme B $\perp$ A, & C $\perp$ B.
b liquet B, & C esse quæsitæ.

a 11. 10.
b scilicet 12. 10.

PROPO. XXII.

Quod sub ratio-
nalibus DC, CB
potentia solum com-
mensurabilibus rectis
lineis continetur re-
ctangulum DB, ir-
rationalæ est.

et recta linea H ipsum potens, irratio-
nalis; vocetur autem Media.

Sit G exposita p. & describatur DA quadra-
tum ex DC; sitque Hq $\perp$ DB. Quoniam AC.
CB q. :: DA. DB. b atque AC $\perp$ CB, c erit
DA $\perp$ DB (Hq). d atqui Gq $\perp$ DA. e er-
go Hq $\perp$ Gq. f ergo H est p. Q. E. D. g
cetur autem Media. quia AC. H :: H. CB.

a 1. 6.
b hyp.
c 10. 10.
d hyp. 6. 9.
e def. 10.
f 13. 10.
g 11. 10.

In numeris, sit DC, 3; & CB, $\sqrt{6}$. erit re-
ctangulum DB (Hq) $\sqrt{54}$. quare H est $\sqrt{54}$.

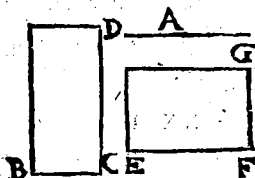
Mediæ nota est μ . Medii vero $\mu\gamma$; plurali-
ter $\mu\alpha$.

SCHOL.

Omne rectangulum, quod potest contineri
sub duabus rectis rationalibus potentia solum
commensurabilibus, est Medium; quamvis con-
tineatur sub duabus rectis irrationalibus; atque
omne

omne Medium potest contineri sub duabus rectis rationalibus potentia tantum commensurabilibus, ut exemp. gr. $\sqrt{24}$ est $\mu\nu$. quia continetur sub $\sqrt{3}$, & $\sqrt{8}$; qui sunt ρ $\square$. et si posset contineri sub $\mu\sqrt{6}$, & $\nu\sqrt{96}$ irrationalibus; nam $\sqrt{94} = \nu\sqrt{576} = \nu\sqrt{6}$ in $\nu\sqrt{96}$.

P R O P. XXIII.

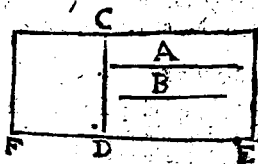

Quod (BD) à media A fit, ad rationalem BC applicatum, latitudinem CD rationalem efficit, & ei BC, ad quam applicatum

est BD longitudine incommensurabilem.

Quoniam A est μ , a erit Aq rectangulo alicui (EG) æquale contento sub EF, & FG. ρ $\square$. b ergo $BD = EG$. c quare BC. EF :: FG. CD. d ergo BCq. EFq :: FGq. CDq. sed BCq. & EFq e sunt ρ a, fideoque $\square$. g ergo FGq $\square$ CDq. Ergo quum FG sit ρ , b erit CD ρ . Porro, quia EF. FG k :: EFq. EG (BD); ob EF $\square$ FG, l erit EFq $\square$ BD. verum EFq m $\square$ CDq. n ergo rectang. BD $\square$ CDq. quum igitur CDq. BD o :: CD. BC. p erit CD $\square$ BC. ergo, &c.

P R O P. XXIV.

Media A commensurabilis B, media est.

Ad CD a fat rectang. CE = Aq; a & rectang. CF = Bq. Quoniam DE

Aq (CE) est $\mu\nu$, b & CD ρ ; c erit latitudo DE

DE $\hat{p}$ $\hat{q}$ CD. Quoniam vero CE. CF $\hat{a} :: d$ 1. 6.
 ED. DF, & CE $\hat{e}$ $\hat{q}$ CF, ferit ED $\hat{q}$ DF. $\hat{e}$ $\hat{b}$ $\hat{p}$
 $\hat{g}$ ergo DF est $\hat{p}$ $\hat{q}$ CD. $\hat{b}$ ergo rectang. CF $\hat{g}$ 10. 10.
 (Bq) est μ . & proinde B est μ . Q. E. D. $\hat{g}$ 12. & 13
 10.
 $\hat{h}$ 22. 10.

Nota quod signum $\hat{q}$ plerumque valet potentia tantum commensurabile, ut in hac demonstratione, & in præced. & c. quod intellige, ut ex usu erit, & juxta citatione.

Coroll.

Hinc liquet spatium medio spatio commensurabile medium esse.

LEMMA.

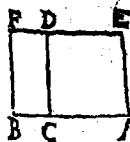
A ————— Duas rectas medias A,
 B ————— B longitudine commensurabiles; item duas A, C potentia tantum commensurabiles invenire.

* Sit A μ quævis; sume B $\hat{q}$ A; & C $\hat{q}$ A.

* Factum esse liquet.

$\hat{a}$ 12. 10.
 & 13. 6
 $\hat{b}$ 2. 10. 10.
 10.
 C 3. 10. 10.
 10.
 d 10. 10.
 & 14. 10.

PROP. XXV.

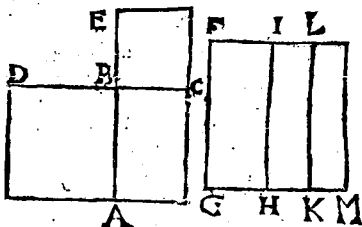

Quod sub DC, CB mediis longitudine commensurabilibus rectis lineis continetur rectangulum DB, medium est.

Super DC construatur quadratum DA. Quoniam

AC. (DC) CB $\hat{a} :: DA$. DB. & DC $\hat{q}$ CB; $\hat{a}$ 1. 6
 $\hat{b}$ 10. 10.
 $\hat{c}$ 24. 10.
 erit DA $\hat{q}$ DB. ergo DB est μ . Q. E. D.

PROP. XXVI.

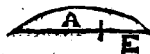
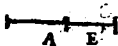

Quod sub mediis potentia tantum commensurabilibus rectis lineis AB, BC continetur rectangulum AC, vel rationale est, vel medium.

Super rectas AB, BC describe quadrata AD, CE. atque ad FG $\hat{p}$, $\hat{b}$ fac rectangula FH = AD, $\hat{b}$ & IK = AC, $\hat{a}$ & LM = CE.

Quadrata AD, CE, hoc est, rectangula FH, LM $\hat{c}$ sunt $\mu\alpha$, & $\square$; ergo eandem habentes rationem GH, KM sunt $\hat{d}\hat{p}$, & $\hat{a}$ $\square$. $\hat{f}$ ergo GH $\times$ KM est $\hat{y}$. atqui quia AD, AC, CE, hoc est FH, IK, LM $\hat{g}$ sunt $\hat{z}$; & $\hat{b}$ proinde GH, HK, KM etiam $\hat{z}$, $\hat{k}$ erit HK $\hat{q}$ = GH $\times$ KM; $\hat{l}$ ergo HK est $\hat{p}$; vel $\square$, vel $\square$ IH (GF); si $\square$, $\hat{m}$ ergo rectang. IK vel AC est $\hat{y}$. Sin $\square$, $\hat{n}$ ergo AC est $\mu\nu$. Q. E. D.

LEMMA.

Si A, E

sint $\square$ tantum;

$\hat{a}$ $\hat{y}$ &

16. 10.

$\hat{b}$ 1. 6.

$\hat{c}$ $\hat{y}$.

$\hat{d}$ 10. 10.

$\hat{e}$ 14. 10.

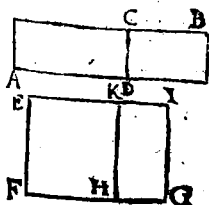
Erunt primo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq $\hat{a}$ $\square$.
Erunt secundo, Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq $\hat{b}$ $\square$,
AE, & 2 AE. Nam A. E $\hat{b}$:: Aq. AE $\hat{b}$:: AE.
Eq, ergo cum A $\hat{c}$ $\square$ E. $\hat{d}$ erit Aq $\square$ AE, $\hat{e}$ &
2 AE. Item Eq $\hat{d}$ $\square$ A E, $\hat{e}$ & 2 AE. square cum
Aq + Eq $\square$ Aq, & Eq; & Aq - Eq $\square$ Aq, &
Eq,

Eq, ferunt $Aq + Eq, f \& Aq - Eq \sqsubset AE, \& f 14. 10.$
 $2 AE.$

Hinc erunt tertio, $Aq, Eq, Aq + Eq, Aq - Eq,$
 $2 AFG \sqsubset Aq + Eq + 2 AE; \& Aq + Eq - 2 AE.$
 $g \& Aq + Eq + 2 AE \sqsubset Aq + Eq - 2 AE.$
 $h (Q. A - E.)$

$g 14. 16. \phi$
 $17. 10.$
 $h cor. 7. 10.$

PROP. XXVII.

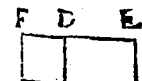

Medium AB non
 superat medium AC
 rationali DB.

Ad EF ρ^c , a fac $a cor. 16. 6.$
 $EG = AB, \& EH$
 $= AC.$ Rectan-
 gula AB, AC, hoc
 est, EG, EH b sunt b hyp.
 $\mu a, c$ ergo FG, &
 FH sunt $\rho^c \sqsubset EF.$ c 23. 10.

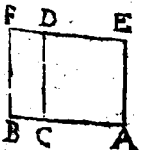
itaque si KG, d id est DB sit ρ^c erit HG $\sqsubset$ d 3. ex. 1.
 HK; f quare HG $\sqsubset$ FH. g ergo FGq $\sqsubset$ FHq. e 21. 10.
 sed FH est ρ^c . b ergo FG est ρ^c . verum prius f 13. 10.
 erat FG ρ^c . Quæ repugnant. g lem. 16. 10.
 h feb. 12. 10.

SCHOL.

1. Rationale AE superat
 rationale AD rationali CE.

Nam AE $\rho^c \sqsubset AD$; a hyp.
 b ergo AE $\sqsubset$ CE. a quare b cor. 16. 10.
 CE est ρ^c . Q. E. D. c feb. 12. 10.

2. Rationale AD cum ra-
 tionali CF, facit rationale
 AF.

Nam AD $\rho^c \sqsubset CF$;
 b quare AF $\sqsubset$ AD, & a feb. 12. 10.
 CF. c proinde AF est ρ^c . b 16. 10.
 Q. E. D. c feb. 12. 10.

PROP. XXVIII.

Medias invenire (C, & D) quæ rationale CD contineant.

Sume A, & B $\bar{p}$ $\bar{q}$. b fac A. C :: C. B. c atque A, B :: C. D. Dico factum. Nam AB (Cq) æst $\mu\nu$; a unde C æst μ . quoniam vero A. B e :: C. D, ferit C $\bar{q}$ D. g ergo D æst μ . porro permutando A. C :: B. D. e hoc æst C. B :: B. D. h ergo Bq = CD.

atqui B. q æst $\bar{p}\gamma$. h ergo CD æst $\bar{p}\gamma$. Q. E. F.

In numeris, sit A, $\sqrt{2}$; & B, $\sqrt{6}$. ergo C æst $\sqrt{12}$. fac $\sqrt{2} \cdot \sqrt{6} :: \sqrt{12}$. D. vel $\sqrt{4} \cdot \sqrt{3} :: \sqrt{12}$. D. æst D, $\sqrt{108}$. atqui $\sqrt{12}$ in $\sqrt{108} = \sqrt{1296} = \sqrt{36} = 6$. ergo CD æst 6. item C. D :: 1. $\sqrt{3}$. quare C $\bar{q}$ D.

PROP. XXIX.

Medias invenire potentia tantum commensurabiles D, & E, quæ medium DE contineant.

Sume A, B, C $\bar{p}$ $\bar{q}$. Fac A. D b :: D. B. c & B. C :: D. E. Dico factum.

Nam ABd = Dq & AB æst $\mu\nu$;

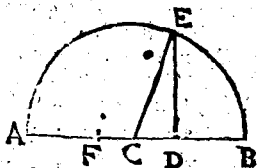
A D B C E ergo D æst μ . & Bf $\bar{q}$ C. g ergo D $\bar{q}$ E. h ergo E æst μ . porro, B. Cf :: D. E, & permutando B. D :: C. E. & hoc æst D. A :: C. E. i ergo DE = AC. Sed AC m æst $\mu\nu$. ergo DE æst $\mu\nu$. Q. E. D.

In numeris, sit A, 20; & B, $\sqrt{200}$; & C, $\sqrt{80}$. Ergo D æst $\sqrt{\sqrt{80000}}$; & E $\sqrt{12800}$. Ergo DE = $\sqrt{\sqrt{1024000000}} = \sqrt{32000}$. & D. E :: $\sqrt{10}$. 2. quare D $\bar{q}$ E.

SCHOL.

A, 6. C, 12. Invenire duos numeros pla-
 B, 4. D, 8. nos similes vel dissimiles.
 AB, 24. CD, 96. Sume quoscunque quatu-
 or numeros proportionales,
 A, 6. C, 5. A.B :: C.D. liquet AB, &
 B, 4. D, 8. CD esse similes planos. Pla-
 AB, 24. CD, 40. nos autem dissimiles quot-
 cunque reperies ope scholii
 27. 8.

LEMMA.

1. Duos numeros quadratos (DEq & CDq)
 invenire, ita ut compositus ex ipsis (CEq) quadra-
 tus etiam sit.

Sume AD, DB numeros planos similes (quo-
 rum ambo pares sint, vel ambo impares) nimi-
 rum AD, 24. & DB, 6. Horum summa, (AB)
 est 30; differentia (FD) 18, cujus semissis
 (CD) est 9. a. Habent vero plani similes AD, DB unum medium numerum proportionalem,
 nempe DE. patet igitur singulos numeros. CE,
 CD, DE rationales esse; proinde CEq (b CDq b 47. 1.
 + DEq) est numerus quadratus requisitus.

Facile itaque inveniuntur duo numeri quadra-
 ti, quorum excessus sit quadratus, vel non qua-
 dratus numerus. nempe ex eadem constructione,
 erit CEq - CDq = DEq.

Quod si AD, DB sint numeri plani dissimi-
 les,

les, non erit media proportionalis (DE) numerus rationalis; proinde quadratorum CEq, CDq excessus (DEq) non erit numerus quadratus.

L E M M A 2.

2. Duos numeros quadratos B, C invenire, ita ut compositus ex ipsis D, non sit quadratus. item, quadratum numerum A dividere in duos numeros B, C non quadratos.

A, 3. B, 9. C, 36. D, 45.

1. Sume numerum quemlibet quadratum B, sitque $C=4B$; & $D=B+C$. Dico factum.

Nam B est Q. ex constr. item quia B. C :: 1. 4 :: Q. Q. ^a erit C etiam quadratus. Sed quoniam $B+C$. (D) C :: 5. 4 :: non Q. Q. ^b non erit D numerus quadratus. Q. E. F.

^a 24. 8.

^b cor. 24. 8.

A, 36. B, 24. C, 12. D, 3. E, 2. F, 1.

2. Sit A numerus quivis quadratus. Accipe D, E, F numeros planos dissimiles, sitque $D=E+F$. fac D. E :: A. B. & D. F :: A. C. Dico factum.

Nam quia $D.E+F :: A.B+C$ & $D=E+F$, ^a erit $A=B+C$. Iam dic B quadratum esse. ^b ergo A & B, & ^c proinde D & E, sunt numeri plani similes, contra Hypoth. idem absurdum sequetur, si C dicatur quadratus. ergo, &c.

^a 14. 5.

^b 21. def. 7.

^c 16. 8.

P R O P. XXX.

Invenire duas rationales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato recte lineae BF longitudine sibi commensurabilis.

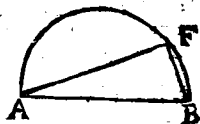
C....E.....D

Exponatur AB, p^2 . a Sume CD, CE numeros quadratos, ita ut CD = CE (ED) sit non Q. a 1.lem. 29.
 Fiatque CD. ED :: ABq. AFq. In circulo 10.
 super AB diametrum descripto capteretur AF, b 3.lem. 10.
 ducaturque BF. Sunt AB, AF, quas petis. 10.
c 1. 4.

Nam ABq. AFq. d :: CD. ED. a ergo ABq. d constr.
 AFq. verum AB est p^2 . ergo AF est p . sed e 6. 10.
 quia CD est Q; at ED non Q; g erit AB $\perp$ f sch. 12. 10.
 AF. porro, ob ang. b rectum AFB, est ABq. g 9. 10.
 AFq. + BFq; cum igitur ABq. AFq. :: h 11. 3.
 CD. ED. per conversionem rationis erit ABq. i 47. 1.
 BFq. :: CD. CE. Q. Q. ergo AB $\perp$ BF. Q. E. F. 19. 10.

In numeris; sit AB, 6; CD, 9, CE, 4; quare ED, 5. Fac 9. 5 :: 36. (Q: 6) AFq. erit AFq 20. proinde AF $\sqrt{20}$. ergo BFq = 36 - 20 = 16. quare BF est 4.

P R O P. XXXI.

C.....E....D

Invenire duas rationales AB, AF potentia tantum commensurabiles, ita ut major AB plus possit, quam minor AF, quadrato recte lineae BF sibi longitudine incommensurabilis.

Exponatur AB, p^2 . a accipe numeros CE, ED a 1.lem. 29.
 quadratos, ita ut CD = CE + ED sit non Q. 10.
 & in reliquis imitare constructionem praecedentis. Dico factum. O 3 Nam,

Nam, ut ibi, AB, AF sunt $\rho \sqcap$. item AB, BF $\rho \sqcap$. CD. ED. ergo cum CD sit non Q. b erunt AB, BF $\sqcap$. Q. E. F.

b 9. 10.

In numeris, sit AB, 5. CD, 45. CE = 36; ED = 9. Fac 45. 9 :: 25 (ABq.) 5 (AFq.) ergo AF = $\sqrt{5}$. proinde BF = 45 - 25 = 20. quare BF = $\sqrt{20}$.

P R O P. XXXII.

A _____ Invenire duas medias
B _____ C, D potentia tantam
C _____ commensurabiles, quæ
D _____ rationale CD contineant, ita ut major C plus possit, quam minor D, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

a 30. 10.

b 13. 6.

c 12. 6.

d const.

e 21. 10.

f 17. 6.

g 10. 10.

h 14. 10.

a Accipe A, & B $\rho \sqcap$; ita ut $\sqrt{Aq} - Bq \sqcap$
A. b Fiatque A. C :: C. B, c atque A. B :: C. D. Dico factum.

Nam quia A, & d B sunt $\rho \sqcap$, e erit C (f $\sqrt{AB}$) μ . item g ideo C $\sqcap$ D. b ergo D etiam μ . porro quia A. B d :: C. D; & permutatim A. C :: B. D :: C. B; & Bq d est $\rho \nu$, erit CD k (Bq) f. Demique quia $\sqrt{Aq} - Bq \sqcap$ A, l erit $\sqrt{Cq} - Dq \sqcap$ C. ergo, & c, Sin $\sqrt{Aq} - Bq \sqcap$ Aq, erit $\sqrt{Cq} - Dq \sqcap$ C.

In numeris, sit A, 8; B, $\sqrt{48}$ ($\sqrt{64 - 16}$) ergo C = $\sqrt{AB} = \sqrt{3072}$. & D = $\sqrt{1728}$. quare CD = $\sqrt{5308416} = \sqrt{2304}$.

P R O P. XXXIII.

A _____ Invenire duas medias
D _____ D, E potentia solum com-
B _____ mensurabiles, quæ medium
C _____ DE contineant, ita ut ma-
E _____ jor D plus possit, quam minor E, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine commensurabilis.

Sume

a Sume $A, \& C$, $\square$ ita ut $\sqrt{Aq - Cq} \square$ *a* 10. 10.
b Sume etiam $B \square A, \& C$; & fac $A.D \square$ *b* 10. 21. 10.
c $D.B \square C.E$. Erunt $D, \& E$ quæ sitæ. *c* 11. 10.
 Nam quoniam $A, \& C$ sunt p^2 , & $B \square$ *d* 12. 6.
 $A \& C$, *f* erit $B p^2$, & $D (\sqrt{AB})$ *f* erit g *f* 10. 10.
 Quia vero $A.D \square C.E$. erit permutando $A.$
 $C \square D.E$. ergo cum $A \square C$, *h* erit $D \square E$.
 ergo E est μ . porro, *i* quia $D.B \square C.B$, *i* & *l* 21. 10.
 BC est $\mu\nu$, etiam DE ei *m* æquale est $\mu\nu$. deniq;
 propter $A.C \square D.E$. *e* quia $\sqrt{Aq - Cq} \square$ *m* 16. 6.
 A , *n* erit $\sqrt{Dq - Eq} \square D$. ergo, &c. Sia $\sqrt{Aq - Cq} \square A$, erit $\sqrt{Dq - Eq} \square Eq$. *n* 15. 10.
 In numeris, sit $A, 8$; $C, \sqrt{48}$; $B, \sqrt{28}$. erit
 $D, \sqrt{3072}$; & $E, \sqrt{588}$. quare $D.E \square 2.\sqrt{3}$.
 & $DE = \sqrt{1344}$.

PROP. XXXIV.

Invenire duas re-
 ctas lineas AF, BF
 potentia incommen-
 surabiles, quæ faci-
 ant compositum qui-
 dem ex ipsarum qua-
 dratis rationale, re-

ctangulum vero sub ipsis contentum, medium.

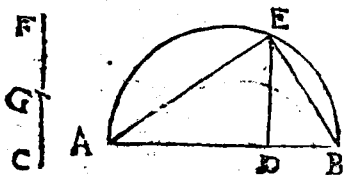
a Reperiantur AB, CD , $\square$ ita ut $\sqrt{ABq -$ *a* 31. 10.
 $CDq} \square AB$. *b* bitema CD in G . *c* fac rectang. *b* 10. 1.
 $AEB = GCq$. Super AB diametrum duc se- *c* 18. 6.
 micirculum AFB . erige perpendicularem EF . *d* 12. 6.
 duc AF, BF . Hæ sunt quæ indagandæ erant. *e* cor. 8. 6 &
 Nam $AE.BE d \square BA \times AE.AB \times BE$. Sed. *f* 7. 5.
 $BA \times AE = AFq$; & $AB \times BE = FBq$. ergo *g* 19. 10.
 $AE.BE \square AFq.FBq$. ergo cum $A.E g \square$ *h* 10. 10.
 EB , *h* erit $AFq \square FBq$. Quinetiam ABq *k* 31. 3. &
 $(AFq + FBq) \square$ est p^2 . denique $EFq \square$ *l* 1. 1.
 $AEB \square CGq$. ergo $EF = CG$. ergo $CD \times$ *m* 1. 10.
 $AB = 2 EF \times AB$. atqui $CD \times AB$ est $\mu\nu$. *n* 14. 10.
 ergo $AB \times EF$, vel $AF \times FB$, est $\mu\nu$. Q. E. D. *p* sch. 2. 6.

Explicatio per numeros.

Sit AB, 6. CD, $\sqrt{12}$. quare $CG = \sqrt{12} = \sqrt{3} + \sqrt{6}$. Est vero $AE = 3 + \sqrt{6}$. & $EB = 3 - \sqrt{6}$. & unde AF erit $\sqrt{18 + 216}$. Et FB, $\sqrt{18 - 216}$. item $AF^2 + FB^2$ est 36, & $AF \times FB = 108$.

Cæterum AE invenitur sic. Quia BA (6.) $AF :: AF. AE$; erit $6 AE = AF^2 = AE^2 + 3 (EF^2)$. ergo $6 AE - AE^2 = 3$. pone $3 + e = AE$, ergo $18 + 6e - 9 - 6e - ee$, hoc est $9 - ee = 3$. vel $ee = 6$. quare $e = \sqrt{6}$. proinde $AE = 3 + \sqrt{6}$.

P R O P. XXXV.

Invenire duas rectas lineas AE, EB potentia incommensurabiles, quæ faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, rectangulum vero sub ipsis contentum, rationale.

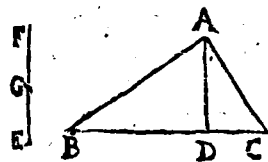
Sume AB, & CF $\mu \eta$, ita ut $AB \times CF$ sit $\rho \gamma$, atque $\sqrt{AB^2 - CF^2} \sqsupseteq AB$. & reliqua fiant, ut in præcedenti. erunt AE, EB, quas petis.

Nam, ut isthic ostensum est, $AE^2 \sqsupseteq EB^2$; item $AB^2 (AE^2 + EB^2)$ est $\mu \rho$. & denique $AB \times CF$ est $\rho \gamma$, idcirco & $AB \times DE$, a hoc est, $AE \times EB$, est $\rho \gamma$. ergo &c.

b conf. c. 12. 10. d. 12. 6.

PROP. XXXVI.

Invenire duas rectas lineas BA , AC potentia incommensurabiles, quae faciunt & compositum ex ipsarum qua-

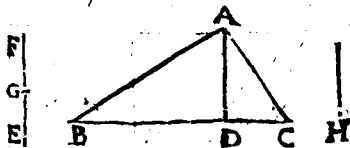
dratis medium, & rectangulum sub ipsis comprehensum medium, incommensurabileque composito ex ipsarum quadratis.

Accipe BC & EF μ $\square$; ita ut $BC \times EF$ sit $\mu\nu$. & $\sqrt{BCq - EFq}$ $\square$ BC . & reliqua fiant, ut in praecedentibus. Erunt BA , AC exoptata: Nam, ut prius, BAq $\square$ ACq ; item $BAq + ACq$ est $\mu\nu$. & $BA \times AC$ est $\mu\nu$. Denique BC $\square$ EF , atque e ideo BC $\square$ EG ; estque BC . EG $\square$ $BCq - BC \times EG$, ($BC \times AD$, vel $BA \times AC$.) e ergo BCq ($ABq + ACq$) $\square$ $BA \times AC$. ergo, &c.

a 33. 10.

b constr. c 13. 10. d 1. 6. e 14. 10.

Schol.

Invenire duas medias longitudine & potentia incommensurabiles.

Sume BC μ . sitque $BA \times AC$ $\mu\nu$, & $\square$ BCq ($BAq + ACq$.) b Fac BA . H $\square$ H . a 36. 10. b 13. 6. AC . Sunt BC , & H μ $\square$. Nam BC est μ . & $BA \times AC$ (c Hq) est $\mu\nu$. quare H est etiam e 17. 6. μ .

d 14. 10.

μ item $BA \times AC = \square B C q$; ergo $Hq = \square BCq$. ergo, &c.

Principium senariorum per compositionem.

P R O P. XXXVII.

$A \text{---} B \text{---} C$ *Si due rationales AB, BC potentia tantum commensurabiles componantur, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis nominibus.*

a hyp.

b lem. 16. 10.

c 11. def. 10.

Nam quia $AB = \square BC$, b erit $ACq = \square ABq$. Sed AB est p . c ergo AC est p . Q. E. D.

P R O P. XXXVIII.

$A \text{---} B \text{---} C$ *Si due mediae AB, BC potentia tantum commensurabiles componantur, quae rationale contineant, tota AC irrationalis est; vocetur autem ex binis mediis prima.*

a hyp.

b lem. 16. 10.

c 11. def. 10.

Nam quoniam $AB = \square BC$, b erit $ACq = \square AB \times BC$, p. c ergo AC est p . Q. E. D.

L E M M A.

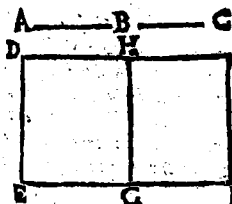
$B \text{---} C$
 $A \text{---} D$ *Quod sub linea rationali AB , & irrationali BC continetur rectangulum AC , irrationalis est.*

a hyp.

b 21. 10.

Nam si rectang. AC dicatur p ; quum AB sit p ; b erit latitudo BC etiam p . contra Hyp.

PROP. XXXIX.

Si due media
AB, BC poten-
tia tantum com-
mensurabiles com-
ponentur, quæ
medium contine-
ant, tota AC ir-
rationalis erit;
vocetur autem ex
binis mediis secun-
da.

Ad expositam DE ρ^2 a fac rectang. DF =
ACq; b & DG = ABq + BCq.

Quoniam ABq $\square$ BCq; d erit ABq +
BCq, hoc est DG $\square$ ABq; sed ABq est μ^2 .
ergo DG est μ^2 . verum rectang. ABC poni-
tur μ^2 ; e ideoque 2 ABC (f HF) est μ^2 ; g er-
go EG, & GF sunt ρ^2 . quia vero DG h $\square$ HF;
atque DG. HF :: e EG. GF l erit EG $\square$
GF. mergo tota EF est ρ^2 . n quare rectang. DF
est ρ^2 . ergo $\sqrt{DF}$, id est AC, est ρ . Q.E.D.

a cor 16.6.
b 47.1. &
11.6.
c hyp.
d 16.10.
e 14.10.
f 4.2.
g 23.10.
h lem. 26.10.
i 1.6.
l 10.10.
m 37.10.
n lem. 38.10.
o 11. def. 10.

PROP. XL.

Si due rectæ lineæ

AB, BC potentia
tantum commensurabiles

componentur, quæ faciant compositum quidem ex
ipsum quadratis rationale, quod autem sub ipsis
continetur medium; tota recta linea AC, irrationalis
erit: vocetur autem maior.

Nam quia ABq + BCq a est ρ^2 , & b $\square$ 2
ABC c μ^2 , & proinde ACq (d ABq + BCq +
2 ABC) e $\square$ ABq + BCq f ρ^2 , f erit AC ρ .
Q.E.D.

a 23.
b 47.12.10.
c hyp. & 14.
d 10.
e 4.2.
f 17.10.
f 11. def. 10.

PROP. XLI.

Si duæ rectæ AE , CB potentia incommensurabiles componantur, quæ faciant compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; tota recta linea AB irrationalis erit: vocetur autem rationale ac medium potens.

Nam 2 rectang. ACB , æ $\rho^2 \gamma^2 \sqsupseteq ACq + CBq$ æ $\mu^2 \nu^2$ d ergo 2 ACB d $\sqsupseteq ABq$. quare AB est ρ^2 . Q. E. D.

a hyp. &
fcb. 11. 10.
b fcb. 12. 10.
c hyp.
d 17. 10.
e 11. def. 10.

PROP. XLII.

Si duæ rectæ lineæ GH , HK potentia incommensurabiles componantur, quæ faciant & compositum ex ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis continetur medium, incommensurabileque composito ex quadratis ipsarum; tota recta linea GK irrationalis erit: vocetur autem bina media potens.

Ad expositam EB ρ^2 , fiant rectang. $AF = GKq$, & $CF = GHq + HKq$. Quoniam $GHq + HKq$ (CF) æ est $\mu^2 \nu^2$; latitudo CB æ erit ρ^2 . Item quia 2 rectang. GHK (AD) æ est $\mu^2 \nu^2$, etiam AC erit ρ^2 . Porro quia rectang. AD æ $\sqsupseteq CF$, d atque AD . $CF :: AC$. CB , æ erit AC $\sqsupseteq CB$. Quare AB est ρ^2 . ergo rectang. AF , id est, GKq est $\rho^2 \gamma^2$. b proinde GK est ρ^2 . Q. E. D.

PROP.

PROP. XLIII.

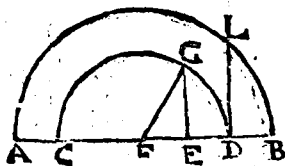

Quæ ex binis nominibus A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Si fieri potest, binomium A B alibi in E secetur in alia nomina A E, E B. Liquet A B secari utrobique inæqualiter, quia AD $\square$ DB, & AE $\square$ EB.

Quoniam rectangula ADB, AEB sunt $\mu\alpha$; & singula ADq, DBq, AEq, EBq sunt $\rho^2\alpha$; ^{a 37. 10.} b 2. ^{b 37. 10.} deoque ADq + DBq, & AEq + EBq etiam ^{c 37. 10.} d 37. 10. e 37. 10. f 37. 10. g 37. 10. h 37. 10. i 37. 10. j 37. 10. k 37. 10. l 37. 10. m 37. 10. n 37. 10. o 37. 10. p 37. 10. q 37. 10. r 37. 10. s 37. 10. t 37. 10. u 37. 10. v 37. 10. w 37. 10. x 37. 10. y 37. 10. z 37. 10. α , b idcirco ADq + DBq = AEq + EBq. hoc est, 2 AEB - 2 ADB est $\rho^2\gamma$. d ergo AEB - ADB $\rho^2\gamma$. ergo $\mu\gamma$ superat $\mu\gamma$ per $\rho^2\gamma$. Q. E. A.

PROP. XLIV.

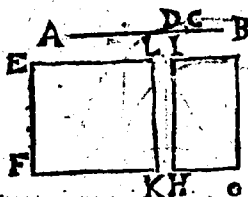

Quæ ex binis mediis prima A B, ad unum duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB.

Putæ AB dividi in alia nomina A E, E B. quo posito, singula ADq, DBq, EBq, sunt $\mu\alpha$; & rectangula ADB, AEB, eorumque dupla, sunt $\rho^2\alpha$. b ergo 2 AEB - 2 ADB, hoc est ADq + DBq = AEq + EBq est $\rho^2\gamma$. Q. E. A.

PROP.

PROP. XLV.

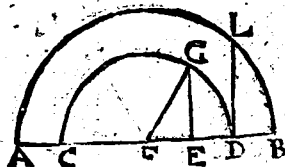
Que ex binis me-
diis secunda AB,
ad unum duntaxat
punctum C divi-
ditur in nomina
AC, CB.

Dic alia esse no-
mina AD, DB.

Ad expositam EI, ρ , fac rectang. $EG = ABq$.
& $EH = ACq + CBq$; item $EK = ADq$
+ DBq .

Quoniam ACq, CBq sunt $\mu\alpha$ $\square$; b erit
 $ACq + CBq$ (EH) $\mu\nu$. ϵ ergo latitudo FH
est ρ , α quin & rectang. ACB, d ideoque α ACB
e (IG) est $\mu\nu$. ϵ ergo HG, est etiam ρ . Cum
igitur EH $\square$ IG, ρ atque EH. IG :: FH.
HG, b erunt FH, HG $\square$. ϵ ergo FG est binom-
ium; cujus nomina FH, HG. Simili argu-
mento FG. est bin. cujus nomina FK, KG, contra
43. hujus.

PROP. XLVI.

Major AB ad unum duntaxat punctum D dividi-
tur in nomina AD, DB.

Concipe alia nomina AE, EB, quo posito re-
ctangula ADB, AEB $\mu\alpha$; α & tam $ADq +$
 DBq , quam $AEq + EBq$ sunt $\rho\alpha$. b ergo ADq
+ DBq :: $AEq + EBq$, ϵ hoc est, α AEB.
 α ADB est ρ^2 , ϵ Q. F. N.

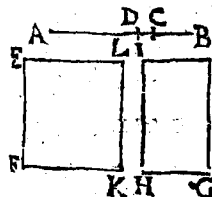
PROP.

PROP. XLVII.

Rationale ac medium potens
 AB , ad unum
 duntaxat punctum D dividitur in nomina AD, DB .

Dic alia nomina AE, EB . $\therefore$ ergo tam AEq p 41. 10.
 $+ EB$, quam $ADq + DBq$ sunt $\mu\alpha$. $\therefore$ & re-
 ctangula AEB, ADB , sunt p^a . $\therefore$ ergo $2 AEB$ b 64. 27. 10.
 $= 2 ADB$, $\therefore$ hoc est, $ADq + DBq = AEq +$ c 61. 5. 2.
 EBq est p^a . $Q. E. A.$ d 27. 10.

PROP. XLVIII.

Bina media po-
tens AB , ad unum
 duntaxat punctum
 C dividitur in no-
 mina AC, CB .

Vis AB dividi in
 alia nomina $AD,$
 DB . Ad exposi-
 tam EF , p^a , fiant rectang. $EG = ABq$, & $EH =$
 $ACq + CBq$, & $EK = ADq + DBq$. Quo-
 niam $ACq + CBq$, nempe EH , $\therefore$ est $\mu\alpha$, $\therefore$ erit a 41. 10.
 latitudo FH p^a . Item quia $2 ACB$, $\therefore$ hoc est, b 23. 10.
 IG , est $\mu\alpha$, $\therefore$ erit HG etiam p^a . Ergo cum EH c 4. 2.
 $= IG$, litque $EH. IG :: FH. HG$, $\therefore$ erit d 1. 6.
 $FH = HG$. $\therefore$ ergo FG est bin. cujus nomina e 10. 10.
 $FH. HG$. Eodem modo ejusdem nomina erunt f 37. 10.
 FK, KG ; contra 43 hujus.

Definitiones secunda.

Exposita rationali, & quæ ex binis nomina-
bis, divisa in nomina; cujus majus nomen
plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ li-
bi longitudine commensurabilis;

I. Siquidem majus nomen expositæ rationali
com-

commensurabile sit longitudine, vocetur tota ex binis nominibus prima.

II. Si vero minus nomen expositæ rationali longitudinae sit commensurabile, vocetur ex binis nominibus secunda.

III. Quod si neutrum ipsorum nominum sit longitudinae commensurabile expositæ rationali, vocetur ex binis nominibus tertia.

Rursus, si majus nomen plus possit quam minus, quadrato rectæ lineæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem majus nomen expositæ rationali commensurabile sit longitudine, vocetur ex binis nominibus quarta.

V. Si vero minus nomen, vocetur quinta.

VI. Quod si neutrum ipsorum nominum, vocetur sexta.

PROP. XLIX.

A 4 C 5 B .

D —————

E ————— G

F

H —————

Invenire ex binis nominibus primam, E G.

a Sume AB, AC numeros quadra-

tos, quorum excessus CB non Q. exponatur D f.

b accipe quamvis EF $\square$ D. c fac AB. CB ::

EFq. FGq. erit EG bin. I.

Nam EF d $\square$ D. e ergo EF f. f item

EFq $\square$ FGq. g ergo FG est etiam f. item

d quia EFq. FGq :: AB. CB :: Q. non Q. b erit

EF $\square$ FG. denique quia per conversionem

rationis EFq. EFq - FGq :: AB. AO :: Q. Q.

k erit EF $\square$ EFq - FGq l ergo EG est

bin. I. Q. E. F.

Explicatio per numeros.

Sit D, 8. EF, 6. AB, 9. CB, 5. quare cum

9. 5.

a feb. 19. 10.

b 2. feb. 10. 5

10.

c 3. feb. 10. 10.

10.

d conf.

e 6. def. 10.

f 6. 10.

g feb. 11. 10

h 9. 10.

k 9. 10.

l 1. def. 48.

10.

9. 5 :: 36. 20. erit FG, $\sqrt{20}$. proinde EG est 6
+ $\sqrt{20}$.

PROF. L.

A 4 C 5 B *Invenire ex binis nomi-*
D _____ *nibus secundam, E G.*

E _____ G Accipe AB, & AC
F numeros quadratos, quo-

H _____ rum excessus CB sit non

Q. Sit D exposita $\dot{p}$. sume FG $\square$ D. Fac CB.

AB :: FGq. EFq. Erit EG quaesita.

Nam FG $\square$ D, quare FG est $\dot{p}$. item EFq

$\square$ FGq. ergo EF est etiam $\dot{p}$. item quia FGq.

EFq :: CB. AB :: non Q. Q. est FG $\square$ EF.

denique quia CB. AB :: FGq. EFq, inverseque

AB. CB :: EFq. FGq, erit ut in praecedenti,

EF $\square$ $\sqrt{EFq}$ FGq. & e quibus EG est bin.

2. Q. E. F.

In numeris, sit D, 8; FG 10; AB, 9; CB, 5.

erit EF, $\sqrt{180}$. quare EG est 10 + 180.

PROF. LI.

A 4 C 5 B *Invenire ex binis*
L 6 *nominibus tertia, DE.*

G _____ Sume numeros

D _____ AB, AC quadratos,

E quorum excessus CB

H _____ non Q. Sitq; L nume-

rus non Q, proxime major quam CB, nempe u-

nitate, vel binario. sit G exposita $\dot{p}$. b Fac L. AB

:: Gq. DEq. b & AB. CB :: DEq. EFq. erit DF

bin. 3.

Nam quia DEq $\square$ Gq, d est DE $\dot{p}$. item

Gq. DEq :: L. AB :: non Q. Q. ergo G $\square$

DE. item quia DEq $\square$ EFq, d etiam EF

est $\dot{p}$. quinetiam quia DEq. EFq :: AB. CB ::

Q. non Q. f est DE $\square$ EF. porro, quia per

P

constr.

Proba ut
praecedentem

a 2. def. 48.
10.

a feb. 29. 104

b 3. lem. 10.

10.
c constr. 6.

10.
d feb. 12. 147

e 6. 10.

f 9. 10.

g. s. 27. 8.

h 9 10.

k s. def. 48.
10.

constr. & e equali Gq. EFq :: L. CB :: non Q.
Q. (nam g L, & CB non sunt similes plani numeri) b erit G etiam $\square$ EF. denique ut in
præced. $\sqrt{DEq - EFq} = \square$ DF. k ergo DF est
bin. 3. Q. E. F.

In numeris, sit AB, 9; CB, 4; L, 6; G, 8. erit
DE, $\sqrt{96}$ & EF, $\sqrt{48}$. quare DF $\equiv \sqrt{96}$
 $\rightarrow 4\sqrt{6}$.

P R O P. LII.

a. s. 29. 10.

b. s. lem. 10.

c. s. lem. 10.

10.

d. 9. 10.

e. 4. def.

f. 9. 10.

A... 3 C..... 6 B

G.....

D..... F

E

H.....

G. fac AB. CB :: DEq. EFq. erit DF bin. 4.

Nam ut in 49. hujus, DF ostenderetur bin.

item, quia per constr. & conversionem rationis

DEq. DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q.

d erit DE $\square$ $\sqrt{DEq - EFq}$. e ergo DF est

bin. 4. Q. E. F.

In numeris, sit G, 8; DE, 6. erit EF $\sqrt{24}$.ergo DF est $6 + \sqrt{24}$.

Invenire ex binis nomi-
bus quartam, DF.

a Sume quemvis nume-
rum quadratum AB, aqua
divide in A C, CB non

quadratos. sit G exposita e. b accipe DE $\square$
G. fac AB. CB :: DEq. EFq. erit DF bin. 4.

Nam ut in 49. hujus, DF ostenderetur bin.

item, quia per constr. & conversionem rationis

DEq. DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q.

d erit DE $\square$ $\sqrt{DEq - EFq}$. e ergo DF est

bin. 4. Q. E. F.

P R O P. LIII.

A... 3 C..... 6 B

G.....

D..... F

E

H.....

G. fac CB. AB :: EFq. DEq. erit DF bin. 5.

Nam ut in 50. hujus, erit DF bin. & quia

per constr. & invertenda DEq. EFq :: AB.

CB, ideoque per conversionem rationis DEq.

DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q. a erit

DF

Invenire ex binis nomi-
nibus quintam, DF.

Accipe quemvis nu-
merum quadratum AB,
cujus segmenta A C,

CB sint non Q. sit G exposita e. sume EF $\square$
G. fac CB. AB :: EFq. DEq. erit DF bin. 5.

Nam ut in 50. hujus, erit DF bin. & quia

per constr. & invertenda DEq. EFq :: AB.

CB, ideoque per conversionem rationis DEq.

DEq - EFq :: AB. AC :: Q. non Q. a erit

DF

a. 9. 10.

b. s. def. 48.

10.

DE $\sqrt{4}$ DEq = EFq. b ergo DF est bin.
4. Q. E. F.

In numeris, sit G, 7; EF, 6. erit DE $\sqrt{54}$. quare
DF est $6 + \sqrt{54}$.

PROP. LIV.

A 5 C 7 B

L 9

G —————

D ————— E

H —————

Invenire ex binis nomi-
nibus sextam.

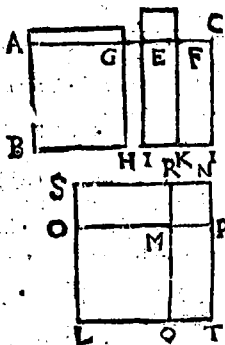
Accipe AC, CB pri-
mos numeros utcunque,
sic ut AC + CB (AB)
sit non Q. sume etiam

quemvis L num. Q. sit G expof. p. fiatque L. ^{a 2. lem. 10.}
AB :: Gq. DEq. atque AB. CB :: DEq. EFq. e- ^{10.}
rit DF. bin. 6.

Nam ut in 51. hujus, DF ostendetur bin.
item quod DE, & EF $\sqrt{4}$ G. denique igitur
quia per contr. & conversionem rationis DEq.
DEq = EFq :: AB. AC :: non Q. Q. (Nam
AB primus est ad AC, & ideoque ei dissimilis) ^{b fol. 27. 8.}
ergo DE $\sqrt{4}$ DEq = EFq. ergo DF est ^{c 9. 10.}
bin. 6. Q. E. F. ^{d 6. def. 48.}

In numeris, sit G, 6; DE $\sqrt{48}$. erit EF $\sqrt{28}$.
quare DF est $\sqrt{48} + \sqrt{28}$.

LEMMA.

Sit AD rectangulum, cujus latus AC secetur inaequaliter in E ; bisectumque sit segmentum minus EC in F ; atque ad AE , a fiat rectang. $AGE = EFq$; perque G, E, F . b ducantur ad AB parallela GH, EI, FK . c Fiat autem quadratum. $LM =$ rectang. AH , atque ad OMP productam c fiat quadratum $MN = GI$; rectaeque LOS ,

LQT, NRS, NPT *producantur.*

Dico 1. MS, MT sunt rectangula. Nam ob
quadratorum angulos OMQ, RMP rectos,
erit QMR recta linea. b ergo anguli RMO,
QMP recti sunt. quare pgra MS, MT sunt re-
ctangula.

2. Hinc patet $LS = LT$; & proinde LN esse quadratum.

3. *Rectangula SM, MT, EK, FD equalia sunt. Nam quia rectang. AGE d = EFq. erit AE. EF :: EF. GE. fideoque AH. EK :: EK. GI. hoc est per constr. LM. EK :: EK. MN. g verum LM. SM :: SM. MN. ergo EK b = SM k = FD l = MT.*

4. Hinc $LN_m = AD$.

5. Quia EC bisecta est in F, n patet EF, FC, EC $\square$ esse.

6. Si $AE \sqsubset EC$, & $AE \sqsubset \checkmark AEq -$
 EC_1 , erunt AG , GE , $AE \sqsubset$. item, quia
 AG .

228, 6.

b 31. 15

C 14. 2.

2 Feb. 15. 6.

b13, 4.

C 3, 4x, 2

Δ Typ

€ 17.6

Fig. 6

g/sch. 21.6
b.c. 1

29 5-
k 36

141. c.

749-6
IN 2.62

216. 10.

0 18 4

16. 10.

AG. GE :: AH. GI, erunt AH, GI ; hoc est ^{10. 10.}
LM, MN $\square$. item iisdem positis,

7. OM $\square$ MP. Nam per Hyp. AE, $\square$
EC, ergo EC $\square$ GE. quare EF $\square$ GE. ^{q 14. 10.}
sed EF. GE :: EK. GI. ergo EK $\square$ GI, ^{r 10. 10.}
hoc est SM $\square$ MN. atqui SM. MN :: OM.
MP. ergo OM $\square$ MP.

8. Siu ponatur AE $\square$ $\checkmark$ AEq - ECq,
f patet AG, GE, AE esse $\square$. unde LM $\square$
MN. nam AG. GE :: AH. GI :: LM. MN. ^{f 19. & 17.}
^{10.}

*His bene perspectis, facile sex sequentes Proposi-
tiones expediemus.*

P R O P. L V.

*Si spatium AD contineatur sub rationali AB,
& ex binis nominibus prima AC, (AE + EC)
recta linea OP spatium potens irrationalis est, que
ex binis nominibus appellatur.*

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime præ-
cedenti descripta, & demonstrata sunt, liquet re-
ctam OP posse spatium AD. item AG, GE,
AE sunt $\square$. ergo cum AEb sit $\square$ AB,
erunt AG, & GE, $\square$ AB. ergo rectan- ^{a hyp. & lem.}
gula AH, GI, hoc est quadrata LM, MN sunt ^{54. 10.}
ergo OM, MP sunt $\square$ $\square$. f proinde OP ^{b hyp.}
est bin. Q. E. D. ^{c f 12. 10.}
^{d 10. 10.}
^{e lem. 54. 10.}
^{f 37. 10.}

In numeris, sit AB, 5; AC, 4 + $\checkmark$ 12. quare
rectang. AD = 20 + $\checkmark$ 300 = quadr. LN. ergo
OP est $\checkmark$ 15 + $\checkmark$ 55; nempe bin. 6.

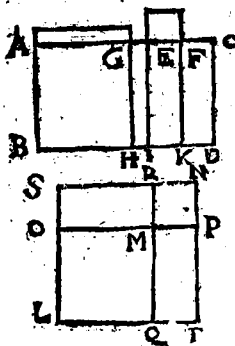
PROP. LVI.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus secunda AC (AE + EC;) recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis prima appellatur.

Rursus adhibito lemmate ad 54. hujus, erit $OP = \sqrt{AD}$. & item AE, AG, GE sunt $\perp$. ergo quum AE sit ρ , $\perp$ AB, e erunt AG, GE etiam ρ $\perp$ AB. ergo rectangula AH, GI; hoc est OMq, MPq & sunt $\mu\alpha$. & quinetiam OM $\perp$ MP. denique EF $\perp$ EC, & EC $\perp$ AB. g quare EF est ρ $\perp$ AB. g ergo EK; hoc est SM, vel OMP est $\rho\gamma$. h Proinde OP est 2μ prima. Q. E. D.

In numeris, sit AB, 5; & AC, $\sqrt{48} : +6$. ergo rectang. AD = $\sqrt{1200} + 30 = OPq$. ergo OP est $\sqrt{675} + \sqrt{75}$ nempe bimed. 1. Vide Schem. 57.

PROP. LVII.

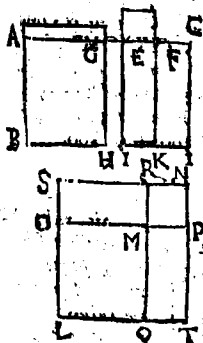

Si spatium AD contineatur sub rationali AB, & ex binis nominibus tertia AC (AE + EC;) recta linea OP spatium AD potens, irrationalis est, quæ ex binis mediis secunda dicitur.

Ut prius, $OPq = AD$. item rectangula AH, GI, hoc est OMP, MPq sunt $\mu\alpha$. & item EK, vel OMP est $\mu\gamma$. ergo OP est bimed. 2.

In numeris, sit $AB, 5$; $AC, \sqrt{32} + \sqrt{34}$. quare
 AD est $\sqrt{800} + \sqrt{600} = OPq$. proinde OP est
 $\sqrt{450} + \sqrt{50}$; hoc est bimed. 2.

PROP. LVIII.

Si spatium AD
 contineatur sub ratio-
 nali AB , & ex binis
 nominibus quarta AC
 ($AE + EC$;) recta
 linea OP spatium po-
 tens, irrationalis est,
 quæ vocatur major.

Nam iterum,
 $OMq = \square MPq$. a lem. 54. 10.
 rectang. vero AI ,
 hoc est $OMq + MPq$
 b est p. v. c item EK , b hyp. & 20. 10.
 vel OMP est. μv . c hyp. & 22. 10.
 d ergo $OP (\sqrt{AD})$ d 40. 10.
 est major. Q. E. D.

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, 4 + 8$. ergo
 rectang. AD est $20 + \sqrt{200}$. quare OP est $\sqrt{10 + \sqrt{200}}$.

PROP. LIX.

Si spatium AD contineatur sub rationali AB ,
 & ex binis nominibus quinta AC ; recta linea OP
 spatium AD potens, irrationalis est, quæ rationa-
 le & medium potens appellatur.

Rursus $OMP = \square MPq$. rectang. vero AI ; a ut in prop. 41. 10.
 vel $OMq + MPq$ est μv . & item rectang. EK ,
 vel OMP est p. v. b ergo $OP (\sqrt{AD})$ est po-
 tens p. v. & μv . Q. E. D.

In numeris, sit $AB, 5$; & $AC, 2 + \sqrt{8}$. ergo
 rectang. $AD = 10 + \sqrt{200} = OPq$. quare OP
 est $\sqrt{10 + \sqrt{200}}$.

PROP. LX.

Si spatium A D contineatur sub rationali AB,
& ex binis nominibus sexta BC (AE + EC);
recta linea OP spatium AD potens, irrationalis
est, quæ bina media potens appellatur.

Ut sæpe prius, OMq $\perp$ MPq. & OMq +
MPq est μ . & rectang. (EK) OMP etiam μ .
42. 10. a ergo OP = $\sqrt{AD}$ est potens 2 μ . Q. E. D.

In numeris, sit AB, 5; AC, $\sqrt{12} + \sqrt{8}$; er-
go rectang. AD, vel OPq est $\sqrt{300} + \sqrt{200}$.
proinde OP est $\sqrt{\sqrt{300} + \sqrt{200}}$.

LEMMA.

Sit recta AB
inequaliter secta in
C, sitque AC
majus segmentum;
& cuius DE ap-
plicentur rectangu-
la, DF = ABq, &
DH = ACq, &
IK = CBq. sit-
que LG bisecta in M, ducaturque MN parallela
GF.

Dico 1. Rectang. ACB = LN, vel MF.

Nam 2 ACB = LF.

2. DL $\perp$ LG. nam DK (ACq + CBq)
b $\perp$ LF (2 ACB) ergo cum DK, LF sint æque
alta, c erit DL $\perp$ LG.

3. Si AC $\perp$ CB, d erit rectang. DK $\perp$
ACq, & CBq.

4. Item, DL $\perp$ LG. nam ACq + CBq
e $\perp$ 2 ACB; hoc est DK $\perp$ LF. sed DK,
f LF e :: DL. LG. f ergo DL $\perp$ LG.

5. Ad hæc, DL $\perp$ $\sqrt{DLq - LGq}$. Nam
g ACq. ACBg :: ACB. CBq. hoc est DH.
LN ::

LN :: LN. IK. c quare DI. LM :: LM. IL.
 ergo DI x IL = LMq. ergo cum ACq & $\square$ h 17. 6.
 CBq. hoc est DH $\square$ IK, & proinde DI $\square$ l 10. 10.
 IL, m erit DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. Q. E. D. m 12. 10.
 6. Sin ponatur ACq $\square$ CBq, n erit DL $\square$ a 19. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$.

Hoc lemma præparationis vicem subeat pro 6. sequentibus propositionibus.

PROP. LXI.

Quadratum ejus quæ ex binis nominibus (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus primam.

Suppositis iis, quæ in lemmate proxime antecedenti descripta & demonstrata sunt. Quoniam AC, CB a sunt p $\square$, b erit rectang. DK a b p.
 $\square$ ACq; ergo DK est p. d ergo DL $\square$ b item 60. 10.
 DE p. rectang. vero ACB, ideoque 2 ACB c s b. 12. 10.
 (LF) e est μ v. f ergo latitudo LG est p. $\square$ d 11. 10.
 DE, ergo etiam DL $\square$ LG. h item DL $\square$ e 12. 10.
 $\sqrt{DLq - LGq}$. ex quibus k sequitur DG esse fe bin. i. Q. E. D. k 1. def.
 49. 10.

PROP. LXII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis primæ (AC + CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus secundam.

Rursus adhibito lemmate proxime præcedenti; Rectang. DK $\square$ ACq, ergo DK est a 14. 10.
 μ . b ergo latitudo DK est p. $\square$ DE. Quia vero c b p. &
 ro rectang. ACB, ideoque LF (2 ACB) f b. 12. 10.
 e est p. v, d erit LG p. $\square$ DE. e ergo DL, d 11. 10.
 LG sunt $\square$. f item DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. g 13. 10.
 LGq. g ex quibus patet DG esse bin. 2. Q. f item 60. 10.
 E. D. g 2. def.
 49. 81.

P R O P. LXIII.

Quadratum ejus, quæ ex binis mediis secunda (AC+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus tertiam.

Ut in præced. DL est ρ $\square$ DE. potro quia a hyp. & 24. rectang. ACB, ideoque LF^a (2 ACB) a est 10. $\mu\nu$, b erit LG ρ $\square$ DE. & quin etiam DL $\square$ 23. 10. LG. c itemque DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. d 11. 60. 10. d 3. def. 48. 10. ergo DG est bin. 3. Q. E. D.

P R O P. LXIV.

Quadratum Majoris (AG+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quartum.

Rursus ACq + CBq, hoc est DK a est ρ r. b ergo DL est ρ $\square$ DE. item ACB, ideoque EF (2 ACB) c est $\mu\nu$. d ergo LG est ρ $\square$ DE. e proinde etiam DL $\square$ LG. debique quia AC $\square$ BC, f erit DL $\square$ DLq - 24. 18. LGq. g unde DG est bin. 4. Q. E. D. 23. 10. c hyp. & 24. 18. d 23. 10. e 13. 10. f 11. 60. 10. g 4. def. 48. 10.

P R O P. LXV.

Quadratum ejus, quæ rationale ac medium potest, (AG+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus quintam.

Iterum, DK est $\mu\nu$. a ergo DL est ρ $\square$ DE. item LF est ρ r. b ergo LG est ρ $\square$ DE. c ergo DL $\square$ LG. d item DL $\square$ $\sqrt{DLq - LGq}$. e proinde DG est bin. 5. 23. 10. b 11. 60. 10. c 13. 10. d 11. 60. 10. e 4. def. 48. 10.

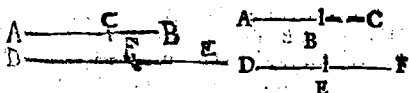
P R O P. LXVI.

Quadratum ejus, quæ binæ media potest (AG+CB) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG ex binis nominibus sextam.

Ut

Ut prius, DL & LG sunt $\perp$ DE. a hyp. b 14. 10. c 1. 6. d 10. 10. e lem. 60. 10. f 6. def. g 48. 10.
 Quia vero ACq + CBq (DK) $\perp$ ACB, a hyp. b 14. 10. c 1. 6. d 10. 10. e lem. 60. 10. f 6. def. g 48. 10.
 ideoque DK $\perp$ LF (2 ACB) estque DK
 LF :: DL, LG. d erit DL $\perp$ LG. e denique
 DL $\perp$ $\checkmark$ DLq $\perp$ LGq. f ex quibus liquet
 DQ esse bin. 6. Q. E. D.

LEMM A.

Sint AB, DE $\perp$; fiatque AB. DE :: AC
 DF.

Dico 1. AC $\perp$ DF. ut patet ex to. 10.
 item CB $\perp$ FE. a quia AB. DE :: CB. FE. a 19. 5.

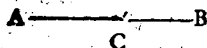
2. AC. CB :: DF. FE. Nam AC. DF ::
 AB. DE :: CB. FE. ergo permutando AC.
 CB :: DF. FE.

3. Rectang. ACB $\perp$ DFE. Nam ACq. b 1. 6. c prius. d 10. 10.
 ACB b :: AC. CB c :: DF. EF :: DFq. DFE.
 quare permutando ACq. DFq :: ACB. DFE.
 ergo cum ACq $\perp$ DFq, d erit ACB $\perp$
 DFE.

4. ACq + CBq $\perp$ DFq + FEq. Nam
 quia ACq. CBq e :: DFq. FEq. erit componen- e 21. 6.
 do ACq + CBq. CBq :: DFq + FEq. FEq. ef-
 gogum CBq $\perp$ FEq, f erit ACq + CBq $\perp$ f 10. 10.
 DFq + FEq.

5. Hinc, si AC $\perp$, vel $\perp$ CB, g erit pa- g 10. 10.
 riter DE $\perp$, vel $\perp$ EF.

PROP. LXVII.

Ei, quæ ex
binis nominibus

(AC + CB)
longitudine com-
mensurabilis DE,

et ipsa ex binis nominibus est, atq; ordine eadem.

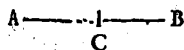
Fac AB. DE :: AC. DF. a sunt AC, DF
a lem. 66. 10. $\square$; a & CB, FE $\square$. quare cum AC, & CB
b hyp. b sint ρ $\square$, c erunt DF, FE ρ $\square$. ergo DE
c lem. 66. 10. est etiam bin. Quia vero AC. CB a :: DF.
d sch. 12. 10. FE. si AC $\square$, vel $\square$ $\sqrt{ACq - BCq}$,
d etiam similiter DF $\square$, vel $\square$ $\sqrt{DFq - FEq}$.
e 15. 10. FEq. item si AC $\square$, vel $\square$ ρ expof. e erit si-
e 12. 10. militer DF $\square$, vel $\square$ ρ expof. at si CB $\square$
f 14. 10. vel $\square$ ρ , e erit pariter FE $\square$ vel $\square$ ρ . Sin
g Per def. vero utraque AC, CB $\square$ ρ , erit utraq; etiam
48. 10. DF, FE $\square$ ρ . g Hoc est, quodcunque bino-
mum fuerit AB, erit DE ejusdem ordinis.
Q. E. D.

PROP. LXVIII.

Ei, quæ ex binis mediis (AC + CB) longi-
tudine commensurabilis DE, et ipsa ex binis me-
diis est, atque ordine eadem.

a 12. 6. Fiat AB. DE :: AC. DF. b ergo AC $\square$
b lem 66. 10. DF, & CB $\square$ FE. ergo cum AC & CB
c hyp. c sint μ , d etiam DF, & FE erunt μ . & cum
d 14. 10. AC $\square$ CB, e erit FD $\square$ FE. f ergo DE
e 10. 10. est 2μ . Si igitur rectang. ACB sit ρ , quia
f 18. 10. DFE b $\square$ ACB, g etiam DFE est ρ ; et si
g 12. 10. illud $\mu\rho$, b hoc etiam erit $\mu\rho$. k Id est, si AB
h 14. 10. sit bimed. 1. si bimed. 2. erit DF ejusdem or-
k 18. vel dinis. Q. E. D.
39. 10.

PROP. LXIX.

Majori (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa Major est.

Fac AB. DE :: AC. DF. Quoniam AC + CB, ^{a hyp.} erit DF + FE. item ACq + CBq ^{b lem. 66. 10.} est $\mu\nu$; proinde cum DFq + FEq ^{c sch. 12. 10.} est $\mu\nu$, denique rectang. ACB ^{d 14. 10.} est $\mu\nu$, ergo rectang. DFE ^{e 40. 10.} est $\mu\nu$ (quia DFE $\square$ ACB.) Quare DE est major. Q. E. D.

PROP. LXX.

Rationale ac medium potenti (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa rationale ac medium potens est.

Iterum fac AB. DE :: AC. DF. Quia AC + CB, ^{a hyp.} erit DF + FE. item quia ^{b lem. 66. 10.} ACq + CBq ^{c 14. 10.} est $\mu\nu$, erit DFq + FEq $\mu\nu$. denique quia rectang. ACB ^{d sch. 12. 10.} est $\mu\nu$, etiam ^{e 41. 10.} DFE est $\mu\nu$. ergo DE est potens $\mu\nu$, ac $\mu\nu$. Q. E. D.

PROP. LXXI.

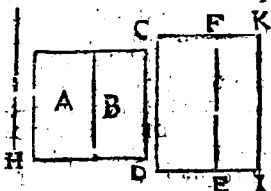
Bina media potenti (AC + CB) commensurabilis DE, & ipsa bina media potens est.

Divide DE, ut in præced. Quia ACq + CBq ^{a hyp.} ^{b lem. 66. 10.} erit DFq + FEq. item quia ACq + CBq ^{c 14. 10.} est $\mu\nu$, erit DFq + FEq $\mu\nu$. pariterque quia ACB ^{d 14. 10.} est $\mu\nu$, etiam DFE est $\mu\nu$. denique quia ACq + CBq $\square$ ACB. ^{e erit}

e 14. 10.
f 41. 10.

erit $DFq + FEq \sqsubset DFE$. sè quibus sequitur DE esse potentem $\propto \mu$. Q. E. D.

PROP. LXVII.

Si rationale
A, & medium
B componentur,
quatuor irratio-
nales fiunt; vel
ea quæ ex binis
non minibus, vel
duæ ex binis me-
diis prima, vel

major, vel rationale ac medium potens.

Nimirum si $Hq = A + B$, erit H una 4 line-
arum, quas theorema designat. Nam ad CD
expositum p^2 , a fiat rectang. $CE = A$; item FI
 $= B$; b ideoque $CI = Hq$. Quoniam igitur A
est p^2 , etiam CE est p^2 . Ergo latitudo CF
est $p \sqcup CD$. & quia B est $\mu\nu$, erit $FI \mu\nu$.
Ergo FK est $p \sqcup CD$. Ergo CF , FK sunt
 $p \sqcup$. Tota igitur CK est bin. Si igitur A
 $\sqcup B$, hoc est $CE = FI$, gerit $CF \sqcup FK$. Er-
go si $CF \sqcup \sqrt{CFq - FKq}$, b erit CK bin.
1. & proinde $H = \sqrt{CI}$ est bin. Si ponatur
 $\odot F \sqcup \sqrt{CFq - FKq}$, l erit CK bin. 4.
quare $H (\sqrt{CI}) m$ est major. Sin $A \sqcup B$;
gerit $CF \sqcup FK$; proinde si $FK \sqcup \sqrt{FKq -$
 $CFq}$, n erit CK bin. 2. Quare H est 2 μ pri-
ma. denique si $FK \sqcup \sqrt{FKq - CFq}$, p erit
 CK bin. 5. Unde H erit potens p^2 ac $\mu\nu$.
Q. E. D.

SEC. 16. 6,
b 2. ex. 1.
C 21. 19.

d 11.10.

13. 40

Fig. 2.40

§ 1.6.

h. i. def.

48. 10.

255. 10.

14. def.

48 10

m 58 16

32. *id.*

48. 10.

0 56. 10.

ps def.

48. 10.

99.0.

PROP. LXXV.

D E F Si à media DF media DE
 _____ auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF rationale contineat; reliqua EF irrationalis est;
 vocetur autem media apotome prima.

a sch. 16. 10.
 b hyp.
 c 20. & 11.
 def. 10.

Nam EFq a $\square$ rectang. FDE. ergo cum
 FDE b sit p^r, c erit EF p^r. Q. E. D.

In numeris, sit DF $\sqrt{54}$; & DE $\sqrt{24}$. ergo
 EF est $\sqrt{54} - \sqrt{24}$.

PROP. LXXVI.

D E F Si à media DF media DE
 _____ auferatur, potentia tantum
 commensurabilis existens toti DF, quæ cum tota
 DF medium contineat; reliqua EF irrationalis est;
 vocetur autem media apotome secunda.

a hyp.
 b 16. 10.
 c 14. 10.

Quia DFq, & DEq a sunt μa $\square$,
 b erit DFq + DEq $\square$ DEq. c quare DFq
 + DEq est μv . item rectang. FDE, c ideoque
 2 FDE a est μy . ergo EFq (d DFq + DEq -
 2 FDE) e est p^r. quare EF est p^r. Q. E. D.

d cor. 7. 2.
 e 27. 10.

In numeris, sit DF, $\sqrt{18}$; & DE, $\sqrt{8}$. erit
 EF $\sqrt{18} - \sqrt{8}$.

PROP. LXXVII.

_____ Si à recta linea AC recta
A B C auferatur AB, potentia incom-
 mensurabilis existens toti BC, quæ cum tota AC
 faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis ra-
 tionale, quod autem sub ipsis continetur medium; re-
 liqua BC irrationalis est: vocetur autem minor.

a hyp.
 b sch. 12. 10.
 c 7. 2.
 d 17. 10.
 e 11. def. 10.

Nam ACq + ABq a est p^r. at rectang. ACB
 a est μv . & ergo 2 CAB $\square$ ACq + ABq
 (2 c CAB + BCq;) d ergo ACq + ABq $\square$
 BCq. e ergo BC est p^r. Q. E. D.

In numeris, sit AC, $\sqrt{18} + \sqrt{108}$. AB $\sqrt{18} - \sqrt{108}$. ergo BC est $\sqrt{18} + \sqrt{108}$.
 $-\sqrt{18} - \sqrt{108}$.

PROP. LXXVIII.

D ——— E ——— F Si à recta linea DF recta auferatur DE potentia incommensurabilis existens toti DF, quæ cum tota DF faciat compositum quidem ex ipsarum quadratis medium, quod autem sub ipsis continetur, rationale; reliqua EF irrationalis est: vocetur autem cum rationali medium totum efficiens.

Nam 2 FDE a est p. v. b & DFq + DEq est μ . v. c ergo 2 FDE $\square$ DFq + DEq d (2 FDE + EFq) e ergo EF est p. Q. E. D.

a hyp. & sch.
 12. 10.
 b hyp.
 c sch. 12. 10.
 d 7. 2.
 e sch. 12. 10.
 & 11. def. 10.

In numeris sit DF, $\sqrt{216} + \sqrt{72}$. DE, $\sqrt{216} - \sqrt{72}$. ergo EF est $\sqrt{216} + \sqrt{72} - \sqrt{216} - \sqrt{72}$.

PROP. LXXIX.

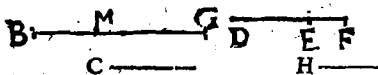
D ——— E ——— F Si à recta DF recta auferatur DE, potentia incommensurabilis existens toti DF, quæ cum tota faciat & compositum ex ipsarum quadratis, medium; & quod sub ipsis continetur, medium, incommensurabileque composito ex quadratis ipsarum, reliqua irrationalis est: vocetur autem cum medio medium totum efficiens.

Nam 2 FDE, & DFq + DEq a sunt μ a; b ergo EFq (c DFq + DEq - 2 FDE) est p. v. c proinde EF est p. Q. E. D.

a hyp. & 24.
 10.
 b 27. 10.
 c cor. 7. 2.
 d 11. def. 10.

Exempl. gr. sit DF, $\sqrt{180} + \sqrt{60}$. DE, $\sqrt{180} - \sqrt{60}$. EF erit $\sqrt{180} + \sqrt{60} - \sqrt{180} - \sqrt{60}$.

L E M M A.

Si idem sit excessus inter primam magnitudinem BG, & secundam C (MG) qui inter tertiam magnitudinem DF, & quartam H (EF); erit & vicissim idem excessus inter primam magnitudinem BG, & tertiam DF, qui inter secundam C, & quartam H.

a hyp.

a 19. 42. 1.

Nam quia a æqualibus BM, DE adjectæ sunt æquales MG, EF, a hoc est C, H; erit excessus totorum BG, DF, b æqualis excessui adjectorum, C, H. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, quatuor magnitudines Arithmetice proportionales, vicissim erunt Arithmetice proportionales.

P R O P. LXXX.

B I D C Apotoma AB una tantum congruit recta lineæ rationalis BC, potentia tantum commensurabilis existens toti AB.

a 22. 10.

b 24. 10.

c cor. 7. 2.

d lem. 79. 10.

e hyp. & 27.

f 10.

g 12. 10.

h 17. 10.

Si fieri potest, alia BD congruat. a ergo rectangula ACB, ADB, b ideoq; eorum dupla sunt μa . cum igitur $ACq + BCq - 2 ACB = ABq$ $c = ADq + DBq - 2 ADB$. ergo vicissim $ACq + BCq - : ADq + BDq = 2 ACB - : 2 ADB$. Sed $ACq + BCq - : ADq + BDq$ est p. v. f ergo $2 ACB - : 2 ADB$ est q. v. Q. E. A.

P R O P.

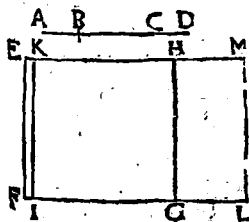
PROP. LXXXI.

Media Apotoma prima
 $A \quad B \quad D \quad C$ *ma AB una tantum*
congruit recta linea media BC, potentia solum com-
mensurabilis existens toti, & cum tota rationale con-
tinens.

Dic etiam BD congruere. igitur quoniam
 tam ACq , & BCq ; quam ADq , & BDq sunt
 $\mu\alpha$. b etiam $ACq + BCq$, & $ADq + BDq$
 erunt $\mu\alpha$. c sed rectangula ACB , ADB ; d adeoque
 $2 ACB$, & $2 ADB$ sunt $\rho\alpha$. e ergo $2 ACB$
 $= 2 ADB$; f hoc est $ACq + BCq = ADq$
 $+ BDq$ est $\rho\gamma$. g Q.E.A.

a hyp.
 b 16. & 24.
 c hyp.
 d sch. 12. 10.
 e sch. 17. 10.
 f 7. 2. &
 g lem. 79. 10.
 h 27. 10.

PROP. LXXXII.

Media Apotoma secunda AB
una tantum con-
gruit recta linea
media BC, po-
tentia solum com-
mensurabilis exi-
stens toti, & cum
tota medium con-
tinens.

Si fieri potest, congruat alia BD . Ad EF ρ
 fiant rectang. $EG = ACq + BCq$; item re-
 ctang. $EL = ADq + BDq$. Item $EI =$
 ABq . Jam $2 ACB + ABq = ACq + BCq =$
 EG , ergo cum $EI = ABq$, a erit $KG = 2$
 ACB . porro ACq , & BCq b sunt $\mu\alpha$. c
 Ergo $EG (ACq + BCq)$ est $\mu\gamma$. d ergo la-
 titudo EH ρ $\square$ EF . e Quinetiam rectang.
 ACB ; f ideoque $2 ACB (KG)$ est $\mu\gamma$. d ergo
 KH est etiam ρ $\square$ EF . denique quia $ACq +$
 BCq , id est, EG , g $\square$ $2 ACB (KG)$ estque
 $Q. 2$ EG .

a 4. 2. & 3.
 b 1.
 c hyp.
 d 24. 10.
 e 13. 10.
 f hyp.
 g 24. 10.
 h lem. 26. 10.

h 1.6.
k 10. 10.
l 74. 10.

E G. K G :: b E H. K H & erit E H $\square$ K H.
ergo EK est aptome, cujus congruens KH. simili
argumento erit KM ejusdem EK congruens; con-
tra 80 hujus.

P R O P. LXXXIII.

Minori AB, una tan-
tum congruit recta li-
nea (BC) potentia incommensurabilis existens toti,
& cum tota faciens compositum quidem ex ipsarum
quadratis rationale; quod autem sub ipsis contine-
tur medium.

a hyp.
b lem. 97. 10.
c feb. 27. 10.
d 27. 10.

Puta alium BD congruere. Cum igitur ACq
+ BCq, & ADq + BDq a sint p^a, eorum ex-
cessus (2 b ACB - : 2 ADB) c est q^v, d Q.E.A;
quia ACB, & ADB sunt μ a per hypoth.

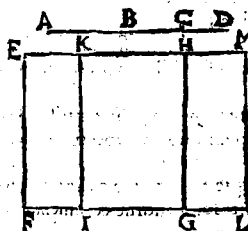
P R O P. LXXXIV.

Ei (AB,) qua cum
rationali medium totum
facit, una tantum congruit recta linea BC, potentia
incommensurabilis existens toti, & cum tota faciens
compositum quidem ex ipsarum quadratis medium;
quod autem sub ipsis continetur, rationale.

a hyp.
b feb. 12. 10.
c lem 79. 10.
d feb. 27. 10.

Dic' aliam B D etiam congruere. a ergo re-
ctangula ACB, ADB. b ideoque 2 ACB, & 2
ADB sunt p^a. ergo 2 ACB - : 2 ADB; c hoc
est, ACq + BCq - : ADq + BDq d est p^v.
Q.E.A : quum ACq + BCq, & ADq +
BDq sint μ a per hypoth.

PROP. LXXXV.

Si (AB,) qua
cum medio medi-
um totum facit
una tantum con-
gruit recta linea
BC potentia: in-
commensurabilis
existens toti, &
cum tota faciens
& compositum ex

ipsarum quadratis medium, & quod sub ipsis conti-
netur, medium, incommensurabileque composito ex
ipsarum quadratis.

Suppositis iis quæ facta & ostensa sunt in 82
hujus; liquet EH, & KH esse $\square$ EF. Porro
igitur quia ACq + CBq, hoc est, rectang. EG
 $\square$ ACB, bideoque EG $\square$ 2 ACB (KG) ^{a hyp.}
estque EG. KG :: EH. KH; erit EH $\square$ ^{b 14. 10.}
KH. ergo EK est apotome, cujus congruens KH. ^{c 1. 6.}
Haud aliter KM eidem apotomæ EK. congruere
ostendetur; contra 80 hujus.

Definitiones tertia.

Exposita rationali, & apotoma, si tota plus
possit quam congruens quadrato rectæ lineæ
sibi longitudine commensurabilis;

I. Si quidem tota expositæ rationali longitu-
dine sit commensurabilis, vocetur apotome pri-
ma.

II. Si vero congruens expositæ rationali lon-
gitudine sit commensurabilis, vocetur apotome
secunda.

III. Quod si neque tota, neque congruens
expositæ rationali sit longitudine commensura-
bilis, vocetur apotome tertia.

Rursus, si tota plus possit quam congruens quadrato rectæ sibi longitudine incommensurabilis;

IV. Si quidem tota expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quarta.

V. Si vero congruens expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome quinta.

VI. Quod si neque tota, neque congruens, expositæ rationali sit longitudine commensurabilis, vocetur apotome sexta.

PROP. LXXXVI, 87, 88, 89, 90, 91.

A 4 C 5 B

D —————

E ————— F

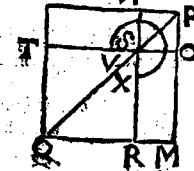
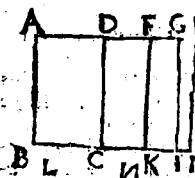
G

H —————

Invenire apotomen primam, secundam, tertiam, quartam, quintam, sextam.

Apotomæ inveniuntur, subductis minoribus binomiorum nominibus ex majoribus. Exemp. gr. Sit $6 + \sqrt{20}$, bin. 1. erit $6 - \sqrt{20}$, apot. 1. &c. Quare de earum inventionem plura repetere nihil est necesse.

LEMMA.

Sit rectangulum AC sub rectis AB, AD. producat AD ad E; & bisecetur DE in F. sitque rectang. AGE = FEQ. & compleantur rectangula AI, DK, FH. Fiant vero quadratum LM = AH, & quadratum NO = GI, producanturque NSR, OST.

Dico primo, rectangul. AI = LM + NO = FEQ + SOQ. ut patet ex constr. &c.

Secundo, *Rectang.* $DK = LO$. Nam quia
 rectang. $AGE = FEq$, b sunt AG, FE, GE a constr. b 17. 6. c 1. 6.
 $\therefore$, e adeoque AH, FI, GI $\therefore$; a hoc est, LM, FI, NO $\therefore$. atqui LM, LO, NO d sunt $\therefore$; d sch. 23. 6. e 9. 5. f 36. 1.
 ergo $FI = e LO = f DK = g NM$. g 43. 1.

Tertio, *Hinc*, $AC = AI - DK - FI = LM + NO - LO - NM = TR$. h 16. 10.

Quarto, *b* Liqueat DF, FE, DE esse $\square$. h 16. 10.

Quinto, Si $AE \square DE$, & $AE \square \surd AEq - DEq$, k erunt $AG, GE, AE \square$. k 18. 10. & 10. 10. l hyp. m 13. 10.

Sexto, *Item*, quia $AE \square DE$, m erunt $AE, FE \square$. n ideoque AI, FI ; hoc est, $LM + NO$ & LO sunt $\square$.

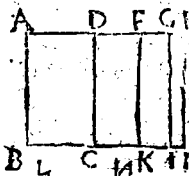
Septimo, *Item* quia $AG \square GE$, n erunt AH, GI , hoc est, $LM, NO \square$. n 1. 6. & 10. 10. * prius. o 14. 10.

Octavo, *Sed* quia $AE \square DE$, p erunt $FE, GE \square$. n ideoque rectang. $FI \square GI$, hoc est $LO \square NO$. quare cum $LO. NO p :: TS, SO$. q erunt $TS, SO \square$. p 1. 6. q 12. 10.

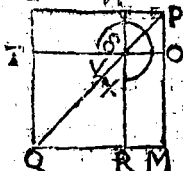
Nono, *Sin* ponatur $AE \square \surd AEq - DEq$; r erunt $AG, GE, AE \square$. r 19. 10. & 17. 10. s 1. 6. & 19. 10.

Decimo, *quare* rectang. AH, GI , hoc est TOq, SOq erunt $\square$.

P R O P. XCII.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & Apotoma prima AD (AE = DE;) recta linea TS spatium AC potens, apotome est.

Adhibe lemma proxime antecedens pro preparatione ad demonstrationem hujus. Igitur $TS = \sqrt{AC}$. item AG, GE, AE sunt $\perp$; ergo cum AE $\perp$ AB, erunt AG, & GE $\perp$

AB. ergo rectangula AH & GI, hoc est TOq & SOq sunt p^a . item TO, SO sunt p^a $\perp$, e proinde TS est apotome. Q. E. D.

a hyp.
b 12. 10.
c 20. 10.
d lem. 91. 10.
e 74. 10.

P R O P. XCIII.

Vide Schem. praced.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma secunda AD (AE = DE;) recta linea TS spatium AC potens; media est apotome prima.

Rursum juxta lemma antecedens, AG, GE, AE sunt $\perp$. cum igitur AE sit p^a $\perp$ AB, erunt AE, GE etiam p^a $\perp$ AB. ergo rectangula AH, GI, hoc est TOq, SOq, sunt p^a ; item TO $\perp$ SO. Denique quia DE $\perp$ AB, p^a erit rectang. DI, ejusque semissis DK, vel LO, hoc est TOS p^a $\perp$ g e quibus sequitur TS ($\sqrt{AC}$) esse mediae apot. i. Q. E. D.

a hyp.
b 13. 10.
c 22. 10.
d lem. 74. 10.
e hyp.
f 20. 10.
g 75. 10.

P R O P. XCIV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma tertia AD ($AE - DE$;) recta linea TS spatium AC potens, mediæ est apotome secunda.

Ut in præcedenti TO, & SO sunt μ . Quoniam igitur DE α est ρ^c $\square$ AB, b erit rectang. DI, c ideoque DK; vel TOS $\mu\nu$. d ergo TS = $\sqrt{AC}$ est mediæ apot. 2. Q. E. D.

a hyp.
b 22. 10.
c 14. 10.
d 76. 10.

P R O P. XCV.

Vide idem.

Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quarta AD ($AE - DE$) recta linea TS spatium AC potens, minor est.

Rursus TO α $\square$ SO. Quoniam igitur AE b est ρ^c $\square$ AB, c erit AI, (TOq + SOq) ρ^v . atqui ut prius rectang. TOS est $\mu\nu$. d ergo TS = $\sqrt{AC}$ est minor. Q. E. D.

a sem 91. 10.
b hyp.
c 10. 10.
d 77. 10.

P R O P. XCVI.

Vide idem.

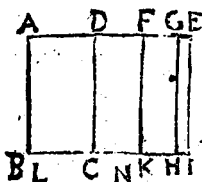
Si spatium AC contineatur sub rationali AB, & apotoma quinta AD ($AE - DE$;) recta linea TS spatium AC potens, est quæ cum rationali medium totum efficit.

Rursus enim TO $\square$ SO. itaque cum AE α sit ρ^c $\square$ AB, b erit AI, hoc est TOq + SOq $\mu\nu$. Sed prout in 93 rectang. TOS est ρ^v . c proinde TS = $\sqrt{AC}$ est quæ cum ρ^v facit totum $\mu\nu$. Q. E. D.

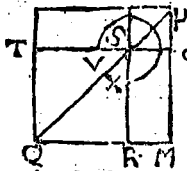
a hyp.
b 22. 10.
c 78. 10.

P R O P.

PROP. XCVII.

Si spatium AC contineatur sub rationali AF, & apotoma sexta AD ($AE - DE$;) recta linea TS spatium AC potens, est quæ cum medio medium totum efficit.

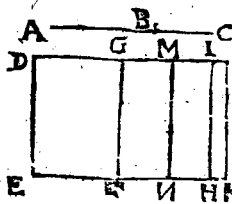

Idem, ut sæpe prius, $TO \perp SO$. item ut in 96, $TOq + SOq$ est $\mu\nu$. rectang. vero TOS est p^2 , ut in 94. denique $TOq + SOq \perp TOS$. b ergo TS

$= \sqrt{AC}$ est quæ cum $\mu\nu$ facit totum $\mu\nu$. Q. E. D.

a lem 91. 10.
b 79. 10.

LEMMA.

Ad rectam quamvis DE* applicentur rectang. $DF = ABq$, & $DH = ACq$, & $IK = BCq$; & sit GL bisecta in M; ductaque sit MN parall. GF.

Erit primo, Rectang. $DK = ACq + BCq$, ut constructio indicat.

Secundo, Rectang. $ACB = GN$, vel MK . Nam $DK = ACq + BCq = 2 ACB + ABq$. at $ABq = DF$. ergo $GK = 2 ACB$. & proinde GN , vel $MK = ACB$.

Tertio, Rectang. $DIL = MLq$. Nam quia $ACq : ACB :: ACB : BCq$; hoc est DH . MK

a constr.
b 7. 2.
c 3. ex 1.
d 7. ex 1.

e 1. 6

$MX :: MX. IK$, erit $DI. ML :: ML. IL$. *ergo*
 $DI = ML_q$.

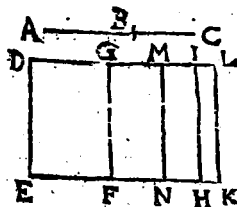
Quarto, Si ponatur $AC \sqcup BC$, erit $DK \sqcup$ f. 17. 6.
 $ACq.$ Nam $A Cq + B Cq (DK) \S \sqcup$ § 16. 10.
 $ACq.$

Quinto, *Item*, $DL \sqcup \checkmark DLq - GLq$.
 Nam quia $DH(ACq) \sqcup IK(BCq)$ herit DI h. 10. 10.
 $\sqcup IL$. kergo $\checkmark DLq - GLq \sqcup DL$. # 18-10.

Sexto, Item DL $\square$ GL. Nam ACq + BCq $\square$ 2 ACB; hoc est, DK $\square$ GK. *ergo* DL $\square$ GL. Item. 16. 10.
m 10. 10.

Septimo, Sin ponatur AC $\perp$ BC, erit DL = 19.
 $\perp \sqrt{DLq} = GLq.$

PROP. XC VIII.

Quadratum apotomæ AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen primam.

Fac ut in lem-
mate proxime præ-
cedenti.

Quoniam igitur AC, BC sunt ϵ' $\square$,
erit DK ($ACq + BCq$) $\square$ ACq ; & ergo
 DK est ϵ' . $\therefore$ quare DL est ϵ' $\square$ DE . & item
rectang. GK ($2 ACB$) est μv . $\therefore$ ergo GL est ϵ'
 $\square$ DE . $\therefore$ proinde DL $\square$ GL ; & sed DLq
 $\square$ GLq . $\therefore$ ergo DG est apotome, & l quidem
prima (quia $AC \square BC$, & propterea DL
 $\square \sqrt{DLq - GLq}$.) Q. E. D.

P R O P. XCIX.

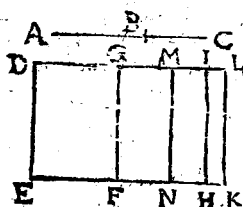
Vide Schema subsequens.

Quadratum medię apotome primę AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen secundam.

a hyp. b lem. 97. 10. c 14. 10. d 23. 10. e hyp. & feb. f 21. 10. g 13. 10. h feb. 12. 10. i 74. 10. j lem. 97. 10. m 2. def. 2 n 85. 10.

Rursus (supposito lemmate precedenti) quia AC, & BC a sunt μ $\square$ b, erit DK (ALq + BCq) $\square$ ACq; c quare DK est μ . d ergo DL est ρ $\square$ DE. e item GK (2. ACB) est ρ . f ergo GL est ρ $\square$ DE; g quare DL $\square$ GL. h Sed DLq $\square$ GLq. k ergo DG est apotome. quia vero DL $\square$ $\sqrt{DLq - GLq}$, m erit DG apotome secunda. Q. E. D.

P R O P. C.

Quadratum medię apotome secundę AB (AC — BC) ad rationalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen tertiam.

a 23. 10. b lem. 16. 10. c 1. 6. d 10. 10. e feb. 12. 10. f 74. 10. g 3. def. 85. 10. h lem. 97. 10.

Iterum DK est μ , a quare DL est ρ $\square$ DE. item GK est μ . b unde GL est ρ $\square$ DE; c item DK $\square$ GK, e quare DL $\square$ GL; d at DLq $\square$ GLq. e ergo DG est apor. & quidem f 3^a. g quia DL $\square$ $\sqrt{DLq - GLq}$. Q. E. D.

P R O P. CI.

Vide Schema preced.

Quadratum minoris AB (AC — BC) ad rationalem

tionalem DE applicatum, facit latitudinem DG apotomen quartam.

Ut prius, ACq + BCq, hoc est DK est ρ^2 ,
ergo DL est ρ^2 DE. at rectang. ACB, idem
oque GK (2 ACB) * est μ , b quare GL est ρ^2
DE. ergo DL GL. d at DLq GLq.
GLq. quia vero * ACq BCq, e erit DL GL
DLq - GLq: f ergo DG conditiones habet
apotomæ quartæ. Q. E. D.

a 21. 10.
b hyp.
c 23. 10.
d 13. 10.
e 12. 10.
f 12. 10.
g 12. 10.
h 12. 10.
i 12. 10.
j 12. 10.

PROP. CII.

Vide Schem. preced.

Quadratum ejus AB (AC - BC,) quæ cum
rationali medium totum efficit, ad rationalem DE
applicatum, facit latitudinem DG apotomen quin-
tam.

Rursus enim, DK est μ , a quare DL est ρ^2
DE. item GK est ρ^2 , b unde GL est ρ^2 . DE.
ergo DL GL, d sed DLq GLq.
porro, DL GLq - GLq. ex quibus,
DG f est apot. quinta. Q. E. D.

a 23. 10.
b 21. 10.
c 13. 10.
d 12. 10.
e 12. 10.
f 12. 10.
g 12. 10.
h 12. 10.

PROP. CIII.

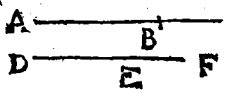
Vide Schema idem.

Quadratum ejus AB (AC - BC,) quæ cum
medio medium totum efficit, ad rationalem DE ap-
plicatum, facit latitudinem DG apotomen sextam.

Haud aliter, quam antea, DK, & GK sunt
 μ ; a quare DL & GL sunt ρ^2 DE. item
DK GK, c quare DL GL. d ergo
DG est apot. b cum igitur ACq BCq, ideo-
que DL GLq - GLq, e erit DG. apot.
sexta. Q. E. D.

a 21. 10.
b hyp. & lem.
c 10. 10.
d 12. 10.
e 12. 10.
f 12. 10.

P R O P. CIV.

 Recta linea DE a-
 potome AB (AC -
 BC) longitudine
 commensurabilis, &
 ipsa apotome est, atque ordine eadem.

L E M M A.

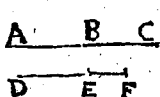
Sit AB. DE :: AC. DF. & AB $\perp$ DE.

Dico AC + BC $\perp$ DF + EF.

Nam AC. BC $\propto$:: DF. EF. ergo componen-
 do AC + BC. BC :: DF + EF. EF. ergo per-
 mutando AC + BC. DF + EF :: BC. EF. & at
 BC $\perp$ EF. ergo AC + BC $\perp$ DF + EF.
 Q. E. D.

a Fac AB. DE :: AC. DF. b igitur AC +
 BC $\perp$ DF + EF. ergo cum AC + BC c bi-
 nomium sit, d erit DF + EF ejusdem ordinis bi-
 nomium: e quare DF - EF ejusdem ordinis a-
 potome erit, cujus AC - BC. Q. E. D.

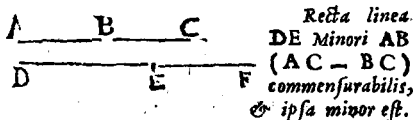
P R O P. CV.

 Recta linea DE media a-
 potome AB (AC - BC)
 commensurabilis, & ipsa me-
 dia apotome est, atque ordine
 eadem.

Iterum a, fac AB. DE :: AC. DF. b quare
 AC + BC $\perp$ DF + EF. c ergo DF + EF
 est bimed. ejusdem ordinis, cujus AC + BC.
 d proinde & DF - EF mediae apotome erit e-
 jusdem classis, cujus AC - BC. Q. E. D.

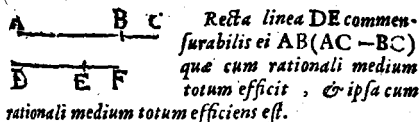
P R O P.

PROP. CVI.

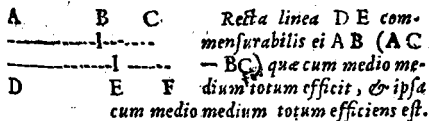
Fiat $AB : DE :: AC : DF$, a estque $AC + BC$ a lem. 103. 10.
 $\perp DF + EF$, atqui $AC + BC$ b est Major, b hyp. c 69. 10. d 77. 10.
 ergo $DF + EF$ quoque Major est. a & proinde
 $DF - EF$ est Minor. Q. E. D.

PROP. CVII.

Nam ad modum præcedentium ostendemus
 $DF + EF$ esse potentem ξ , & ξ . a ergo DF a 78. 10.
 $- EF$ est ut dicitur.

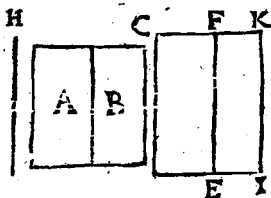
PROP. CVIII.

Nam, ad normam præcedentium, erit $DF + EF$ potens 2μ , a ergo $DF - EF$ erit ut in pro. a 79. 10. pos.

PROP.

P R O P. C I X.

Medio B à rationali $A + B$ detracto, recta lineae H, quae reliquum spatium A potest, una ex duabus irrationalibus fit, vel apotome, vel Minor.

Ad CD ρ' , fac rectang. CI = $A + B$; & FI = B. quare CE = A: (Hq) Quoniam igitur CI b est $\mu\nu$, c erit CK ρ' $\square$ CD. sed quia FI b est $\mu\nu$, d erit FK ρ' $\square$ CD. e unde CK $\square$ FK ergo CF est apotome. Si igitur CK $\square$ $\sqrt{CKq - FKq}$, g erit CF apot. prima; b quare $\sqrt{CE}$ (H) est apotome. sin CK $\square$ $\sqrt{CKq - FKq}$, k erit CF apot. quinta. & proinde H ($\sqrt{CE}$) erit Minor. Q. E. D.

P R O P. C X.

Vide Schem. præced.

Rationali B à medio $A + B$ detracto; alie duae irrationales fiunt, vel mediae apotome prima, vel cum rationali medium totum efficiens.

Ad CD expof. ρ fiant rectang. CI = $A + B$; & FI = B, a unde CE = A = Hq. Quoniam igitur CI b est $\mu\nu$; c erit CK ρ' $\square$ CD. sed quia FI b est $\mu\nu$, d erit FK ρ' $\square$ CD. e unde CK $\square$ FK, f ergo CF est apot. g nempe secunda; si CK $\square$ $\sqrt{CKq - FKq}$, b quare H ($\sqrt{CE}$) est mediae apot. prima. Sin vero CK $\square$ $\sqrt{CKq - FKq}$, k erit CF apot. quinta. & proinde H ($\sqrt{CE}$) erit faciens $\mu\nu$ cum $\rho\nu$. Q. E. D.

P R O P.

PROP. CXI.

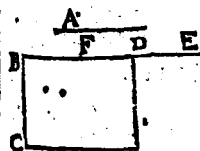
Vide Schema idem.

Medio B à medio A + B detracto, quod sit incom-
mensurable toti A + B; relique due irrationales
sunt, vel media apotome secunda, vel cum medio
medium totum efficiens.

Ad CD p' fiant rectang. CI = A + B; &
FI = B, & quare CE = A = Hq. Quoniam
igitur CI est $\mu\nu$. b erit CK p' $\square$ CD. eodem
modo erit FK p' $\square$ CD. item quia CI c' $\square$
FI, d erit CK $\square$ FK; & quare CF est apoto-
me, f tertia scilicet, si CK $\square$ $\sqrt{CK - FK}$ q,
g unde H ($\sqrt{CE}$) erit mediz apot. secunda.
verum si CK $\square$ $\sqrt{CK}q - FKq$, b erit CF
apot. sexta. & quare H erit faciens $\mu\nu$ cum μ .
Q. E. D.

a 3. 4x. 1.
b 23. 10.
c 47.
d 10. 10.
e 74. 10.
f 3. def. 25.
g 10.
h 94. 10.
i 6. def. 24.
k 97. 10.

PROP. CXII.

Apotome A non est
eodem, quæ ex binis no-
minibus.

Ad expos. B C f,
fiat rectang. CD =
Aq. Ergo cum A sit
apotome, & erit B D

apot. prima. ejus congruens sit DE. b quare BE,
DE sunt p' $\square$ & BE $\square$ BC. Vis A esse
bin. ergo BD est bin. i. ejus nomina sint BF,
FD; sique BF $\square$ FD; d ergo BF, FD sunt p'
 $\square$; & BF c' $\square$ BC. ergo cum BC $\square$ BE,
f erit BE $\square$ FB. g ergo BE $\square$ FE. h ergo FE
est p'. item quia BE $\square$ DE, & erit FE $\square$ DE.
quare FD est apotome, adeoque FD est p'. sed
offensa est p'. quæ repugnant. ergo A male dici-
tur binomium. Q. E. D.

a 98. 10.
b 74. 10.
c 1. def.
d 37. 10.
e 1. def. 42.
f 10.
g 12. 10.
h 16. 10.
i 12. 10.
k 14. 10.
l 74. 10.

R

Nomi-

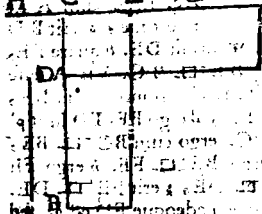
Nomina 13 linearum irrationalium inter se differentium.

1. Media.
2. Ex binis nominibus, cujus 6 species.
3. Ex binis mediis prima.
4. Ex binis mediis secunda.
5. Major.
6. Rationale ac medium potens.
7. Bina media potens.
8. Apotome, cujus etiam 6 species.
9. Mediae apotome prima.
10. Mediae apotome secunda.
11. Minor.
12. Cum rationali medium totum efficiens.
13. Cum medio medium totum efficiens.

Cum latitudinum differentie arguant differentias restarum, quarum quadrata sunt applicata ad aliquam rationalem, sitque demonstratum in precedentibus, latitudines quae oriuntur ex applicationibus quadratorum harum 13 linearum inter se, differre, perspicue sequitur has 13 lineas inter se differre.

PROPOSITIONE CXIII.

H C E G F

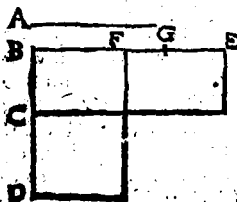

Quadratum rationalis A ad eam, quae ex binis nominibus BC (BD + DC) applicata, latitudinem facit apotomen EC, cujus nomina E, H, C, H commensurabilia sunt nominibus BD, DC ejus, quae ex binis nominibus

in eadem proportione. (BH. BD :: CH. DC)
 & adha: apotome EC quæ fit, eundem habet ordi-
 nem, quem ea BC, quæ ex binis nominibus.

Ad DC minus nomen a fac rectang. DF $\frac{1}{2}$ a cor. 16. 6.
 Aq = BE; quare BC. CD $\frac{1}{2}$:: FC. CE. b 14. 6.
 dividendo B D. D C :: F. E. E C. cum igitur B D
 & DC, a erit FE $\frac{1}{2}$ EC. sume EG = BE; c hyp. d 14. 5.
 fiatque EG. GE :: EC. CH. Erunt EH, CH
 nomina apotomæ EC; quibus conveniunt ea,
 quæ in theoremate proposita sunt. Nam com-
 ponendo F. E. G. E. (F C) :: E H. CH. ergo
 FH. EH :: EH. CH $\frac{1}{2}$:: FE. EC $\frac{1}{2}$:: BD. e 12. 5. f Prius. g hyp. h 10. 10. k cor. 20. 6. l 16. 10.
 DC. quare cum BD g $\frac{1}{2}$ DC, b erit EH $\frac{1}{2}$
 CH; b & FHq $\frac{1}{2}$ BHq. ergo, quia FHq
 EHq $\frac{1}{2}$:: FH. CH. b erit FH $\frac{1}{2}$ CH, l ideoque
 FC $\frac{1}{2}$ CH. Porro CD g est p, & DF (Aq)
 g est p', ergo FC est p' $\frac{1}{2}$ CD, quare etiam m 22. 10. n feb. 22. 10. o 74. 10.
 CH est p' $\frac{1}{2}$ CD. igitur EH CH sunt p', ac $\frac{1}{2}$
 ut prius. ergo EC est apotome, cui congruit CH.
 porro BH. CH $\frac{1}{2}$:: BD. DC, ideo permutando
 BH. BD :: CH. DC. unde quia CH $\frac{1}{2}$
 DC, p erit EH $\frac{1}{2}$ BD. quinimo pone BD $\frac{1}{2}$ p 10. 10. p 15. 10.
 $\sqrt{BDq} - DCq$, erit ideo BH $\frac{1}{2}$ $\sqrt{BHq} -$
 CHq. item si BD $\frac{1}{2}$ p' expos. erit EH $\frac{1}{2}$ ei-
 dem p'; hoc est si BC sit bin. 1. erit EC apot.
 prima. Similiter si DC $\frac{1}{2}$ p' expos. erit CH $\frac{1}{2}$
 eidem p'; hoc est si BC sit bin. 2. a erit r 12. 10. s 1. def. t 1. def. u 2. def. v 1. def. x 1. def. y 15. 10.
 EC apot. 2. & si hæc bin. 3. illa erit apot. 3.
 &c. Sin BD $\frac{1}{2}$ $\sqrt{BDq} - DCq$, erit EH $\frac{1}{2}$
 $\sqrt{EHq} - CHq$; si igitur BC sit bin. 4. vel 5.
 vel 6. erit EC similiter apot. 4. vel 5. vel 6.
 Q. E. D.

PROP. CXIV.

Quadratum ra-
tionalis A ad apo-
tomen BC (BD-
DC) applicatum,
facit latitudinem BE
eam, quæ ex binis no-
minibus ; cujus no-
mina BE, GE com-
mensurabilia sint a-

potomena BC nominibus BDDC, & in eadem pro-
portionem ; & adhuc, quæ ex binis nominibus fit
(BE,) eundem habet ordinem, quem ipsa apotome
BC.

cor. 16. 6.

b 12. 6.

c 14. 6.

d 19. 5.

e 27. 6.

f 10. 10.

g cor. 20. 6.

h 10. 10.

k cor. 16. 10.

l 21. 10.

m 12. 10.

n 12. 10.

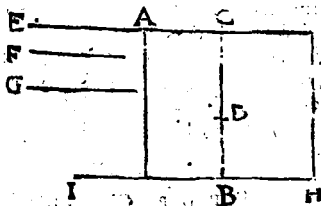
o 37. 10.

p 10. 10.

Fac rectang. DF = Aq ; & BE. FE ::
EG. GF. Quoniam igitur DF = Aq = CE,
erit BD. BC :: BE. BF. ergo per conversio-
nem rationis BD. CD :: BE. FE :: EG. GF ::
BG. EG. sed BD = CD. ergo BG =
GE. ergo quia BGq. GEq. g :: BG. GF. h erit
BG = GF. & ideoque BG = BF. porro
BD est p. & rectang. DF (Aq) est q. v. i er-
go BF est p. BD. m ergo etiam BG est p. BD.
ergo BG, GE sunt p. quare BE
est bin. denique igitur quia BD. CD :: BG.
GE ; & permutando BD. BG :: CD. GE ; tirque
BD = BG ; p erit CD = GE. ergo si CB sit
apot. prima ; erit BE bin. i. &c. ut in anteceden-
ti. ergo, &c.

PROP.

PROP. CXV.

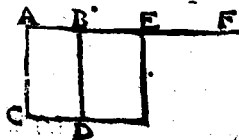
Si spatium AB contineatur sub apotoma AC
(CE-AE,) & ea, quæ ex binis nominibus CB;
cujus nomina CD, DB commensurabilia sint apoto-
me nominibus CE, AE, & in eadem proportione
(CE.AE :: CD.DB;) recta linea F spatium AB
potens, est rationalis.

Sit G quævis p; & fiat rectang. CH = Gq.
erit igitur BH (HI-IB) apotome; & HI
CD b CE, & BI DB; & atque
HI. BI :: CD. DB b :: CE. EA. ergo permutando
HI. CE :: BI. EA. ergo BH. AC ::
HI. CE :: BI. EA. ergo cum HI a CE,
erit BH a AC. f ergo rectang. HC a
BA. Sed HC (Gq) b est p. v. g ergo BA (Fq)
est p. proinde F est p. Q. E. D.

Coroll.

Hinc, fieri potest, ut spatium rationale conti-
neatur sub duabus rectis irrationalibus.

PROP. CXVI.

A media AB fi-
ant infinite irrazi-
onales BE, EF,
&c. & nulla alicui
antecedentium est
eadem.

Sit AC expof.

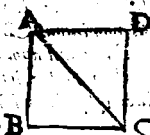
R 3

p. fit

a lem 38. 10.
b. 11. 10.

β . sitque AD spatium sub AC, AB. & ergo AD est ρ^2 . Summe BE $= \sqrt{AD}$. b ergo BE est ρ^2 , nulli priorum eadem. nullum enim quadratum alicujus priorum applicatum ad ρ^2 , latitudinem efficit mediam. compleatur rectang. DE; & erit DE ρ^2 ; & b proinde EF ($\sqrt{DE}$) erit ρ^2 ; & nulli priorum eadem. nullum enim priorum quadratum ad ρ^2 applicatum, latitudinem efficit ipsam BE. ergo, &c.

P R O P. CXVII.

Propositum sit nobis ostendere, in quadratis figuris BD² diametrum AC latari AB incommensurabilem esse.

Nam ACq. ABq. a :: 2, 1 b :: non Q. Q. c ergo AC lat. AB. Q. E. D.

Celebratissimum est hoc theorema apud veteres philosophos, adeo ut qui hoc nesciret, eum Plato non hominem esse, sed pecudem diceret.

a 47. 1.
b cor. 24. 8.
c 9. 10.

L I B. XI.

Definitiones.

I. **S**olidum est, quod longitudinem, latitudinem, & crassitudinem habet.

II. Solidi autem extremum est superficies.

III. Linea recta est ad planum recta, cum ad rectas omnes lineas, a quibus illa tangitur, quasque in proposito sunt plano, rectos angulos efficiat.

IV. Planum ad planum rectum est, cum rectæ lineæ, quæ communi planorum sectioni ad rectos angulos in uno plano ducuntur, alteri plano ad rectos sunt angulos.

V. Rectæ lineæ ad planum inclinatio est, cum à sublimi termino rectæ illius lineæ ad planum deducta fuerit perpendicularis; atque à puncto quod perpendicularis in ipso plano effecerit, ad propositæ illius lineæ extremum, quod in eodem est plano, altera recta linea fuerit adjuncta; & inquam, angulus acutus insistente lineæ, & adjuncta comprehensus.

VI. Planum ad planum inclinatio, est angulus acutus rectis lineis contentus, quæ in utroque planorum ad idem communis sectionis punctum ductæ, rectos cum sectione angulos efficiunt.

VII. Planum ad planum similiter inclinatum esse dicitur, atque alterum ad alterum, cum dicti inclinationum anguli inter se fuerint æquales.

VIII. Parallela plana sunt, quæ inter se non conveniunt.

IX. Similes solidæ figuræ sunt, quæ similibus planis continentur, multitudine æqualibus.

X. Æquales & similes solidæ figuræ sunt, quæ

quæ similibus planis multitudine & magnitudine æqualibus continentur.

X I. Solidus angulus est plurium quam duarum linearum, quæ se mutuo contingunt, nec in eadem sunt superficie, ad omnes lineas inclinatio.

Aliter.

Solidus angulus est, qui pluribus quam duobus planis angulis in eodem non consistentibus plano, sed ad unum punctum constitutis, continetur.

X I I. Pyramis est figura solida, planis comprehensa, quæ ab uno plano ad unum punctum constituuntur.

X I I I. Prisma est figura solida, quæ planis continetur, quorum adversa duo sunt & æqualia, & similia, & parallela; alia vero parallelogramma.

X I V. Sphæra est, quando semicirculi manente diametro, circumductus semicirculus in seipsum rursus revolvitur unde moveri cœperat, circumassumpta figura.

Coroll.

Hinc radii omnes à centro ad superficiem sphæræ inter se sunt æquales.

X V. Axis autem sphæræ, est quiescens illa recta linea, circum quam semicirculus convertitur.

X V I. Centrum sphæræ est idem quod & semicirculi.

X V I I. Diameter autem sphæræ, est recta quædam linea per centrum ducta, & utrinque à sphæræ superficie terminata.

X V I I I. Conus est, quando rectanguli trianguli manente uno latere eorum, quæ circumscriptum angulum, circumductum triangulum in seipsum rursus revolvitur unde moveri cœperat, circumassumpta figura. Atque si quiescens recta
linea

linea æqualis sit reliquæ, quæ circa rectum angulum continetur, orthogonius erit conus; si vero minor, amblygonius; si vero major, oxYGONIUS.

XI X. Axis autem coni, est quiescens illa linea, circa quam triangulum vertitur.

XX. Basis vero coni est circulus qui à circumducta recta linea describitur.

XXI. Cylindrus est, quando rectanguli parallelogrammi manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum parallelogrammum in seipsū rursus revolvitur unde coeperat moveri, circumassumpta figura.

XXII. Axis autem cylindri, est quiescens illa recta linea, circum quam parallelogrammum convertitur.

XXIII. Bases vero cylindri sunt circuli à duobus adversis lateribus, quæ circumaguntur, descripti.

XXIV. Similes coni & cylindri sunt, quorum & axes, & basium diametri proportionales sunt.

XXV. Cubus est figura solida sub sex quadratis æqualibus contenta.

XXVI. Tetraedrum est figura solida sub quatuor triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVII. Octaedrum est figura solida sub octo triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVIII. Dodecaedrum est figura solida sub duodecim pentagonis æqualibus & æquilateris & æquiangulis contenta.

XXIX. Icosaedrum est figura solida sub viginti triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

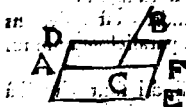
XXX. Parallelepipedum est figura solida sex figuris quadrilateris, quarum quæ ex adverso parallele sunt, contenta.

XXXI. So-

XXXI. Solida figura in solida figura dicitur inscribi, quando omnes anguli figuræ inscriptæ, constituuntur vel in angulis, vel in lateribus, vel denique in planis figuræ, cui inscribitur.

XXXII. Solida figura solidæ figuræ vicissim circumscribi dicitur, quando vel anguli, vel latera, vel denique plana figuræ circumscriptæ, tangunt omnes angulos figuræ, circum quam describitur.

P R O P. I.

Recta linea, pars quædam AC non est in subiecto plano, quædam vero CB in sublimi.

Producatur AC in subiecto plano usque ad F. vis CB esse in directum ipsi AC; ergo duæ rectæ AB, AE habent commune segmentum AC. Q. F. N.

S 10. CX. I.

P R O P. II.

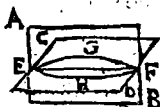
Si duæ rectæ lineæ AB, CD se mutuo secant, in uno sunt plano; atque triangulum omne DEB in uno est plano.

Putæ enim trianguli DEB partem EFG esse in uno plano, partem vero FDGB in altero. ergo rectæ ED pars EF est in subiecto plano, pars vero FD in sublimi, Q. E. A. ergo triangulum EDB in uno est plano; proinde & rectæ ED, EB; quare & totæ AB, DC in uno plano existunt. Q. E. D.

S 1. II.

P R O P.

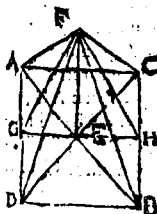
PROP. III.

Si duoplane ABE, CDE se mutuo secant, communis eorum sectio EF est recta linea.

Si EF communis sectio non est recta linea, a ducatur in plano AB recta EGF , & in plano CD recta EHF . duæ igitur rectæ EGF, EHF claudunt spatium. $Q. E. A.$

PROP. IV.

Si recta linea EF rectis duabus lineis AB, CD se mutuo secantibus in communi sectione E ad rectos angulos insistat: illa ducta etiam per ipsas plano $ACBD$ ad angulos rectos erit.

Accipe EA, EC, EB, ED æquales, & junge rectas AC, CB, BD, AD .

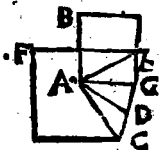
per E ducatur quævis recta GH ; Junganturque FA, FC, FD, FB, FG, FH . Quoniam $AE = BE$, & $DE = CE$; & ang. $AED = BEC$, erit $AD = CB$. c. pariterque $AC = DB$. d. ergo AD parall. CB , & AC parall. DB . e. quare ang. $GAE = EBH$. & ang. $AGE = EHB$. sed & $AE = BE$ ergo $GE = EH$, & $AG = BH$. quare ob angulos rectos, ex hyp. & proinde pares ad E , bases FA, FC, FB, FD æquantur. Triangula igitur ADF, FEC sibi mutuo æquilatera sunt, & quare ang. $DAF = CBF$. ergo in triangulis AGF, FBH latera FG, FH æquantur, & proinde etiam triangula FEG, FEH sibi mutuo æquilatera sunt, m. ergo anguli FEG, FEH æquales ac propterea recti sunt. Eodem modo FE cum

omni-

omnibus in plano $A D B C$ per E ductis rectis lineis rectos angulos constituit, ideoque eidem plano recta est. Q. E. D.

c 3. def. 11.

P R O P. V.

Si recta linea AB rectis tribus lineis AC , AD , AE se mutuo tangentibus in communi sectione ad rectos angulos insistat; illa tres rectae in uno sunt plano.

Nam AC , AD sunt in uno plano FC . item AD , AE sunt in uno plano BE . vis diversa esse haec plana; sit igitur eorum intersectio b recta AG . Quoniam igitur BA ex hypoth. perpendicularis est rectis AC , AD , eadem e plano FC , ideoque rectae AG perpendicularis est. ergo (liquidem & AB est in eodem cum AG , AE plano) anguli BAG , BAE recti, & proinde pares sunt, pars & totum. Q. E. A.

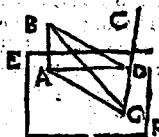
a 2. 11.

b 3. 11.

c 4. 11.

d 3. def. 11.

P R O P. VI.

Si duae rectae lineae AB , DC eidem plano EF ad rectos sint angulos; parallela erunt illae rectae lineae AB , DC .

Ducatur AD , cui in plano EF perpendicularis sit $DG = AB$; junganturque BD , BG , AG . Quia in triangulis BAD , ADG anguli DAB , ADG recti sunt; atque $AB = DG$; & AD communis est; erit $BD = AG$; quare in triangulis AGB , BGD sibi mutuo equilateralis ang. $BAG = BDG$; quorum BAG rectus cum sit, erit BDG etiam rectus. atqui ang. GDC rectus ponitur; ergo recta GD tribus DA , DB , CD recta est; & quae ideo in uno sunt plano, f in quo AB existit; cum

a hyp.
b const.
c 4. 1.

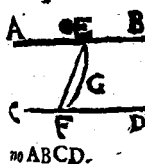
d 8. 1.

e 5. 11.

f 11.

cum igitur AB, & CD sint in uno plano, & anguli interni BAD, CDA recti sint, & erunt AB, & CD parallelæ. Q. E. D.

P R O P. VII.

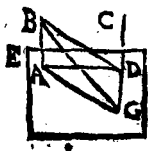

Si dua sint parallele rectæ lineæ AB, CD, in quarum utraque sumpta sint qualibet puncta E, F; illa lineæ EF, quæ ad hæc puncta adiungitur, in eodem est cum parallelis plano ABCD.

Planum in quo AB, CD, secet aliud planum per puncta E, F. si jam EF non est in plano ABCD, illa communis sectio non erit. Sit ergo EGF. hæc igitur recta est lineæ. duæ ergo rectæ EF, EGF spatium claudunt. Q. E. A.

a3. 11.
b14. 11.

P R O P. VIII.

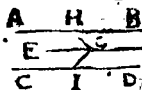
Si dua sint parallele rectæ lineæ AB, CD, quarum altera AB ad rectos cuiusdam plano EF sit angulos, & reliqua CD eidem plano EF ad rectos angulos erit.

Adscita præparatione & demonstratione sex-
te hujus; anguli GDA & GDB recti sunt.
ergo GD recta est plano per AD, DB (in quo
etiam AB, CD existunt.) ergo GD ipsi CD
est perpendicularis; atqui ang. CDA etiam re-
ctus est. ergo CD plano EF recta est. Q. E. D.

a4. 12.
b7. 11.
c3. 12.
d39. 1.
e4. 12.

P R O P.

• P R O P. IX.

Quæ (AB, CD) eidem rectæ lineæ EF sunt parallelæ, sed non in eodem cum illa plano, hæc quoque sunt inter se parallelæ.

In plano parallelarum AB, EF ducit HG perpendicularem ad EF. Item in plano parallelarum EF, CD ducit IG perpendicularem ad EF. Ergo EG recta est plano per HG, GI; eademque plano rectæ sunt AH, & CI, ergo AH, & CI parallelæ sunt. Q. E. D.

a 4. 11.
b 8. 11.
c 6. 11

• P R O P. X.

Si duæ rectæ lineæ AB, AC se mutuo tangentes ad duas rectas ED, DF se mutuo tangentes sint parallelæ, non autem in eodem plano, illæ angulos æquales (BAC, EDF) comprehendentes.

Sint AB, AC, DE, DF æquales inter se, & ducantur AD, BC, EF, BE, CF. Cum AB, DE sint parallelæ & æquales, b etiam BE, AD parallelæ sunt, & æquales. Eodem modo CF, AD parallelæ sunt, & æquales, c ergo etiam BE, FC sunt parallelæ & æquales. Equantur ergo BC, EF. Cum igitur triangula BAC, EDF sibi mutuo æquilatera sint, anguli BAC, EDF æquales erunt. Q. E. D.

a hyp. & const.
b 33. 1.
c 2. ax. 1.
& 30. 1.
d 33. 1.
e 8. 1.

• P R O P. XI.

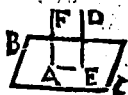
A dato puncto A in sublimi ad subiectum planum BC perpendicularem rectam lineam AI ducere.

In plano BC duc quamvis DE, ad quam ex A duc perpendicularem AF. ad eandem per
Fin

Fin plano BC b duc normalem FH. tum ad FH a 12. 1.
 & demitte perpendicularem AI. erit AI recta pla- b 11. 1.
 no BC.

Nam per I c duc KIL parall. DE. Quia DE c 27. 1.
 & recta est ad AF, & FH, & erit DE recta plano d const.
 IFA; adeoque & KL eidem plano recta est. e 4. 11.
 ergo ang. KIA rectus est. Atqui ang. AIF f 8. 11.
 etiam rectus est. Ergo AI plano BC recta est. g 3. def. 11.
 Q. E. D. h const. 14. 11.

P R O P. XII.

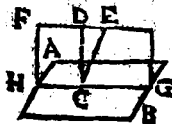

Dato plano BC, à puncto
 A, quod in illo datum est, ad
 rectos angulos rectam lineam
 AF excitare.

A quovis extra planum
 puncto D & duc DE rectam plano BC; & juncta a 11. 12.
 E A b duc AF parall. DE. & perspicuum est AF b 31. 1.
 plano BC rectam esse. Q. E. F. c 8. 11.

Prælice perficiuntur hoc; & præcedens pro-
 blema, si duæ normæ ad datum punctum appli-
 centur, ut patet ex 4. 11.

P R O P. XIII

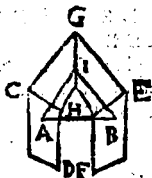

Dato plano AB, à puncto
 D, quod in illo datum est,
 duæ rectæ lineæ CD, CE
 ad rectos angulos non exci-
 tabuntur ab eadem pa-
 re.

Nam utraque CD, CE plano AB & recta es- 16. 11.
 set, eademque adeo parallelæ forent, quod pa-
 rallelarum definitioni repugnat.

P R O P. XIV.

ad hoc con-
versa.

Ad quæ plana CD, FE;
eadem recta linea AB recta
est; illa sunt parallela.

Si negas, plana CD, FE
concurrent, ita ut commu-
nis sectio sit recta GH;
sume in hac quodvis pun-
ctum I, ad quod in propo-
sitis planis ducantur rectæ

IA, IB. unde in triangulo IAB, duo anguli
IAB, IBA recti sunt. Q. E. A.

P R O P. XV.

Si duæ rectæ lineæ AB,
AC se mutuo tangentes, ad
duas rectas DE, DF se
mutuo tangentes sint paralle-
la, non in eodem consistentes
plano; parallela sunt, quæ per
illa dicuntur, plana BAC,
EDF.

Ex A duc AG rectam plano EF. Sintque
GH, GI parallelæ ad DE, DF. erunt hæ pa-
rallæ etiam ad AB, AC. Cum igitur anguli
IGA, HGA sint recti, erunt etiam CAG,
BAG recti. ergo GA recta est plano BC; atqui
eadem recta est plano EF. ergo plana BC, EF
sunt parallela. Q. E. D.

a 11. 11.
b 31. 1.
c 30. 1.
d 3. def. 11.
e 29. 1.
f 4. 11.
g constr.
h 4. 11.

PROP. XVI.

Si duo plana parallela
AB, CD, plano quopiam
HEIGF secentur, commu-
nes illorum sectiones EH,
GF sunt parallelae.

Nam si dicantur non
esse parallelae, cum sint
in eodem plano secanti,
convenient alicubi, puta
in I. quare cum tota

HEI, FGI sint in planis AB, CD productis, etiam haec convenient, contra hypoth.

PROP. XVII.

Si dua rectae lineae ALB,
CMD parallelis planis EF, GH,
LK secantur, in easdem rationes
secabuntur (AL. LB :: CM.
MD.)

Ducantur in planis EF, I K
rectae AC, BD. item AD
occurrentes plano GH in N;
junganturnque NL, NM. Pla-

na triangulorum ADC, ADB faciunt sectiones
BD, LN; & AC, NM a parallelas. ergo AL.
LB :: AN. ND :: CM. MD. Q. E. D.

quæ similibus planis multitudine & magnitudine æqualibus continentur.

X I. Solidus angulus est plurium quam duarum linearum, quæ se mutuo contingunt, nec in eadem sunt superficie, ad omnes lineas inelinationo.

Aliter.

Solidus angulus est, qui pluribus quam duobus planis angulis in eodem non consistentibus plano, sed ad unum punctum constitutis, continetur.

X I I. Pyramis est figura solida, planis comprehensa, quæ ab uno plano ad unum punctum constituuntur.

X I I I. Prisma est figura solida, quæ planis continetur, quorum adversa duo sunt & æqualia, & similia, & parallela; alia vero parallelogramma.

X I V. Sphæra est, quando semicirculi manente diametro, circumductus semicirculus in seipsum rursus revolvitur unde moveri coeperat, circumassumpta figura.

Coroll.

Hinc radii omnes à centro ad superficiem sphære inter se sunt æquales.

X V. Axis autem sphære, est quiescens illa recta linea, circum quam semicirculus convertitur.

X V I. Centrum sphære est idem quod & semicirculi.

X V I I. Diameter autem sphære, est recta quædam linea per centrum ducta, & utrinque à sphære superficie terminata.

X V I I I. Conus est, quando rectanguli trianguli manente uno latere eorum, quæ circumscriptum angulum, circumductum triangulum in seipsum rursus revolvitur unde moveri coeperat, circumassumpta figura. Atque si quiescens recta
linea

linea æqualis sit reliquæ, quæ circa rectum angulum continetur, orthogonius erit conus; si vero minor, amblygonius; si vero major, oxigonius.

XI X. Axis autem conï, est quiescens illa linea, circa quam triangulum vertitur.

XX. Basis vero conï est circulus qui à circumducta recta linea describitur.

XXI. Cylindrus est, quando rectanguli parallelogrammi manente uno latere eorum, quæ circa rectum angulum, circumductum parallelogrammum in seipsum rursus revolvitur unde coeperat moveri, circumassumpta figura.

XXII. Axis autem cylindri, est quiescens illa recta linea, circum quam parallelogrammum convertitur.

XXIII. Bases vero cylindri sunt circuli à duobus adversis lateribus, quæ circumaguntur, descripti.

XXIV. Similes conï & cylindri sunt, quorum & axes, & basium diametri proportionales sunt.

XXV. Cubus est figura solida sub sex quadratis æqualibus contenta.

XXVI. Tetraedrum est figura solida sub quatuor triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVII. Octaedrum est figura solida sub octo triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

XXVIII. Dodecaedrum est figura solida sub duodecim pentagonis æqualibus & æquilateris & æquiangulis contenta.

XXIX. Icosaedrum est figura solida sub viginti triangulis æqualibus & æquilateris contenta.

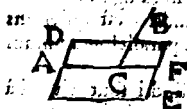
XXX. Parallelepipedum est figura solida sex figuris quadrilateris, quarum quæ ex adverso parallele sunt, contenta.

XXXI. So-

XXXI. Solida figura in solida figura dicitur inscribi, quando omnes anguli figuræ inscriptæ constituentur vel in angulis, vel in lateribus, vel denique in planis figuræ, cui inscribitur.

XXXII. Solida figura solidæ figuræ vicissim circumscribi dicitur, quando vel anguli, vel latera, vel denique plana figuræ circumscriptæ tangunt omnes angulos figuræ, circum quam describitur.

P R O P. I.

Recta linea, pars quædam AC non est in subjecto plano, quædam vero CB in sublimi.

Producatur AC in subjecto plano usque ad F . vis CB esse in directum ipsi AC ; ergo duæ rectæ AB , AF habent commune segmentum AC . $Q. F. N.$

S 10. 22. 1.

P R O P. II.

Si duæ rectæ lineæ AB , CD se mutuo secent, in uno sunt plano; atque triangulum omne DEB in uno est plano.

Pura enim trianguli DEB partem EFG esse in uno plano, partem vero $EDGB$ in altero. ergo rectæ ED pars EF est in subjecto plano; pars vero FD in sublimi, $Q. E. A.$ ergo triangulum EDB in uno est plano; proinde & rectæ ED , EB ; & quare & totæ AB , DC in uno plano existunt. $Q. E. D.$

S 1. 11.

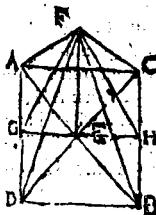
PROP. III.

Si duoplane AB, CD se mutuo secant, communis eorum sectio EF est recta linea.

Si EF communis sectio non est recta linea, a ducatur in plano AB recta EGF , & in plano CD recta EHF . duæ igitur rectæ EGF, EHF claudunt spatium. $Q. E. A.$

PROP. IV.

Si recta linea EF rectis duabus lineis AB, CD se mutuo secantibus in communi sectione E ad rectos angulos insistat: illa ducto etiam per ipsas plano $ACBD$ ad angulos rectos erit.

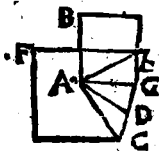
Accipe EA, EC, EB, ED æquales, & junge rectas AC, CB, BD, AD .

per E ducatur quævis recta GH . Junganturque FA, FC, FD, FB, FG, FH . Quoniam $AE = BE$, & $DE = CE$, & ang. $AED = BEC$, erit $AD = CB$. c pariterque $AC = DB$. d ergo AD parall. CB , & AC parall. DB . e quare ang. $GAE = EBH$. f & ang. $AGE = EHB$. sed & $AE = EB$ ergo $GE = EH$, & $AG = BH$. quare ob angulos rectos, ex hyp. & proinde pares ad E , bases FA, FC, FB, FD æquantur. Triangula igitur ADF, FBC sibi mutuo æquilatera sunt, & quare ang. $DAF = CBF$. ergo in triangulis AGF, FBH latera FG, FH æquantur; & proinde etiam triangula FEG, FEH sibi mutuo æquilatera sunt. m ergo anguli FEG, FEH æquales ac propterea recti sunt. Eodem modo FE cum omni-

omnibus in plano $A D B C$ per E ductis rectis lineis rectos angulos constituit, • ideoque eidem plano recta est. $Q. E. D.$

o 3. def. 11.

P R O P. V.

Si recta linea AB rectis tribus lineis AC, AD, AE se mutuo tangentibus in communi sectione ad rectos angulos insciat; illa tres rectae in uno sunt plano.

Nam AC, AD sunt in uno plano FC . • item AD, AE sunt in uno plano BE . vis diversa esse haec plana; sit igitur eorum intersectio b recta AG . Quoniam igitur BA ex hypoth. perpendicularis est rectis AC, AD , eadem • plano FC , • ideoque rectae AG perpendicularis est. ergo (liquidem & AB est in eodem cum AG, AE plano) anguli BAG, BAE recti, & proinde pares sunt, pars & totum. $Q. E. A.$

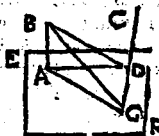
a 2. 11.

b 3. 11.

c 4. 11.

d 3. def. 11.

P R O P. VI.

Si duae rectae lineae AB, DC eidem plano EF ad rectos sint angulos; parallela erunt illae rectae lineae AB, DC .

Ducatur AD , cui in plano EF perpendicularis sit $DG = AB$; junganturque BD, BG, AG . Quia in triangulis BAD, ADG anguli DAB, ADG recti sunt; atque $AB = DG$; & AD communis est; • erit $BD = AG$; quare in triangulis AGB, BGD sibi mutuo aequaliteris ang. $BAG = BDG$; quorum BAG rectus cum sit, erit BDG etiam rectus. atqui ang. GDC rectus ponitur; ergo recta GD tribus DA, DB, CD recta est; • quare ideo in uno sunt plani, f in quo AB existit; cum

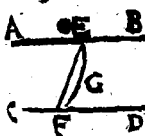
a hyp.
b constr.
c 4. 1.

d 8. 1.

e 9. 11.
f 2. 11.

cum igitur AB , & CD sint in uno plano, & anguli interni BAD , CDA recti sint, & erunt AB , & CD parallelæ. Q. E. D.

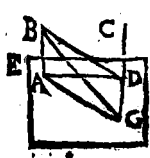
P R O P. VII.

 Si due sint parallele rectæ lineæ AB , CD , in quarum utraque sumpta sint quelibet puncta E , F ; illa lineæ EF , quæ ad hæc puncta adiungitur, in eodem est cum parallelis plano $ABCD$.

Planum in quo AB , CD , secet aliud planum per puncta E , F . si jam EF non est in plano $ABCD$, illa communis sectio non erit. Sit ergo EGF . hæc igitur recta est lineæ. duæ ergo rectæ EF , EGF spatium claudunt. Q. E. A.

23. 11.
b14. ex. 1.

P R O P. VIII.

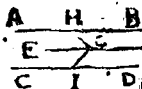
 Si due sint parallele rectæ lineæ AB , CD , quarum altera AB ad rectos cuidam plano EF sit angulos, & reliqua CD eidem plano EF ad rectos angulos erit.

Adscita præparatione & demonstratione sextæ hujus; anguli GDA & GDB recti sunt. ergo GD recta est plano per AD , DB (in quo etiam AB , CD existunt.) ergo GD ipsi CD est perpendicularis; atqui ang. CDA etiam rectus est. ergo CD plano EF recta est. Q. E. D.

24. 12.
b7. 11.
c3. def. 11.
d59. 1.
e4. 12.

P R O P.

• P R O P. IX.

Quæ (AB, CD) eidem rectæ lineæ EF sunt parallele, sed non in eodem cum illa plano, hæc quoque sunt inter se parallele.

In plano parallelarum AB, EF duc. HG perpendicularem ad EF. Item in plano parallelarum EF, CD duc. IG perpendicularem ad EF. Ergo EG recta est plano per HG, GI; eademque planor. rectæ sunt AH, & CI; ergo AH, & CI parallelæ sunt. Q. E. D.

a 4. 11.
b 8. 11.
c 6. 11

• P R O P. X.

Si duæ rectæ lineæ AB, AC se mutuo tangentes ad duas rectas ED, DF se mutuo tangentes sint parallele, non autem in eodem plano, illi angulos æquales (BAC, EDF) comprehendentes.

Sint AB, AC, DE, DF æquales inter se, & ducantur AD, BC, EF, BE, CF. Cum AB, DE sint parallelæ & æquales, b etiam BE, AD parallelæ sunt, & æquales. Eodem modo CF, AD parallelæ sunt, & æquales, c ergo etiam BE, FC sunt parallelæ & æquales. Equantur ergo BC, EF. Cum igitur triângula BAC, EDF sibi mutuo æquilatera sint, anguli BAC, EDF æquales erunt. Q. E. D.

a hyp. & const.
b 33. 1.
c 2. ax. 1.
& 30. 1.
d 33. 1.
e 8. 1.

• P R O P. XI.

A dato puncto A in sublimi ad subiectum planum BC perpendicularem rectam lineam AI ducere.

In plano BC duc quamvis DE, ad quam ex A duc perpendicularem AF. ad eandem per Fin

In plano BC *b* duc normalem FH. tum ad FH *a* 12. 1.
 demitte perpendicularem AI. erit AI recta pla- *b* 17. 1.
 no BC.

Nam per I *c* duc KIL parall. DE. Quia DE *c* 2. 1.
 recta est ad AF, & FH, *c* erit DE recta plano *d* 1. 1.
 IFA; adeoque & KL eidem plano recta est. *e* 4. 11.
 ergo ang. KIA rectus est. atqui ang. AIF *f* 8. 11.
 etiam rectus est. ergo AI plano BC recta est. *g* 3. def. 11.
 Q. E. D. *h* 1. 11.

P R O P. XII.

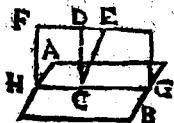

Dato plano BC, à puncto
 A, quod in illo datum est, ad
 rectos angulos rectam lineam
 AF excitare.

A quovis extra planum
 puncto D *a* duc DE rectam plano BC; & juncta *a* 10. 12.
 EAb duc AF parall. DE. *c* perspicuum est AF *b* 3. 1.
 plano BC rectam esse. Q. E. F. *c* 8. 11.

Practice perficiuntur hoc, & præcedens pro-
 blema, si duæ normæ ad datum punctum appli-
 centur, ut patet ex 4. 11.

P R O P. XIII.

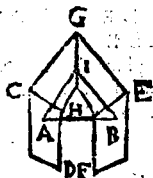

Dato plano AB, à puncto
 D, quod in illo datum est,
 duæ rectæ linæ CD, CE
 ad rectos angulos non exci-
 tabuntur ab eadem pa-
 re.

Nam utraque CD, CE plano AB *a* recta es- *a* 6. 11.
 set, eademque adeo parallelæ forent, quod pa-
 rallelarum definitioni repugnat.

P R O P. XIV.

videt. hanc con-
versam.

Ad quæ plana CD , FE ,
eadem recta linea AB recta
est, illa sunt parallela.

Si negas, plana CD , FE
concurrent, ita ut commu-
nis sectio sit recta GH ;
sume in hac quodvis pun-
ctum I , ad quod in propo-
sitis planis ducantur rectæ

IA , IB . unde in triangulo IAB , duo anguli
 IAB , IBA recti sunt. Q. E. A.

P R O P. XV.

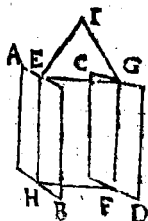

Si duæ rectæ linea AB ,
 AC se mutuo tangentes, ad
duas rectas DE , DF se
mutuo tangentes sint paralle-
la, non in eodem consistentes
plano, parallela sunt, quæ per
illa dicuntur, plana BAC ,
 EDF .

Ex A duc AG rectam plano EF . Sintque
 GH , GI parallela ad DE , DF . erunt hæ pa-
 $\text{rallelae etiam ad } AB$, AC . Cum igitur anguli
 IGA , HGA sint recti, $\text{erunt etiam } CAG$,
 BAG recti. $\text{ergo } GA$ recta est plano BC ; atqui
eadem recta est plano EF . $\text{ergo plana } BC$, EF
sunt parallela. Q. E. D.

a 11. 11.
b 31. 1.
c 30. 1.
d 3. def. 11.
e 29. 1.
f 4. 11.
g const.
h 4. 11.

PROP. XVI.

Si duo plana parallela
AB, CD, plano quopiam
HEIGF secantur, commu-
nes illorum sectiones EH,
GF sunt parallelae.

Nam si dicantur non
esse parallelae, cum sint
in eodem plano secanti,
convenient alicubi, puta
in I. quare cum tota

HEI, FGI, sint in planis AB, CD productis, etiam haec convenient, contra hypoth.

PROP. XVII.

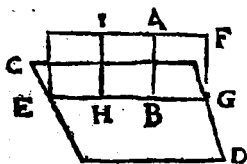

Si dua rectae lineae ALB,
CMD parallelis planis EF, GH,
LK secantur, in easdem rationes
secabuntur (AL. LB :: CM.
MD.)

Ducantur in planis EF, I K
rectae AC, BD. item AD
occurrentes plano GH in N;
junganturque NL, NM. Pla-

na triangulorum ADC, ADB faciunt sectiones
BD, LN; & AC, NM a parallelas. ergo AL.
LB :: AN. ND :: CM. MD. Q. E. D.

PROP. XVIII.

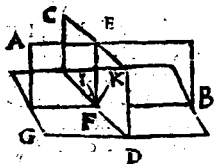

Si recta linea
AB plano cuius
CD ad rectos sit an-
gulos; & omnia, quæ
per ipsam AB plana
(EF, &c.) eidem
plano CD ad rectos
angulos erunt.

Ductum sit per AB planum aliquod EF, fa-
ciens cum plano CD sectionem EG; è cuius
aliquo puncto H, in plano EF a ducatur HI pa-
rall. AB. & erit HI recta plano CD; pariterque
aliæ quævis ad EG perpendiculares. ergo pla-
num EF plano CD rectum est; eademque ratio-
ne quævis alia plana per AB ducta plano EF re-
cta erunt. Q. E. D.

a 31. 7.
b 31. 10.
c 4. def. 11.

PROP. XIX.

Si duo plana AB,
CD, se mutuo secan-
tia, plano cuidam GH
ad rectos sint angu-
los, communis etiam
illorum sectio EF ad
rectos eidem plano
(GH) angulos erit.

Quoniam plana AB, CD ponuntur recta
plano GH, patet ex 4. def. 11. quod ex puncto
B in utroque plano AB, CD duci possit per-
pendicularis plano GH; quæ & unica erit, &
propterea eorundem planorum communis sectio.
Q. E. D.

a 13. 18.

PROP. XX.

Si solidus angulus ABCD tribus angulis planis BAD, DAC, BAC contineatur; ex his duo quilibet, utut assumpti, tertio sunt majores.

Si tres anguli sunt æquales, patet assertio; si inæquales, maximus esto BAC. ex quo $\angle$ aufer $\angle$ 29. 1. $\angle$ BAE = BAD; & fac AD = AE; ducanturque BEC, BD, DC.

Quoniam latus BA commune est, & AD = AE; & ang. BAE = BAD; $\angle$ erit BE = BD. $\angle$ b const. $\angle$ 4. 1. sed BD + DC $\angle$ BC, $\angle$ ergo DC $\angle$ EC. cum $\angle$ 20. 1. igitur AD = AE, & latus AC commune est, $\angle$ 5. 2. 1. ac DC $\angle$ EC, $\angle$ erit ang. CAD $\angle$ EAC. $\angle$ 8. 1. 1. ergo $\angle$ BAD + CAD $\angle$ BAC. Q. E. D.

PROP. XXI.

Omnis solidus angulus sub minoribus, quam quatuor rectis angulis planis, continetur.

Esto solidus angulus A; planis angulis illum componentibus subtendantur rectæ BC, CD, DE, EF, FB in u-

no plano existentes. Quo facto constituitur pyramis, cujus basis est polygonum BCDEF, vertex A, totque cincta triangulis quot plani anguli componentur solidum A. Jam vero quia duo anguli ABF, ABC $\angle$ majores sunt uno FBC, $\angle$ 20. 11. & duo ACB, ACD majores uno BCD, & sic deinceps, erunt triangulorum G, H, I, K, L circa basim anguli simul sumpti omnibus simul angulis basis B, C, D, E, F majores. $\angle$ b sed anguli baseos una cum quatuor rectis faciunt bis tot rectos, quot sunt latera, sive quot triangula. $\angle$ c Er- $\angle$ 4. 2. 1. go omnes triangulorum circa basim anguli una

d 32. 1.

cum 4 rectis conficiunt amplius quam bis tot rectos quot sunt triangula. sed iidem anguli circa basim una cum angulis qui componunt solidum, componunt & bis tot rectos quot sunt triangula. liquet ergo angulos solidum angulum A componentea quatuor rectis esse minores. Q. E. D.

P R O P. XXII.

Si fuerit ut tres anguli plani A, B, HCK, quorum duo utlibet assumpti reliquo sint maiores; comprehendant autem ipsos rectae lineae aequales AD, AE, FB, &c. fieri potest, ut ex rectis lineis DE, FG, HI, aequales illas rectas connectentibus triangulum constitutatur.

a 22. 7.

b 23. 7.

c 4. 1.

d hyp.

e 14. 1.

f 20. 1.

Ex iis a constitui potest triangulum, si duae quolibet reliqua maiores existant; sed ita se res habet. Nam si fac ang. HCK = B, & CK = CH, ducanturque HK, IK. e. ergo KH = FG. & quia ang. KCI = A; erit KI = DE. sed MI = HI + KH (FG;) ergo DE = MI + FG. Simili argumento quaecumque duae reliqua maiores ostendantur; & proinde ex iis triangulum a constitui potest. Q. E. D.

PROP. XXIII.

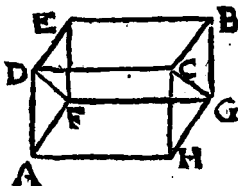

Ex tribus angulis planis A, B, C, quorum duo quomodocunque assumpti reliquo sunt majores, solidum angulum MHIK constituere. * Oportet autem illos tres angulos quatuor rectis minores esse.

Fac AD, AE, BE, BF, CF, CG æquales inter se. Ex subtrahendis DE, EF, FG (hoc est, ex æqualibus HI, IK, KH) a fac triang. HKI. circa quod b describatur circulus LHKI. * Quoniam vero AD = HL; c sit ADq = HLq + LMq. d sitque LM recta plano circuli HKI; & ducantur HM, KM, IM. Quoniam igitur ang. HLM e rectus est, f erit MHq = HLq + LMq g = ADq. ergo MH = AD. simili argumento MK, MI, AD (id est, AE, EB, &c.) æquantur; ergo cum HM = AD, & MI = AE; & DE = HI, h erit ang. A = HMI; k similiter ang. IMK = B. l & ang. HMK = C. Factus est igitur angulus solidus ad M ex tribus planis datis. Q. E. F. Brevitatis causa assumptum est, esse AD = HL, id quod in variis casibus demonstratum vide apud Claviu.

a 22. 11. d.
22. 8.
b 5. 4.
c 5. 4.
d 12. 11.
e 3. def. 11.
f 47. 1.
g 47. 1.
h const.
k 8. 1.

P R O P. XXIV.

Si solidum AB
parallelis planis con-
tineatur, adversa
illius plana (AG,
DB, &c.) parallelo-
gramma sunt similia
& equalia.

Planum AC se-
cans plana paral-

e 16. 11.

b 35. def. 1.

c 10. 11.

d 34. 1.

e 7. 5.

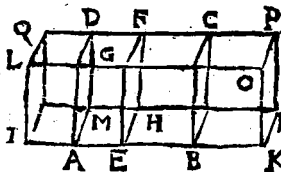
f 6. 6.

h 4. 1.

g 6. 11.

lela AG, DB, &c facit sectiones AH, DC paral-
las. Eadem ratione AD, HC parallelæ sunt. Er-
go ADCH est parallelogrammum. Simili argu-
mento reliqua parallelepipedii plana sunt *b* pa-
rallelogramma. Quum igitur AF ad HG, & AD
ad HC parallelæ sint, *c* erit ang. FAD = CHG;
ergo ob AF *d* = HG, & AD *d* = HC, *ac*
propterea AF. AD :: HG. HC, triângula FAD,
GAH *g* similia sunt & *b* æqualia; proinde & pa-
rallelogramma AE, HB similia sunt & *k* æqua-
lia. idemque de reliquis oppositis planis ostend-
tur. ergo, &c.

P R O P. XXV.

Si solidum
parallelepipe-
dum ABCD
plano EF sece-
tur adversis
planis AD, BC
parallelo, erit
quemadmodum

basis AH ad basim BH, ita solidum AHD ad soli-
dum BHC.

Concipe Ppp. ABCD produci utrinque. ac-
cipe AI = AE, & BK = EB; & pone plana
IQ, KP planis AD, BC parallela. parallelo-
gramma

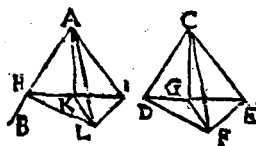
gramma IM, AH, & DL, DG, & IQ, AD, EF, &c. similia ac æqualia sunt; quare Ppp. $AQ = AF$; atque eadem ratione Ppp. $BP = BF$. ergo solida IF, EP solidorum AF, EC æquemultiplicia sunt, ac bases IH, KH basium AH, BH. Quod si basis IH, KH, erit similiter solidum IF, EP. & proinde AH. BH :: AF. EC. Q. E. D.

Hæc eadem omni prismati accommodari possunt; unde

Coroll.

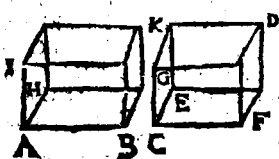
Si prisma quodcunque secetur plano oppositis planis parallelo, sectio erit figura æqualis, & similis planis oppositis.

P R O P. XXVI.

Ad datam rectam lineam AB, ejusque punctum A, constituere angulum solidum AHIL, æqualem solido angulo dato CDEF.

A puncto quovis F demitte FG plano DCE rectam; ducanturque rectæ DF, FE, EG, GD, CG. Fac $AH = CD$, & ang. $HAI = DCE$. & $AI = CE$; atque in plano HAI, fac ang. $HAK = DCG$, & $AK = CG$. Tum erige KL rectam plano HAI, & sit $KL = GF$. ducaturque AL. erit angulus solidus AHIL par dato CDEF. Nam hujus constructio illius constitutionem penitus æmulatur, ut facile patebit examinanti. ergo factum,

*A data recta
linea AB, dato
solido parallele-
pipedo CD simi-
le & similiter po-
situm parallelepi-
pedum AK descri-
bere.*

a 26. 11.
b 12. 6.
c 11. 5.

Ex angulis planis BAH, HAI, BAI, qui æ-
quales sint ipsis FCE, ECG, FCG, a fac angu-
lum solidum A solido C parem. item b fac FC.
CE :: BA. AH. b ac CE. CG :: AH. AI (c unde
erit ex æquali FC.CG :: BA. AI;) & perficiatur
Ppp. AK. erit hoc simile dato.

a 1. def. 6.
c 24. 11.

19. def. 11.

Nam per constr. Pgra B H, F E; d & H I,
EG; & d B I, F G similia sunt, & e horum ideo
opposita illorum oppositis. ergo sex plana solidi
AK similia sunt sex planis solidi CD. f proinde
AK, CD similia solida existunt. Q. E. F.

P R O P. XXVIII.

*Si solidum parallelepi-
pedum AB plano FGCD
secetur per diagonos DF,
CG adversorum plano-
rum AE, HB, bisariam
secabitur solidum AB ab
ipso plano FGCD.*

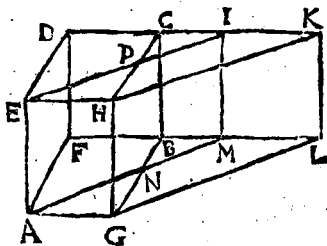
a 24. 11.
b 34. 1.

c 9. def. 11.

Nam quia DC, FG æquales & parallelæ
sunt, b planum FGCD est Pgr. & propter
c Pgra AE, HB æqualia, & similia, b etiam tri-
angula AFD, HGC, CGB, DFE æqualia &
similia sunt. Atqui Pgra AC, AG ipsis FB, FD
c etiam æqualia & similia sunt. ergo prismatis
FGCDAH omnia plana æqualia sunt, & simi-
lia planis omnibus prismatis FGCEB; & c pro-
inde hoc prisma illi æquatur. Q. E. D.

P R O P.

PROP. XXIX.

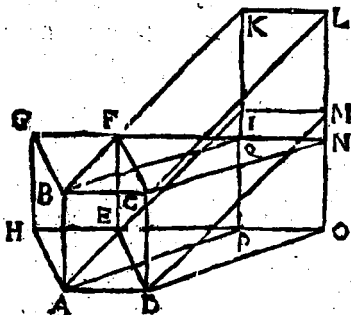

Solida parallelepipedæ AGHEFB CD, AGHEMLKI super eandem basim AGHE constituta, & * in eadem altitudine; quorum insistentes lineæ AF, AM in iisdem collocantur rectis lineis AG, FL, sunt inter se æqualia.

* Id est, inter parallela plana AGH F, FLKD, & sic intellige in sequent. a 10. def. 11. & 35. 1. b 3. & 2. ax. 2.

Nam si ex æqualibus prismatis AFMEDI, GB L H C K commune auferatur prisma NBMPCI, addaturque utrinque solidum AGNEHP, b erit Ppp. AGHEFB CD = AGHEMLKI. Q. E. D.

PROP. XXX.

Solida parallelepipedæ ADBCHEFG, AD-

ADCBIMLK super eandem basim ADCB constituta, & in eadem altitudine, quorum insistentes lineæ AH, AI non in iisdem collocantur rectis lineis, inter se sunt æqualia.

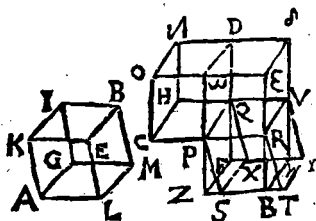
a 34. 1.

b 29. 12.

c 1. ax. 1.

Nam produc rectas HEO, GFN; & LMO, KIP; & duc AP, DO, BQ, CN. & erunt tam DC, AB, HG, EF, PQ, ON; quam AD, HE, GF, BC, KL, IM, QN, PO æquales inter sese & parallelæ. b Quare Ppp. ADCBPONQ utriusque Ppp°. ADCBHEFG, ADCBIMLK æquale est; & c proinde hæc ipsa inter se æqualia sunt. Q. E. D.

P R O P. XXXI.

Solida parallelepipeda ALEKGMBI, CP^oOHQDN super æquales bases ALEK, CP^oO constituta, & * in eadem altitudine, æqualia sunt inter se.

* A titudo est perpendiculus à plano basis ad planum oppositum.

Habeant primo parallelepipeda AB, CD latera ad bases recta; & ad latus CP productum a fiat pgr. PRTS æq. & simile pgr° KE LA; b adeoque Ppp. PRTS QVYX æq. & sim. Ppp° AB. Producantur O^oE, ND^o, & PZ, DQF, ERB, δV^o, TSZ, YXF; & duc Es, B^o, ZF.

a 18 6.

b 27 11. &
10. def. 11.

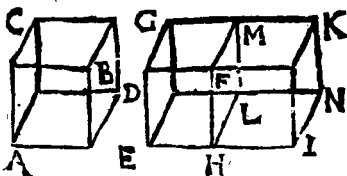
c 30 def. 11.
d hyp. &
35 1.

Plana O^oδN, CRVH, ZTYF c parallela sunt inter se; d & pgr° ALEK, CP^oO, PRTS, PRBZ æqualia sunt. Cum igitur Ppp. CD.

CD. PV $\delta \omega$:: pgr. C ω (PRBZ.) P ω :: Ppp. e 25. 12.
f 9. 5.
g 19. 12.
h conftr.
PRBZQV, F. PV $\delta \omega$, ferit Ppp. CD f =
PRBZQV, F g = PRVQSTYX b = AB.
Q. E. D.

Sin Ppp^a AB, CD latera basibus obliqua habeant; super easdem bases, & in eadem altitudine, ponantur parallelepipeda, quorum latera basibus sint recta. * Ea inter se, & obliquis æqualia erunt; = proinde & obliqua AB, CD æquantur. Q. E. D. k 19. 12.
m 1. 22. 1.

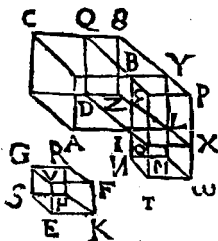
P R O P. XXXII.

Solida parallelepipeda ABCD, EFGH sub eadem altitudine, inter se sunt ut bases AB, EF.

Producta EHI, & fac pgr. FI = AB, & bcomple Ppp. FINM. Liqueat esse Ppp. FINM. (ABCD.) EFGH :: FI. (AB) EF. Q. E. D. n 45. 1.
b 31. 1.
c 31. 11.
d 15. 12.

P R O P. XXXIII

Similia solida parallelepipeda, ABCD, EFGH, inter se sunt in triplicata ratione homologorum laterum AI, EK.

Producantur rectæ AIL, DIO, BIN. & fiant IL, IO, IN ipsi E K, KH, KF æquales, adeoque a 3. 1.
b 17. 11.

c 31. 1.

d hyp.

e 1. 6

f 32. 11.

g const. 2

h 10 def. 5.

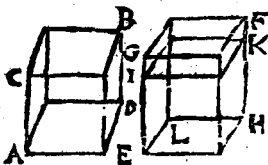
i 1. 6.

& Ppp. IXMT æq. & sim. Ppp^o EFGH.
 e Perficiantur Ppp a IXPB, DLYQ. Itaque d
 rit AI. IL. (EK) :: DI. IO (HK) :: BI. IN.
 (KF;) hoc est Pgr. AD. DL :: DL. IX ::
 BO. IT; f id est Ppp. ABCD. DLQY ::
 DLQY. IXPB :: IXPB. IXMT. (g EFGH.)
 h ergo ratio ABCD ad EFGH triplicata est ra-
 tionis ABCD ad DLQY, i vel AI ad EK.
 Q. E. D.

Coroll.

Hinc, si fuerint quatuor lineæ rectæ continue proportionales, ut est prima ad quartam, ita est parallelepipedum super primam descriptum ad parallelepipedum simile similiterque descriptum super secundam.

P R O P. XXXIV.

Equalium so-
 lidorum parallele-
 pipedorū ADCB,
 EHGF bases
 & altitudines re-
 ciprocantur (AD.
 EH :: EG.
 AC.) Et quo-

rum solidorum parallelepipedorum ADCB, EHGF bases & altitudines reciprocantur, illa sunt æqualia.

Sint primo latera CA, GE ad bases recta; si jam solidorum altitudines sint pares, etiam bases æquales erunt. & res clara est. Sin altitudines inæquales sint, à majori EG a detrahe EI = AC. & per I a duc planum IK parallelum basi EH. itaque

1. Hyp. AD. EH e :: Ppp. ADCB. EHIK d ::
 Ppp. EHGF. EHIK e :: GL. IL e :: GE. IE.
 (f AC;) g liquet igitur esse AD. EH :: GE. AC.
 Q. E. D.

2. Hyp.

e 3. 1.

b 31. 1.

c 32. 11.

d 17. 5.

e 1. 6.

f const.

g 11. 5.

2. Hyp. ADCB. EHIK $h :: AD. EH$ $h :: h$ 32. 11.
EG. EI $l :: GL. IL$ $m :: Ppp. EHGF. EHIK$ k hyp. l 32. 11.
quare Ppp. ADCB = EHGF. Q. E. D. m 32. 11.

Sint deinde latera ad bases obliqua. Erigantur super iisdem basibus, in altitudine eadem, parallelepipeda recta. Erunt obliqua parallelepipeda his æqualia. Quare cum hæc per 1. partem reciprocant bases & altitudines, etiam illa reciprocabunt. Q. E. D.

Coroll.

Quæ de parallelepipedis demonstrata sunt Prop. 29, 30, 31, 32, 33, 34. etiam conveniunt prismaticis triangularibus, quæ sunt dimidia parallelepipedæ, ut patet ex Pr. 28. Igitur,

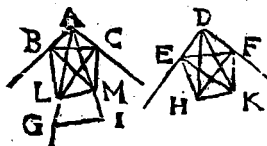
1. Prismata triangularia æque alta sunt ut bases.

2. Si eandem vel æquales habeant bases, & eandem altitudinem, æqualia sunt.

3. Si similia fuerint, eorum proportio triplicata est proportionis homologorum laterum.

4. Si æqualia sunt, reciprocant bases & altitudines. & si reciprocant bases & altitudines, æqualia erunt.

PROF. XXV.

Si fuerint duo
plani anguli
BAC, EDF
æquales, quorum
verticibus A, D,
sublimis rectæ
lineæ AG, DH

insistant, quæ cum lineis primo positis angulos contineant æquales, utrumq; utriq; (ang. GAB = HDE; & GAC = HDF.) in sublimibus autem lineis AG, DH qualibet sumpta fuerint puncta G, H;

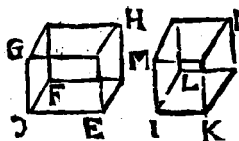
ab his ad plana BAC, EDF, in quibus consistunt anguli primum positi BAC, EDF, ductæ fuerint perpendiculares GI, HK; à punctis vero I, K quæ in planis à perpendicularibus sunt, ad angulos primum positos adjunctæ fuerint rectæ lineæ AI, DK; hæ cum sublimibus AG, DH æquales angulos GAM, HDK comprehendunt,

Fiant DH, AL æquales, & GI, LM parallelæ; & MC ad AC, MB ad AB, KF ad DF, KE ad DE perpendiculares, ducanturque rectæ BC, LB, LC, atque EF, HF, HE; *a* estque LM recta plano BAC; *b* quare anguli LMC, LMA, LMB; eademque ratione anguli HKF, HKD, HKE recti sunt. Ergo ALq *c* = LMq + AMq *c* = LMq + CMq + ACq *c* = LCq + ACq; *d* ergo ang. ACL rectus est. Rursus ALq *e* = LMq + MAq *e* = LMq + BMq + BAq *e* = BLq + BAq. *d* ergo ang. ABL etiam rectus est. Simili discursu anguli DFH, DEH recti sunt; *f* ergo AB = DE; *f* & BL = EH; *f* & AC = DF; & CL = FH. *g* quare etiam BC = EF, *g* & ang. ABC = DEF, *g* & ang. ACB = DFE. unde reliqui è rectis anguli CBM, BCM reliquis FEK, EFK æquantur. *h* ergo CM = FK, *h* ideoque & AM = DK. ergo si ex LAq *m* = HDq. auferatur AMq = DKq, *n* remanet LMq = HKq quare trigona LAM, HDK sibi mutuo æquilatera sunt. *o* ergo ang. LAM = HDK. Q.E.D.

Coroll.

Itaque si fuerint duo anguli plani æquales, quorum verticibus sublimes rectæ lineæ æquales insistant, quæ cum lineis primo positis angulos contineant æquales, utrumque utrique; erunt à punctis extremis linearum sublimium ad plana angulorum primo positorum demissæ perpendiculares inter se æquales; nempe LM = HK.

PROF. XXXVI.

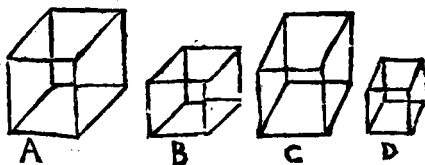

Si tres recte linee DE, DG, DF proportionales fuerint; quod ex his tribus fit solidum parallelepipedum DH, aequale est de-

scripto à media linea DG (IL) solido parallelepipedo IN, quod aequilaterum quidem fit, æquiangulum vero prædicto DH.

Quoniam DE. IK :: IL. DF, & erit pgr. LK ^{a 17.} _{b 14.6.} = FE. & propter angulorum planorum ad E & I, ac linearum GD, IM æqualitatem, etiam altitudines parallelepipedorum æquales sunt, ex coroll. præced. ergo ipsa inter se æqualia sunt. c 11. 11. Q. E. D.

PROF. XXXVII.

Si quatuor recte lineæ A, B, C, D proportionales fuerint, & solida parallelepipeda A, B, C, D quæ ab ipsis & similia, & similiter describuntur, proportionalia erunt. Et si solida parallelepipeda, quæ & similia, & similiter describuntur, fuerint proportionalia (A.B :: C.D.) & ipsæ recte lineæ A, B, C, D proportionales erunt.

Nam rationes parallelepipedorum triplicatæ sunt rationum, quas habent lineæ. ergo si A.B :: C.D. b erit Ppp. A. Ppp. B :: Ppp. C. Ppp. D. & vice versa. ^{a 33. 11.} _{b 36. 23. 2.}

PROF.

P R O P. XXXVIII.

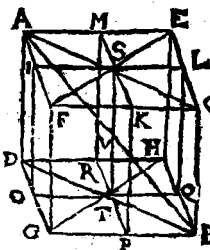

Si planum AB ad planum AC rectum fuerit, & ab aliquo puncto E eorum, quæ sunt in uno planorum (AB) ad alterum planum AC perpendicularis EF ducta fuerit, in planorum communem sectionem AD cadet ducta perpendicularis EF.

Si fieri potest, cadat F extra intersectionem AD. In plano AC a ducatur FG perpendicularis ad AD, jungaturque EG. Angulus FGE rectus est; & EFG rectus ponitur, ergo in triangulo EFG sunt duo anguli recti. Q. E. A.

a 12. b.
b 4. & 3.
def. 11.
c 17. l.

P R O P. XXXIX.

Si solidi parallelepipedum AB, eorum quæ ex adverso planorum AC, DB latera (AE, FC, AF, EC, & DH, GB, DG, HB) bifariam secta sint; per sectiones autem plana ILQO, PKMR sint extensa; planorum communis sectio ST, & solidi parallelepipedum diameter AB, bifariam se mutuo secabunt.

Ducantur rectæ SA, SC, TD, TB. Propter latera DO, OT lateribus BQ, QT, & angulosque alternos TOD, TQB æquales, & etiam bases DT, TB, & anguli DTO, BTQ æquantur. ergo DTB est recta linea. eodem modo ASC recta est linea. Porro tam AD ad FG, quam FG ad CB; ideoque AD ad CB, & ac proinde AC ad DB parallelæ & æquales sunt h quare

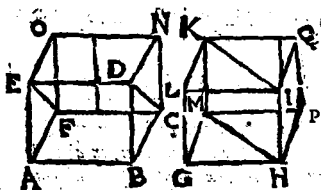
a 34. l.
b 19. l.
c 4. l.
d feb. 15. l.
e 34. l.
f 9. 11. &
g ex.
h 11. l.

quare A B, & S T in eodem plano ABCD ex-
stunt. Itaque cum anguli AVS, BVT ad verti-
cem, & alterni ASV, BTV æquantur; & AS
= BT; erit AV = BV, & SV = VT.
Q. E. D.

Coroll.

Hinc, in omni parallelepipedo diametri om-
nes se mutuo bifecant in uno puncto, V.

PROP. XL.

Si fuerint duo prismata ABCFED, GHMLIK
equalis altitudinis, quorum hoc quidem habeat basim
ABCF parallelogrammum, illud vero GHM trian-
gulum; duplum autem fuerit parallelogrammum
ABCF trianguli GHM; æqualia erunt ipsa pris-
mata ABCFED, GHMLIK.

Nam si perficiantur parallelepipeda AN, GQ,
erunt hæc æqualia ob basim AC, GP, &
altitudinum æqualitatem, ergo etiam pris-
mata, horum dimidia, æqualia erunt. Q. E. D.

Schol.

Ex hætenus demonstratis habetur dimensio pri-
smatum triangularium, & quadrangularium, seu
parallelepipedorum, si nimirum altitudo ducatur in
basim.

Uti si altitudo sit 10 pedum, basis vero pedum
quadratorum 100 (mensurabitur autem basis per
ch. 35. 1. vel per 41. 1.) multiplica 100 per 10;
pro-

a 31. 11.
b 24. 6.
c 7. ex.
d 17.
e 28. 11.
f 7. ex. 1.

Andr. Turg.

proveniunt 1000 pedes cubici pro soliditate primaris dati.

Vide libel.
35. 8. **Nam quemadmodum rectangulum, ita & parallelepipedum rectum, producitur ex altitudine ducta in basim. Ergo quodvis parallelepipedum producitur ex altitudine in basim ducta, ut patet ex 36. huius.**

Deinde cum totum parallelepipedum produ-
catur ex altitudine in totam basim, semissis ejus
(hoc est prisma triangulare) producat ex alti-
tudine ducta in dimidiam basim, nempe trian-
gulum.

Моніторинг.

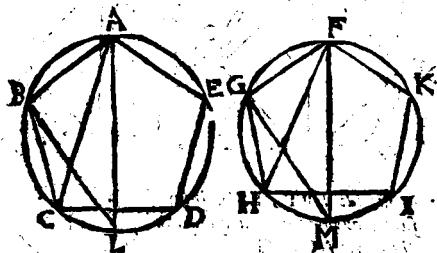
Nota, litterarum quæ designant angulum solidum primam esse semper ad punctum, in quo est angulus; litterarum vero quæ denotant pyramidem, ultimam esse ad verticem pyramidis.

Ex gr. Angulus solidus $ABCD$ est ad punctum A , pyramidis quoque $BCDA$ vertex est ad punctum A , & basis triangulum BCD .

L. I. B.

LIB. XII

PROP. I.

Que sunt in circulis ABD, FGI polygo-
na similia ABCDE, FGHIK, inter
se sunt, ut quadrata à diametris AL,
FM.

Ducantur AC, BL, FH, GM.

Quoniam $\angle$ ang. ABC = FGH, & atque AB. BC
:: FG. GH, $\angle$ erit ang. ACB ($\angle$ ALB) = FHG
($\angle$ FMG.) anguli autem ABL, FGM $\angle$ recti, & ac
proinde æquales sunt. $\angle$ ergo triangula ABL,
FGM æquiangula sunt. $\angle$ quare AB. BC :: AL.
FM. $\angle$ ergo ABCDE. FGHIK :: ALq.
FMq.

Coroll.

Hinc (quia AB. BC :: AL. FM :: BC. GH,
&c.) polygonorum similium circulo inscripto-
rum ambitus sunt ut diametri.

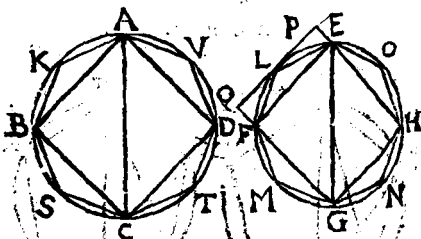
h. 12. &
12. 5.

PROP.

PROP.

PROP.

P R O P. II.

Circuli ABT, EFN inter se sunt, quemadmodum quadrata à diametris AC, EG.

Ponatur ACq. EGq. :: circ. ABT. I. Dico I = circ. EFN.

Nam primo, si fieri potest, sit I = circ. EFN, sitque excessus K. Circulo EFN inscribatur quadratum EFGH, & quod dimidium est circumscripti quadrati, adeoque semicirculo majus. Biseca arcus EF, EG, GH, HE, & ad puncta bisectionum junge rectas EL, LF, &c. per L duc tangentem PQ (quæ ad EF parallela est,) & producat HEP, GFQ; estque triangulum ELE & dimidium parallelogrammi EPQF, adeoque majus dimidio segmenti ELF; pariterque reliqua triangula ejusmodi reliquorum segmentorum dimidia superant. Et si iterum bisecentur arcus EL, LF, FM, &c. rectæque adjungantur, eodem modo triangula segmentorum semis- ses excedent. Quare si quadratum EFGH è circulo EFN, & è reliquis segmentis triangula detrahantur, & hoc fiat continuo, tandem restabit magnitudo aliqua minor quam K. Eo- usque perventum sit, nempe ad segmenta EL, LF, FM, &c. minora quam K, simul sum-pta.

o p. 7, 4.

b 10, 3.

c f. 15. 27, 3.

d 41, 1.

E. 11. 11.

2. 51

e 1. 10.

pta. ergo I (f circ. EFN - K) $\supset$ polyg. ^{f. 77. & 1.}
 ELFMGNHO (circ. EFN - segm. EL - LF ^{ex.}
 &c.) Circulo ABT inscriptum, puta simile po- ^{g. 10. 3. &}
 lygonum AKB S C T D V. itaque quum ^{1. 70. 2.}
 AKB S C T D V. ELFMGNHO $b :: ACq.$ ^{h. 1. 12.}
 EGq $k ::$ circ. ABT. I. ac polyg. AKB S C T D V. ^{h. 77.}
 $\supset$ circ. ABT. m erit polyg. ELFMGNHO. ^{19. ex. 1.}
 $\supset$ I. sed prius erat I $\supset$ ELFMGNHO. quæ
 repugnant.

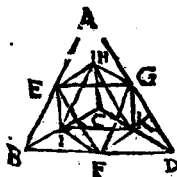
Rursus, si fieri potest, sit I $\supset$ circ. EFN.
 Quoniam igitur ACq. EGq $'' ::$ circ. ABT. I. ^{2. 77.}
 inverſeque I. circ. ABT $::$ EGq. ACq. pone I.
 circ. ABT $::$ circ. EFN. K. $\circ$ ergo circ. ABT
 $\supset$ K. $\circ$ atque EGq. ACq $::$ circ. EFN. K. Quæ ^{o. 14. f.}
 repugnare modo ostensum est. ^{p. 11. 9.}

Ergo concludendum est, quod I = circ. EFN.
 Q. E. D.

Coroll.

Hinc, ut circulus est ad circulum, ita polygo-
 num in illo descriptum ad simile polygonum in
 hoc descriptum.

P R O P. III.

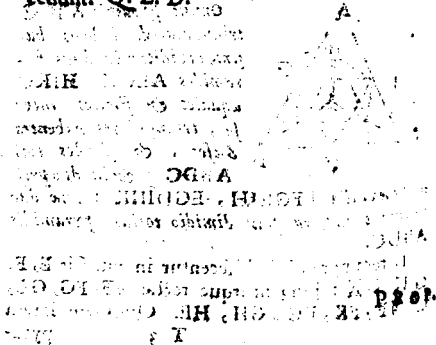

Omnis pyramis ABDC
 triangularem habens ba-
 ſim, dividitur in duas py-
 ramides AEGH, HIKC
 æquales & ſimiles inter
 ſe, triangulares habentes
 baſes, & ſimiles toti
 ABDC; & in duo priſ-

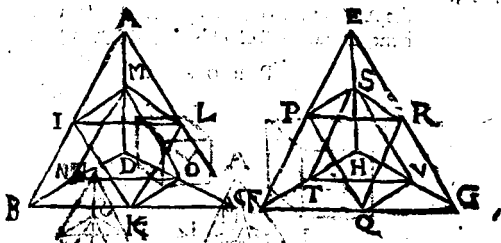
mata æqualia BFGEIH, EGDHIC; quæ duo
 priſmata majora ſunt dimidio totius pyramidis
 ABDC.

Latera pyramidis biſecantur in punctis E, F,
 G, H, I, K; junganturque rectæ EF, FG, GE,
 EI, IF, FK, KG, GH, HE. Quoniam latera

pyramidis proportionaliter secta sunt, & erunt
 12. 6. HI, AB ; & GF, AB ; & IF, DC ; atque HG ,
 DC , &c. parallelæ; proinde & HI, FG , & GH ,
 19. 1. FI parallelæ sunt. liquet igitur triangula ABD ,
 16. 1. AEG , EBF , FDG , HIK æquiangula esse; &
 quatuor ultima æquari. eodem modo triangula
 ACB , AHE , EIB , HIC , FGK æquiangula sunt;
 & quatuor postrema inter se æqualia. similiter
 triangula BFI , FDK , IKC , EGH ; & denuo
 triangula AHG , GDK , HKC , EFL , similia sunt
 & æqualia. Quinetiam triang. HIK ad ADB , &
 EGH ad BDC , & EFI ad ADC , & FGK ad
 15. 1. ABC & parallelæ sunt. Ex quibus perspicue sequi-
 10. def. 11. tur primo, pyramides $AEGH$, $HIKC$ æquales
 esse; totique $ABDC$, & inter se similes. deinde
 solida $BFGEIH$, $FGDIHK$ prismata esse, &
 quidem æque alta, nempe sita inter parallela pla-
 na ABD , HIK . verum basis $BFGE$ basis FDG
 1. ex. 1. duplex est. quare dicta prismata æqualia sunt.
 4. 11. quorum alterum $BFGEIH$ pyramide $BEFI$, hoc
 est, $AEGH$ majus est, totum sua parte; proinde
 duo prismata majora sunt duabus pyramidibus,
 totiusque adeo pyramidis $ABDC$ dimidium ex-
 cedunt. Q. E. D.

PROP. IV.

Si fuerint duae pyramides ABCD, EFGH ejusdem altitudinis, triangulares habentes bases ABC, EFG; sit autem illarum utraque divisa & in duas pyramides (AILM, MNOD; & EPRS, STVH) aequales inter se, & similes totis & in duo prismata aequalia (IBKLMN, KLCNMO; & PFQRST, QRGTSV;) ac eodem modo divisa sit utraque pyramidum, quae ex superiore divisione nata sunt, itaque semper fiat; erit ut unius pyramidis basis ad alterius pyramidis basim, ita & omnia, quae in una pyramide, prismata ad omnia, quae in altera pyramide prismata, multitudine aequalia.

Nam (adhibendo constructionem praecedentis) BC. KC :: FG. QG. b ergo triang. ABC est ad simile triang. LKC, ut EFG ad c simile RQG. ergo permutando ABC. EFG d :: LKC. RQG e :: Prism. KLCNMO. QRGTSV (nam haec aequae alta sunt) f :: IBKLMN. PFQRST. g quare triang. ABC. EFG :: Prism. KLCNMO + IBKLMN. Prism. QRGTSV + PFQRST. Q. E. D.

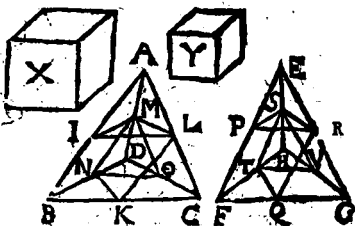
Sin ultetius simili pacto dividantur pyramides MNOD, AILM; & EPRS, STVH, erunt quatuor nova prismata hic effecta ad quatuor istha

a 15. 5.
b 22. 6.
c 2. 6. & c.
d 16. 5.
e fch. 14. 11.
f 7. 5.
g 12. 5.

h. 13. §.

isthic producta, ut bases MNO & AIL ad bases STV & EPR, hoc est ut LKC ad RQG, vel ut ABC ad EFG. *b* quare omnia prismata pyramidis ABCD ad omnia ipsius EFGH ita se habent, ut basis ABC ad basim EFG. Q. E. D.

P R O P. V.

Sub eadem altitudine existentes pyramides ABCD, EFGH, triangulares habentes bases ABC, EFG, inter se sunt ut bases ABC, EFG.

Sit triang. ABC. EFG :: ABCD. X. Dico $X = \text{pyr. EFGH}$. Nam, si possibile est, sit $X \supset \text{EFGH}$; sitque Y excessus. Dividatur pyramis EFGH in prismata & pyramides, & reliquæ pyramides similiter, donec reliquæ pyramides EPRS, STVH minores evadant solido Y. Quum igitur $\text{pyr. EFGH} = X + Y$; liquet reliqua prismata PFQRST, QRGTSV solido X majora esse. Pyramidem ABCD similiter divisam concipe; eritque prism. IBKLMN + KLCNMO. PFQRST + QRGTSV :: ABC. EFG. *e* :: pyr. ABCD. X. *d* ergo $X \supset \text{prism. PEQRST} + \text{QRGTSV}$; quod repugnat prius affirmatis.

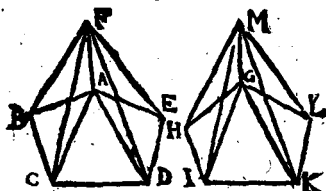
Rursus, dic $X \supset \text{pyr. EFGH}$. pone pyr. EFGH. Y :: X. pyr. ABCD *e* :: EFG. ABC. quia $\text{EFGH} \supset X$, *g* erit Y $\supset \text{pyr. ABCD}$, quod fieri nequit, ex jam dictis. Concludo igitur, quod $X = \text{pyr. EFGH}$. Q. E. D. P R O P.

h. 10.

h. 12.

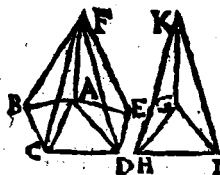
e hyp.
d. 14. §.e hyp. &
cor. 4 §.
f sup. 14 §.

PROP. VI.

Sub eadem altitudine existentes pyramides
 ABCDEF, GHIKLM, & polygonas habentes
 bases ABCDE, GHIKL, inter se sunt ut bases
 ABCDE, GHIKL.

Duc rectas AC, AD, GI, GK. Est bas. ABC.
 ACD $a ::$ pyr. ABCF. ACDF. b ergo composite
 ABCD. ACD $::$ pyr. ABCDF. ACDF, a atqui $\frac{a}{b} = \frac{12}{5}$.
 etiam ACD. ADE $::$ pyr. ACDF. ADEF. c er-
 go ex æquali ABCD. ADE $::$ ABCDF. ADEF.
 b ergo componendo ABCDE. ADE $::$ pyr. $\frac{c}{d} = \frac{22}{5}$.
 ABCDEF. ADEF. porro ADE. GKL $d ::$ pyr. $\frac{d}{e} = \frac{12}{5}$.
 ADEF. GKLM; ac, ut prius, atque inverte
 GKL. GHIKL $::$ pyr. GKLM. GHIKLM. e ergo
 iterum ex æqualibus, ABCDE. GHIKL $::$ Pyr.
 ABCDEF. GHIKLM. Q. E. D.

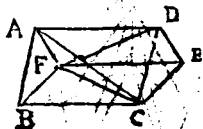
Si bases non ha-
 bent latera æque
 multa, demonstra-
 tio sic procedet.

Bas. ABC. GHI
 $e ::$ pyr. ABCF.
 GHIK. e atque $\frac{e}{f} = \frac{12}{5}$.
 ACD. GHI $::$ pyr. $\frac{f}{g} = \frac{12}{5}$.
 ACDF. GHIK.

ergo bas. ABCD. GHI $::$ pyr. ABCDF. GHIK.
 e Quinetiam bas. ADE. GHI $::$ pyr. ADEF.
 GHIK. ergo bas. ABCDE. GHI $::$ pyr.
 ABCDEF. GHIK.

PROP.

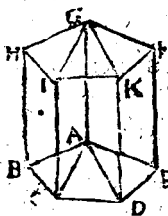
PROP. VII.

Omnis prisma ABC-DEF triangularem habens basim, dividitur in tres pyramides ACBF, ACDF, CDEF, quales inter se, triangulares bases habentes.

Ducantur parallelogrammorum diametri AC, CF, FD. Triang. ACB $\equiv$ ACD. $\therefore$ ergo α que altæ pyramides ACBF, ACDF æquantur. eodem modo pyr. DFAC $\equiv$ pyr. DFEC. atqui ACDF, & DFAC una eademque sunt pyramis. $\therefore$ ergo tres pyramides ACBF, ACDF, DFEC, in quos divisum est prisma, inter se æquales sunt. Q. E. D.

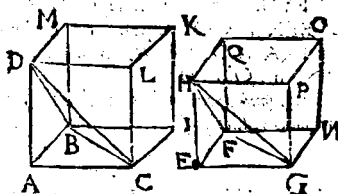
Coroll.

Hinc, quælibet pyramis tertia est pars prismatis eandem cum illa habentis & basim & altitudinem: sive, prisma quodlibet triplum est pyramidis eandem cum ipso habentis basim & altitudinem.

Nam resolve prisma polygonum ABCDEFGHIKF in trigona prismata, & pyramidem ABCDEH in trigonas pyramides. $\therefore$ Erunt singulæ partes prismatis triplæ singulæ partium pyramidis. $\therefore$ proinde totum prisma ABCDEFGHIKF totius pyramidis ABCDEH triplum est. Q. E. D.

PROP. VIII.

Similes pyramides $ABCD, EFGH$, quæ triangulares habent bases ABC, EFG , in triplicata sunt ratione homologorum laterum AC, EG .

¶ Perficiantur parallelepipeda $ABICDMKL, EFNGHQOP$; quæ b similia sunt & pyramidum $ABCD, EFGH$ sextupla; & ideoque in eadem cum ipsis ratione ad se invicem; & hoc est in triplicata homologorum laterum. Q. E. D.

a 17. 11.
b 9. def 11.
c 28. 11. &
7. 12.
d 15. 5.
e 33. 11.

Coroll.

Hinc, etiam similes polygonæ pyramides rationem habent laterum homologorum triplicatam; ut facile probabitur resolvendo has in triangulas pyramides.

PROP. IX.

Vide Schema præced.

Æqualium pyramidum $ABCD, EFGH$, & triangulares bases ABC, EFG habentium, recipiuntur bases & altitudines. & quarum pyramidum triangulares bases habentium recipiuntur bases & altitudines, illæ sunt æquales.

1. Hyp. Perfecta parallelepipeda $ABICDMKL, EFNGHQOP$ æqualium pyramidum $ABCD, EFGH$ (utrumque utriusque) & sextupla sunt, ac æqualia ideo inter se. ergo alt. (H.)

a 28. 11. &
7. 12.

alt.

b 34. 11.
e 15. 5.

alt. (D) $b :: ABIC. EFNG :: ABC. EFG.$
Q. E. D.

d hyp.
e 15. 5.
f 34. 11.
g 6. 22. 4.

2. Hyp. Alt. (H) alt. (D) $d :: ABC. EFG ::$
ABIC. EFNG. f ergo parallelepipedum ABIC-
DMKL, EFNGHQOP æquantur; g proinde
& pyramides ABCD, EFGH, horum subexten-
sionum, pares sunt. Q. E. D.

Eadem polygonis pyramidibus conveniunt: nam
hæc ad trigonas reduci possunt.

CROLL.

Quæ de pyramidibus demonstrata sunt Prop. 6,
8, 9. etiam conveniunt quibuscunque prismatis, cum
hæc tripla sint pyramidum eandem basim & altitu-
dinem habentium. itaque 1. Prismatum æque al-
torum eadem est proportio, quæ basium.

2. Similium prismatum proportio triplicata
est proportionis laterum homologorum.

3. Æqualia prismata reciprocant bases & al-
titudines; & quæ reciprocant, sunt æquales.

Schol.

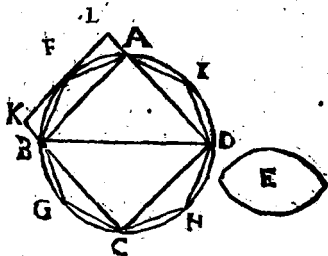
Ex hæcenus demonstratis elicitur dimensio
quorumcunque prismatum & pyramidum.

a cor. 1. bu-
sus; & sed.
40. 11.
67. 12.

a Prismatis soliditas producitur ex altitudine
in basim ducta; b itaque & pyramidis ex tertia
altitudinis parte ducta in basim.

P R O P.

PROP. X.

Omnis conus tertia pars est cylindri habentis eandem cum ipso basin ABCD, & altitudinem aequalem.

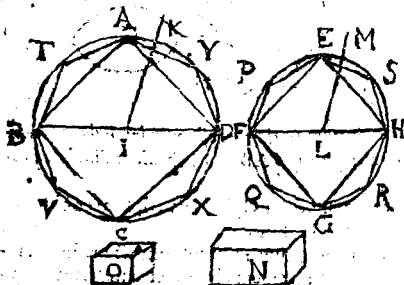
Si negas, primo Cylindrus triplum coni super excessu E. Prisma super quadratum circulo ABCD inscriptum & subduplum est prismatis super quadratum eidem circulo circumscriptum sibi & cylindro æque alti. ergo prisma super quadratum ABCD superat cylindri semissem. eodem modo prisma super basin AFB cylindro æque altum segmenti cylindrici AFB dimidio majus est. Continuetur bisectio arcuum, & detrahantur prismata, donec segmenta cylindri relicta, nempe ad AF, FB, &c. minora evadant solido E. Itaque cylind. — segment. AF, FB, &c. (prisma ad basin AFBGCHDI) majus est quam cylind. — E (& triplum coni.) ergo pyramis dicti prismatis pars tertia (ad eandem basin sita, ejusdemque altitudinis) cono æque alto ad basin ABCD circulum major est, pars toto. Q. E. A.

Sin conus tertia parte cylindri major dicatur, sit itidem excessus E. Ex cono detrahe pyramides, ut in priori parte prismata ex cylindro, donec restent coni segmenta aliqua, puta ad AF, FB,

177.

FB, BG, &c. minora solido E. ergo con. — E
 (si cylindr.) $\supset$ pyr. ABFGCHDI (con. —
 segment. AF, FB, &c.) ergo prisma pyramidis
 triplum (æque altum scilicet æque ad eandem
 basim) cylindro ad basim ABCD majus est,
 pars toto. Q. E. A. Quare sciendum est, quod
 cylindrus triplo cono æquatur. Q. E. D.

P R O P. XI.

Sub eadem altitudine existentes cylindri, & con.
 ABCDK, EFGHM, inter se sunt ut bases AB-
 CD, EFGH.

Sit circ. ABCD. circ. EFGH :: con. ABC-
 DK. N. Dico $N =$ con. EFGHM.

Nam si fieri potest, sit $N \supset$ con. EFGHM.
 sitque excessus O. Supposita præparatione, &
 argumentatione præcedentis; erit. O majus seg-
 mentis conicis EP, PF, FQ, &c. ideoque so-
 lidum $N \supset$ pyr. EPFQGRHSM. a Fiat in cir-
 culo ABCD simile polygonum ATBVXDY.
 Quia pyr. ABVYK. pyr. EFQSM b :: polyg.
 ATBVY. polyg. EPFQS c :: circ. ABCD. circ.
 EFGH d :: con. ABCDK. N. e erit pyrati.
 EPFQGRHSM $\supset$ N. contra modo dicta.

Rursus dic $N \supset$ con. EFGHM. pone con.
 EFGHM. O :: N. con. ABCDK f :: circ.
 EFGH. ABCD. g ergo O $\supset$ con. ABCDK,
 quod

a 30. 9. &
 b 30. 12.
 c 30. 2. 13.
 d 30.
 e 14. 5.

quod absurdum est, ex ostensis in priori parte. 1. 27. & 28. versando. g 14. 5.

Itaque potius dic, ABCD. EFGH :: con-
ABCDK. EFGHM. Q. E. D.

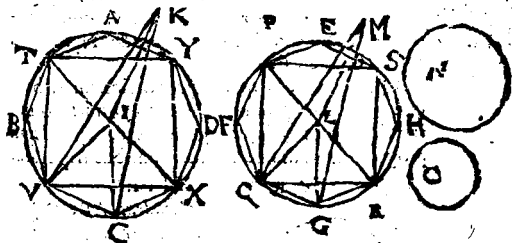
Idem demonstrabitur de cylindris, si cono-
rum & pyramidum loco concipiantur cylindri
& prismata. ergo, &c.

S C H O L.

Ex his habetur dimensio cylindrorum & conorum
quorumcunque. Cylindri rectæ soliditas produci-
tur ex base circulari (& pro cujus dimensione
consulendus est Archimedes) ducta in altitudi-
nem. bigitur & cujuscunque cylindri. a L. Prop. de dimens. sive. b 11. 12.

e Itaque coni soliditas producitur ex tertia
parte altitudinis ducta in basim. c 10. 12.

P R O P. XII.

Similes coni & cylindri ABCDK, EFGHM,
in triplicata ratione sunt diametrorum TX, PR,
que in basibus ABCD, EFGH.

Habeat conus A ad aliquod N rationem tri-
plicatam TX ad PR. dico N = con. EFGHM:
Nam si fieri potest, sit N = EFGHM;
sitque excessus O: ergo ut in Prioribus, N =
pyr. EPFOGRHSM. Sint axes conorum IK
LM, adducanturque rectæ VK, CK, VI, CI;
& QM, GM, QL, GL. Quoniam coni similes
sunt, a est VI. IK :: QL. LM. anguli vero
VIK, QLM b recti sunt. c ergo trigona VIK, QLM,
QLM, a 24. def. 12. b 18. def. 12. c 6. 6.

24.6.

27.5.

13.6.

29. def. 11.

h cor. 8. 12.

24.6.

105. 5.

m hyp. 2.

11. 5.

214. 5.

QLM æquiangula sunt; unde VC. VI.:QG.
 QL. item VI. VK::QL. QM. ergo ex æ-
 quali VC. VK::QG.QM. & quinetiam VK.
 CK::QM. MG. ergo rursus ex æquo VC.
 CK::QG. GM. ergo triangu-
 la VKC, QMG similia sunt; similique argumento reliqua
 hujus pyramidis triangu-
 la reliquis illius. & quare
 pyramides ipsæ similes sunt. ^b sunt vero hæ in
 triplicata ratione VC ad QG, ^a hoc est VI ad
 RL, ¹ vel TX ad PR. ^m ergo Pyr. AIBVC-
 XDYK. pyr. EPFQGRHSM::con. ABCDK.
 N. ⁿ unde pyr. EPFQGRHSM $\sqsupset$ N; quod
 repugnat prius dictis.

Rursus, dic N. $\sqsupset$ con. EFGHM. sit con.
 EFGHM. O::N. con. ABCDK o::pyr.
 EPRM. ATCKP::GQ.VC ter::PR.
 TX ter. verum O, $\sqsupset$ ABCDK. quod mo-
 do repugnare ostensum est. Proinde N = con.
 EFGHM. Q. E. D.

Quoniam vero quam proportionem habent
 coni, eandem quoque obtinent cylindri, eorum
 tripli, habebit quoque cylindrus ad cylindrum
 proportionem diametrorum in basibus triplicatâ.

P R O P. XIII.

Si cylindrus ABCD pla-
 no EF secetur adversis pla-
 nis BC; AD parallelo; e-
 rit ut cylindrus AEFD ad cy-
 lindrum EBCF, ita axis GI
 ad axem IH.

Producto axe, ^a sume
 GK = GI, & HL = IH
 = LM. & concipe per
 puncta K, L, M, plana du-
 ci circulis AD, BC paral-
 lela. ^b ergo cylind. ED =
 cyl. AN. & cylin. EC ^b =
 BO ^b = OP. itaque cylin-
 drus

drus EN cylindri ED æque multiplex est, ac
axis IK axis IG. pariterque cylindrus FP æque
multiplex est cylindri BF, ac axis IM axis IH.
prout vero $IK = \square, \square, \square$ IM, o siq cylindr. ^{c 11. 12.}
EN = $\square, \square, \square$ EP. d ergo cyl. AEFD. cyl. ^{d 6. 12. 13.}
EBCF :: GI. IH. Q. E. D.

PROP. XIV.

Super aequalibus basi-
bus AB, CD existentes
coni AEB, CFD, & cy-
lindri AH, CK, inter
se sunt ut altitudines ME,
NF.

Productis cylindro
HA & axe EM, sume
MI = FN; & per
punctum L ducatur planum basi AB paralle-
lum. a erit cyl. AP = CK. b atqui cylind. AH.
AP. (CK) :: ME. ML. (NF.) Q. E. D.
Idem de conis cylindrorum subtriplicis dictum
puta, * imo de prismatis & pyramidibus.

a 11. 12.
b 13. 12.

* Adhibe
& 7. 12.

PROP. XV.

Æqualium conorum BAC,
EDF, & cylindrorum
BH, EK, reciprocantur ba-
ses & altitudines (BC
EF :: MD. LA:) &
quorum conorum, & cylin-
drorum reciprocantur bases
& altitudines, illi sunt
æquales.

Si altitudines pares sint, etiam bases pares
erunt; & res clara est. Sin altitudines sint im-
pares, aufer MO = LA.

1. Hyp. Estque MD. MO (a LA) b :: cyl.
EK (c BH.) EQ d :: circ. BC. EF. Q. E. D.

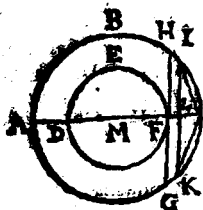
a 14. 12.
b confr.
c hyp.
d 11. 12.

2. Hyp.

a hyp.
f 11. 12.
g 11. 5.
h 11. 12.
i 9. 1.

2. Hyp. BC. EF :: DM. OM (LA) f ::
Cyl. EK. EQ :: BC. EF :: BH. EQ. Ergo
cylind. EK = BH. Q. E. D.
Simili argumento utere de conis.

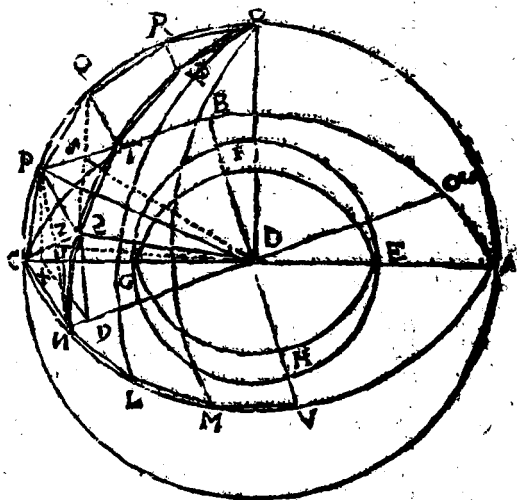
P R O P. XVI.

Duobus circulis AB-
CG, DEF circa idem
centrum M, existentibus, in majore circulo
ABCG polygonum a-
quilaterum, & patium
laterum inscribere, quod
non tangat minorem cir-
culum DEF.

Per centrum M ex-
tendatur recta AC secans circulum DEF in
F. ex quo erige perpendicularem FH. Biseca
semicirculum ABC, ejusque semissem BC, atq;
ita continuo, donec arcus IC minor evadat
arcu HC. ab I demitte perpendicularem IL. Li-
quet arcum IC totum circulum metiri, nume-
rumque arcuum esse parem, adeoque subtensam
IC latus esse polygoni inscripibilis, quod cir-
culum DEF minime continget. Nam HG tan-
git circulum DEF; cui parallela est IK, ex-
traque sita, quare IK circulum non tangit;
multoque magis CI, CK, & reliqua polygoni
lata, longius a centro distantia, circulum DEF
non tangunt. Q. E. F. Coroll. Nota, quod
IK non tangit circulum DEF.

PROP. XVII.

Duabus sphaeris ABCV, EFGH circa idem centrum D existentibus, in majori sphaera ABCV solidum polyedrum inscribere, quod non tangat superficiem minoris sphaera EFGH.

Secentur ambae sphaerae plano per centrum faciente circulos EFGH, ABCV. ducanturque diametri AC, BV secantes perpendiculariter. Circulo ABCV inscribatur polygonum equilaterum VMLNC, &c. circulum EFGH aequanime tangens. ducta diametro Na, erectaque DO recta ad planum ABC. per DO, perque diametros AC, Na erigi concipiantur plana BOC, DON, quae ad circulum ABCV recta erunt, ideoque in superficie sphaerae quadrantes effici-

V x

effici-

d 4.1.

efficient DOC, DON. in quibus d aptentur rectæ CP, PQ, QR, RO, NS, ST, T, O ipsis CN, NL, &c. pares, & æque multæ. In reliquis quadrantibus OL, OM, &c. inque tota sphaera eadem constructio fiat. Dico factum.

e 38. 11.

f 12. 20.

g 27. 3.

h 32. 1.

i 30. 1.

k 26. 1.

l 3. 20. 1.

m 7. 5.

n 2. 5.

o 6. 14.

p 33. 1.

q 9. 11.

r 7. 14.

s 2. 11.

A punctis P, S ad planum A B C V demitte perpendiculares PX, SY, e quæ in sectiones AC, Na cadent. Quoniam igitur tam fanguli recti PXC, SYN, g quam PCX, S NY h æqualibus peripheriis insistentes, f pares sunt, triangula PCX, S NY h æquiangula sunt. Cum igitur PC k = SN, l etiam PX = SY, l & XC = YN; m quare DX = DY. n ergo DX. XC :: DY. YN. o ergo parallelæ sunt YX, NC. quia vero PX, SY pares, & cum eidem plano ABCV rectæ, etiam p parallelæ sunt, q erunt YX, S P etiam pares & parallelæ. r ergo SP, NC inter se parallelæ sunt. ergo squadrilaterum NCPS, eademque ratione S P Q T, T Q R G, sed & t triangulum, RO totidem sunt plana. Eodem modo tota sphaera ejusmodi quadrilateris & triangulis repleta ostendetur. quare inscriptum est polyedrum.

u 11. 11.

x 4. 6.

y 14. 5.

z 3. def. 11.

a 15. def. 1.

b 27. 1.1.

c 15. def. 1.

d 20. 11.

e 28. 3.1.

f 33. 6.

g 12. 12.

h 32. 1.

i 9. 20. 1.

j 5. 11.

A centro D u due DZ rectum plano NCPS; & junge ZN, ZC, ZS, ZP. Quoniam DN. NC x :: DY. YX; est NC, y YX (SP;) pairesque SP, TQ, & TQ, R. Et quia anguli DZC, DZN, DZS, DZP, z recti sunt, a latera vero DC, DN, DS, DP æqualia, & DZ commune, b erunt ZC, ZN, ZS, ZP æquales inter se; proinde circa quadrilaterum NCPS c describi potest circulus, in quo (ob NS, NC, CP d æquales, & NC = SP) NC plusquam quadrantem subtendit. f ergo ang. NZC ad centrum obtusus est. g ergo NCq = ZCq (ZCq + ZNq.) Sit NI ad AC normalis. ergo cum ang. A D N (b D N C DCN) sit k obtusus, l erit semissis ejus DCN recti

recti semisse major; proptereaque eo minor est:
 reliquus è recto ang. CNL. unde IN $\square$ IC. ^{19. 1.}
 ergo NCq (NIq + ICq) $\circ$ $\square$ 2 INq. itaque ^{47. 1.}
 IN $\square$ ZC. & consequenter DZ $\square$ DI. atqui ^{47. 1.}
 punctum I est ^{cor. 16. 12.} extra sphæram EFGH. ergo
 punctum Z potiori jure est extra ipsam. adeoque
 planum NCPS (cujus ^{47. 1.} proximum centro pun-
 ctum est Z) sphæram EFGH non contingit. Et
 si ad planum SPQT demittatur perpendicularis
 D δ , punctum δ , adeoque & planum SPQT
 adhuc ulterius à centro elongatur; idemque est
 de reliquis polyedri planis. ergo polyedrum
 ORQPCN, &c. majori sphære inscriptum, mi-
 norem non contingit. Q. E. F.

Coroll.

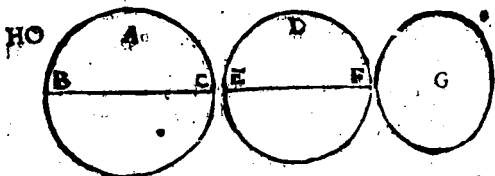
Hinc sequitur, Si in quavis alia sphaera descri-
 batur solidum polyedrum, simile prædicto solido po-
 lyedro, proportionem polyedri in una sphaera ad po-
 lyedrum in altera esse triplicatam ejus quam ha-
 bent sphaerarum diametri.

Nam si ex centris sphaerarum ad omnes angu-
 los basium dictorum polyedrorum rectæ lineæ
 ducantur, distribuentur polyedra in pyramides
 numero æquales & similes, quarum homologa
 latera sunt semidiametri sphaerarum; ut constat,
 si intelligatur harum sphaerarum minor intra
 majorem circa idem centrum descripta. congru-
 ent enim sibi mutuo lineæ rectæ ductæ à centro
 sphære ad basium angulos, ob similitudinem ba-
 sium, ac propterea pyramides efficientur similes.
 Quare cum singulæ pyramides in una sphaera, ad
 singulas pyramides illis similes in altera sphaera
 habeant proportionem triplicatam laterum ho- ^{a cor. 8. 12.}
 mologorum, hoc est, semidiametrorum sphaera-
 rum; sint autem ^{b 12. 15.} ut una pyramis ad unam py-
 ramidem, ita omnes pyramides, hoc est, solidum
 polyedrum ex his compositum, ad omnes pyra-
 mides,

e 14. 8.

mides, id est, ad solidum polyedrum ex illis constitutum; habebit quoque polyedrum unius sphaerae ad polyedrum alterius sphaerae proportionem triplicatam semidiametrorum, et atque adeo diametrorum.

P R O P. XVIII.

Sphaerae BAC, EDF sunt in triplicata ratione suarum diametrorum BCEF.

a 17. 12.

b cor. 17. 12.

c hyp.

d 14. 5.

Sit sphaera BAC ad sphaeram G in triplicata ratione diametri BC ad diametrum EF. Dico $G = EDF$. Nam si fieri potest, sit $G \supset EDF$. & cogita sphaeram G concentricam esse ipsi EDF. Sphaera EDF a polyedrum sphaeram G non tangens, sphaeraeque BAC simile polyedrum inscribatur. b Hae polyedra sunt in triplicata ratione diametrorum BC, EF, c id est, sphaera BAC ad G. d Proinde sphaera G major est polyedro sphaerae EDF inscripto, pars toto.

e hyp. inconv.

f 14. 5.

Rursus, si fieri potest, sit sphaera $G \supset EDF$. Sitque ut sphaera EDF ad aliam sphaeram H, ita G ad BAC, e hoc est in triplicata ratione diametri EF ad BC; cum igitur $BAC \supset H$, inscribimus absurditatem prioris partis. Quin potius sphaera $G = EDF$. Q. E. D.

coroll.

Hinc, ut sphaera ad sphaeram, ita est polyedrum in illa descriptum ad polyedrum simile in hac descriptum.

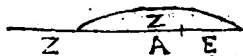
L I B.

LIB. XIII.

PROP. I.

Si recta linea z secundum extremam & mediam rationem secetur (z.a :: a.e;) majus segmentum a assumens dimidium totius z, quintuplum potest ejus, quod à dimidia totius z describitur quadrati.

Dico Q. a

$$\begin{aligned} & + \frac{1}{2} z = 5 \text{ Q. a} \\ & \frac{1}{2} z. a \text{ hoc est } 4. a. \\ & aa + \frac{1}{4} zz = \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz \\ & \text{Nam } 6. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} za &= zz + \frac{1}{4} zz. b \text{ vel } aa + za = zz. \text{ Nam } 6. \\ ze + za &= \frac{1}{4} zz. \& ze d = aa. e \text{ ergo } aa + za = \frac{1}{4} zz. \text{ Q. E. D.} \end{aligned}$$

PROP. II.

Si recta linea z + a sui ipsius segmenti $\frac{1}{2} z$ quintuplum possit, duplæ prædicti segmenti (z^2) extrema ac media ratione sectæ majus segmentum est a, reliqua pars ejus quæ à principio rectæ $\frac{1}{2} z + a$.

$$\begin{aligned} & \text{Dico } z.a :: a.e. \text{ Nam quia per hyp. } * \frac{1}{2} aa + * \frac{1}{2} z. \\ & \frac{1}{4} zz + za = \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz; \text{ vel } aa + za = \frac{1}{4} zz + \frac{1}{4} zz \\ & ze + za, b \text{ erit } aa = ze. e \text{ quare } z.a :: a.e. \text{ Q. E. D.} \end{aligned}$$

Vide fig. præced.

PROP. III.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur (z.a :: a.e;) minus segmentum a assumens dimidium majoris segmenti a, quintuplum potest ejus, quod à dimidia majoris segmenti a describitur quadrati.

Dico Q. e + $\frac{1}{2} a$

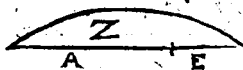
$$\begin{aligned} & = 5 \text{ Q. } \frac{1}{2} a. a \text{ hoc est } 4. a. \\ & ee + \frac{1}{4} aa + ea = aa \\ & + \frac{1}{4} aa. b \text{ vel } ee + ea = \frac{1}{4} aa. \\ & = aa. \text{ Nam } ee + ea = ze d = aa. \text{ Q. E. D.} \end{aligned}$$

V 4.

PROP.

P R O P. IV.

Si recta linea z secundum extremam ac mediam rationem secetur ($z. a :: a. e;$) quod à tota z , quodque à minori segmento e , utraque simul quadrata, tripla sunt ejus, quod a majori segmento a describitur, quadrati.

Dico $zz + ee = 3 aa$. $\& yel\ aa + ee + 2 ae + ee = 3 aa$.
Nam $ae + ee =$

$ze = aa$. $\& ergo\ aa + 2 ae + 2 ee = 3 aa$.
Q. E. D.

P R O P. V.

Si recta linea AB secundum extremam & mediam rationem

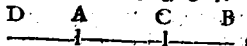
secetur in C , apponaturque ei AD equalis majori segmento AC ; tota recta linea DB secundum extremam ac mediam rationem secatur, & majus segmentum est quae à principio recta linea AB .

Nam quia $AB. AD :: AC. CB$, invertendoque $AD. AB :: CB. AC$; erit componendo $DB. AB :: AB. AC. (AD.)$ Q. E. D.

Schol.

Quod si fuerit $BD. BA :: BA. AD$. erit $BA. AD :: AD. BA - AD$. Nam dividendo est $BD - BA (AD) BA :: BA - AD. AD$. ergo inverse, $BA. AD :: AD. BA - AD$. Q. E. D.

P R O P. VI.

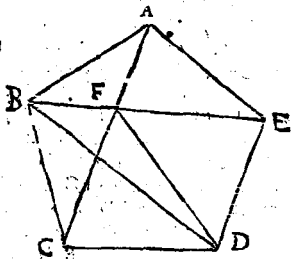
Si recta linea rationalis AB extrema ac media ratione secetur

in C ; utrumque segmentorum (AC, CB) irrationalis est linea; quae vocatur apotome.

Majori segmento AC adde $AD = AB$; $\& ergo\ DCq = 5 DAq$. $\& ergo\ DCq = 5 DAq$. proinde cum AB , & ideoque ejus semissis DA sint g , etiam DC est g . Quia vero $5. 1 :: non$
Q.

Q. Q. *f* est DC $\perp$ DA. *g* ergo DC $\perp$ AD, id *f* 9. 10.
 est AC est apotome. Insuper quia AC *q* $\parallel$ AB *h* 74. 10.
 & BC, & AB est *g*, & etiam BC est apotome. *k* 98. 10.
 Q. E. D.

PROP. VII.

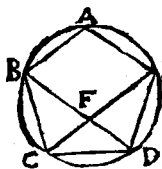
Si pentagoni æquilateri ABCDE tres anguli,
 sive qui deinceps EAB, ABC, BCD, sive EAB,
 BCD, CDE qui non deinceps sint, æquales fuerint,
 æquiangulum erit ipsum pentagonum ABCDE.

Paribus deinceps angulis subtendantur rectæ
 BE, AC, BD.

Quoniam latera EA, AB, BC, CD, angulique
 inclusi æquantur, *b* erunt bases BE, AC, BD,
 & angulique AEB, ABE, BAC, BCA pares. *d* qua- *a* hyp.
 re BF = FA, & *e* proinde FC = FE. ergo trian- *b* 4. 1.
 gula FCD, FED sibi mutuo æquilatera sunt;
 unde ang. FCD = FED, *g* proinde ang. AED *c* 4. & 5. 6.
 = BCD. Eodem pacto ang. CDE reliquis æqua- *d* 6. 1.
 tur. quare pentagonum æquiangulum est. Q. E. D. *e* 3. ax. 1.
f 8. 1.
g 1. ax. 2.

Sin anguli EAB, BCD, CDE, qui non deinceps,
 statuuntur pares, *h* erit ang. AEB = BDC, *h* 4. 1.
 & BE = BD, *i* ideoque ang. BED = BDE; *k* 5. 1.
 proinde ang. AED = CDE. ergo propter angu- *l* 2. ax.
 los A, E, D deinceps æquales, ut prius, pentago-
 num æquiangulum erit. Q. E. D.

P R O P. VIII.

Si pentagoni equilateri
 & equianguli ABCDE
 duos angulos BCD, CDE,
 qui deinceps sint, subtendant
 recta linea BD, CE; ha
 extrema ac media ratione
 se mutuo secant, & maiora
 ipsarum segmenta BF, vel

EF aequalia sunt pentagoni lateri BC.

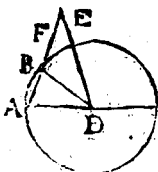
Circa pentagonum ^a describe circulum ABD.
^b Arcus ED = BC. ^c ergo ang. FCD = FDC.
^d ergo ang. BFC = 2 FCD (FCD + FDC.)
 Atqui arcus BAE ^b = 2 ED, proinde ang.
 BCF ^e = 2 FCD = BFC. ^f quare EF = BC.
 Q. E. D. Porro quia triangula BCD, FCD
 g æquiangula sunt, ^h erit BD.DC (BF) :: CD
 (BF.) FD. pariterque EC. EF :: EF. FC.
 Q. E. D.

a 14. 4.
 b 28. 3.
 c 27. 3.
 d 32. 1.

e 33. 6.
 f 6. 1.

g 17. 3.
 h 4. 6.

P R O P. IX.

Si hexagoni latus BE, &
 decagoni AB, in eodem cir-
 culo ABC descriptorum com-
 ponantur, tota recta linea
 AE extrema ac media ratione
 ecatur, (AE.BE :: BE.AB.)
 & majus ejus segmentum est
 hexagoni latus BE.

Duc diametrum AD, & junge rectas DB,
 DE. Quoniam ang. BDC ^a = 4 BDA, estque
 ang. BDC ^b = 2 DBA (DAB + DBA,) erit
 DBA (^b BDE + BED) ^c = 2 BDA ^d = 2 BDE.
 proinde ang. DBA, vel DAB ^e = ADE. Itaque
 trigona ADE, ADB æquiangula sunt, ^f quare
 AE. AD. (g BE) :: AD. (BE.) AB. Q. E. D.

a 27. & 37.
 b 32. 1.
 c 7. ax. 1.
 d 5. 1.
 e 1. ax. 2.
 f 4. 6.
 g cor. 15. 4.

coroll.

q. 17. 6.

p. 2. 2.

f. 2. ex.

re AB. AH :: AH. AM. $\therefore$ ergo $AB \times AM = AHq$. Quum igitur $ABq = AB \times BM + AB \times AM$, $\therefore$ erit $ABq = BFq + AHq$. Q. E. D.

Coroll.

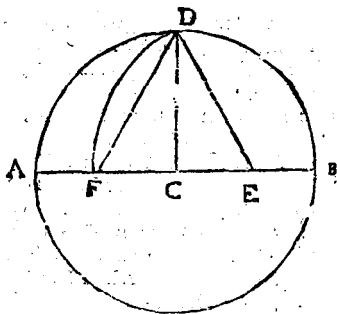
1. Hinc, linea recta (FK) quæ ex centro (F) arcum quempiam (HA) bisecat, etiam rectam (HA) illi arcui subtensam bisecat ad angulos rectos.

2. Diameter circuli (AG) ex angulo quovis (A) pentagoni ducta bisecat & arcum (CD) quem latus pentagoni illi angulo oppositum subtendit, & latus ipsum (CD) oppositum, idque ad angulos rectos.

Schol.

Hic, ut promissimus, praxim trademus expeditam problematis 11. 4.

Problema.

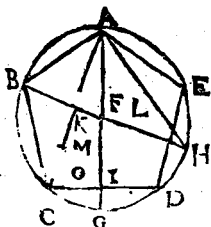
Invenire latus pentagoni circulo ADB inscriben-
di.

Duc diametrum AB. cui perpendicularem
CD

CD ex centro C erige. Biseca CB in E. Fac EF=ED. Erit DF pentagoni latus.

Nam BF x FC + ECq = EFq = EDq a 6 i.
 = DCq + ECq. d ergo BF x FC = DCq, vel^{b confir.}
 BCq. e quare BF. BC :: BC. FC. ergo quum BC^{c 47. 1.}
 sit latus hexagoni, f erit FC latus decagoni, ^{e 17. 6.}
 proinde DF^b = $\sqrt{DCq + FCq}$ g est latus pen-^{g 9. 13.}
 tagoni. Q. E. F. ^{h 47. 1.}

PROP. XI.

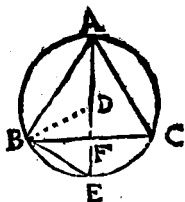
Si in circulo ABCD
 rationalem habente
 diametrum AG, pen-
 tagonum equilaterum
 ABCDE describa-
 tur; pentagoni latus
 AB irrationalis est li-
 nea, quæ vocatur mi-
 nor.

Dac diametrum

BFH, rectasque AC, AH; & * fac FL = $\frac{1}{4}$ ra-
 dii FH, & CM = $\frac{1}{2}$ CA. * 10. 6.

Ob angulos AKF, AIC a rectos, & commu-^{a cor. 10. 13.}
 nem CAI, trigona AKF, AIC b æquiangula^{b 32. 1.}
 sunt; c ergo CI. FK c :: CA. FA (FB) d :: d 15. 5.
 CM. FL. ergo permutando FK. FL :: CI. CM
 d :: CD. CK (2 CM.) e componendo igitur CD^{e 18. 5.}
 + CK. CK :: KL. FL. f proinde Q: CD + CK^{f 22. 6.}
 (g 5 CKq.) CKq :: KLq. FLq. ergo KLq^{g 1. 13.}
 = 5 FLq. Itaque si BH (p) ponatur 8, erit FH
 4; FL 1. & FLq 1. BL 5. & BLq 25. KLq 5. è
 quibus liquet BL, & KL esse p b q. k ideoque
 BK esse Apotomen; cujus congruens KL. cum ve-
 ro BLq - KLq = 20, l erit BL $\sqrt{BLq -$
 KLq. m unde BK erit apotome quarta. Quo-
 niam igitur AB^m = HB x BK, n erit AB minor.
 Q. E. D. ^{h 9. 10.}
^{k 74. 10.}
^{l 19. 10.}
^{m cor. 8. 6.}
^{n 98. 10.}

PROP. XII.

Si in circulo ABEC
triangulum aequilate-
rum ABC describatur,
trianguli latus AB po-
tentia triplum est ejus
lineae AD, quae ex D cen-
tro circuli ducitur.

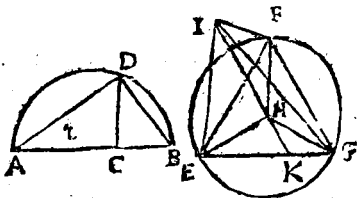
Protracta diametro
ad E, duc BE. Quo-

nam arcus BE = EC, arcus BE sexta est pars
circumferentiae. ergo BE = DE. hinc $AEq = 4 DEq$ ($4 BEq$) $= ABq + BEq (+ ADq)$
proinde $ABq = 3 ADq$. Q. E. D.

Coroll.

1. $AEq. ABq :: 4. 3.$
2. $ABq. AFq :: 4. 3.$ Nam $ABq. AFq :: AEq. ABq.$
3. $DF = FE$. Nam triang. EBDg aequilaterum est; b & BF ad ED perpendicularis. ergo $EF = FD$.
4. Hinc $AF = DE + DF = 3 DF$.

PROP. XIII.

Pyramidem EFGI constituere, & data sphaera
complecti; & demonstrare quod sphaera diameter
AB

AB potentia sit sesquialtera lateris E F ipsius pyramidis EFGI.

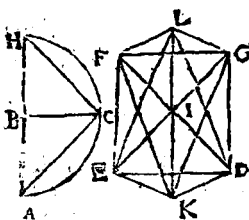
Circa A B describe semicirculum ADB. a sitque AC = 2 CB. ex puncto C erige perpendicularem CD; & iunge AD, DB. Tum radio HE = CD describe circulum H E F G; cui b inscribe triangulum æquilaterum EFG. ex H c erige IH = CA rectum plano EFG, produc IH ad K; d ita ut IK = AB. rectasque adijunge IE, IF, IG. erit EFGI pyramis expectata.

Nam quia anguli ACD, IHE, IHF, IHG e recti sunt; & CD, HE, HF, HG e pares, e atque IH = AC; f erunt AD, IE, IF, IG æquales inter se. Quia vero AC (2 CB.) CB g :: ACq. CDq. erit ACq = 2 CDq. itaque ADq f = ACq + CDq b = 3 CDq = 3 HEq k = EFq. ergo AD, EF, IE, IF, IG pares sunt, adeoque pyramis EFGI est æquilatera. Quod si punctum C super H collocetur, & AC super HI, rectæ AB, IH = congruent, utpote æquales. quare semicirculus ADB axi AB vel IK circumductus n transibit per puncta, E, F, G, * adeoque pyramis EFGI sphaeræ inscripta erit. Q. E. F. liquet vero esse BAq. ADq e :: BA. AC f :: 3. 2. Q. E. D.

Corollaria.

1. ABq. HEq :: 9. 2. Nam si ABq ponatur 9, erit ACq (EFq) 6. & proinde HEq erit 2.
2. Si L centrum fuerit, erit AB. LC :: 6. 1. Nam si AB ponatur 6, erit AL, 3; ideoque AC 4; quare LC erit 1. Hinc
3. AB. HI :: 6. 4 :: 3. 2. unde
4. ABq. HIq :: 9. 4.

P R O P . X I V .

Oc̃taedrum KEF-
GDL constituere,
& data sphaera com-
plecti, qua & pyra-
midem; & demon-
strare, quod sphaerae
diameter AH po-
tentia sit. dupla la-
teri AC ipsius Oc̃tae-
dri.

Circa AH describe semicirculum ACH. ex
centro B erige perpendicularem BC. duc AC,
HC. Super ED = AC a fac. quadratum EFGD,
cujus diametri DF, EG secantes in centro I. ex
I duc IL = AB b rectam plano EFGD. produc
IL, c donec IK = IL. Connexis KE, KF, KG,
KD, LE, LF, LG, LD; erit KEFGL Oc̃tae-
drum quaesitum.

Nam AB, BH, FI, IE, &c. æqualium quadra-
torum semidiametri æquales sunt inter se. a qua-
re triangulorum rectangulorum LIE, LIF, FIE,
&c. bales LF, LE, FE, &c. æquantur. proinde
oc̃to triangula LFE, LFG, LGD, LDE, KEF,
KFG, KGD, KDE æquilatera sunt, e atque
oc̃taedrum constituunt, quod sphaerae cujus cen-
trum I, radius IL, vel AB, inscribi potest. (quo-
niam AB, IL, IF, IK, &c. f æquales sunt.)
Q. E. F. porro liquet AHq (LKq) g = 2 ACq
(2 LDq.) Q. E. D.

Corollaria.

1. Hinc manifestum est, in Oc̃taedro tres dia-
metros EG, FD, LK se mutuo ad angulos rectos
secare in centro sphaerae.

2. Item, tria plana EFGD, LEKG, LFKD
esse quadrata, se mutuo ad angulos rectos se-
cantia.

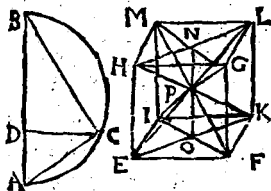
3. Oc̃ta-

3. Octaedrum dividitur in duas pyramides similes & æquales EFGDL, & EFGDK, quarum basis communis est quadratum EFGD.

4. Denique, bases octaedri oppositæ, inter se parallelæ sunt.

15. 11.

PROP. XV.

Cubum EFGHIKLM
constituere, &
sphaera completi,
qua & priores fi-
guras; & demon-
strare, quod sphæ-
ræ diameter AB
potentia sit tripla
lateris EF ipsius cubi.

Super AB describe semicirculum ACB; & a fac
AB = 3 DA. ex D erige perpendicularem DC,
& junge BC ac AC. Tum super EF = AC^b con-
strue quadratū EFGH, cujus plano rectæ insistant
EI, FK, HM, GL ipsi EF pares, quas connecte
rectis IK, KL, LM, IM. Solidum EFGHIKLM
cubus est, ut satis constat ex constructione.

In quadratis oppositis EFKI, HGLM duc
diametros EK, FI, HL, MG, per quas ducta pla-
næ EKLH, FIMG se interfecent in recta NO.
Hæc diametros cubi EL, FM, GI, HK & bisecabit
in P, centro cubi. ergo P centrum erit sphaeræ
per puncta cubi angularia transeuntis. Porro
ELq = EKq + KLq = 3 KLq, vel 3
ACq. atqui ABq. ACq g :: BA. DA g :: 3. 1.
ergo AB = EL. Quare cubum fecimus; &c.
Q. E. F.

c cor. 39. 11.
d 15. def. 1.
& 14. def. 11.
e 47. 1.
f constr.
g cor. 8 6.
h 14 5.

Coroll.

1. Hinc, omnes diametri cubi inter se æqua-
les sunt, seseque mutuo in centro sphaeræ bise-
cant. Eademque ratione rectæ quæ quadratorum
oppositorum centra conjungunt, bisecantur in
eodem centro.

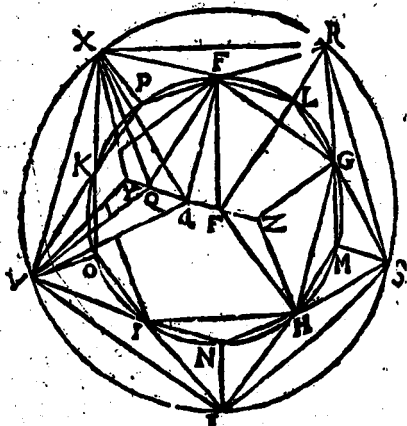
X

2 Dia-

47. 1.
19. 19.
19. 19.

2. Diameter sphæræ potest latus tetraedri, & cubi. nempe $ABqk = BCq + ACq$.

P R O P. XVI.

Icosaedrum ZGHKF-
YVXRST constitutere, &
sphæra completi, qua &
antedictas figuras; & de-
monstrare, quod icosædri
latus FG irrationalis est
linea, qua vocatur mi-
nor.

Super AB diametrum
sphæræ describe semicir-
culum ADB; & fac AB
= 5 BC. ex C erige
normalem CD, & duc
AD ac BD. Ad inter-
vallum EF = BD descri-
be circulum EFKNO; A

cui inscribere pentagonum æquilaterum FKING. b. 11. 4.
 Biseca arcus FG, GH, &c. ac connecte rectas
 FL, LG, &c. latera nempe decagoni. Tunc c. 10. 11.
 rige EQ, LR, MS, NT, OV, PX ipsi EF æqua-
 les, rectasque plano FKNG. & connecte RS, ST,
 TV, VX, XR; item FX, FR, GR, GS, HS, ST,
 HT, IT, IV, KV, KX. Denique producta EQ,
 sume QY = FL; & EZ = FL; rectasque duci
 concipe ZG, ZH, ZI, ZK, ZL; ac YV, YX,
 YR, YS, YT. Dico factum.

Nam ob EQ, LR, MS, NT, OV, PX æ- d. conf. 6. 11.
 quales, & parallelas, etiam quæ illas jungunt,
 EL, QR, EM, QS, EN, QT, EO, QV, EP,
 QX spares & parallelæ sunt. Item ideo LM f. 11. 4.
 (vel FG,) RS, MN, ST, &c. æquales sunt in-
 ter se. & ergo planum per EL, EM, &c. plano g. 10. 11.
 per QR, QS, &c. æquidistans, & circulus h. 1. def. 1.
 QXRSTV è centro Q, circulo EPLMNO æ-
 qualis est; atque RSTVX est pentagonum æqui-
 laterum. Duci vero intellectis EF, EG, EH,
 &c. ac QX, QR, QS, &c. quia $FRQ = FLQ$ i. 1. conf. m. 10. 11.
 + LRQ vel $EFQ = FGQ$, erunt FR, FG, n. 10. 11.
 adeoque omnes RS, FG, FR, RG, GS, GH, &c. o. 10. 11.
 æquales inter se. Proinde 10 triangu-
 la RFX, REG, RGS, &c. æquilatera sunt & æqualia.
 Rursus ob ang. XQY rectum, erit $XYQ =$ p. 10. 11.
 $QXQ + QYQ = VXQ$ vel EGQ . quare XY, q. 10. 11.
 VX, hisque similiter YV, YT, YS, YR, ZG, ZH,
 &c. æquantur. Ergo alia decem trigona constituta
 sunt æquilatera, & æqualia, tam sibi mutuo,
 quam decem prioribus; ac proinde factum est
 Icosædron.

Porto, biseca EQ in a, duc rectas aF, aX,
 aV; & propter $QX = QV$, & commune latus r. 10. 11.
 aQ, angulosque EQX, EQV rectos; erit aX = s. 4. 1.
 aV. similique argumento omnes, aX, aR, aS,
 aT, aV, aF, aG, aH, aI, aK æquantur.
 X 5 Q. 10.

e 9. 13.

u 3. 13. A

x 4. 1.

y 47. 1.

Quoniam autem $ZQ. QE :: QE. ZE$, erit
 $Zaq = Ea q = EQq (EFq) + Ea q = aEq$.
 ergo $Za = aF$. & pari pacto $aF = Ya$. ergo
 sphaera, cujus centrum a , radius aF , per 12 pun-
 cta icosaedri angularia transibit.

z 15. 5.

a 22. 6.

b 14. 5.

c 107. 8. 6.

d 1. 27. 1.

e 16. 12. 10.

f 11. 13

Denique, quia $Za. aE :: ZY. QE$; ideoque
 $Zaq. aEq :: ZYq. QE q$. b erit $ZYq = QE q$,
 vel BDq atqui $ABq. BDq :: AB. BC :: 5$.
 1. d ergo $ZY = AB. Q. E. F$.

Itaque si AB ponatur 5 , erit $EF = \sqrt{ABq}$
 etiam 5 ; proinde FG pentagoni, idemque icosae-
 dri 5 latus, f est minor. $Q. E. D$.

Coroll.

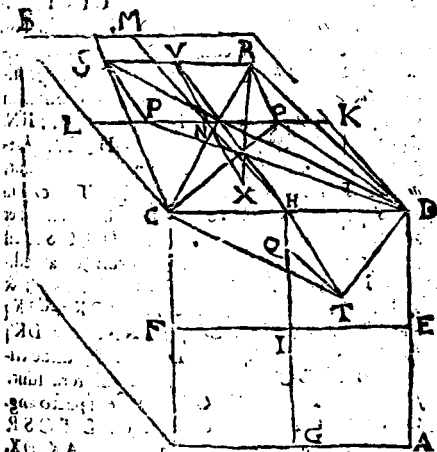
1. Ex dictis infertur, sphaerae diametrum esse
 potentia quintuplum semidiametri circuli quin-
 que latera icosaedri ambientis.

2. Item manifestum est, sphaerae diametrum
 esse compositam ex latere hexagoni, hoc est, ex
 semidiametro, & duobus lateribus decagoni cir-
 culi ambientis quinque latera icosaedri.

3. Constat denique latera icosaedri opposita,
 qualia sunt RX, HI , esse parallela: Nam RX a pa-
 rall. $LP. b$ parall. HI .

u 33. 1.

b 16. 26. 3.

Dodecaedrum constituere; & sphaera completi,
qua & praedictas figuras; & demonstrare, quod do-
decaedri latus RS irrationalis est linea, quae vocatur
apotome.

Sit AB cubus datae sphaerae inscriptus, cuius
latera omnia bisecentur in punctis E, H, F, G,
K, L, &c. rectaeque adjungantur KL, MH,
NO, ET. Pat. FI. IQ :: IQ. QH; & sume^{a 30. 6.}
NO, NP pares ipsi TQ. Erige OR, PS rectas
plano DB, & QT plano AC. sintque OR, PS,
QT ipsis IQ. NO, NP aequales. Connexis DR,
RS, SC, CT, DT, erit DR SCT pentagonum
Dodecaedri expositi. Nam duc NV parall. OR,
& protracta NV ad occursum cum cubi centro
XV, connecte rectas DS, DG, DP, CR, CP,
HV, HT, RX. Quia DOQ = DKQ (b KNQ)
KOQ = ONQ (3 ORQ) erit DRQ^{a 47. 1. b 7. ex. 6. c 4. 12. d 47. 1.}

p. 4. 21.

f. conf. p. 6.

21.

p. 13. 1.

p. 9. 1.

p. 9. 11.

f. conf.

p. 6. 11.

p. 13. 4.

p. 2. 22. 11.

p. 9. 13.

p. 47. 9.

p. 1. 47. 2.

p. 4. 11.

p. 4. 2.

f. 2. 1.

p. 19. 13.

p. 1. 22. 9.

p. 19. 1.

p. 47. 9.

p. 4. 19.

p. 15. 13.

conf.

p. 19. 3.

p. 15. 13.

f. 16. 12. 19.

p. 6. 11.

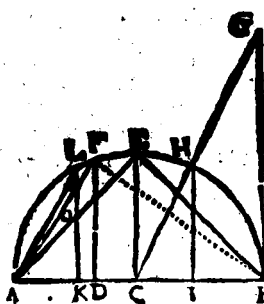
$\equiv 4 \text{ ORq} \cdot \equiv \text{OPq}$, vel RSq . ergo $\text{DR} = \text{R}$.
 Simili argumento DR , RS , SC , CT , TP pa-
 res sunt. Quia vero $\text{OR} \parallel \text{g}$ & parall. TS ,
 g erunt RS , OP , & h consequenter RS , DC et-
 iam parallelæ; h ergo hæc cum suis conjungenti-
 bus DK , CS , VH in uno sunt plano. quinetiam
 quia HI . $\text{IQ} \parallel \text{IQ}$ (TQ) $\text{QH} \parallel \text{HN}$.
 NV ; & tam TQ , HN , quam QH , NV re-
 ctæ eidem plano, adeoque & parallelæ existunt,
 erit THV recta linea. ergo Trapezium
 DRSC , & triang. DTS in uno sunt plano per
 rectas DC , TV extensæ. ergo DTC CSR est
 pentagonum, & quidem æquilaterum, ex antedi-
 ctis. Porro, quia PK . $\text{KN} \parallel \text{KN}$. NP ; &
 $\text{DSq} \cdot \equiv \text{DPq} + \text{PSq}$ (PNQ) $\equiv \text{p DKq} + \text{PKq}$
 $+ \text{NPq}$, & erit $\text{DSq} = \text{DKq} + 3 \text{KNq} = 4 \text{DKq}$
 $(4 \text{DHq}) \cdot \equiv \text{DCq}$. ergo $\text{DS} = \text{DC}$; unde tri-
 gona DRS , DCT sibi mutuo æquilatera sunt.
 ergo ang. $\text{DRS} = \text{DTC}$; & eodem pacto ang.
 $\text{CSR} = \text{DCT}$. ergo pentagonum DTC CSR
 etiam æquiangulum est. Ad hæc, quia AX , DX ,
 CX , &c. sunt cubi semidiametri, erit $\text{XN} =$
 IH , vel KN , adeoque $\text{XV} = \text{KP}$, unde ob angu-
 lum rectum RVX , & erit $\text{RXq} = \text{XVq} + \text{RVq}$
 $(\text{NPq}) = \text{KPq} + \text{NPq} \cdot \equiv 3 \text{KNq} =$
 AXq , vel DXq , &c. ergo RX , AX , DX , & ea-
 dem ratione XS , XT , AX æquales sunt inter se.
 Et si eadem methodo, qua constructum est pen-
 tagonum DTC CSR , fabricentur 12 similia pen-
 tagona tangentia duodecim cubi latera, ea Do-
 decaedrum constituent; ac per eorum puncta an-
 gularia transiens sphaera, cujus radius AX , vel RX ,
 Dodecaedrum complectetur. Q. E. F.

Denique, quia KN . $\text{NO} \parallel \text{NO}$. OK .
 erit KL . $\text{OP} \parallel \text{OP}$. $\text{OK} + \text{PL}$. Itaque si
 sphaerae diameter AB ponatur p , erit $\text{KL} = \frac{1}{3}$
 AB etiam p . & unde OP , vel RS latus dodeca-
 edri apotome erit. Q. E. D.

Coroll.

1. Hinc, si latus cubi secetur extrema ac media ratione, majus segmentum erit latus dodecaedri, in eadem sphaera descripti,
2. Si rectae lineae sectae extrema ac media ratione, minus segmentum sit latus dodecaedri, majus segmentum erit latus cubi ejusdem sphaerae.
3. Liquet etiam latus cubi aequale esse lineae rectae subtendenti angulum pentagoni dodecaedri eadem sphaera comprehensi.

P. R. O. P. XVIII.

Latera quinque
figurarum ex-
ponere, & in-
ter se compara-
re.

Sit AB dia-
meter sphaerae,
ac AEB semicirculus. sitq;
 $AC = \frac{1}{2}AB$,
& $AD = \frac{1}{2}AB$. Erige per-
pendiculares

a 10.7.
b 10.6.

CE, DF, &
 BG = AB. juncæ AF, AE, BE, BF, CG. ex H
 demitte perpendicularẽ HI, & sumpta CK =
 CI, ex K erige perpendicularẽ KL, & conne-
 cte AL. Denique e fac AF. AO :: AO. OF.

230. 6.

d conf.

• cov. 8.6.

£ 14. 53.

Itaque 3. 2. 4. :: AB. BD :: ABq. BFq, latus Tetraedri. & 2. 1. :: AB. AC :: ABq. BEq, latus Octaedri.

25. 13.

Item 3. $r d :: AB. AD e :: ABq. AFq$, & la-
tus Hexaedri.

to confir

U.S. 27, 28

Porro,quia AF. AO #: : AO. OF. & cri

X 4

AO

14.6.

m 24. 5.

p 47. 1.

o 4. 2.

p 47. 1.

q 15. 5.

r cor. 16. 13.

s 10. 13.

t 16. 13.

AO latus Dodecaedri. denique BG (2 BC.)

BC : HI. IC. ergo HI = 2 CI = KI. ergo

HIq = 4 CIq. proinde CHq = 5 CIq. ergo

ABq = 5 KIq. itaque KI, vel HI, est radius cir-

culi circumscribentis pentagonum icosaedri; &

AK, vel IB, est latus decagoni eidem circulo in-

scripti. unde AL erit latus pentagoni, idemque

Icosaedri latus. Ex quibus liquet BF, BE, AF

esse $\square$. & AL, AO. esse $\square$; atque BF $\square$ BE; & BE $\square$ AF; ac AF $\square$ AO. Quia

vero 3 AFq = ABq = 5 KLq. ac AF x AO

 $\square$ AF x OF, ideoque AF x AO + AF x OF $\square$ 2 AF x OF, hoc est AFq $\square$ 2 AOq. erit3 AFq (5 KLq) $\square$ 6 AOq. proinde KL $\square$ AO; & fortius, AL $\square$ AO.

Jam vero ut hæc latera numeris exprimamus,

si AB ponatur $\sqrt{60}$, erit ex jam dictis ad calcu-lum exactis, BF = $\sqrt{40}$. & BE = $\sqrt{30}$. & AF= $\sqrt{20}$. item AL = $\sqrt{30}$ - $\sqrt{180}$ (namAK = $\sqrt{15}$ - $\sqrt{3}$. & KL (HI) = $\sqrt{12}$.)denique AO = $\sqrt{30}$ - $\sqrt{500}$ ($\sqrt{25}$ - $\sqrt{5}$.)

u 1. 6.

x 4. 1.

y 1. 2.

z 17. 6.

a 17. 1.

SCHOL.

Præter jam dictas figuras nullam dari posse figuram solidam regularem (nempe quæ figuris planis ordinatis & æqualibus contineatur) admodum perspicuum est. Nam ad anguli solidi constitutionem requiruntur ad minimum tres anguli plani; a hi- que omnes simul 4 rectis minores esse debent. ^{a 21. 11.} Atqui 6 anguli trigoni æquilateri, 4 quadratici, b & 3 hexagonici, sigillatim 4 rectos exæquant; ^{b Vid. schol. 32. 1.} quatuor vero pentagonici, 3 heptagonici, 3 octagonici, &c. 4 rectos excedunt. ergo solummodo ex 3, 4, vel 5 triangulis æquilateris, ex 3 quadratis, vel 3 pentagonis, effici potest angulus solidus. Proinde, præter quinque prædicta, nulla existere possunt corpora regularia.

Ex P. Herigonio.

Proportiones sphaerae, & 5 figurarum regularium eidem inscriptarum.

Sit diameter sphaerae 2. Erunt

Peripheria circuli majoris, 6 28318.

Superficies circuli majoris, 3 14159.

Superficies sphaerae, 12 56637.

Soliditas sphaerae, 4 1879.

Latus tetraedri, 1 62299.

Latus

Superficies tetraedri, 4 6188.

Soliditas tetraedri, 0 15132.

Latus hexaedri, 1 1547.

Superficies hexaedri, 8.

Soliditas hexaedri, 1 5396.

Latus octaedri, 1 4142.1.

Superficies octaedri, 6 9282.

Soliditas octaedri, 1 33333.

Latus dodecaedri, 0 21364.

Superficies dodecaedri, 10 51462.

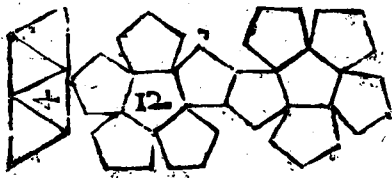
Soliditas dodecaedri, 2 78516.

Latus Icosaedri, 1 05146.

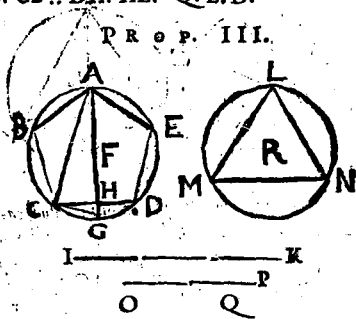
Superficies Icosaedri, 9 57454.

Soliditas Icosaedri, 2 13615.

Quod si ex charta conficiantur quinque figura
aquilatera & aequiangula similes his quae sunt in
subjecta figura, componentur quinque figura solidæ,
si rite complicantur.

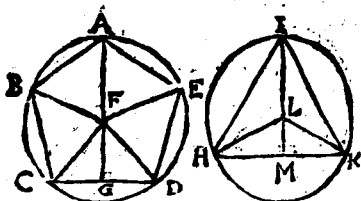
DH. hoc est 2 AB. AG :: 2 DE. DH. e pro-
inde AB. AG :: DE. DH. unde f dividendo
AG. GB :: DH. HE. Q. E. D.

Idem circulus ABD comprehendit & Dodecaedri pentagonum ABCDE, & Icosaedri triangulum LMN, eidem sphaerae inscriptorum.

Duc diametrum AG, rectasque AC, CG. Sitque IK diameter sphaerae, & IKq = 5 OPq. fiatque OP. OQ :: OQ. QP. Quia ACq + CGq = AGq = 4 FGq; & ABq = FGq = CGq. ferit ACq + ABq = 5 FGq. porro, quia CA. AB g :: AB. CA - AB; ac OP. OQ :: OQ. QP. h ideoque CA. OP :: AB. OQ. k erit 3 ACq (IKq.) 5 OPq (= IKq) :: 3 ABq. 5 OQq. ergo 3 ABq = 5 OQq. Verum ob ML * latus pentagoni circuli inscripti, cujus radius OP, erunt 15 RMq = 5 MLq = 5 OPq + 5 OQq = 3 ACq + 3 ABq = 15 FGq. r ergo RM = FG. s proinde circ. ABD = circ. LMN. Q. E. D.

P R O P. IV.

Si ex F centro circuli pentagonum dodecaedri ABCDE circumscribentis ducatur perpendicularis FG ad pentagoni unum latus CD; erit quod sub dicto latere CD, & perpendiculari FG comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiesi aequale. item,

Si ex centro L circuli triangulum icosaedri HKI circumscribentis, perpendicularis LM ducatur ad trianguli unum latus HK; erit quod sub dicto latere HK, & perpendiculari LM comprehenditur rectangulum trigesies sumptum, icosaedri superficiesi aequale.

Duc FA, FB, FC, FD, FE. Erunt triangula CFD, DFE, EFA, AFB, BFC aequalia. atqui $CD \times FG = 2$ triang. CFD. ergo $30 CD \times GF = 60$ CFD $= 12$ pentag. ABCDE $=$ superf. dodecaedri. Q. E. D.

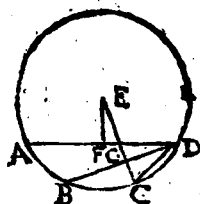
Duc LI, LH, LK. estque $HK \times LM = 2$ triang. LHK. ergo $30 HK \times LM = 60$ LHK $= 20$ HKI $=$ superf. icosaedri. Q. E. D.

Coroll.

$CD \times FG. HK \times LM ::$ superf. dodecaed. ad superf. icosaedri.

P R O P.

PROP. V.

Superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri in eadem sphaera descripti eandem proportionem habet, quam H latus cubi ad AD latus icosaedri.

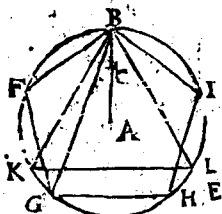
H Circulus ABCD
circumscribat tam
dodecaedri pentago-

num, quam icosaedri triangulum; quorum latera BD, AD; ad quæ demittantur ex E centro perpendiculares EF, EG C; & connectatur CD.

Quoniam $EC + CD$. $EC :: EC. CD$. erit $EG (\frac{1}{2} EC + \frac{1}{2} CD) EF (\frac{1}{2} EC) :: EF$.
 $EG - EF (\frac{1}{2} CD)$ atqui H. $BD :: BD$. H. BD .
 $ergo H. BD :: EG. EF$. proinde $H \times EF = BD \times EG$.
 quum igitur $H. AD :: H \times EF$.
 $AD \times EF$. erit $H. AD :: BD \times EG$. $AD \times EF$.
 $::$ superfic. dodecaedri ad superfic. icosaedri.
 Q. E. D.

PROP.

P R O P . VI.

Si recta linea AB
secetur extrema ac me-
dia ratione; erit ut re-
cta BF potens id, quod
à tota AB, & id quod
à majori segmento
AC, ad rectam E, po-
tentem id quod à tota
AB, & id quod à mi-
nori segmento BC ita

latus cubi BG ad latus icosaedri BK eidem sphere
cum cubo inscripti.

Circulo, cujus semidiameter AB, inscribantur
dodecaedri pentagonum BFGHI, & icosaedri
triangulum BKL. quare BG latus cubi erit ei-
dem sphaerae inscripti. igitur $EKq\ b = 3 ABq$;
& $Eq\ c = 3 ACq$, ergo $BKq. Eq\ d :: ABq. ACq$
 $c :: BGq. BFq$. permutando igitur $BGq. BKq ::$
 $BFq. Eq\ f$ unde $BG. BK :: BF. E. Q. E. D.$

P R O P . VII.

Dodecaedrum est ad Icosaedrum, ut cubi latus ad
latus Icosaedri, in una eademque sphaera inscripti.

Quoniam & idem circulus comprehendit & do-
decaedri pentagonum & icosaedri triangulum,
erunt perpendiculares à centro sphaerae ad pla-
na pentagoni & trianguli ductae inter se aequa-
les. itaque si dodecaedrum & icosaedrum intel-
ligantur esse divisa in pyramides, ductis rectis
à centro sphaerae ad omnes angulos, omnium
pyramidum altitudines erunt inter se aequales.
Cum igitur pyramides aequae altæ & sint ut bases,
& superficies dodecaedri sit aequalis 12 penta-
gonis, superficies vero icosaedri 20 triangulis;
erit

cor. 17. 12.

b 12. 13.

c 4. 13.

d 15. 5.

e 2. 14.

f 21. 6.

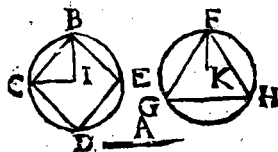
a 3. 14.

b 47. 1.

c 5. & 6. 12.

erit dodecaedrum ad icosaedrum, ut superficies dodecaedri ad superficiem icosaedri, & hoc est, ut ^{ds. 14.} latus cubi ad latus icosaedri.

PROP. VIII.

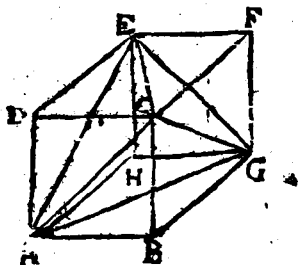

Idem circulus BCDE comprehendit & cubi quadratum BCDE & octaedri triangulum FGH, ejusdem sphere.

Sit A diameter sphere. Quoniam $Aq = 3$ ^{a 15. 13.}
 $BCq = 6$ ^{b 47. 1.} BIq ; itemque $Aq = 2$ ^{c 14. 13.} GFq ^{d 12. 13.}
 $d = 6$ ^{e 2. def. 1.} KFq ; erit $BI = KF$. ergo circulus CBDE
 $= GFH$. Q. E. D.

LIB. XV.

PROP. I.

IN dato cubo $ABGHDCFE$ pyramidem $AGECH$ describere.

Ab angulo C duc diametros CA, CG, CE ; Easque connecte diametris AG, GE, EA . Hæ omnes

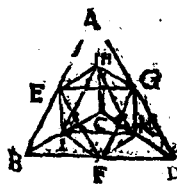
247. 1.

inter se æquales sunt, utpote æqualium quadratorum diametri. ergo triangula CAG, CGE, CEA, EAG æquilatera sunt, ac æqualia; proinde $AGECH$ est pyramis, quæ cubi angulis insitit, ei que idcirco θ inscribitur. Q. E. F.

248. def. 11.

PROP.

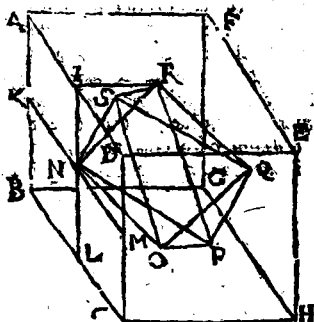
PROP. II.

In data pyramide ABCD octaedrum EKGIFH describere.

Bifeca latera pyramidis in punctis E, I, F, K, G, H; quæ connecte 12 rectis EF, FG, GE, &c. Hæ omnes æquales sunt inter se. proinde 8 triangula EHI, IHK, &c. æquilatèra sunt & æqualia, adeoque constituunt octaedrum in data pyramide descriptum. Q. E. F.

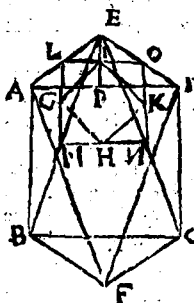
PROP. III.

In dato cubo CHGBDEFA octaedrum NPQSOR describere.

Connecte quadratorum centra N, P, Q, S, O, R, i 2 rectis NP, PQ, QS, &c. quæ æqualia sunt inter se, ideoque 8 triangula efficiunt æquilatèra & æqualia. proinde inscriptum est cubo octaedrum NPQSOR. Q. E. F.

P R O P. I V.

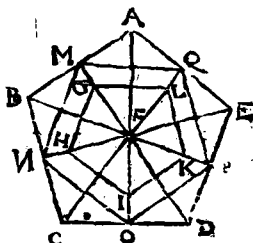

In dato octaedro ABCDEF cubum inscribere.

Latera pyramidis EA-BCD, cujus basis quadratum ABCD, bisecentur rectis LM, MN, NO, OL; quæ a æquales sunt & b parallelæ lateribus quadrati ABCD. c ergo quadrilaterum LMNO est quadratum.

Eodem modo, si latera quadrati LMNO bisecentur in punctis G, H, K, I, & connectantur GH, HK, KI, IG, erit GHKI quadratum. Quod si eadem arte in reliquis 5 pyramidibus octaedri centra triangulorum rectis conjungantur, describentur quadrata similia & æqualia quadrato GHKI. quare sex hujusmodi quadrata cubum constituent, qui quidem intra octaedrum descriptus erit, d cum octo ejus anguli tangant osio octaedri bases in earum centris. Q. E. F.

P R O P. V.

In dato Icosaedro Dodecaedrum inscribere.

Sit $ABCDEF$ pyramis Icosaedri, cujus basis pentagonum $ABCDE$; centra autem triangulorum G, H, I, K, L ; quæ connectantur rectis GH, HI, IK, KL, LG . Erit $GHIKL$ pentagonum dodecaedri inscribendi.

Nam rectæ FM, FN, FO, FP, FQ , per centra triangulorum transeuntes, ^{a cor. 3. 1.} ^{b 4. 1.} bisecant bases. ergo rectæ MN, NO, OP, PQ, QM æquales sunt inter se. quinetiam FM, FN, FO, FP, FQ pares sunt. ^{c 4. 1.} ^{d 2. 1.} ergo anguli MFN, NFO, OFP, PFQ, QFM æquantur. pentagonum igitur $GHIKL$ æquiangulum est; proinde & æquilaterum, cum FG, FH, FI, FK, FL ^{e 4. 1.} ^{f 12. 13.} pares sint. Quod si eadem arte in reliquis undecim pyramidibus icosaedri, centra triangulorum rectis lineis connectantur, describentur pentagona æqualia & similia pentagono $GHIKL$. quamobrem 12 hujusmodi pentagona dodecaedrum

Y 3

con-

constituent ; quod quidem in icosaedro erit descriptum, cum viginti anguli dodecaedri in centris viginti basium icosaedri consistant. Quapropter in dato icosaedro dodecaedrum descripsimus. Q. E. F.

F I N I S,

Annotationes in Elementa Euclidis nuper edita, in quibus obscura illustrantur, errata emendantur, plurimæque quæ conducant ad Geometriæ rudimenta facilius percipienda adjiciuntur.

pag. 13. lin. 5. scribe, Rursus ang. $ACD = \text{ang. } ADC$; & ang. $BCD = BDC$, ergo ang. $ACD = BDC$, id est ang. $ADC = BDC$. Q. E. N. ^{19 ex.}

p. 17. l. ult. scribe, conjunganturque FC, IC , & producat ACG .

p. 18. l. 3. scribe, simili argumento ang. $ICH = ABH$. ergo totus ACD , & (BCG) major est utroque CAB , & ABC . Q. E. D.

p. 21. apponantur figuræ quæ desunt.

p. 40. lin. 18. scribe, Schol.

Imo si fuerint duæ rectæ, secanturque ambæ in quocunque partes, idem provenit ex ductu totius in totum, & partium in partes.

Nam sit $Z = A + B + C$, & $Y = D + E$; quia $DZ = DA + DB + DC$, & $EZ = EA + EB + EC$, & $YZ = DZ + EZ$,^b erit $ZY = DA + DB + DC + EA + EB + EC$. Q. E. D. ^{a 1. 2. 1. b 2. ex.}

Hinc patet ratio ducendi rectas compositas in compositas. Nam omnia partium rectangula accipere oportet, & habetur rectangulum ex totis.

Sin linearum in se ducendarum signis + admisceantur signa —, etiam signorum ratio habenda est. Quippe ex + in — provenit —; at ex — in — provenit +. Nam sit + A ducenda in B — C. & quoniam + A non affirmatur de toto B, sed de ejus parte tantum, qua superat C, debet AC manere negata. quare prodibit AB — AC. Vel sic; quia B constat partibus C, & B — C, * erit AB = AC + A in B — C; aufer utrinque AC, erit AB — AC = A in B — C. Similiter si — A ducenda sit in B — C, quoniam ex vi signi — non negatur

tur A de toto B, sed de ejus solummodo excessu supra C, debet AC manere affirmata. proveniet ergo $-AB + AC$. Vel sic; quia $AB = AC + A$ in $B - C$; tolle utrinque omnia, erit $-AB = AC - A$ in $B + C$; adde AC utrinque, eritq; $-AB + AC = A$ in $B - C$.

Atque ex his rite perspectis, quæ subsequuntur 9. propositiones, aliæque ejusmodi innumeræ, ex linearum in se ductarum comparatione emergentes (quas apud Vietam, & alios Analystas in numero habes) nullo negotio demonstrantur, rem plerumque quasi ad simplicem calculum exigendo.

§ 19. 12.

Porro,* liquet productum ex quapiam magnitudine in numeri cujuslibet partes æquari producto ex eadem in totum numerum. Ut $5 A + 7 A = 12 A$. & $4 A$ in $5 A + 4 A$ in $7 A = 4 A$ in $12 A$. quare quæ in hoc loco de rectorum in se ductu dicta sunt, eadem de numerorum in se multiplicatione intelligi possunt. proinde etiam quæ in 9 sequentibus theorematibus de lineis affirmantur, eadem valent de numeris accepta; quippe cum istæ omnes ab hac prima immediate dependant, & deducantur.

p. 42. inter demonstr. & Schol. propositionis quintæ, scribe.

Hoc theorema paulo aliter effertur, & facilius demonstratur, sic; Rectangulum ex summa & differentia duarum rectorum A, E, æquatur differentia ex ipsis.

§ sch. 1. 2.

Nam si $A + E$ ducatur in $A - E$,* provenit $Aq - AE + EA - Eq = Aq - Eq$. Q. E. D.

p. 44. post demonstrationem prop. 9. scribe, Aliter effertur & facilius demonstratur, sic;

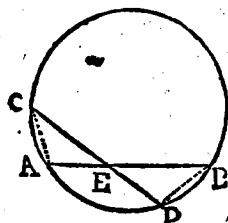
Aggregatum quadratorum ex summa, & differentia duarum rectorum A, E, æquatur duplo quadratorum ex ipsis.

§ 4. 2.
§ sch. 7. 2.

Nam Q: $A + E = Aq + Eq + 2 AE$. & Q: $A - E = Aq + Eq - 2 AE$. Hæc collecta faciunt $2 Aq + 2 Eq$. Q. E. D.

p. 67.

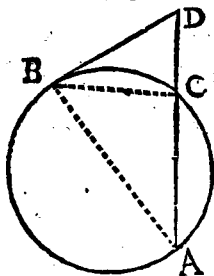
p. 67. post demonstrationem prop. 28 scribe;
 Quod si subtenſa AC $\sqsubset$ vel $\sqsupset$ DF, erit ſi-
 mili modo a cus AC $\sqsubset$, vel $\sqsupset$ DF.

p. 71. post demon-
 strationem prop. 36.
 ſcribe, Facilius ſic, &
 univerſaliter; conne-
 ſte AC & BD. atque
 ob angulos ^aCEA, ^bDEB, ^cipſosque C,
 B (ſuper eodem arcu
 AD) pares; trigona
 CEA, BBD, ^cæqui-

angula ſunt. ^dergo CE.EA :: EB.ED. ^eproin-
 de CE x ED = EA x EB. Q. E. D.

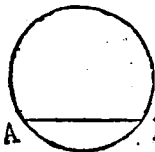
Quæ ex 6.lib.citantur, tam hic quam in ſeq-
 ab hac minime pendent;quare iis uti licuit.

p. 71. Inter de-
 monſtr. & coroll.
 prop. 36. ſcribe, Fa-
 cilius ac univerſalius
 ſic;

Quæ AB, & EC.
 ac ob angulos ^aA, ^bDBC ^cpares, & D
 communem, trian-
 gula BDC, ADB
^bæquiangula ſunt.
^cergo AD. DB ::

DB. CD. ^dquare AD x DC = DB². Q. E. D.

p. 76. ad def. 7. 4. ſubſti-
 tue figuram hanc.

pag. 82. post demonſtra-
 tionem propoſ. 10. 4. ſcribe
 ſic.

Hæc

236

b. comp.
c. hyp.
d. 6. 1.
e. 3. 1.
f. 2. ex.
g. 17. 6.

Hæc constructio Analytice indagatur sic; Factum sit; & angulum BDA bisecet recta DC. ergo DA. DB :: CA. CB. item ob ang. CDA $\hat{=}$ ADB $\hat{=}$ A, est CA = DC. ac ob ang. DCB $\hat{=}$ A + CDA $\hat{=}$ 2A $\hat{=}$ B, erit DB = DC. f ergo DB = CA. proinde DA. (BA.) CA :: CA. CB. g unde BA x CB = CAq.

p. 98. scribe Prop. 8. 5. sic.

PROP. 8.

Inæqualium magnitudinum AB, AC, major AB ad eandem D majorem habet rationem, quam minor AC: & eadem D ad minorem AC majorem rationem habet, quam ad majorem AB.

Sume EF, EG, ipsarum AB, AC æquemultiplices, ita ut EH ipsius D multiplex, major sit quam EG, at minor quam EF. (Quod facile continget, si utraque EG, GF majores accipiantur ipsa D.) Liquet juxta 8 def. 5. fore $\frac{AB}{D} = \frac{AC}{D}$; ac

$\frac{D}{AB} = \frac{D}{AC}$ Quæ E. D.

b. hyp.
c. 6. def. 5

p. 100. lin. ult. post B, D, F. scribe, Porro ob A.Bb :: C. Db :: E. F, si GE = K, erit similiter H = L, & I = M. ac proinde si GE = K, erit simili modo G + H + I = K + L + M. quare A.B :: A + C + E. B + D + F. Q. E. D.

pag. 102. circa 23 lin. post (æquatur) scribe, Ergo, quum AG. DH :: C. F :: GB. HE. erit, &c. ut sequitur ibi.

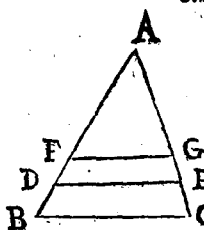
p. 104. lin. 1. post KO scribe, Itaque ablatis hinc inde communibus HL, KM, &c. ut ibi sequitur.

p. 111. l. 12. dele, Huiusce demonstratio, &c.
 & scribe, Intellige $G = DE$. a ergo $B \parallel G$. b ergo a 10. 5.
 $\bar{C}$ b 8. 5.
 c sch. 13 5.

$A \parallel A$. Rursus concipe $H = E$. c ergo $H \parallel A$.
 $\bar{G}$ $\bar{B}$ $\bar{G}$ $\bar{F}$ $\bar{G}$ $\bar{G}$
 a quare $A \parallel H$. b proinde $A \parallel H$ vel $D.Q.E.D.$ d 13 5.

p. 114. circa 25. lin. dele, cum igitur, & scribe,
 Verum si HC , &c. ut sequitur.

p. 116. l. 2. dele Imo si plures, &c. & scribe sic.
 Schol.

Imo si plures DE, FG ,
 ad unum latus BC paral-
 lele fuerint, erunt omnia
 laterum segmenta propor-
 tionalia.

Nam $DF:FA :: EG:GA$; & componendo,
 E invertendoque $FA:DA :: GA:EA$; a ac DA . a 1. 6.
 $DB :: EA:EC$. ergo ex
 a quo $DF:DB :: EG:EC$. $Q.E.D.$

Coroll.

Si $DF:DB :: EG:EC$; a erunt BC, DB, FG pa-
 rallelae.

p. 119. Prop. 8. demonstretur sic.

Nam ob angulos BAC, ADB a rectos, b ideo- a hyp.
 que a equales, c B communem, trigona BAC , b 12. 23.
 ADB c similia sunt. Simili discursu, similia sunt c 32 & 4 6.
 triangula BAC, ADC . d proinde ADB, ADC d vid. 21. 6.
 similia erunt. $Q.E.D.$

Coroll. &c. ut sequitur.

pag. 121. lin. antepen. scribe, Vel sic; Datae sint
 AB, BC ; ex quibus fac angulum rectum ABC .
 duc AC , & huic normalem CD , cui occur-
 rat AB protracta in D . a estque $AB:BC :: BC:BD$. a cor. 8. 6.

pag. 122. dele figuram istam furciferam.

ibid.

ibid. lin. 6. dele, vel ita; $CD = CB$. & quæ
seq. cum sua figura.

pag. 123. post *lin.* 3. scribe, Vel (in eadem fi-
gura) sint AB, BF duæ datæ, b liquet esse A B.
 $BF :: BF. BE$.

p. 136. Propos. 31. ^a demonstretur sic.

Ab angulo recto BAC demitte perpendicu-
larem AD. Quoniam DC. CA :: ^a CA. CB,
b erit AL. BF :: DC. CB. Item ob DB. BA ::
^a BA. BC, b erit BG. BF :: DB. BC. ergo
 $AL + BG. BF :: DC + DB (BC.) BC.$ ergo
 $AL + BG = BF$. Q. E. D.

pag. 146. *lin.* penult. scribe, vel sic, sit $a = \frac{x}{2}$, &
 $b = \frac{y}{2}$. quare $2a = x$, & $2b = y$. ergo $2a + 2b$
 $= x + y$. ergo $a + b = \frac{x + y}{2}$.

p. 147. *lin.* 17. scribe, Vel sic, sit $a = \frac{2x}{3}$, &
 $b = \frac{2y}{3}$, & $x + y = g$. ob $3a = 2x$, & $3b = 2y$,
est $3a + 3b = 2x + 2y = 2g$. ergo $a + b =$
 $\frac{2}{3}g = \frac{2}{3}(x + y)$.

p. 149. *l.* 9. scribe, Vel sic; sit $a = \frac{b}{3}$, & $c = \frac{d}{3}$,
vel $3a = b$, & $3c = d$, estque $\frac{c}{a} = \frac{d}{b}$.

ibid. *lin.* 27. dele, Applicare potes, &c. & scri-
be, Vel sic; sit $a = \frac{2b}{3}$, & $c = \frac{2d}{3}$. vel $3a = 2b$,
& $3c = 2d$. Est $\frac{c}{a} = \frac{2d}{2b} = \frac{d}{b}$.

L E M M A.

AE, BF, CG, DH,
A, B, C, D,
E, F, G, H.

Si proportionales
numeri A, B, C, D
proportionales nu-
meros AE, BF, CG,
DH

DH meriantur per numeros E, F, G, H, erunt ei
[E, F, G, H] proportionales.

Nam ob $AEDH = BFCG$, & $AD = BC$,
erit $AEDH = BFCG$, hoc est $EH = FG$.

ergo $E : F :: G : H$. Q. E. D.

Coroll.

Hinc $B_1 = B$ in B. Nam $I. B :: B : B_1$. & d. 15. def 7.

$I. A :: A : A_1$. ergo $I. B :: B : B_1$. & ergo $B_1 = B$. *lem. prae.*

B x B. Similiter B in $B_1 = BC$. & sic de reliquis.

P R O P. 22.

A_q, B, C. Si tres numeri, A_q, B, C
4, 8, 16. deinceps sint proportionales,
primus autem A_q sit quadratus;
& tertius C quadratus erit.

Nam ob $A_1 C = B_1$, erit $C = B_1 = Q. B$.

Liquet vero B esse numerum, ob B_q, vel C nu-
merum. ergo si tres, &c.

P R O P. 23.

Ac, B, C, D. Si quatuor numeri Ac,
8, 12, 18, 27. B, C, D deinceps sint pro-
portionales, primus autem
Ac sit cubus; & quartus D cubus erit.

Nam quia $AcD = B C$, erit $D = B C$.

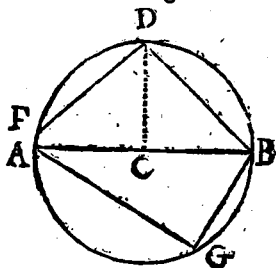
$= B \times C$; hoc est (ob $Ac C = B_1$, & b pro-

inde $C = B_1$) $D = B \times B_1 = BC = C : B$.

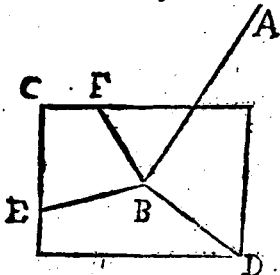
liquet vero ipsum B esse numerum, quia BC, vel

D numerus ponitur; ergo si quatuor numeri, &c.

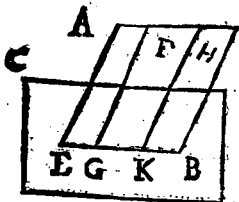
p. 192. substitue hanc figuram.

p. 263. ad def. 3. scribe sic.

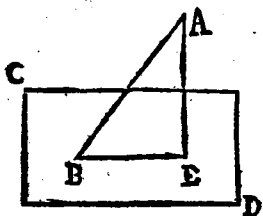
3. Linea recta AB est ad planum CD recta, cum ad rectas omnes lineas BD, BE, BF, à quibus illa tangitur, quæque in proposito sunt plano, rectos efficit angulos ABD, ABE, ABF.

4. Planum AB ad planum CD rectum est, cum rectæ lineæ FG, HK, quæ communi planorum sectioni EB ad rectos angulos in uno plano AB ducuntur, alte-

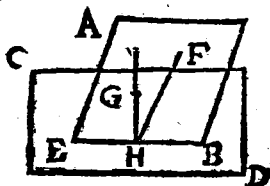
ri plano CD ad rectos sunt angulos.

5. Rectæ

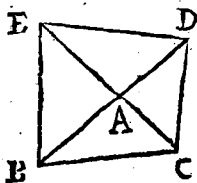
5. Rectæ lineæ AB ad planum CD inclinatio est, cum à sublimi termino A rectæ alius lineæ AB ad planum CD deducta fuerit perpendicularis AE;

atque à puncto E, quod perpendicularis AE in ipso plano CD fecerit, ad propositæ illius lineæ extremum B, quod in eodem est plano, altera recta linea EB fuerit adjuncta: est, inquam, angulus acutus ABE insidente linea AB, & adjuncta EB comprehensus.

6. Plani AB ad planum CD inclinatio, est angulus acutus FHG rectis lineis FH, GH contentus, quæ in utroque planorum AB, CD ad idem communis sectionis BE punctum H ductæ, rectos cum sectione BE efficiunt angulos FHB, GHB.

P R O P. 21.

Omnis solidus angulus A sub minoribus quam quatuor rectis angulis planis continetur.

Latera enim solidi anguli A secans planum utcumque faciat figuram multilateram

BCDE, & totidem triacula ABC, ACD, ADE, AEB. Omnes angulos polygoni voco X; & summam angulorum ad trigonorum bases voco Y. quare $X + 4 \text{ Rect.} = Y + A$. Quia vero (ex angulis ad B) b est ang. ABE + ABC $\square$ CBE; idemque verum sit de angulis ad C, ad D, ad E. $\therefore$ liquet fore $Y \square X$. proinde erit $A \supset 4 \text{ Rect.}$ Q. E. D.

p. 277. lin. antepen. dele Brevitatis causa als. & c. & scribe sic; Assumptum est fore $AD \square HL$. Hoc autem constat. Nam si $AD =$ vel $\supset HL$, erit ang. A $=$, b vel $\square HLI$. Eodem modo erit $B =$, vel $\square HLK$, & $C =$, vel $\square KLI$. quare $A + B + C$ quatuor rectos aut exæquabunt, aut excedent, contra hypoth. quin potius sit $AD \square HL$. Q. E. D.

F I N I S.

E U C L I D I S

D A T A 342402

succincte demonstrata;

Una cum Emendationibus
quibusdam & Additionibus
ad ELEMENTA.

E U C L I D I S

nuper edita.

Opera

Mri. I s. B A R R O W, Cantabrigiensi;
Coll. Trin. Soc.

L O N D I N I

Excudebat R. Daniel, 1656

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND
ARCHAEOLOGY
OF THE
UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND
ARCHAEOLOGY
OF THE
UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM OF
ART AND
ARCHAEOLOGY
OF THE
UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

Ornatissimo viro

D. IACOBO STOCK,

amico suo & patrono
singulari.

*N*ec publica, nec tui nominis lute dignum censeo hunc paucorum dierum partum pusillum & prematurum. Qui quidem quod se mundo, quodque Tibi, spectandum obrulerit, duplici nomine arrogantiae speciem incurrit. Sed utrinque parata est excusatio qualiscunque. Nam amico obtemperatum oportuit iubenti mitterem hunc libellum Euclidæis (quæ cognatione proxima attingit) Elementis subiungendum. In eum quicquid est in publicum aut peccati aut meriti protinus reficio, facti cujus author fuit, rationem redditurum. In Te autem delictum quod maxime aggravat, idem potenter extenuat, Tibi tantum debere. Nam cum iis, qui Diis ipsis sacrificia, ac modica magnis Regibus donaria offerre non dubitarunt, satius esse credo, etiam pro immensis beneficiis parum, quam nihil rependere. Sufficiat igitur regessisse, me Tibi multis magnisque nominibus obstrictum fore; vices, quas potuero maximas, referre debere; ultra vota & grates nihil posse; illa privatim, has publice persolutas præcellere; quibus agendis, quam jamdiu spe & studio auctor, occasionem nondum comparere; præstare hanc

oblatam prahendere, quamvis exilem, quam elapsam
 nequicquam penitentia prosequi. Esto igitur hac
 oblatio pignus quoddam & praludium future am-
 plioris, in qua meritorum in me Tuorum historia u-
 berior ac distinctior commemoranda occurrer. Que
 simpliciter agnoscere, non aut fuisse describere, aut
 digne predicare, presentis est instituti. Ac revera
 jam brevis sum inuam auctoritatem & dupud, necessitate po-
 tius coactus, quam inductus consilio. Nam me vela
 ventis turgentia alio arrotant; ac vereor ne hac pe-
 ne currenti calamo exequentem, qua hac ad te perse-
 ret, amica manus, importuna patientia prefoletur.
 Quid superest igitur, nisi ut te domi studiis ac rebus
 honestis animum intendentem saluari presentia tu-
 tetur, eum exorem venerandi ac aspiere nominis;
 quem tanta beneficentia benignum remuneratorem
 jugibus votis exopto; itemque me exemplo super
 Tyrhenos, Ionios, Egeosque fluctus longinquam
 profectiorem suscepturum comitetur. Obtestor autem,
 ne tenuis opella patrociniū respicias, quod ulcro im-
 poritare dignatus es

Tibi devotissimo;

& obsequentissimo;

I. B.

EVCLIDIS Data.

Definitiones.

I. Ata magnitudine dicuntur spatia, lineæ, anguli, quibus æqualia possumus invenire.

II. Ratio dari dicitur, cui possumus eandem invenire.

III. Rectilineæ figuræ specie dari dicuntur, quarum & singuli anguli dati sunt, & laterum rationes ad invicem datæ sunt.

Hinc, datæ sunt specie figuræ, quibus similes inveniri possunt.

IV. Positione dari dicuntur puncta, lineæ, angulique, quæ eundem situm semper obtinent.

V. Circulus magnitudine dari dicitur, cujus ea quæ ex centro datur magnitudine.

VI. Positione & magnitudine dari dicitur circulus, cujus datur centrum positione, & ea quæ ex centro magnitudine.

VII. Circuli segmenta magnitudine dari dicuntur, in quibus dati sunt magnitudine anguli & segmentorum bases.

VIII. Positione & magnitudine dari dicuntur circuli segmenta, in quibus anguli magnitudine dati sunt, & segmentorum bases positione & magnitudine.

IX. Magnitudo magnitudine major est data, quando ablata data, reliqua eidem æqualis est.

X. Magnitudo magnitudine minor est data, quando adjuncta data, tota eidem æqualis est.

Ut si A data sit, erit $A + B$ data. At B data, erit $A + B$ data.

XI. Magnitudo magnitudine major est data quam in ratione, quando ablata data; reliqua ad eandem habet rationem datam.

XII. Magnitudo magnitudine minor est data quam in ratione, quando adjuncta data tota ad eandem rationem habet datam.

Ut si A data sit, & B datur, erit $A+B \text{ --- } C$, data q. in r. si $A \text{ --- } B$ datur, erit $B \text{ --- } C$ data q. in r.

PROP. I.

A. B. *Datarum magnitudinum A, B, a. b. ad invicem datur ratio.*

* hyp.
a 1. def.
b 7. 5.
c 1. def.

Nam quia A * datur, & inveniri potest aliqua a = A. Eodem jure sume b = B. b estque a. b :: A. B. & quare ratio A data est. Q. E. D.

PROP. 2.

A. B. *Si data magnitudo A ad aliam a. b. aliquam B habeat rationem datam, datur etiam hac alia magnitudine.*

* hyp.
a 1. def. d.
b 2. def. d.
c 9. 5.

Nam ob A * datam, & sume a = A; ac ob A * datam, fit a = A. ergo b = B. & quare B datur. Q. E. D.

PROP. 3.

A. B. *Si quotlibet datae magnitudines a. b. A, B componantur, etiam ea A+B quae ex his componitur, data erit.*

a 1. def.
b 2. cor. 1.

Nam & cape a = A, & b = B; b estque a + b = A + B. & quare A + B datur. Q. E. D.

PROP. 4.

A. B. *Si à data magnitudine A auferatur data magnitudo B, etiam reliqua A - B dabitur.*

a 1. def. d.
b 3. cor. 1.

& Sint enim a = A, & b = B. ergo A - B = a - b. & proinde A - B datur. Q. E. D.

PROP.

PROP. 5.

A. B. Si magnitudo A ad sui-ipsius ali-
C. D. quam partem B habeat rationem
datam, etiam ad reliquam A-B
habebit rationem datam.

Nam, quia A a data est, b sit A. B :: C. D. ^{a hyp.}
^{b 1. def. d.}
c ergo A. A-B :: C. C-D. b proinde A ^{c cor. 9. 5. 1}
datur. Q. E. D. A-B

PROP. 6.

A. B. Si componantur due magnitudi-
C. D. nes A, B, habentes ad invicem ratio-
nem datam, etiam que ex his com-
ponitur magnitudo A+B, habebit ad utramque A
& B rationem datam.

Nam a sit A. B :: C. D. b ergo A + B. ^{a 2. def. d.}
B :: C + D. D. c quare A+B datur. Similiter ^{b 18 5.}
B+A datur. Q. E. D. ^{c 2. def. d.} B

PROP. 7.

A. B. Si data magnitudo A + B data
ratione secetur, utrumque segmen-
torum A, & B datum est.

Nam ob A a datam, a erit A+B data. b ergo ^{a hyp.}
^{a 6 dat.}
A datur. Eodem modo B datur. ^{b 1. dat.} Q. E. D.

PROP. 8.

A. C. B. Que A, B ad idem C rationem
D. E. F. habent datam, habebunt ad invicem
rationem datam.

Nam a sit A. C :: D. E. a & C. B :: E. F. ^{a 1. def. d.}
quare ex æquali A. B :: D. F. a ergo A datur. ^b
Q. E. D.

Coroll.

Rationes ex datis rationibus compositæ, datæ
sunt. Ut A sit ex A. & C datis.

B

C

B

Z 4

PROP.

PROP. 9.

A. B. C. Si dua, pluresve magnitudines
 D. E. F. A, B, C ad invicem habeant ratio-
 nem datam, habeant autem ille
 magnitudines A, B, C ad alias quasdam D, E, F
 rationes datas, et si non easdem; illa alia magnitu-
 dines D, E, F etiam ad invicem habent rationes
 datas.

Nam ratio D $\circ$ fit. ex b datis D, A, B; ergo

D datur. Eadem de causa datur E. Q. E. D.

PROP. 10.

A. B. C. Si magnitudo magnitudine major
 fuerit data, quam in ratione; & si
 simul utraque illa eadem major erit data quam in ra-
 tione. Sin autem simul utraq; magnitudo eadem ma-
 gnitudine major fuerit data, quam in ratione; & re-
 liqua illa eadem major erit data quam in ratione; aut
 reliqua data est cum consequente, ad quam habet al-
 tera magnitudo rationem datam.

1. Sint A, & B datae. & erit B + C data. b er-
 go A + B + C $\square$ C data q. in r. Q. E. D.

2. Sint A, & B + C datae: & ergo B datur.

pro inde A + B $\square$ C data q. in r. Q. E. D.

3. Sint A + B; & C datae. & Liquet B dari.
 Q. E. D.

PROP. 11.

A. B. C. Si magnitudo magnitudine major
 sit data quam in ratione, eadem si-
 mul utraque major erit data quam in ratione. Et si
 eadem simul utraque major sit data quam in ratio-
 ne, eadem reliqua magnitudine major erit data quam
 in ratione.

I. A

1. A, & B dantur. $\therefore$ ergo B datur. proinde

$\overline{C}$

$\overline{B+C}$

a 6. def.

b 11. def. d.

c 5. def.

b $A+B \sqsubset B+C$ data q. in r. Q. E. D.

2. A, & B dantur. $\therefore$ ergo B datur, proinde

$\overline{B+C}$

$\overline{C}$

b $A+B \sqsubset C$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 12.

A. B. C. Si fuerint tres magnitudines

A, B, C, & prima cum secunda

(A+B) data sit, secunda quoque cum tertia

(B+C) data sit; aut prima A tertia C æqualis

est, aut altera altera major data.

Nam si $A+B$, & $B+C$ pares sint, $\therefore$ liquet a 4. ax. 1.

A & C æquari; sin istæ impares fuerint, b liquet b 4. def. 1

excessum $A-C$, vel $C-A$ dari. Q. E. D.

P R O P. 13.

D, A+B, C. Si fuerint tres magnitudines

E.

D, A+B, C, & earum pri-

ma D ad secundam A+B

habeat rationem datam; secunda autem A+B ter-

tia C major sit data quam in ratione; prima quoque

D major erit tertia C data quam in ratione.

Sint A, & B, ac D datae; $\therefore$ sitque A+B.

$\overline{C}$

$\overline{A+B}$

a 2. def. d.

b 19. 5. 1

c 3. def.

d 2. def. d.

e 8. def.

f 11. def. d.

D :: A. E b :: B. D - E. ergo c E, d & B

$\overline{D-E}$

& (ob B datam) e C dantur. f quare D (E +:

$\overline{C}$

$\overline{D-E}$

D-E) $\sqsubset C$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 14.

A. C. Si due magnitudines A & C

B. D. ad invicem habeant rationem da-

E.

tam, utrique autem illarum adji-

ciatur data magnitudo B & D;

tota A+B, C+D, aut habent rationem datam,

aut altera A+B altera C+D major erit data

quam in ratione.

Nam

a 12. §.
b hyp.
c 2. def. d.

Nam si $A. C :: B. D^a :: A + B. C + D$
ob A datam, c liquet $A + B$ dari.

$$\overline{C} \quad \overline{C} + \overline{D}$$

d 2. def. d.
e 2. dat.
f 4. dat.

Saltem d sit $A. C :: E. D^a :: A + E. C + D$.
Ergo $c A + E$ ac $e E$, fideoque $B + E$ dantur.

$$\overline{C} + \overline{D}$$

g 11. def. d.

g proinde $A + B (A + E : + B + E) \sqsubset C + D$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 15.

A. C. Si duæ magnitudines A & C
B. D. habeant ad invicem rationem da-
E. tam, & ab utraque harum aufe-
tur data magnitudo B & D re-

lique magnitudines $A - B, C - D$ ad invicem ha-
beant aut rationem datam, aut altera $A - B$, al-
tera $C - D$ major erit data quam in ratione.

a 19. §.
b hyp.
c 2. def. d.
d 2. def. 2.
e 2. dat.
f 4. dat.

b Nam si $A. C :: B. D^a :: A - B. C - D$
ob A datam, c liquet $A - B$ dari.

$$\overline{C} \quad \overline{A} - \overline{C}$$

Saltem d sit $A. C :: E. D^a :: A - E. C - D$.
Ergo $c A - E$, & $e E$, ac f ideo $E - B$ dantur.

$$\overline{C} - \overline{D}$$

g 11. def. d.

g proinde $A - B (A - E : + E - B) \sqsubset C - D$
data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 16.

B, C. Si duæ magnitudines B, C ha-
A. D. beant rationem datam, & ab una
E. quidem illarum C auferatur data
magnitudo D , alteri autem B ad-
jiciatur data magnitudo A ; tota $A + B$ residua
 $C - D$ major erit data quam in ratione.

a 2. def. d.
b 19. §.
c 2. def. d.
d 2. dat.
e 3. dat.
f 11. def. d.

Sit enim $C. B^a :: D. E^b :: C - D. B - E$. er-
go $c \overline{C} - \overline{D}$ & $d E$, ac e ideo $E + A$ dantur. f pro-

$$\overline{B} - \overline{E}$$

inde $B + A (E + A : + B - E) \sqsubset C - D$ da-
ta q. in r. Q. E. D.

PROB

PROP. 17.

$A+B.$ $D+E.$ Si fuerint tres magnitudi-
 $C.$ nes $A+B, C, D+E$; &
 prima quidem $A+B$ secun-
 da C major sit data quam in ratione, tertia quodque
 $D+E$ eadem secunda C major sit data quam in
 ratione; prima $A+B$ ad tertiam $D+E$ aut ratio-
 nem habebit datam, aut altera altera major erit data
 quam in ratione.

Nam ob $A, D, \& B$ E datas, b erit B data. a 29.
b 8. des.

$\overline{C}, \overline{C}$ $\overline{E}$

ergo per 14. hujus.

PROP. 18.

$A+C.$ $E.$ $G.$ Si fuerint tres magni-
 $B+D.$ $F.$ $H.$ tudines, atque ex his una
 utraque reliquarum major
 sit data quam in ratione; reliquæ duæ aut datam
 rationem habebunt ad invicem, aut altera altera ma-
 jor erit data quam in ratione.

Datae sint A, B, C, D ac sit $A+C=B+D.$

$\overline{E}, \overline{F};$

Sitque $C:E :: A:G$ $b :: C+A. E+G.$ itemque a 2. def. 4.
b 11. 7.
c 2. def. 2.
d 7. 5.
e 8. 5.
f 2. des. 3
 $D:F :: B:H$ $b :: D+B. F+H.$ ergo
 $C+A$ hoc est $B+D$, & $B+D$, ac idcirco
 $\overline{E}+\overline{G}.$ $\overline{E}+\overline{G}.$ $\overline{F}+\overline{H}$
 $E+G$ quin & G ac H f dantur. ergo per 15.
 $\overline{F}+\overline{H}.$ (hujus.

PROP. 19.

$A+B.$ $E.$ Si fuerint tres magnitudines, &
 $C+D.$ $F.$ prima quidem magnitudo secunda
 magnitudo ne major sit data quam
 in ratione, sit quoque secunda major tertia data
 quam in ratione; prima magnitudo tertia magnitudi-
 ne major erit data quam in ratione.

Sint $A, C, \& C+D,$ D datae; dico $A+B$

$\overline{B}$ $\overline{E}$

E data q. in r.

Nam

a 2. def. d.

b 19. f.

c 2. def. d.

d 2. def.

e 3. dat.

f 8. dat.

g 11. def. d.

Nam sit $C + D.B :: C.F :: D.B - F$.
 ergo $c C$ & $d F$, ac e ideo $F + A$, & $e D$ ideoque
 $\overline{B} - \overline{F}$ $\overline{B} - \overline{F}$

E dantur. g proinde $A + B (F + A : + B - F)$

$\overline{B} - \overline{F}$

$\square$ E data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 20.

A. C. E.

B. D.

Si data fuerint due magnitudines A, C ; & auferantur ab ipsis magnitudines B, D habentes ad invicem rationem datam; residue magnitudines $A - B, C - D$ aut habebunt ad invicem rationem datam, aut altera $A - B$ altera $C - D$ major erit data quam in ratione.

a 19. f.

b 2. def. d.

Nam si $A.C :: B.D :: A - B.C - D$; b li-
 quot $A - B$ dari.

$\overline{C} - \overline{D}$

c 2. def.

d 4. dat.

e 11. def. d.

Saltem sit $D.B :: C.E :: C - D.E - B$.
 ergo $b C$ & $c E$, ac d propterea $A - E$, b itemque
 $\overline{E}$

$C - D$ datae sunt. e ergo $A - B (A - E : + E$
 $\overline{E} - \overline{B}$

$- B) \square$ $C - D$ data q. in r. Q. E. D.

P R O P. 21.

A. C. E.

B. D.

Si data fuerint due magnitudines A, C ; & adjiciantur ipsis aliae magnitudines B, D habentes ad invicem rationem datam; tota $A + B, C + D$ aut habebunt ad invicem rationem datam, aut altera $A + B$ altera $C + D$ major erit data quam in ratione.

a 12. f.

b 2. def. d.

Nam si $B.D :: A.C :: A + B.C + D$, b li-
 quot $A + B$ dari.

$\overline{C} - \overline{D}$

c 2. dat.

d 4. dat.

Saltem sit $B.D :: E.C :: B + E.D + C$.
 ergo $c E$, d ideoque $A - E$, & $b B + E$ dantur.

$\overline{D} + \overline{C}$

e ergo

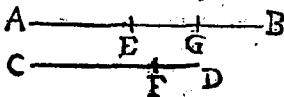
ergo $A+B$ ($B+E :: +A-E$) $\square C+D$ da. e. 11. def.
ta q. in r. Q. E. D.

P R O P. 22.

A. Si due magnitudines A, B ad aliam aliquam magnitudinem C habeant rationem datam, & simul utraque A + B ad eandem C habebit rationem datam.

Nam ob A, B datas, erit A data. e. quare $\frac{A}{B}$ $\frac{C}{C}$ $\frac{B}{B}$ a hyp. b 8. d. c 6. d.
A+B ideoque A+B data est. Q. E. D.

P R O P. 23.

Si totum AB ad totum CD habeat rationem datam, habeant autem & partes AE, EB ad partes CF, FD rationes datas (etsi non easdem;) habebunt omnia ad omnia rationes datas.

Nam sit $AE, CF :: AG, CD$ b 8. d. a def. d. ergo GE datur. quare (ob EB e datam) d erit $\frac{GE}{EB}$ $\frac{FD}{CD}$ b 19. 5. c hyp. d 8. dat. e 9. dat.
GE ac e ideo EB data. ergo quum e AB & $\frac{AG}{CD}$ ideoque AB ac proinde e AB dentur, $\frac{AG}{CD}$ $\frac{AG}{AB}$ $\frac{GB}{CB}$ d erit EB data. Quare e AB, & d AE & e EB dantur. Q. E. D.

P R O P. 24.

A ——— Si tres recte lineae, A, B, C,
B ——— proportionales fuerint; prima
C ——— autem A ad tertiam C habeat
rationem datam; & ad secundam B habebit rationem datam.

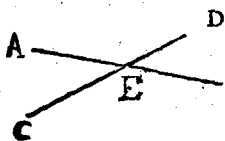
Nam

a cor. 20. 6.
b 2. def. d.
c 1. d.

Nam A. C a :: Aq. Bq. b ergo Aq data est.
proinde A c datur. Q. E. D.
B

P R O P. 25.

D Si due rectæ lineæ, AB, CD positione data se mutuo secuerint, punctum E, in quo se invicem secant, positione datum est.

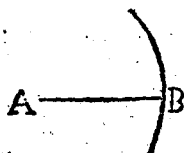
a 4. def. d.

• Nam hæ lineæ alibi quam in E, neutrius situ mutuo, sese interfecare nequeunt.

Schol.

• Idem patet de quibuscunque lineis positione datis, seque in unico puncto interfecantibus; ut de circuli arcu, & recta, &c.

P R O P. 26.

a 4. ex.

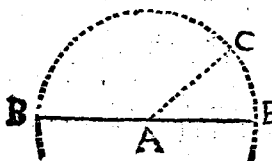
Si rectæ lineæ AB extremitates A, B, positione data sint, recta AB positione & magnitudine data est.

Positione quidem, quia inter eosdem terminos unica recta duci potest: &

b 1. def. d.

magnitudine, quia si centro A per B ducatur circulus, hujus omnes radii ipsi AB æquantur.

P R O P. 27.

Si rectæ lineæ AB positione & magnitudine data, data fuerit una extremitas A; & altera extremitas B data erit.

Nam

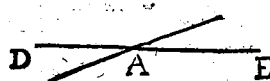
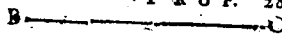
Nam si centro A, spatio AC = AB, ducatur circulus, cui data recta c occurrat in B, & erit extremitas B data.

a 1. def. d.
b 3. prop.
c 2. prop.
d cor. 15.

Schol.

Vides partes puncti B determinandas esse.

P R O P. 28.

Si per datum punctum A contra datam positionem rectam BC agatur recta linea DE,

acta recta DE positione data est,

Nam a dic alteram per A ad BC fore parallelam. Hæc idcirco ad DE b parallela erit. c Quod repugnat.

a 4. def. d.
b 30. 1.
c 34. def. 1.

Nota, Vocabulum contra in hoc libro parallelismum significare.

P R O P. 29.

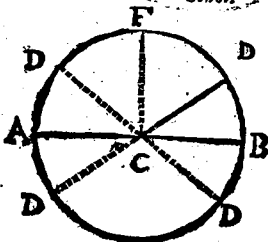

Si ad positionem datam rectam AB, datumque in ea punctum C, agatur recta linea CD, que faciat angulum DCB datum; acta recta CD positione data erit.

a Nam quævis alia CE angulum b efficiet majorem, vel minorum dato BCD.

a 4. def. d.
b 9. ax. 1.

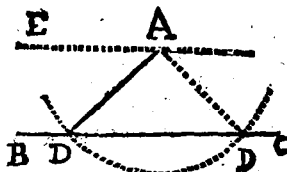
Schol.

Determinari debet situs anguli dati tam respectu perpendicularis CF, quam ipsius AB, ut cernis in apposita figura.

P R O P.

P R O P. 30.

Si à dato
puncto A in
datam positi-
one rectam BC
agatur recta
linea AD,
quæ faciat an-
gulum ADC

datum, ætæ linea AD positione data est.

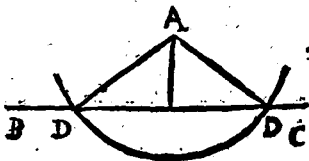
a 18. def.
b 1. def. d.
c 19. def.

Nam per A duc A E ad BC parallelam. Hæc
positione datur. Item ang. DAE par dato al-
terno ADC ^b datus est. c ergo recta AD positi-
onē data est. Q. E. D.

Schol.

Hinc praxim discimus à dato puncto duceadū
rectam, quæ cum data positione recta datum an-
gulum efficit.

P R O P. 31.

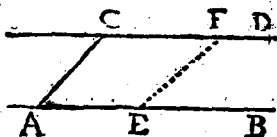
Si à dato puncto A in datam positione rectam BC
data magnitudine recta AD ducatur, positione quo-
quæ data erit.

a 1. def. d.
b 18. def. d.
c 18. def.

Nam puncta D, per quæ transit circulus cen-
tro A, a spatio AD descriptus, ^b data sunt. c ergo
AD positione data est. Q. E. D.

P R O P.

PROP. 32.

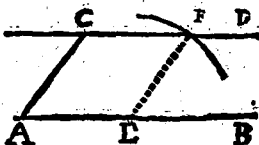

Si in datarum positione parallelas rectas AB, CD agatur recta linea AC, quae faciat angulos datos BAC, ACD, acta recta AC magnitudine data est.

Nam ad E (quodvis punctum in AB) fac ang: BEF = a BAC. liquet rectas EF, AC b parallelas, & c pares fore. d quare AC data est. Q. E. D.

a 1. def. 1.
b 29. 1.
c 34. 1.
d 2. def. 1.

PROP. 33.

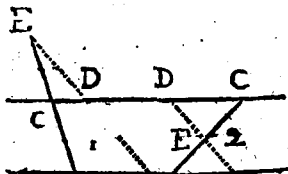

Si in datarum positione parallelas rectas AB, CD agatur magnitudine data recta AC, faciet angulos BAC, ACD datos.

Nam ex quovis puncto E in AB, spatio EF a = AC describe circulum occurrentem rectae CD in F. b Liquet EF, & AC parallelas esse c posse. ergo.

a 1. def. 1.
b 34. 1.
c 29. 1.

PROP. 34.

Si in datis positione parallelas rectas AB, CD
a dato puncto E agatur recta linea ECA, secabuntur
data ratione.

$\text{Nam ab E duc rectam E B utrunque paralle-}$
 $\text{ls occurrentem in D, \& B. \& \text{signet esse EC. CA}$
 $\therefore \text{ED. DB. \& quare FC datur. Q. E. D.}$

CA

P R O P. 35.

Si à dato puncto E in datam positione rectam AB
agatur recta linea EA, seceturque data ratione; a-
gatur autem per punctum sectionis C contra datam
positione rectam AB recta linea CD; acta linea
CD positione data est.

Recta enim E B ducta ab E utcumque in A B,
 a secetur fix ut ED. DB. EC. CA. qd punctum
 D datum, erit CD positione data. Q. E. D.

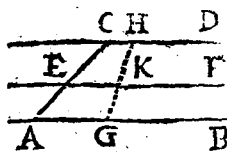
D. B. G. A. 36

Si à dato puncto E in datam positione rectam
lineam AB agatur recta linea EA; adficiatur autem
super illam recta DO, quæ ad illam (EA) habeat
rationem datam; per extremitatem autem C adijete
linea EC agatur contra datam positione rectam AB
recta linea CD; acta linea CD positione data est.

Demonstratio parum differt à præcedenti.
Vide fig. 2.

PROP:

PROP. 37.

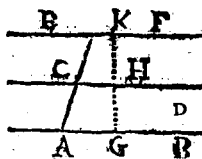

Si in datas positione parallelas rectas AB, CD, agatur recta linea AC, & secetur ratione data; agatur autem per sectionis punctum E contra datas positione rectas AB, CD linea recta EF; acta recta EF positione data est.

Nam duc rectam GH utcumque occurrentem parallelis. Hæc & secta sit in K ita ut GK. KH :: AE. EC. Punctum K parallelæ (EF) situm determinat. Q. E. F.

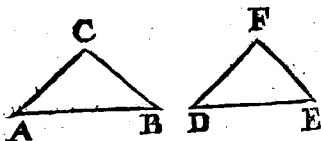
a. 2. def. 4
b. 1. cor. 1
c. 1. cor. 1

PROP. 38.

Si in datas positione rectas parallelas AB, CD agatur recta linea AC; adjiciatur autem ipsi quædam recta CE, quæ actam AE habeat rationem datam; per extremitatem autem E adjectæ CE agatur contra datas positione parallelas AB, CD recta linea EF; acta recta linea EF est data positione.

Demonstratio persimilis est præcedenti. Cernere & compara figuras.

Si trianguli ABC singula latera AB, BC, AC magnitudine data sint, triangulum ABC specie datum est.

Nam ꝑ fac triang. DEF ipsi ABC æquilaterum. Hoc eidem ꝑ æquiangulum erit. c ergo ABC specie datum est. Q. E. D.

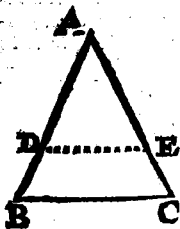
P R O P. 40.

Si trianguli ABC singuli anguli, A, B, C magnitudine dati sint, triangulum ABC specie datum est.

Nam ad quamvis DE ꝑ fac triang. DEF ipsi ABC æquiangulum. b Hoc eidem simile erit. c proinde trigonum ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P. 41.

Si triangulum ABC unum angulum A datum habeat; circa datum autem angulum A duo latera AB, AC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in uno latere dati anguli sume quampiam AD; & ꝑ fit AB. AC :: AD. AE. & duc DE. b Li-

quet trigonum ADE ipsi ABC simile fore. c Quare ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P.

a 12. 2.
b 5. 6.
c 3. def. d.

a 13. 1.
b 4. 6.
c 3. def. d.

a 1. def. d.
b 6. 6.
c 3. def. d.

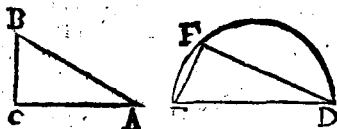
PROP. 42.

Si trianguli ABC latera ad invicem habeant rationem datam, triangulum ABC specie datum est.

Nam a fac AB. BC :: DE. EF. a & BC. CA ^{a 12. 6.}
 :: EF. FD. ^{b 5. 6.} Liqueat trigonum DEF trigono ABC ^{c 3. def. d.}
 affimilari. c quare ABC specie datum est.
 Q. E. D.

Vide fig. 39.

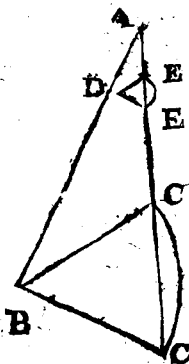
PROP. 43.

Si trianguli rectanguli ACB circa unum acutum angulorum A latera AB, AC ad invicem rationem habeant datam, triangulum ACB specie datum est.

Nam esto DEF semicirculus utcunque ; &
 a fac AB. AC :: DE. DF. inventamque DF ^{a 12. 5.}
 b adapta in semicirculo ; & duc EF. c Liqueat tri- ^{b 1. 4.}
 ang. DEF ipsi ACB affimilari ; & d proinde ^{c 31. 1. &}
 ipsum ACB specie dari. Q. E. D. ^{d 6. def. d.}

Si triangulum ABC habeat unum angulum A datum; circa alium autem angulum ABC latera AB, BC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in cture dati anguli sume quamlibet AD. & fac AB. BC :: AD.DE. centro D spatio DE describe circulum, qui secet alterum dati anguli latus in E. b Eritque triang. ADE ipsi ABC

simile. quare datur specie triang. ABC. Q.E.D.

PROP. 45.

Si triangulum BAC unum angulum BAC datum habeat; circa datum autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unam (BA+AC) ad reliquum latus (BC)

rationem habeant datam; triangulum BAC specie datum est.

Datum angulum BAC a bisecet recta AD. b ergo BA. AC :: BD. DC. & componendo BA + AC. AC :: BC. DC. permutando igitur BA + AC. BC :: AC. DC. ergo o^o BA + AC

c datam, d erit AC data. item ang. LAC sub

DC

duplus

duplus dati BAC datur. *f* ergo ang. C datur. *a* 2. *def.*
 & proinde, trigonum ABC specie datum est. *f* 44. *def.*
g 40. *def.*

Coroll.

Hinc in triangulo, datis uno latere AB , uno angulo BAC , & ratione aggregati laterum ad basim (R ad S ;) datur triangulum. Nam datum angulum bisecta, & fac $R.S.::AB.BD.$ & centro B spatio $B D$ duc circulum occurrentem rectæ bisecanti in D ; & produc BDC . habes triangulum.

PROP. 46.

Si triangulum BAC unum angulum C datum habeat; circa aliam autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unum ($BA+AC$) habeant ad reliquum (BC) rationem datam; triangulum BAC specie datum est.

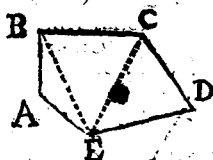
Nam bisecto angulo BAC , erit (ut in præcedenti) AC data. item ang. C a datus est. ergo a *hyp.*

$\overline{DC}$

ang. DAC , b proinde & duplus BAC datur. b 2. *def.*
 c quare triang. BAC specie datur. Q. E. D. c 40. *def.*

Deducetur ab hac corollarium simile præcedenti.

PROP. 47.

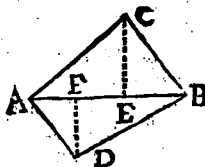

Data specie rectilinea $ABCD$ in data specie triangu-
 $la BAE, CDE$
 BCE dividuntur.

Nam ob ang. B , & BA a dat. b erit triang. BAE specie da-
 a *hyp.* &
 b 2. *def.* a
 b 41. *def.* b
 c 3. *def.* c
 d 4. *def.* d
 e 40. *def.* e

tum. Simili discursu triang. CDE specie datur.
 c quare ang. DCE datus est; Hunc deme ex dato BCD , d estque reliquus BCE datus. Similiter ang. CBE datur. e ergo triang. BCE etiam specie datum est. Q. E. D.

PROP. 48.

Si ab eadem recta AB describantur triangu-
la ACB, ADB data spe-
cie, habebunt ad invicem
rationem datam.

Duc enim perpendi-
culares CE, DF. Li-

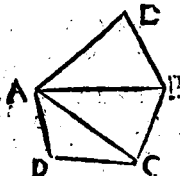
quet angulos trianguli rectanguli CEB, & CE dari. ergo (quum AB data sit) e erit

CE data. Simili discursu datur DF; e quare CE,
DF

hoc est triang. ACB datur. Q. E. D.

AB

PROP. 49.

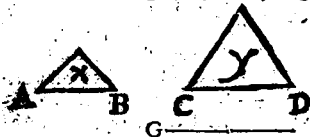

Si ab eadem recta linea
AB duo rectilinea qualibet
ABCD, AEB data specie
describantur, habebunt ad
invicem rationem datam.

Nam rectilineum AB-
CD resolvatur in trian-
gula. e hæc specie data

sunt. ergo ob communem basim AC, b ratio
ADC ad ACB & e proinde totius ABCD ad
ACB datur. b item ratio AEB ad ACB. d proinde
& ABCD ad AEB datur. Q. E. D.

PROP. 50.

Si due re-
cte lineæ AB
CD ad in-
vicem habe-
ant rationem
datam; e ab

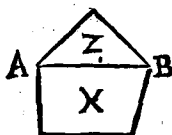
illis similia, similiterque descripta rectilinea X, Y
habebunt ad invicem rationem datam.

Nam

Nam sit AB. CD :: a CD. G. a liquet AB ad G, hoc est X ad Y dari. Q. E. D.

a 11. 6.
b 8. 4q.
c 10. 6.

PROP. 51.

Si dua recte linea AB, CD habeant ad invicem rationem

datam; & ab illis rectilinea quaecunque X, Y specie data describantur; habebunt ad invicem rationem datam.

Nam a fac Z simile ipsi Y. Ac ob b Z, & Z

$\bar{X}$

$\bar{Y}$

a 18. 6.
b 49. 4a.
c 50. 4a.
d 8. 4a.

datas, a liquet X dari. Q. E. D.

$\bar{Y}$

PROP. 52.

Si a data magnitudine recta AB figura X specie data describatur, descripta figura X magnitudine data est.

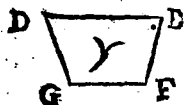
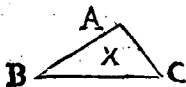
Nam ABq a datur specie, & magnitudine; & b ABq datur. ergo X

$\bar{X}$

datur.

a 4. 4.
b 4. 4.
c 4. 4.

PROP. 53.

Si dua figura X, Y specie data fuerint; & unum latus unius BC ad unum latus alterius DE habuerit rationem datam; reliqua quoque latera AB ad reliqua FG habebunt rationem datam.

Nam

a 3. def. d.

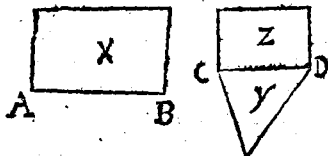
b hyp.

$\left. \begin{array}{l} \text{AB} \\ \text{BC} \\ \text{DE} \\ \text{EF} \\ \text{FG} \end{array} \right\} \text{Nam}$

dantur.

&c. ergo per 8. dat.

P R O P. 54.

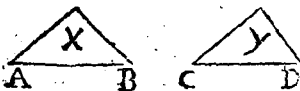
Si due figure X, Y specie datæ ad invicem haberint rationem datam, etiam latera (AB, CD, &c.) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam ad CD fiat Z ipsi X similis. Hæc specie datur. ergo Y datur. Proinde ob Y datam,

datur X. ergo AB datur. ergo per præcedentem.

$\bar{Z}$ $\bar{CD}$

P R O P. 55.

Si spatium X magnitudine & specie datum fuerit, ejus latera (AB

&c.) magnitudines datæ erunt.

Nam ad quamvis CD fiat Y simile ipsi X. hoc specie & magnitudine datur. ergo Y da-

tur. c quare CD datur. d ergo AB data est.

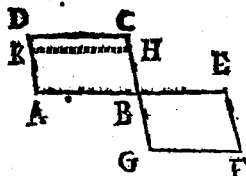
Q. E. D.

P R O P.

a 18. 6.
 b 3. def. d.
 c 49. dat.
 d hyp.
 e 8. dat.
 f cor 10. 6.
 g 24. dat.

a 18. 6.
 b 1. dat.
 c 54. dat.
 d 2. dat.

PROP. 56.

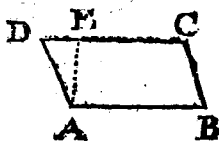
Si duo equian-
gula parallelogram-
ma Δ C, BF habue-
int adinvicem ra-
tionem datam, est
ut primi latus AB
ad secundi latus BE,
ita reliquum secun-

di latus BG ad eam BH, ad quam alterum primi
latus BC habet rationem datam, quam habet paral-
lelogrammum AC ad parallelogrammum BF.

Nam duc HK parall. AB. Liquet esse BC.
BH Δ :: AC. AH Δ :: AC. BF. Q. E. D.

a. 6.
b. 4. 6.
c. 7. 5.

PROP. 57.

Si datum spatium AC
ad datam rectam AB
applicatum fuerit, in
angulo BAD dato, da-
tur applicationis, ali-
tudo AD.

Erige perpendi-
cularem AE. estque AB. AE Δ :: AB. AB x
AE Δ :: ABq. pgr. AC. ergo AE datur. quare
per E duc parallelam DC, et hæc abscindet quæ-
sitam AD. Q. E. F.

a. 11. 1.
b. 1. 6.
c. 35. 1.
d. 1. 6. 2.
dat.
e. 28. 6. 25.
dat.

PROP. 58.

Si datum ad datam rectam applicetur, deficiens
data specie figura, latitudines defectus data sunt.

Non differt à vigesima octava sextæ.

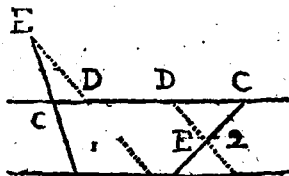
PROP. 59.

Si datum ad datam rectam applicetur, excedens
data specie figura, latitudines excessus data sunt.

Eadem est cum vigesima nona sextæ.

PROP.

P R O P. 34.

Si in datis positione parallelas rectas AB, CD a dato puncto E agatur recta linea ECA, secabitur data ratione.

a 1. 6.
b 1. 464

Nam ab E duc rectam EB utcumque parallelis occurrentem in D, & B. & liquet esse EC. CA :: ED. DB. b quare EC datqr. Q. E. D.
CA

P R O P. 35.

Si a dato puncto E in datam positione rectam AB agatur recta linea EA, seceturque data ratione; agatur autem per punctum sectionis C contra datam positione rectam AB recta linea CD; alia linea CD positione data est.

a 10. 6.
b 28. dat.

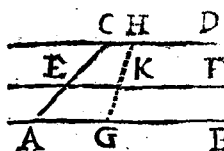
Recta enim EB ducta ab E utcumque in AB, & secetur fig. ut ED. DB :: EC. CA. qd punctum D datum, & erit CD positione data. Q. E. D.

P R O P. 36.

Si a dato puncto E in datam positione rectam AB agatur recta linea EA; adiciatur autem quilibet recta BC, que ad illam (EA) habeat rationem datam; per extremitatem autem C ad rectam AB agatur contra datam positione recta linea CD; alia linea CD positione data est.

Demonstratio parum differt a precedenti. Vide fig. 2.

PROP. 37.

Si in datas positione
parallelas rectas AB,
CD, agatur recta li-
nea AC, & secetur
ratione data; agatur
autem per sectionis
punctum E contra da-
tas positione rectas AB, CD linea recta EF; acta
recta EF positione data est.

Nam duc rectam GH utcumque occurrentem
parallelis. Hæc secta sit in K ita ut GK. KH ::
AE. EC. Punctum K parallelæ (EF) situm
determinat. Q. E. F.

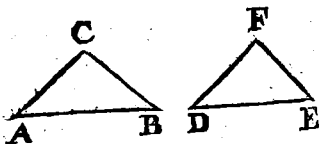
a 2. def. 2
b 1. def. 2
c 1. def. 2

PROP. 38.

Si in datas positione re-
ctas parallelas AB, CD
agatur recta linea AC;
adjiciatur autem ipsi qua-
dam recta CE, quæ ad
actam AE habeat ratio-
nem datam; per extrema-
tem autem E adjecta CE agatur contra datas posi-
tione parallelas AB, CD recta linea EF; acta recta
linea EF est data positione.

Demonstratio persimilis est præcedenti. Cerne
& compara figuras.

Si trianguli ABC singula latera AB, BC, AC magnitudine data sint, triangulum ABC specie datum est.

Nam ꝑ fac triang. DEF ipsi ABC æquilaterum. Hoc eidem ꝑ æquiangulum erit. ꝑ ergo ABC specie datum est. Q. E. D.

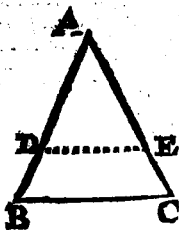
P R O P. 40.

Si trianguli ABC singuli anguli, A, B, C magnitudine dati sint, triangulum ABC specie datum est.

Nam ad quamvis DE ꝑ fac triang. DEF ipsi ABC æquiangulum. Hoc eidem simile erit. ꝑ proinde trigonum ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P. 41.

Si triangulum ABC unum angulum A datum habeat; circa datum autem angulum A duo latera AB, AC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in uno latere dati anguli sume quampiam AD; & ꝑ fit AB. AC :: AD. AE. & duc DE. b Li-

quet trigonum ADE ipsi ABC simile fore. Quare ABC specie datum est. Q. E. D.

P R O P.

a 22. 2.
b 5. 6.
c 3. def. d.

a 13. 1.
b 4. 6.
c 3. def. d.

a 1. def. d.
b 6. 6.
c 3. def. d.

PROP. 42.

Si trianguli ABC latera ad invicem habeant rationem datam, triangulum ABC specie datum est.

Nam a fac AB. BC :: DE. EF. a & BC. CA ^{a 12. 6.}
 :: EF. FD. ^{b 5. 6.} Liqueat trigonum DEF trigono ABC ^{c 3. def. d.}
 affimilari. c quare ABC specie datum est.
 Q. E. D.

Vide fig. 39.

PROP. 43.

Si trianguli rectanguli ACB circa unum acutorum angulorum A latera AB, AC ad invicem rationem habeant datam, triangulum ACB specie datum est.

Nam esto DEF semicirculus utcunque; &
 a fac AB. AC :: DE. DF. inventamque DF ^{a 12. 5.}
 b adapta in semicirculo; & duc EF. c Liqueat tri- ^{b 1. 4.}
 ang. DFE ipsi ACB affimilari; & d proinde ^{c 31. 1. d.}
 ipsum ACB specie dari. Q. E. D. ^{d 5. def. d.}

Si triangulum ABC habeat unum angulum A datum; circa alium autem angulum ABC latera AB, BC ad invicem habeant rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam in crure dati anguli sume quamlibet AD. & fac AB. BC :: AD. DE. centro D spatio DE describe circulum, qui secet alterum dati anguli latus in E. b Eritque triang. ADE ipsi ABC

simile, quare datur specie triang. ABC. Q. E. D.

Si triangulum BAC unum angulum BAC datum habeat; circa datum autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unam (BA + AC) ad reliquum latus (BC)

rationem habeant datam; triangulum BAC specie datum est.

Datum angulum BAC a bisecet recta AD. ergo BA. AC :: BD. DC. & componendo BA + AC. AC :: BC. DC. permutando igitur BA + AC. BC :: AC. DC. ergo ob BA + AC

datum, a erit AC data. item ang. L AC sub

duplus

duplus dati BAC datur. *ergo* ang. C datur. a 2. def.
f 44. def.
g 40. def.
proinde trigonum ABC specie datum est.

Coroll.

Hinc in triangulo, datis uno latere AB , uno angulo BAC , & ratione aggregati laterum ad basim (R ad S ;) datur triangulum. Nam datum angulum bisecta, & fac $R.S.::AB.BD.$ & centro B spatio B duc circulum occurrentem rectæ bisecanti in D ; & produc BDC . habes triangulum.

PROP. 46.

Si triangulum BAC unum angulum C datum habeat; circa aliam autem angulum BAC latera simul utraque tanquam unum ($BA+AC$) habeant ad reliquum (BC) rationem datam; triangulum BAC specie datum est.

Nam bisecto angulo BAC , erit (ut in præcedenti) AC data. item ang. C datus est. *ergo* a hyp.

DC

ang. DAC , b proinde & duplus BAC datur. b 2. def.
c 40. def.
quare triang. BAC specie datur. Q. E. D.

Deducetur ab hac corollarium simile præcedenti.

PROP. 47.

Data specie rectilinea $ABCD$ in data specie triangula BAE , CDE BCE dividuntur.

Nam ob ang. B , & BA a dat. b erit triang.

BAE specie da-

tum. Simili discursu triang. CDE specie datur.

quare ang. DCE datus est, Hunc deme ex an-

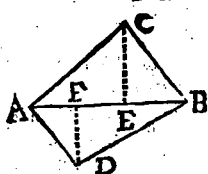
to BCD , a estque reliquus BCE datus. Similiter

ang. CBE datur. e ergo triang. BCE quam specie

datum est. Q. E. D.

a hyp. &
b 2. def. d
b 41. def.
c 3. def. d.
d 4. def.
e 40. def.

PROP. 48.

Si ab eadem recta AB describantur triangu-
la ACB, ADB data spe-
cie, habebunt ad invicem
rationem datam.

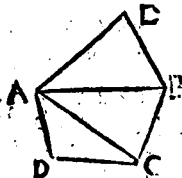
Duc enim perpendi-
culares CE, DF. Li-

quet angulos trianguli rectanguli CEB, & CE dari. ergo (quum AB data sit) erit

CE data. Simili discursu datur DF; & quare CE, DF

hoc est triang. ACB datur. Q. E. D.

PROP. 49.

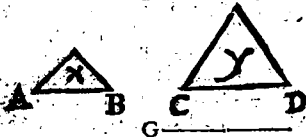

Si ab eadem recta linea
AB duo rectilinea qualibet
ABCD, AEB data specie
describantur, habebunt ad
invicem rationem datam.

Nam rectilineum AB-
CD resolvatur in trian-
gula. & hæc specie data

sunt. ergo ob communem basim AC, & ratio
ADC ad ACB & proinde totius ABCD ad
ACB datur. & item ratio AEB ad ACB. & proinde
& ABCD ad AEB datur. Q. E. D.

PROP. 50.

Si due re-
cte lineæ AB
CD ad in-
vicem habe-
ant rationem
datam; & ab

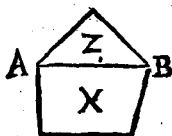
illis similia, similiterque descripta rectilinea X, Y
habebunt ad invicem rationem datam.

Nam

Nam fit AB. CD :: a CD. G. & liquet AB ad G, hoc est X ad Y dari. Q. E. D.

a 11. 6.
b 8. da.
c 10. 6.

PROP. 51.

Si dua recte linea AB, CD habeant ad invicem rationem

datam; & ab illis rectilinea quaecunque X, Y specie data describantur; habebunt ad invicem rationem datam.

Nam a fac Z simile ipsi Y. Ac ob b Z, & $\frac{Z}{X}$ datas, a liquet X dari. Q. E. D.

a 18. 6.
b 49. da.
c 50. da.
d 8. da.

PROP. 52.

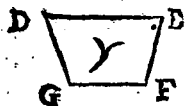
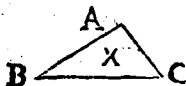
Si a data magnitudine recta AB figura X specie data describatur, descripta figura X magnitudine data est.

Nam ABq a datur specie, & magnitudine; & b ABq datur. ergo X

a 4. 1.
b 1. d.
c 1. da.
d 2. 1.

datur.

PROP. 53.

Si dua figura X, Y specie data fuerint; & unum latus unius BC ad unum latus alterius DE habuerit rationem datam; reliqua quoque latera AB ad reliqua FG habebunt rationem datam.

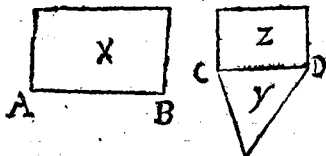
Nam

a 3. def. d.

b hyp.

$\left. \begin{array}{l} \text{AB} \\ \text{BC} \\ \text{DE} \\ \text{EF} \\ \text{FG} \end{array} \right\} \text{Nam}$
 $\left. \begin{array}{l} \text{AB} \\ \text{BC} \\ \text{DE} \\ \text{EF} \\ \text{FG} \end{array} \right\} \text{dantur.}$
 &c. ergo per 8. dat.

P R O P. 54.

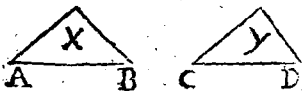
Si due figure X, Y specie datae ad invicem habuerint rationem datam, etiam latera (AB, CD, &c.) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam ad CD a fiat Z ipsi X similis. b Hæc specie datur. c ergo Y datur. Proinde ob Y a datam,

datur X. ergo AB datur. ergo per præcedentem.

$\bar{Z}$ $\bar{CD}$

P R O P. 55.

Si spatium X magnitudine & specie datum fuerit, ejus latera (AB

&c.) magnitudine data erunt.

Nam ad quamvis CD a fac Y simile ipsi X. hoc specie & magnitudine datur. b ergo Y da-

tur. c quare CD datur. d ergo AB data est.

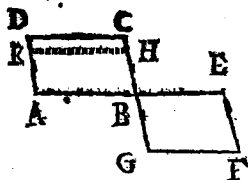
Q. E. D.

P R O P.

a 18. 6.
 b 3. def. d.
 c 49. dat.
 d hyp.
 e 8. dat.
 f cor 10. 6
 g 24. dat.

a 18. 6.
 b 1. dat.
 c 54. dat.
 d 2. dat.

PROP. 56.

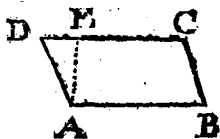
Si duo equian-
gula parallelogram-
ma Δ C, BF habue-
int ad invicem ra-
tionem datam, est
ut primi latus AB
ad secundi latus BE,
ita reliquum secun-

di latus BG ad eam BH, ad quam alterum primi
latus BC habet rationem datam, quam habet paral-
lelogrammum AC ad parallelogrammum BF.

Nam duc HK parall. AB. Liquet esse BC.
BH $\epsilon ::$ AC. AH $\delta ::$ AC. BF. Q. E. D.

a 1. 6.
b 1. 4. 6.
c 7. 5.

PROP. 57.

Si datum spatium AC
ad datam rectam AB
applicatum fuerit, in
angulo BAD dato, da-
tur applicationis alti-
tudo AD.

Erige perpendi-
cularem AE. estque AB. AE $\delta ::$ AB. AB x
AE $\epsilon ::$ AB. pgr. AC. δ ergo AE datur. quare
per E duc parallelam DC, ϵ hæc abscindet quæ-
sitam AD. Q. E. F.

a 11. 1.
b 1. 6.
c 35. 1.
d 1. 6. 2.
dat.
e 18. 6. 25.
dat.

PROP. 58.

Si datum ad datam rectam applicetur, deficiens
data specie figura, latitudines defectus data sunt.

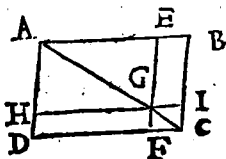
Non differt à vigesima octava sextæ.

PROP. 59.

Si datum ad datam rectam applicetur, excedens
data specie figura, latitudines excessus data sunt.

Eadem est cum vigesima nona sextæ.

PROP.

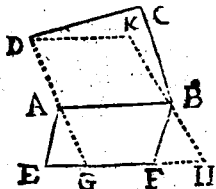
Si datum specie parallelogrammum (H E, vel DB) dato gnomone HCE augetur, vel minuat; latitudines gnomoni HD, EB datae sunt.

a 3. dat.
b 24. 6.
c 15. dat.
d hyp.
e 4. dat.

1. Hyp. Liquet totum DB tam a magnitudine, quam b specie dari, c proinde & latitudines AB, AD; e quibus aufer a datas AE, AH, e manent EB, HD datae. Q. E. D.

2. Hyp. Liquet HE b specie, & a magn. e dari, e quare & latera AE, AH; hæc deme ex a datis AB, AD: e remanent EB, HD datae. Q. E. D.

PROP. 61.

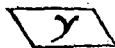
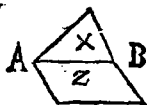
Si ad data specie figura ABCD unum latus AB applicetur parallelogrammum spatium AF in angulo BAE dato; habeat autem data figura AC ad parallelogrammum AF rationem datam; parallelogrammum AF specie datum est.

Ad DAG protractam duc (per B) parallelam, cui occurrant EFH, & DK parall. AB. Ac ob AD, & ang. BAD a dat. a liquet pgr.

$\overline{AB}$
AK specie dari. b ergo AK & c proinde $\frac{AK}{AF}$,
d vel AK, hoc est AD dantur. e ergo $\frac{AB}{AG}$ da-
tur. Item ob angulos E, & GAE f notos, g da-
tur AE; e ergo $\frac{AB}{AG}$ datur. b unde pgr. AF spe-
cie datur. Q. E. D.

a 3. def. d.
b 49. dat.
c 8. dat.
d 35. 1.
e 6.
f hyp. &
g 4. dat.
h 40. dat.
i 3. def. d.

PROP. 62.

Si dua re-
cta AB, CD
ad invicem
habeant ratio-
nem datam;

ab una quidem data specie figura X descripta sit,
ab altera autem spatium parallelogrammum Y in
angulo dato; habeat autem figura X ad parallelo-
grammum Y rationem datam; parallelogrammum
Y specie datum est.

Nam ad AB fit pgr. Z simile ipsi Y. a Hujus
ratio ad Y, & b proinde ad X datur. c ejusque an-
guli dantur. d ergo Z specie datur. e proinde &
Y. Q. E. D.

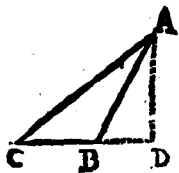
a 40. dat.
b 8. dat.
c hyp.
d 61. dat.
e 3. def. d.

PROP. 63.

Si triangulum specie datum sit, quod ab unoquoq;
lateralum describitur quadratum, ad triangulum habe-
bit rationem datam.

Sequitur ex 49. hujus.

PROP. 64.

Si triangulum ABC an-
gulum obtusum ABC da-
tum habeat; illud spatium,
quo latus AC obtusum an-
gulum subtendens magis po-
test quam latera AB, CB
obtusum angulum ABC
ambientia, ad triangulum

ABC habebit rationem datam.

Nam demittatur AD perpendicularis produ-
ctæ CBD. atque ob angulos a ABD, & D da-
tos, b datur BD, c hoc est BD x CB. d ergo

a 4. dat.
b 4. dat.
c 1. 6.
d 8. dat.

AD

AD x CB

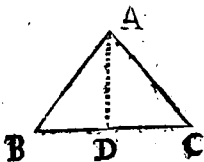
2 BD

e 12. 2.

f 41. 1.

2 BD x CB, hoc est, e ACq — ABq — CBq da-
 $\frac{1}{2} \overline{AD \times CB}$ triang. ABC
 tur. Q. E. D.

P R O P. 65.

Si triangulum ACB
 angulum acutum C da-
 tum habeat; illud spa-
 tium, quo latus AB an-
 gulum C subtendens
 minus potest, quam la-
 tera AC, CB angulum
 acutum C ambientia;

habet ad triangulum ACB rationem datam.

Nam duc perpendicularem AD. Datur a CD,

a 40. dat.

b 1. 6.

c 8. dat.

b hoc est $\frac{CD \times BC}{AD \times BC}$. e ergo 2 $\frac{CD \times BC}{AD \times BC}$, hoc

d 13. 2.

e 41. 1.

est d ACq + BCq — ABq datur. Q. E. D.
 $\frac{1}{2} \overline{AD \times BC}$
 e triang. ACB

P R O P. 66.

Si triangulum ACB habuerit angulum C datum;
 quod sub rectis AC, CB datum angulum C com-
 prehendentibus, continetur rectangulum, habebit ad
 triangulum ACB rationem datam.

Nam in figura præcedentis, est e AC, b hoc

a 40. dat.

b 1. 6

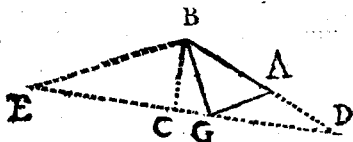
c 41. 1.

d 8. dat.

est $\frac{AC \times BC}{AD \times BC}$, e hoc est AC x BC data. d ergo
 $\frac{AC \times BC}{AD \times BC}$ triang. ACB
 AC x BC datur. Q. E. D.
 triang. ACB.

P R O P.

PROP. 67.

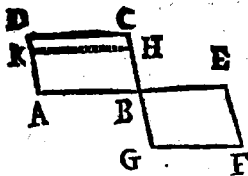

Si triangulum ABG habuerit datum angulum BAG ; illud spatium, quo duo datum angulum BAG comprehendunt latera tanquam una recta $BA + AG$, plus possunt, quam quadratum à reliquo latere BG , ad triangulum ABG habebis rationem datam.

Produc B A ita ut $AD = AG$. per B duc BE
parall. AG; cui occurrat DGE. denique duc
normalem BC.

Liquet ang. $Da = AGD$ $b = E$. & quare $BE =$ a g. i.
 BD , ideoque $EC = CD$. & ergo $EG \times GD +$ b 29. i.
 $CGq = CDq$. proinde $BDq f (CDq + BCq)$ c 6. i.
 $g = EG \times GD + CGq + BCq = EG \times GD +$ d cor. 3. 3.
 BGq . Iam ob angulos AGD , & D b subduplos
 dari BAG , liquet $\triangle AD$, ideoq; ADq dari. Cum
 $\overline{DG}$ $\overline{DGq}$
 igitur $BA \times AD$. ADq l :: $BA \cdot AD$ m :: EG . l i. 6.
 GD :: $EG \times GD$. GDq , & permutando $BA \times AD$. m 2. 6.
 $EG \times GD$:: ADq . GDq ; n 2. def. d.
 " erit $BA \times AD$; o hoc o confir.

PROP. 68.

Si duo parallelogramma equiangularia AC, BF habeant ad invicem rationem datam, & unum latus AB ad unum latus BE habeat rationem da-

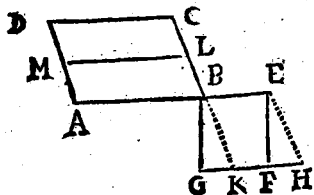
tam; & reliquum latus BC ad reliquum latus BG habebit rationem datam.

Nam sit $AB : BE :: BG : BH$. ergo BG datur.

Item BC datur: ergo BC datur.

a 2 def. d.
b 16. dat.
c 8. dat.

PROP. 69.

Si duo parallelogramma AC, BF datos angulos habeant, & ad invicem rationem datam; habeat autem & unum latus AB ad unum latus BE rationem datam; & reliquum latus BC ad reliquum latus BG habebit rationem datam.

Litera AB, BE jaceant in directum. produc CBK, ac GFH ad occursum cum EH parall. CK.

a hyp.

Ob a ang. KBE (ABC) & pgr. a AC, vel BF AC

AC & AB datas, liquet KB dari. item ob
 $\overline{BH}$ $\overline{BE}$ $\overline{BC}$
 ang. G, & GBK $\angle$ datos, datur KB. square BC
 $\overline{BG}$ $\overline{BG}$
 datur. Q. E. D.

P R O P. 70.

Si duorum parallelogrammorum (AC, BH, vel BF) circa aequales angulos (ABC, KBE) aut circa inaequales quidem (ABC, GBE) datos tamen, latera (AB, BE, & BC, BK, & BC, BG) ad invicem habeant rationem datam; & ipsa parallelogramma (AC, BH, & AC, BF) habebunt ad invicem rationem datam.

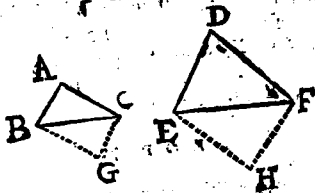
Nam (in fig. præced.) sit AB. BE :: KB. BL. & duc LM parall. BA.

Primo, Quia AB id est KB, ac KB datae
 $\overline{BE}$ $\overline{BL}$ $\overline{GB}$
 sunt, erit CB, hoc est AC, vel pgr. AC data.
 $\overline{BL}$ $\overline{AL}$ $\overline{BH}$

Q. E. D.

Secundo, Ob angulos G, & GBK $\angle$ datos,
 & datur BK, item CB data est. ergo CB da-
 $\overline{BG}$ $\overline{BG}$ $\overline{BK}$
 tur. proinde, ut prius, AC, hoc est pgr. AC da-
 $\overline{BH}$ $\overline{BY}$

tur. Q. E. D.

Si duorum triangulorum ABC , DEF , circa
quales angulos, aut circa inaequales quidem, datos ta-
men (A , & D) latera AB , DE , & AC , DF ad
invicem habeant rationem datam; & ipsa triangu-
 ABC , DEF habebunt ad invicem rationem datam.

a 70. dat.
b 45. f.
c 94. l.

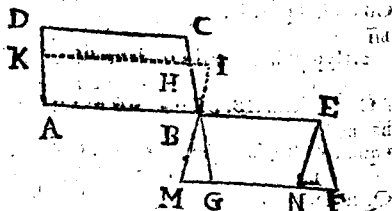
Nam compleantur pgra. AG , DH . hæc da-
tam habent rationem, & proinde & trigona ABC ,
 DEF illorum e subdupla. Q. E. D.

Si duorum triangulorum ABC , DEF & bases
 BC , EF fuerint in ratione data, & alta ab angu-
lis ad bases (AG , DH) quæ faciunt ang. AGC ,
 DHF æquales, aut inaequales quidem, sed tamen da-
tos, habeant ad invicem rationem datam; & ipsa
triangula ABC , DEF habebunt ad invicem ratio-
nem datam.

Nam duc BK ad AG , ac EM ad DH pa-
rallelas, & comple pgra. CK , FM . Hæc se ha-
bent juxta 70. hujus; quare triangula eorum
subdupla ABC , DEF rationem habent datam.
Q. E. D.

* 34. f.

Si duorum parallelogrammorum (AC, BF, vel AC, BN) circa aequales angulos, aut circa inaequales quidem, sed tamen datos, latera adinvicem ita se habeant, ut sit quemadmodum primi latus AB ad secundi latus BE, ita reliquum secundi latus (BG, vel BM) ad aliam aliquam rectam (BH, vel BI); habeat autem & reliquum primi latus BC ad eandem rectam (BH vel BI) rationem datam; & ipsa parallelogramma (AC, BF, vel AC, BN) habebunt ad invicem rationem datam.

Nam i. Hyp. liquet CB ad id est AC da-
BH, AH (B).

ii. Q. E. D.

2. Hyp. Dat parallela IHK. Liqueat an-
gulos IBH (BM) & BHI (ABH) dati.
ergo BH datur. item CB = data est. & proinde

CB, hoc est pgr. AC & vel AC datur. Q. E. D.

Si duo parallelogramma datam rationem habeant, aut in aequalibus angulis (ut AC, BF) aut inaequalibus quidem, sed tamen datis (ut AC, BN); erit ut primi latus AB ad secundi latus BE, ita alterum secundi latus (BG, vel BM) ad eam (BH, vel BI) ad quam reliquum primi latus B C rationem habet datam.

a 16. dat.

Nam in fig. præcedentis. 1. Hyp. a Liqueat
CB dari. Q. E. D.

BH

2. Hyp. ut in præcedenti, datur BI, ac ex hyp.

BH

AC item AB. BE :: a MB. BI :: GB. BH.

BF (BN)

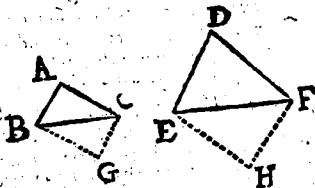
a quare CB etiam datur. a ergo CB data est

BI

BH

Q. E. D.

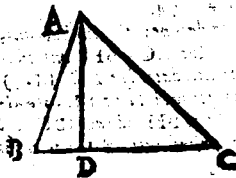
P R O P. 75.

Si duo triangula ABC, DEF ad invicem habeant rationem datam, aut in angulis (A, D) æqualibus, aut inequalibus quidem sed tamen datis, erit ut primi latus AB ad secundi latus DE, ita alterum secundi latus DF ad eam rectam, ad quam reliquum primi latus AC habet rationem datam.

Nam compleantur pgr. AG, DH. Ergo per præcedentem.

P R O P. 76.

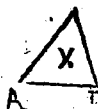

Si à trianguli ABC specie dati vertice A linea perpendicularis AD agatur ad basim BC, atq. linea AD ad basim BC habebit rationem datam.

Nam

Nam ob angulos, $\angle B$, & $\angle ADB$ datos, a datur $\angle B$ hyp. & 3.
 AB ; c item AB datur. b Ergo AD datur. def. d.
 $\frac{AD}{BC}$ $\frac{BC}{BC}$ $\frac{a}{b}$ 40. dat.
 $Q. E. D.$ b 8. dat.

P. R O P. 77.

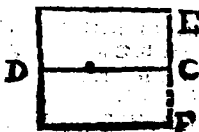

Si data fi-
 gurae specie X ,
 Y ad invicem
 habeant ratio-
 nem datam, &

quodlibet latus unius AB ad quodlibet alterius latus
 CD habebit rationem datam.

Nam a $\frac{AB}{X}$, & b $\frac{Y}{X}$, ac c proinde $\frac{AB}{Y}$ datur; a 40. dat.
 item $\frac{CD}{Y}$ datur. c ergo $\frac{AB}{CD}$, ac ideo $\frac{AB}{CD}$ da- c 8. dat.
 tur. $Q. E. D.$

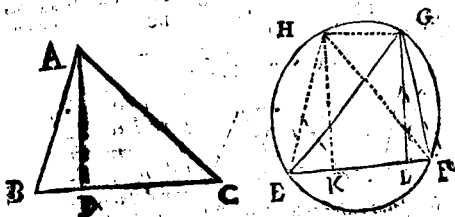
P. R O P. 78.

Si data figura specie X ad aliquod rectangulum
 DCE habeat rationem datam; habeat autem & u-
 num latus AB ad unum latus DC rationem datam;
 rectangulum DCE specie datum est.

Sit $DC, AB :: AB, CF$. ergo $\frac{DC}{CF}$ datur.

Item ob b X , & c X datas. a erit $\frac{AB}{DC}$, a hoc est $\frac{AB}{DC}$
 $\frac{AB}{DC} \times \frac{DC}{CF}$, vel c CF data. proinde, $\frac{AB}{CF}$ datur. a 8. dat.
 quare rect. ang. DCE specie datur. $Q. E. D.$ b 49. dat.
 c 17. dat.

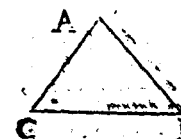
Si duo triangula ABC , GEF unum angulum
 BAC uni angulo EGF equalē habeant; ab equali-
 bus autem angulis BAC , EGF ad bases BC , EF
 perpendiculares agantur AD , GL ; sique ut primi
 trianguli basis ad perpendicularem, ita & alterius
 trianguli basis ad perpendicularem ($BC:AD::EF:$
 GL ;) illa triangula ABC , EGF equiangulara
 sunt.

Circa triang. GEF describe circulum. Fac ang.
 $FEH = B$. Connecte HE , HG ; & demitte per-
 pendicularem HK .

Liquet triangula ABC , HEH , & ABD , HEK ,
 ac AED , HEK equiangulara fore. Proinde AK .
 $KH::BD:DA$. & $FK:KH::CD:DA$.
 b quare $EF:KH::BC:DA::EF:LG$.
 equare $KH=LG$. ergo HG parall. KL . fun-
 de ang. $EGH = GEF$. ergo arcus EH , FG ,
 b ideoque anguli EFH , GEF æquantur. Item
 ang. $EHF = EGF$. ergo trigona EHF , EGF ;
 m proinde & trigona EGF , ABC sibi mutuo æ-
 quiangulara sunt. Q. E. D.

24. 6.
 24. 5.
 27. 5.
 29. 5.
 33. 1.
 29. 1.
 26. 3.
 27. 3.
 21. 3.
 32. 2.
 21. 6.

P R O P. 80

Si triangulum ABC unum angulum A datum habuerit; quod autem sub lateribus AB, AC datum angulum comprehendenti-
bus continetur rectangulum, habeat ad quadratum reliqui lateris BC rationem datam; triangulum ABC specie datum est.

Nam Q: $AC + AB$: — CBq vocetur X.
ergo X ; b & A C x AB; & c propterea
triang. ABC triang. ABC
X, data est. & item AC x AB datur. ergo A hyp.
AC x AB CBq
X, ideoq; X + CBq, hoc est Q: $AC + AB$,
CBq CBq CBq
datur. & proinde triang. ABC specie datur. Q. E. D.

P R O P. 81.

A. D. Si tres recte proportionales
B. E. A, B, C tribus rectis proportion-
C. F. alibus D, E, F extremas
A, D, & C, F habuerint in
ratione data; medias quoque B, E habebunt in ra-
tione data. Et si extrema A ad extremam D, & me-
dia B ad mediam E habeat rationem datam; & re-
liqua C ad reliquam F habebit rationem datam.

Nam primo, ob A & C datas, a datur A C, a 70. dat.
D F
b hoc est, Bq. ergo B datur. Q. E. D. b 17. 6.
Eq E
Secundo, ob Bq, a hoc est A C datam; & c A c 17.
Eq D F D
datam; & datur C. Q. E. D. d 68. dat.
F

PROP. 82.

A. B :: D. E.

B. C :: E. F.

Si quatuor recte proportionales fuerint (A. B :: D. E) erit ut prima A ad eam C, ad quam secunda B rationem habet datam, ita tertia D ad eam F, ad quam quarta E rationem habet datam.

Nam quia B. C :: E. F. & B data est; be-
rit E data. atqui ex aequali A. C :: D. F. er-
go, &c.

PROP. 83.

A. B. C. D.

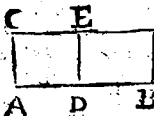
F. E.

Si quatuor recte A. B. C. D ita ad invicem se habeant, ut tribus ex iis, quibuscunque sumptis A, B. C. & quarta ipsis proportionali accepta E, ad quam reliqua D ex quatuor rectis proportionem habet datam; erit ut quarta D ad tertiam C, ita secunda B ad eam F, a quam habet prima A rationem datam.

Nam AE = BC = DF. & datur b $\frac{D}{F}$.

hoc est AD, d vel $\frac{AD}{AE}$, e vel $\frac{AD}{DF}$, e vel A. ergo, &c.

PROP. 84.

Si duae recte AB, AC datum spatium comprehendant in angulo A dato; si autem altera AB altera AC major data DB; etiam unaquaque ipsarum AB, AC data erit.

Nam comple quadratum A E. Hoc specie datum est. b item pgr. CB, & recta DB dantur. ergo AC, vel AD, & tota proinde AB datur. Q. E. D.

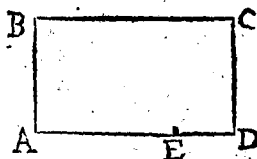
PROP. 85.

Si due recte BD, DE datum spatium comprehendant in angulo BDE dato, sit autem simul utraq; (BD+DE) data; & earum quoque unaquaque BD, & DE data erit.

Nam sume DA=DE, & comple quad. DC. Hoc specie datur; item pgr. BE, & recta BA dantur. Ergo AD (DE) & c reliqua DB dantur. Q. E. D.

a hyp.
b 48. dat.
c 4. dat.

PROP. 86.

Si due recte AB, AD datum spatium BD comprehendant in angulo dato; quadratum autem unius AD quadrato al-

terius AB majus sit dato quam in ratione (nempe ut sit ADxAE datum, & * reliqui ADxED ad ABq ratio data;) & utraque ipsarum AB, AD data erit.

* 2. 2.

Nam ob BD, & DAXAE * data, b datur BD. c ergo AB & ideoque ABq datur. * item

$\frac{DAXAE}{AB} = \frac{AEq}{ADxED}$ datur. Ergo AEq ideoque AEq

$\frac{AEq}{ADxED} = \frac{AEq}{ADxED}$ b hoc est AEq datur.

Ergo AE & componendo AE * ideoq;

$\frac{AE}{AD} = \frac{AEq}{ADxED}$ m hoc est AEq datur. denique igitur ob

e datum ADxAE, n erit AEq data. o ergo AE, & p proinde AD, ac AB datæ sunt. Q. E. D.

a hyp.
b 1. dat.
c 69. dat.
d 51. dat.
e hyp.
f 2. dat.
g 6. dat.
h 8. 2.
i 34. dat.
l 6. dat.
m 8. dat.
n 1. o.

n 2. dat.
o 55. dat.
p 57. dat.

PROP.

PROP. 87.

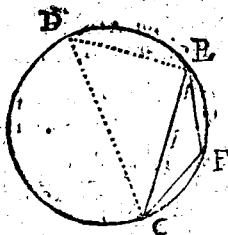
Si duæ rectæ AB, AD datum spatium comprehendant in angulo dato, quadratum autem unius AD quadrato alterius AB majus sit dato (A D x AE;) rectum utraque AB, AD datur erit.

Nam ob B A x A E datum, b erit AE, ideoque

$\overline{AE} \cdot \overline{AE} = \text{hoc est } \overline{AE} \cdot \overline{AE}$ & ac idcirco $\overline{AE} \cdot \overline{AE} = \overline{AB} \cdot \overline{AD} + \overline{AD} \cdot \overline{ED}$,
hoc est $\overline{AE} \cdot \overline{AE}$ ac proinde $\overline{AE} \cdot \overline{AE} = \overline{AB} \cdot \overline{AD} + \overline{AD} \cdot \overline{ED}$,
ponendo $\overline{AE} = \overline{AE}$ ac ideo $\overline{AE} = \text{hoc est } \overline{AE}$

data: ergo ob $\overline{AD} \cdot \overline{AE}$ datum, dantur g $\overline{AE}$,
& b $\overline{AE}$, ac ideo $\overline{AD}$, ac $\overline{AB}$. Q. E. D.

PROP. 88.

Si in circulum CFED magnitudi-
ne data recta sit re-
cta linea CE, quæ
segmentum auferat,
quod datur angulum
F comprehendat; recta
linea CE magni-
tudine data est.

Nam dicatur di-
ametrum CD; & con-
nectatur ED. Ac ob angulum datum, b erit angulus
D (reliquis e 2 rectis) datus. item rectus CED
datur. & quare CE datur. ergo ob a datam CD,

erit CE data. Q. E. D.

PROP.

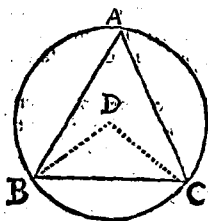
P R O P. 89.

Si in datum magnitudinis circulum CFED data magnitudine recta CE acta fuerit, auferet segmentum quod angulum (CFE) datum comprehendet.

Nam (in fig. præcedentis) quia $\angle CFE$ & ang. $\angle CED$ dantur, $\angle$ erit ang. D datus. b ergo ang. F

(1 Rect. — D) datus erit Q. E. D. a 41. dat.
b 4. dat.
c 12. 3.

P R O P. 90.

Si in circuli positione dati circumferentia BAC datum fuerit punctum B, ab eo autem puncto B ad circumferentiam circuli inflexa fuerit recta BAC que datum angulum A efficiat; inflexa recta altera extremitas C data erit.

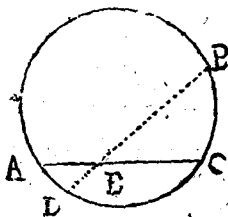
Ad centrum D duc BD, & CD; b datusque est ang. D dati A c duplus: quare ob BD d datum, e erit DC data. $\therefore$ ergo punctum C datum est. Q. E. D. a 1. 3.
b 2. dat.
c 10. 3.
d 16. dat.
e 19. dat.
f 16. 25. d.

Si ang. A obtusus fuerit; sume reliquum $\angle$ 2 rectis acutum; ejus subsidio punctum C invenies, juxta dicta.

P R O P.

* Nam duc tangentem AD , b eritque AD ^{91. dat.}
(hoc est $CA \times AE$) datum. Q. E. D. ^{b 36. 2}

PROP. 93.

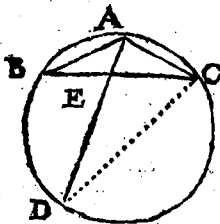

Si intra datum
positione circulum
 $ABCD$ sumatur
aliquod punctum E ;
per punctum autem
 E agatur in circulum aliqua recta
 AFC ; quod sub
segmentis AE , EC
acta recta linea

comprehenditur rectangulum, datum est.

Nam per E duc rectam DEB utcumque occurrentem circulo in B , & D . eritque rectang. DEB ^{a 35. 1.}
 $=$ AEC . b ergo AEC datur. Q. E. D. ^{b 1. def. 4.}

PROP. 94.

Si in circulum
 $BACD$ magnitudi-
ne datum agatur re-
cta linea BC , que
segmentum auferat,
quod angulum BAC
datum comprehendat;
angulus autem BAC
qui in segmento con-
sistit, bisariam sece-
tur; simul utraque re-

ctarum BA , AC que angulum datum BAC com-
prehendunt, ad lineam AD , que angulum bisariam
secat, habebit rationem datam: & quod sub simul
utrisque BA , AC , que datum angulum BAC com-
prehendunt, rectis: & inferne abscissa (ED) ab ea
 AD , que angulum BAC in circumferentia datum
bisariam secat, rectangulum datum erit.

Duc

a 88. det.
* 1. det.
b 3. 6.
c 11. 5.
* 4. 6.
d 2. def. d.

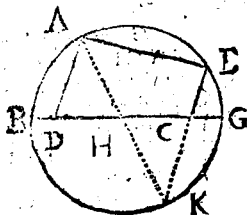
Duc CD : & primo ob angulos BAC, CAD
datos, & dantur subtense BC, CD, * ideoque CB

datur. Cum igitur CA. AB :: b CE. EB, & per-
mutando CA. CE :: AB. EB :: (CA + AB.
CB ::) * AD. DC. (Nam * ob ang. BAE
= CAD : & D = BD; trigona ABE, ADC si-
milis sunt) ac rursus permutando CA + AB.
AD :: CB. DC. & erit $\frac{CA}{AD} = \frac{CB}{DC}$ data.
Q. E. D.

a 88. 3.
b 4. 6.
c prius.
d 16. 6.
e 92. det.
f 1. def. d.

Secundo, ob triangula AEB, DEC e similia;
& erit CD, DE :: AB. BE :: CA + AB. CB.
& ergo CA + AB in DE = CD in CB, atqui
CB x CB e datur : ergo CA + AB in DE da-
tum est. Q. E. D.

P R O P. 95.

Si in circuli BAG
positione dati dia-
metro BG sumatur
datum punctum D;
à puncto autem D
in circulum produ-
catur quaedam recta
DA, & agatur à
extione A ad rectos
angulos in produ-

ctam rectam DA linea AE ; per punctum autem E,
in quo linea AE, quae ad rectos angulos consistit, oc-
currit circumferentia circuli, agatur parallela
(ECK) producta rectae DA; datum est illud pun-
ctum C, in quo parallela EK occurrit ipsi diametro
BG; & quod sub parallelis lineis AD, EC compre-
henditur rectangulum, datum est.

a 79. 1.

Nam connectatur AK. & estque AB (ob an-
gulum E, vel DAE rectum) diameter. ergo in.

intersectio H est centrum. ^b ergo DH datur. At ^{b36. dat.}
 qui ob KH. HA $c ::$ CH. HD, ^{c46.} d est $CH = HD$. ^{d9. f.}
^e ergo CH datur. ^f ergo punctum C datur. ^{e1. def. d.}
 Q. E. D. ^g ergo $KC \times CE$, hoc est $d AD \times CE$ ^{f29. dat.}
 datur. Q. E. D. ^{g93. dat.}

F I N I S.

